



Miloš "Inky" Píkala

# HOVORY

---

ozveny nevyповedateľného medzi človekom a Bohom

# Úvod

Tieto texty vznikli niekde medzi Bohom a mnou, počas ranných adorácií, na jar roku Pána 2020, od 7. marca do 14. júna, v čase karantény, keď sme prežívali svoj vlastný Boží prechod, vlastnú a zvláštnu Paschu, keď Pán kráčal povedľa nás a daroval nám, akokoľvek divne to znie, tento čas veľkej milosti.

Samotný text je upravovaný len minimálne, z podstatnej časti ostáva tak, ako bol zapísaný počas adorácií. Text neprešiel ani žiadnou jazykovou korektúrou. Berte to ako ďalšiu súčasť autenticity toho, čo čítate.

Neberte ho preto, prosím, ako teologický traktát s precízne vycizelovanými formuláciami. Sú to slová, vety, ktoré vznikali tak ako vznikali, počas modlitby a hľadania na Pána. Ak by sa Vám aj náhodou zdalo, že si možno niektoré časti akoby odporujú – neodporujú si 😊. To len kresťanstvo, ktoré žijeme a Boh, s ktorým žijeme, sú paradoxné v samej svojej podstate. V Bohu však aj to, čo sa môže na prvý pohľad javiť ako protirečivé, nachádza svoje prekvapivé zjednotenie.

Jednotlivé kapitoly na seba nejako veľmi nenadväzujú. Sú zaznačené v takom poradí, v akom vznikali. Každá je svojim spôsobom samostatná. Predsa však možno niekomu príde užitočné čítať ich v takom poradí, v akom napísané sú.

# Obsah

|   |           |
|---|-----------|
| <b>ÚVOD</b>   | <b>2</b>  |
| <b>BOH I ČLOVEK</b>   | <b>9</b>  |
| <b>ČRIEPKY I</b>  | <b>10</b> |
| <b>DOMÁCNOSŤ TITANA</b>   | <b>14</b> |
| <b>AKO STAREC PRED VEČNE MLADÝM</b>                             | <b>14</b> |
| <b>PRAVÁ MANNA</b>  | <b>15</b> |
| <b>NAŠA NÁDEJ</b>   | <b>16</b> |
| <b>TRI VECI, KTORÉ DIABOL NENÁVIDÍ</b>                          | <b>17</b> |
| <b>HRIECH JE MASKA</b>  | <b>18</b> |
| <b>STAREC DNÍ</b>   | <b>20</b> |
| <b>ĽUDSKOSŤ BOHA</b>  | <b>21</b> |
| <b>NEEXISTUJE ALTERNATÍVA</b>                                   | <b>24</b> |
| <b>ČRIEPKY II</b>   | <b>25</b> |
| <b>DOMA JE DOMA...</b>  | <b>28</b> |
| <b>TURISTI A DOBROVOĽNÍCI</b>                                   | <b>31</b> |
| <b>SÚ DVAJA BOHOVIA</b>   | <b>33</b> |
| <b>JE, AKO MÁ BYŤ</b>   | <b>34</b> |
| <b>NAPLNO, ALEBO O ADORÁCII A AKTIVITE</b>                      | <b>36</b> |
| <b>STREDOM JE EUCHARISTIA</b>                                   | <b>40</b> |
| <b>ZELENÝ ŠTVRTOK A DOMOV PRE PRIATEĽOV</b>                     | <b>42</b> |
| <b>PÔST</b>   | <b>43</b> |
| <b>VEĽKÝ PIATOK A JEŽIŠOVA LEKCIA SAMEJ ESENCIE KREŠŤANSTVA</b> | <b>46</b> |
| <b>ALE ČO TY, MÔJ PANE?</b>                                     | <b>50</b> |
| <b>SI TO TY!</b>  | <b>53</b> |
| <b>ČRIEPKY III</b>  | <b>56</b> |
| <b>POKOJ VEĽKONOČNÉHO RÁNA</b>                                  | <b>59</b> |
| <b>PROSTÉ PRIATEĽSTVO, NIČ VIAC</b>                             | <b>61</b> |
| <b>KREŠŤANSTVO JE TAK PROSTÉ... A KRÁSNE!</b>                   | <b>64</b> |
| <b>BEZPROSTREDNOSŤ</b>  | <b>68</b> |
| <b>V NAHEJ PRAVDIVOSTI</b>                                      | <b>70</b> |
| <b>TAJOMSTVO CHUDOBY</b>  | <b>72</b> |
| <b>ON KONÁ V TICHU</b>  | <b>74</b> |

|   |            |
|---|------------|
| <b>DRUHÁ ŠANCA, ALEBO O BOŽOM MILOSRDENSTVE</b> | <b>75</b>  |
| <b>...A TÝMTO KRÁĽOVSTVOM JE KRISTUS!</b>       | <b>78</b>  |
| <b>V BIELOM POKOJI</b>                          | <b>81</b>  |
| <b>SKUTOČNE</b>                                 | <b>84</b>  |
| <b>PREČO, PANE, NEKONÁŠ RÁZNEJŠIE?</b>          | <b>87</b>  |
| <b>... A POTREBNÉ JE LEN JEDNO.</b>             | <b>91</b>  |
| <b>BUĎ AKO NOE!</b>                             | <b>93</b>  |
| <b>ČRIEPKY IV</b>                               | <b>97</b>  |
| <b>TAJOMSTVO A KRÁSA PRÍHOVORNEJ MODLITBY</b>   | <b>100</b> |
| <b>PRAVDIVOSŤ</b>                               | <b>103</b> |
| <b>RADOŠŤ EUCHARISTIE</b>                       | <b>104</b> |
| <b>MÁRIA A ADORÁCIA</b>                         | <b>107</b> |
| <b>PODDAŤ SA</b>                                | <b>110</b> |
| <b>VERÍM V BOHA... ALE ČO TO ZNAMENÁ?</b>       | <b>112</b> |
| <b>ŽIADNE JA. IBA TY!</b>                       | <b>116</b> |
| <b>VIAC, NEŽ POCITY</b>                         | <b>118</b> |
| <b>BISKUPKA CIRKVI OSLÁVENEJ</b>                | <b>122</b> |
| <b>JAZYK ADORÁCIE</b>                           | <b>126</b> |
| <b>VIERA</b>                                    | <b>128</b> |
| <b>TELO</b>                                     | <b>130</b> |
| <b>O MALIČKOSTIACH A PREŠTAHOVANÍ SA</b>        | <b>133</b> |
| <b>VNÚTORNÝ ČLOVEK</b>                          | <b>138</b> |
| <b>PRV, NEŽ ZAČNEME...</b>                      | <b>141</b> |
| <b>JE KRÁSNE BYŤ MALÝM...</b>                   | <b>145</b> |
| <b>TU SME DOMA.</b>                             | <b>148</b> |
| <b>CEZ TELO</b>                                 | <b>150</b> |
| <b>ČRIEPKY V</b>                                | <b>155</b> |
| <b>PIESKOVISKO BOHOV</b>                        | <b>160</b> |
| <b>SI MILUJÚCI?</b>                             | <b>163</b> |
| <b>V NOVOM ZAMESTNANÍ</b>                       | <b>167</b> |
| <b>JEŽIŠ, SLOBODA, JEDNOTA A ŽIVOT</b>          | <b>171</b> |
| <b>RANNÝ BRÍFING</b>                            | <b>173</b> |
| <b>KEĎ NÁS DELÍ CELÝ VESMÍR</b>                 | <b>175</b> |
| <b>UMENIE NEPREKÁŽAŤ.</b>                       | <b>179</b> |
| <b>BYŤ SVÄTÝ ZNAMENÁ BYŤ</b>                    | <b>181</b> |

|                                  |            |
|----------------------------------|------------|
| <b>LEN V TELE, NIJAK INAK</b>    | <b>185</b> |
| <b>TAJOMSTVO ÚBOHOSTI</b>        | <b>188</b> |
| <b>SVĚTÍ, ČIŽE ODDELENÍ</b>      | <b>194</b> |
| <b>MANŽELKA BARÁNKOVA</b>        | <b>199</b> |
| <b>VZDAŤ SA MILOVANÉMU</b>       | <b>202</b> |
| <b>PROSTÁ LÁSKA</b>              | <b>204</b> |
| <b>NA BOŽÍCH VÝŠINÁCH</b>        | <b>207</b> |
| <b>NAOZAJ</b>                    | <b>209</b> |
| <b>CHCEŠ VEDIETĚ, KTO SI?</b>    | <b>213</b> |
| <b>NAPÁJADLO</b>                 | <b>215</b> |
| <b>PUSTINA PRE SRDCE</b>         | <b>216</b> |
| <b>OD SEMIENKA</b>               | <b>218</b> |
| <b>RODINA</b>                    | <b>221</b> |
| <b>DVA SVETY V JEDNOM</b>        | <b>225</b> |
| <b>ÚPLNE</b>                     | <b>229</b> |
| <b>MORITURI</b>                  | <b>232</b> |
| <b>ZVÍŤAZÍ, KTO SA NEBRÁNI</b>   | <b>235</b> |
| <b>LEN SA PRIDÁVAME...</b>       | <b>237</b> |
| <b>PRETOŽE NÁS TO UŽ NEBAVÍ?</b> | <b>241</b> |
| <b>BEZOHĽADNOSŤ</b>              | <b>245</b> |
| <b>ČRIEPKY VI</b>                | <b>248</b> |
| <b>STRACH</b>                    | <b>251</b> |
| <b>UVIDIEŤ SA ZVONKU</b>         | <b>258</b> |

## Pár vysvetlení...

**telo** – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je hmatateľné a hmotné, ale na označenie toho, čo je stvorené, smrteľné, závislé, krehké a následkom hriechu dokonca porušené, zranené, slabé a smerujúce k smrti. Synonymami sú *vonkajší človek, starý človek, telesný človek,...*

**duch** – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je nehmatateľné, neviditeľné a nehmotné, ale na označenie toho, čo je božské, večné, nestvorené, plné Boha a slávy, zbožštené, dokonalé, nesmrteľné. v prvom rade Boh je Duch. Odvodene potom aj zbožšťovaný človek sa stáva božským, čiže duchovným. Synonymami v prípade človek sú *vnútorný človek, nový človek, nové stvorenie, duchovný človek,...*

**Ego** – označujem ním práve tohto vonkajšieho človeka, ktorého sme si stvorili sami zo svojich myšlienok a ilúzií vo svete bez Boha, ktorý je ovocím hriechu. Jeho opakom je vnútorný človeka, naše pravé Ja, stvorené Bohom a od Boha, avšak hlboko pochované a takmer umŕtvené pod nánosom hriechu v nás, obalené ako nejaká múmia nespočetnými „vrstvami“ vonkajšieho človeka. Kristus prišiel oživiť a vzkriesiť nášho vnútorného človeka, naše pravé Ja a oslobodiť ho od hriechu, vonkajšieho človeka, čiže Ega.

**svet** – je používané v tom význame, ktorý mu dáva Písmo. Označuje zvyčajne ľudskú spoločnosť, ovládanú hriechom, ktorej vládcom je Diabol, „boh tohto sveta“ – možno ešte prípadne jej neblahé vplyvy a efekty na stvorený svet.

**zem** – označuje stvorenú objektívnu hmotnú realitu, hmotný svet, v ktorom žijeme, stvorenstvo, ktorá je na rozdiel od sveta *dobrá*, stvorená a chcená Bohom, aj keď viac či menej trpiaca a zasiahnutá zlom a hriechom človeka.



**prúdiť, prúdenie** – autorom pojmu je Mihály Csíkszentmihályi, univerzitný profesor psychológie maďarského pôvodu žijúci v Chicagu, člen Americkej a Maďarskej akadémie vied. Prúdenie – angl. *flow* – je podľa neho taký stav, keď sa človek úplne ponorí do tej činnosti, ktorú robí. Jeho vlastná definícia tohto stavu znie: „*Prúdenie je základom dokonalého zážitku, čiže jav, keď sa pri činnosti tak uvoľníme a rozviažeme, že všetko ostatné popri tom stráca význam, zážitok si naplno užijeme a v aktivite, ktorú robíme, chceme za každú cenu pokračovať výlučne iba pre samotnú aktivitu.*“

**dumanie** – týmto termínom označujem to, čo sa v angličtine povie *overthinking*. Priveľa myslenia. Nie v zmysle, že sme géniovia a neustále nad niečím veľmi užitočne uvažujeme. *Overthinking* je, keď nad všetkým priveľa špekulujete, neustále sa tým dookola zaoberáte, až natoľko, že vás to oberá o silu, zasieva do vás strach, obavy, neistotu, až vás to nakoniec pritlačí k zemi ako bremeno nad vaše sily – miesto toho, aby ste jednoducho išli a proste urobili to, o čom vám rozum hovorí, že to urobiť treba a že sa to urobiť dá. Alebo slovami internetovej definície: „...*keď priveľa uvažujete namiesto toho, aby ste išli a urobili čo treba. Je to spôsob myslenia, ktorý zbytočne plytvá vašim časom a energiou a bráni vám konať a napredovať vo vašom živote.*“

**apatheia** – termín, používaný stoikmi i v kresťanstve. Možno ho nepoužívam v úplne ortodoxnom zmysle slova, ale pre mňa je apatheia toto: Keď človek žije v Kristovi a nachádza v Ňom také naplnenie svojho života, že už mu nič viac nechýba, po ničom inom netúži ani nedychtí, je naplnený a spokojný a motívom jeho konania a života už nie je *smäd* a *nedostatok* ako predtým, ale *radosť* a *rozkoš* z toho, že môže žiť tú plnosť života, ktorou ho Boh naplnil, ako vraví aj Písmo: "*Ježiš im povedal: Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť*" (Jn 6,35) a "*Všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista.*" (Flp 3,8)

**oikos** – Pojem používaný obzvlášť v systéme farských evanjelizačných buniek. Označuje sa ním naše najbližšie okolie, tých 10 – 12 ľudí spomedzi *rodiny, susedov, kolegov a priateľov*, ktorí sú nám najbližší a s ktorými zvyčajne aj trávime najviac času.



# Boh i člověk

Mat' účast' na Kristovi znamená mat' účast' na celom Kristovi. V Kristovi nie je možné oddeliť jeho ľudstvo od jeho Božstva. Je to jeden celý Kristus. Zdieľať Krista znamená zdieľať aj to ľudské, čo žil a stále žije a stále v sebe obsahuje ako keď to žil v Nazarete.

Práve Ježišovo ľudstvo je pre nás bránou k jeho Božstvu. Ako by sme sa mohli spojiť s Božstvom Ježiša Krista ktorý presahuje každú našu chápanosť? Ak by sme k Nemu nepristupovali cez Ježišovo ľudstvo, cez Ježiša človeka, ktorý žil so svojou matkou a so svojím otcom v prostom dome v Nazarete, ktorý pracoval v dielni, ktorý jedol, ktorý pil, ktorý spal, ktorý sa smial a mal zmysel pre humor, ktorý sa priatelil s prostými ľuďmi a žil prostým životom... len cez toto všetko môžeme pristupovať ku Kristovi. Jeho ľudstvo je bránou k jeho Božstvu. Kedykoľvek prichádzame ku Kristovi, vstupujeme aj do tohto jeho ľudského života rodiny a kedykoľvek k nám prichádza Kristus, neprichádza tak nejak protestantsky sám, jediný, ale prichádza vždy so všetkými svojimi svätými aj so svojou matkou a so svojím pestúnom.

Pristúpiť ku Kristovi v tom ľudskom, aby sme mali účast' aj na tom božskom. Ježiš sa stal nami aby sme sa my mohli stať Ním, ale aj Jednota s Kristom Bohom začína jednotou s človekom Ježišom Kristom, s jeho ľudstvom – a prostredníctvom jednoty s človekom Ježišom Kristom vstupujeme do Jednoty s Bohom Ježišom Kristom a tak sa Kristus človek, vtelený Boh, stáva mostom po ktorom môžeme vojsť cestou ktorá vedie k Otcovi.

\*\*\*

Ako Boh pre mňa žiaríš príliš silne preto si sa stal človekom aby som zniesol pohľad na teba a cez tvoje ľudstvo mohol pristúpiť k tvojmu božstvu.

Tvoje božstvo ma oslepuje. Preto k Tebe pristupujem cez Tvoje ľudstvo, cez Eucharistiu.

# Čriepky I

Spoločenstvo s Ježišom znamená prebývať v Jeho domácnosti a to znamená prebývať aj s jeho matkou s anjelmi a so všetkými svätými nikdy to nie je len Ježiš sám vždy je to celé jeho telo Do ktorého patríme a ktoré patrí nám.

\*\*\*

Priateľstvo s Ježišom nevyhnutne zahrňuje priateľstvo so všetkými. Spoločenstvo s Ježišom zahrňuje spoločenstvo so všetkými, nik nie je vylúčený, nič nie je vylúčené, Ježiš v sebe spája všetko v tom je katolíckosť.

\*\*\*

Skutočná podobnosť s Kristom sa dá naučiť iba adorovaním Krista, hľadáním na Krista. Kristus nás premieňa svojou prítomnosťou a spôsobom, ktorý sa nedá popísať, ani podobnosť s Kristom sa nedá naučiť alebo popísať slovami, ale iba prijať aktom adorácie.

\*\*\*

Kto som? Boží syn. A čo chcem? Nič, lebo všetko už mám, už sa len s veľkou radosťou a vzrušením učím túto novú realitu žiť.

\*\*\*

Ježiš to hovorí v presne tomto poradí: akou mierou meriate vy, takou mierou sa nameria vám, akou mierou som ja priateľom Krista, takou mierou je Kristus mojím priateľom v mojom živote. Ja určuje mieru Božej prítomnosti, Božieho konania v mojom živote.

\*\*\*

Nesnažte sa zanechávať mnoho rôznych vecí, namiesto toho naplno buďte jedným novým človekom.

Nie je to namáhavé a bolestné zanechávanie mnohých vecí, ale vzrušujúce stávanie sa jedným novým človekom.

\*\*\*

Vždy je to Boh a Jeho ľud. Nikdy nie sám Boh. Nikdy nie sám človek. Vždy je to Pán a Jeho svätí s Ním. Cirkev je Boží ľud a kľúč k Bohu. Byť svätým, byť synom Boha sa dá vždy len a jedine v spoločenstve svätých, v Kristovom Tele. Hlava a Telo. Navonok, vo svete, reprezentované dvomi srdcami, Ježiša ako Hlavy a Márie ako zástupkyne Tela.

\*\*\*

Byť kresťanom znamená prest'ahovať sa, stať sa Božím priateľom a to znamená odpovedať si na tri otázky:

- kto som,
- kam patrím,
- čo robím.

Kto som, čiže syn Boha, priateľ Krista. Kam patrím – do Božej vlasti, do Božieho kráľovstva, do Božej rodiny Cirkvi. Čo robím – bojujem zo zlom a zachraňujem každého jedného človeka na svete pre Božie kráľovstvo po boku Krista a svojich ostatných druhov z tejto mojej novej rodiny.

\*\*\*

Pôst znamená vyčistiť si hlavu od všetkého čo nie je Boh.

*"A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovou zmyšľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé."*  
(Rim 12,2)

*"Nech vás nezvedie nik nijakým spôsobom. Lebo nenastane, kým nepríde najprv odpad a nezjaví sa človek nepravosti, syn zatratenia."* (2Sol 2,3)

Proste jednoducho prosto len byť. Tu, teraz.

\*\*\*

Je rozdiel medzi robiť dobre a milovať. Božím svetom je láska.

\*\*\*

Nevyhrávame argumentami, ale tým že sme plní Pána.

\*\*\*

Pane Ježišu, hľadím na teba vo svätostánku a vidím Teba a súčasne som v Tebe, Ty si ten v ktorom existujem a predsa si vstúpil do tohto sveta, aby som mohol na Teba pozeráť, stal si sa chlebom aby som Ťa mohol jesť, stal si sa človekom, aby som sa s Tebou mohol naučiť žiť, ty môj Boh. Je to zvláštne. Pozerám sa na teba a zároveň som v Tebe, si predom mnou a Ja som k Tebe a Ty si mojím vesmírom, bez Teba neexistujem, môj Boh.

\*\*\*

Akokoľvek je stretávanie sa s Kristom v Božom slove v Biblii hlboké a podnetné, predsa len to nie je Eucharistia. Písmo je, ako hovorievali otcovia, naozaj tá suchá vyprahnutá púšť Božej reči, cez ktorú musíme prejsť – ale Eucharistia je samo Živé Božie Slovo, ku ktorému cez túto púšť putujeme!

\*\*\*

Proste si skutočne vyvoliť Krista za svojho majstra a začať s ním skutočne žiť. Ak dáš stranou svoje myšlienky a nekonečné dumanie je to vo svojej podstate tá najjednoduchšia vec na svete proste byť s Kristom tak jednoduché ako sedieť a pozeráť na neho. Žiť s Kristom, počúvať Krista, konať s Kristom, ak dáš stranou zbytočné špekulovanie a dumanie, je to tá najprostejšia a najjednoduchšia vec na svete.

\*\*\*

Je to vec lásky: byť tým, čo milujem, s Tým, koho milujem, žiť s Ním to, čo milujem. Toto je kresťanstvo. „Buď tým čo miluješ, Božím synom. Ži s Tým, koho miluješ so Mnou, ži to čo, miluješ, Boží život. Toto je môj dar.

\*\*\*

Ježiš povedal: Ja som chlieb života. A keď sa tým chlebom naozaj v podobe Eucharistie stal, tretina kresťanstva povedala: Tvrdá je to reč! - a odišla preč...

\*\*\*

Premrhal som tak strašne zbytočne tak strašne veľa času!

\*\*\*

Najprv musíš Božie priateľ byť, až potom môžeš o priateľstve s Bohom svedčiť ostatným ľuďom a pozývať ich do tohto priateľstva. Nie je možné byť božím synom bez toho aby sme boli skutočne zamilovaný do Boha.

\*\*\*

Boh je vysoko nad svetom (pozor, nie zemou!). Kto chce ísť za ním, musí sa vymaniť zo sveta (pozor, nie zo zeme!). Je naozaj vzrušujúce žiť Boží a nie svetský level. Byť nebeským znamená vycúvať zo všetkého svetského.

\*\*\*

Byť pred Kristom znamená nič nehrať, byť akí sme, v tej najväčšej prostote a prirodzenosti, pretože sme pred niekým, kto nás dôverne do hĺbky a úplne pravdivo pozná.

\*\*\*

Starý človek v nás sa zabíja udusením, vyhladovaním a Duchom.

\*\*\*

Zomierať ako kresťan znamená zomierať bez strachu, pretože sa držíme Krista, s ktorým odchádzame a nie svojho tela, z ktorého odchádzame. A pretože smrťou Krista nezanechávame, nie je ani dôvod k strachu či obavám.

## Domácnosť Titana

Titanské dielo Kríža, vykúpenia zmŕtvychvstania je dokončené a v tejto chvíli Kristus prichádza k učeníkom a hovorí im: "Pokoj Vám!" a volá ich do svojej prostej domácnosti: k sebe, k Jánovi, k Márii, na posedenie pri ohni, pretože o tom to je.

Keď sa stavia dom, je to veľké dielo. Ale keď je dom dokončený, už sa nevraciame k námahe stavby, ale užívame si pokoj a radosť v jeho vnútri.

Ježiš svojím krížom a zmŕtvychvstaním postavil dom, v ktorom môžeme bývať ako Božia rodina. A keď toto dielo dokončil, už sa nevracal späť k tomuto dielu, k jeho námahe, nehovoril svojim učeníkom: Poďte klaňajte sa mi a uctievajte ma a znova a znova prežívajte bolesť toho čo bolo vykonané.

Miesto toho hovorí: Pokoj Vám, poďte, nast'ahujte sa, žije tu spolu so mnou, budeme rodina, budeme si blízki, budeme priatelia, posad'me sa, pokoj Vám!

## Ako starec pred Večne Mladým

Keď sedím pred Ježišom, pripadáam si starý a hlúpy ako dajaký zaostálny starec v kolieskom kresle - *v mysli sa mi vynára tá scéna, keď Frodo po*



*návrate z Mordoru navštevuje v Roklinke staručkého, už senilného Bilba v jeho komôrke - a ja som ten Bilbo a On, Ježiš, je ten Frodo, ten mladý, krásny, múdry, nádherný a prichádza, aby zo mňa sňal moju starobu, aby ma znova omladil, obnovil a uzdravil svojím dotykom.*

Som, moje staré ľudské ja, starý, unavený, na konci Je čas zomrieť, aby som sa mohol znova narodiť. Je čas vzdať to, prísť k Nemu a povedať prosto, Ty Si Pán.

Je čas zomrieť a nemám z toho žiaden strach, pretože pri mne stojí Kristus a On je živý, blízky, krásny, nie je tu ako sudca, ale ako Spasiteľ, ako ten ktorý oživuje a ja môžem so žalmistom povedať: v pokoji sa uložím a usnem, lebo viem že Ty nenecháš moju dušu v podsvetí, Ty prídeš a vyvedieš ma von z môjho hrobu ako kedysi Lazára. Nemám strach zomrieť a všetko zanechať za sebou, zanechať starého človeka, lebo Ty si tu, pri mne, so mnou, aby si ma vzkriesil ako nového človeka.

\*\*\*

Pane Ježišu Kriste pomôž mi zomrieť, zomrieť sebe, nechcem mať žiadne vlastné plány, žiadne vlastné vízie, nič vlastné. Chcem sa len proste vznášať uprostred víchru Tvojho Ducha, unášaný vetrom tvojej vôle a tvojej moci ako suchý list... Prosím, Pane, pomôž mi pustiť seba samého!

\*\*\*

Byť bez ega znamená žiť autentický uvoľnenie tu a teraz, nevnašať seba, neprekážať.

## Pravá manna

Ježiš povedal: Ja som chlieb života - a potom sa tým chlebom naozaj stal, Chlebom eucharistie a tento chlieb sa rozmnožil a rozšíril po celom svete,

až do jeho najzapadnutejších kútov. Toto je to skutočné rozmnoženie chleba, skutočný zázrak Božej prítomnosti. Je s nami, skutočne, stále, neprestajne, všade, aby sýtil náš hlad, náš smäd, aby bol každému chlebom života, prameňom blaženosti.

V mysli sa mi objavil akoby obraz Krista človeka, ktorý sa zrazu rozpadáva na milióny malých kúskov chleba, malých hostií, ktoré sa ako tá pravá nebeská manna, pravý Chlieb z Neba, rozlietajú po celej zemi, pokrývajú celú zem a tento Ježiš, ktorý bol dovtedy ako jeden človek prítomný na jednom mieste v jednej krajine, je zrazu prítomný vo všetkých krajinách, na všetkých miestach, v každom jednom čase, nielen ako človek na ktorého sa dá hľadiť a dotknúť, ale ako Chlieb ktorý sa dá jesť, ktorý nás prichádza nasýtiť. A tak je Kristus telesne prítomný a utišuje náš hlad všade na každom jednom mieste na celom svete. Zem je pokrytá Kristovou prítomnosťou!

## Naša nádej

Zle, zle, celé zle. Naša nádej nespočíva v technike, v organizácii, naša nádej nespočíva v aktivitách, podujatia, nádej spočíva len a jedine v obrátení. Prešli sme dlhú cestu, ale opačným smerom, od Krista späť ku svetu.

To, čo potrebujeme, To, čo nás zachráni, to, na čom jedinom záleží, je obrátenie: vrátiť sa zo sveta späť ku Kristovi. Kedy ste naposledy snívali o Nebi?

# Tri veci, ktoré Diabol nenávidí

V rámci tzv. Reformácie Diabol obzvlášť nabáda kresťanov nenávidieť Eucharistiu, nenávidieť Cirkev a nenávidieť Máriu, Ježišovu Matku. To znamená, že tieto tri veci sú pre nás, kresťanov, naopak kľúčovo dôležité, Diabol ich nemá v nenávisti len tak, bez príčiny!

Eucharistia preto, že je vtiahnutím do Božieho trojičného života, Cirkev preto, že je Božou rodinou, nebom, nebeským Jeruzalemom a Mária, Mária preto, že je stelesnením a uskutočnením domáckosti, domáceho rodinného života, krbu, atmosféry Neba, Božieho Kráľovstva.

Kristus, to je Hlava a Telo, Ježiš a Mária, Ježiš ako Hlava, Mária ako zástupca reprezentant Tela, spoločenstva svätých. "*Pán, môj Boh, a všetci jeho svätí s ním.*" (Zach 14,5) To je Boh, nie bez svojich svätých a oni nie bez Boha. Jedno Telo, jeden Kristus. Preto Mária, ako prvá z Tela, prvá spomedzi Pánových svätých.

Kristus sám o sebe je samozrejme Pán, Spasiteľ, Vykupiteľ, ale je stále sám (ako to pšeničné zrno z Jeho podobenstva), nie je Rodinou, ešte neprinesol úrodu, ešte sa nestal Božím Kráľovstvom. Až keď je k nemu pridružené Telo Jeho svätých, tak je Kristus úplný, Hlava aj Telo. Tí, ktorí odmietajú Máriu, s ňou odmietajú prakticky aj teoreticky samo Nebo, čiže práve toto Telo, obmedzujú Krista na Hlavu a ignorujú Jeho Telo, prijímajú Krista ako Pána a Vykupiteľa, ale už nie ako Hlavu Nebeskej Rodiny, ako Božie kráľovstvo, ktoré vo svojom Tele vytvára. Niet divu, že následné v tomto Kráľovstve skutočne ani nežijú, nepoznajú ho, nevchádzajú doň.

Krátko a stručne, nie je možné skutočne prijať Krista bez Jeho Tela, ktorým je Mária a Jeho svätí, v Nebi ale aj tu, na Zemi, Cirkev. Bez toho sa dá len stretnúť, zazrieť, prchavo, kráčajúci povedľa zástupu. Ale viac nie.

Ježiš a Mária vedľa seba, On zbožšťuje, ona je zbožštená, On dáva, ona prijíma, ale stále vedľa seba. Mária tak ukazuje na dôstojnosť spasených a zároveň ukazuje aj našu vlastnú dôstojnosť, naše miesto nie ako sluhov, otrokov, ale ako priateľov, stojacich vedľa Krista na tej istej rovine ako Kristus, nie sami zo seba, len z čirej Kristovej milosti, ale predsa na tej istej rovine, pozdvihnutí a povýšení k Nemu, vedľa Krista, s Kristom, v samom Kristovi, Telo s Hlavou, Jeden Kristus.

Neprijat' Máriu a svätých znamená neprijat' Božie Kráľovstvo, ostať pred jeho bránami. Oni totiž v tom Kráľovstve už žijú, vojsť do Kráľovstva znamená žiť s nimi. Nežiť s nimi znamená nebyť v Kráľovstve. A tak Bohorodička - a s ňou všetci svätí, čiže už spasení ľudia - sú svojím vlastným spôsobom "Bránou do Neba". Tak, ako vykúpení sme len a jedine v Kristovi, tak rovnako spasení sme len a jedine v spoločenstve s Nimi, uprostred nich. Alebo inak: Ježiš je Boh, Mária a svätí a všetci, ktorí s nimi už tu, na Zemi, žijú, sú Jeho Kráľovstvom, ako to učí aj Písmo: "*svojou krvou nás oslobodil od hriechov a urobil nás kráľovstvom.*" (Zjv 1,5-6) Odmietnuť jedno či odmietnuť druhé vždy znamená to isté: ostať von, za dverami Kráľovstva. Preto Cirkev,, ktorá prijíma oboje, v Božom Kráľovstve už žije. Preto protestantizmus, ktorý to druhé odmieta, o živote v Kráľovstve ani nechýruje. Diablove to, zdá sa, úplne stačí. Ako učí Písmo, viera bez skutkov je mŕtva. Aký význam má veriť v Krista, ak následne odmietneme spásu? Diabli tiež veria, ale spasení nie sú...

Je svojim spôsobom obdivuhodné sledovať, ako dokázal Diabol značnú časť kresťanov presvedčiť, že žiť s Ježišom v Božom kráľovstve je rúhanie sa Bohu a modloslužba.

## Hriech je maska

Hriech je maska, *prosópon*, tak mu hovorili otcovia v staroveku, utkaný z našich strachov a žiadostivosti, stvorený z našej novej umelej reality bez

Boha, ktorú sme si nedôverou k Bohu vytvorili. Ale pod ním je stále naše pravé Ja, vnútorný človek. Hľadiac na Krista môžeme odložiť, vyzliecť hriech a byť znova tým, čím sme: skutočný, autentický, krásny, vznešený, nádherný, čistý, svätý Boží človek, Boží obraz.

Nedá sa to ale urobiť inak, než pozerajúc sa na Krista, pretože to znamená odložiť strach aj odložiť žiadostivosť a oboje sa dá len vtedy, ak sme zakotvení v Kristovi, ktorý naplní všetky naše túžby a odstraňuje všetky naše obavy.

Znamená to všetko vzdať a začať len tak a proste žiť tu a teraz s Ježišom, nasledovať Ho, ísť jednoducho s Ním.

Deje sa to v realite, bez myšlienok, v čírom bytí. Tam človek stretá Krista, nielen myšlienku či predstavu Krista.

Je to ten stav, o ktorom hovorí otec Makarios, keď svojho žiaka posielal chváliť mŕtvych a potom haníť mŕtvych na cintorín. Jedine v tomto stave môžeme s Kristom skutočne sedieť pri ohni a pri chlebe a pečenej rybe ako priatelia, ako spoločníci v opravdivom hlbokom prirodzenom priateľstve a porozumení a jednote. V ňom platí, že čo je prirodzené je dobré, pretože dobré je v tomto stave prirodzené. Tu sa všetko stáva svätým a svätosť sama je normálna.

To stretnutie Ježiša s apoštolmi po Jeho Zmŕtvychvstania, pri jazere, pri ohni, pri chlebe, pri opekaných rybách, mi pripadá stále dôležitejšie. Ono je totiž obrazom Cirkvi. Toto je Cirkev: Božia domácnosť, Boží dom, spoločenstvo súrodencov v hlbokkej dôvernosti, v hlbokkej láske, v hlbokkej jednote, v prostote, pretože hriech vyhasol, strach je preč, žiadostivosť je preč, je len Kristus, Chlieb Života a družina priateľov a bratov okolo Neho zhromaždená a dookola všade vládne pokoj a mier a šeptá Boží vánok v prítmí Raja uprostred búrok a víchrov sveta.



# Starec dní

Ty, Pane, si tak prastarý, tak vekovitý, si odpradávná, Tvoja múdrosť presahuje každé moje chápanie a Tvoja láskavosť, súcit, pochopenie, milosrdenstvo každú moju predstavu. A ja tu sedím pred Tebou ako mladíček, výhonok zelený a nezrelý a Ty sa ma jemne a nežne ujímaš, môžem spočinúť v Tvojej prítomnosti, v Tvojej láske. Všetko je zrazu naplnené pokojom, pokojom presahujúcim všetku predstavivosť, pokojom plným láskyplného porozumenia, láskyplnej nežnosti, blízkosti, priateľstva. Som, kde mám byť. Pre toto som bol stvorený. Uč ma. Premieňaj ma. Premeň ma v seba. *"Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť."* (Jn 15,5)

Pred očami sa mi objavil obraz Boha akoby vekovitého tvora podobného stromu, živému strom, stromu, ktorý má tvár a oči hlboké ako sám Vesmír, ktorý je prastarý, starší než svet, ktorého konáre prerastajú cez všetko vo svete, ktorý v sebe nesie múdrosť ďaleko za hranicami našej predstavivosti, ktorý vidí všetko a videl všetko, pamätá všetko, nesie v sebe všetko, je na jednej strane cudzí všetkému čo je v tomto svete, pretože nie je z tohto sveta, a predsa bližší než čokoľvek čo na tomto svete existuje, lebo je všetkého toho pôvodcom, je vo všetkom a všetko nesie a udržiava. Je plný hlbokej múdrosti, hlbokého súcitu a lásky, dobra a nežnosti.

Boh je skutočne celý ohromný opravdivý vesmír, do ktorého sa dá ponoriť a ponárať sa hlbšie a hlbšie a nikdy nenaraziť na hranice jeho zázrakov. Svet, v ktorom je možné žiť naveky a byť blažený naveky. On Je Nebo. Preto si Ho už teraz volíme za svoj svet, už teraz si volíme žiť v Ňom. Je to tak prosté. A tak naplňajúce. Stačí sa rozísť so svetom, pustiť sa ho a vrhnúť sa bez istenia v dôvere do Hlbiny.

*"Jednám s tebou prostě a něžně. Jsem přítelem tvého srdce, nejvěrnějším a nejsoucítěnějším z přátel. Nikdy nepochybuj o mém přátelství: je neochvějně. Chci, abys spočinul v jistotě mé lásky k tobě."* (In Sinu Jesu)



*"Pánovi zver svoje cesty a jemu dôveruj, on sa už postará." (Ž 37,5) "Na neho zložte všetky svoje starosti, lebo on sa o vás stará." (1Pt 5,7)*

## Ľudskosť Boha

Sadám si pred Pána a prežehnávam sa a pripadáam si v tej chvíli tak akosi nepatrične. Nie kvôli tomu znak Kríža, ale kvôli tomu, že ho robím takým ľudským, prízemným, hrubým, telesným spôsobom, navonok, rukami, neumelo a nemotorne, ako niečo, čo je nevhodné a nedôstojné Boha, Jeho vznešenosti a nádhery, niečo príliš detinské a nepatričné, príliš poznačené ľudskou slabosťou a neumelosťou, nehodiace sa do Prítomnosti Večného. A potom si náhle uvedomujem, že to On vstúpil do tejto mojej malej prízemnej ľudskosti. Stal sa rovnakým človekom ako ja, aby práve v tejto mojej malej primitívnej ľudskosti sa so mnou stretol ako Boh.

Nemusím (v tomto zmysle) vystupovať namáhavo k Bohu, pretože Boh zostúpil ku mne. Boh zostúpil do mojej ľudskosti, aby sa v nej so mnou stretol. Práve v mojej ľudskosti, nedostatočnosti a slabosti, v mojej ľudskej prirodzenosti. V tom je krása a nádhera Vtelenia. Je to pokračovanie toho, čo vidíme u Mojžiša. Mojžiš vraví: nemusíš vystúpiť do Neba, aby si namáhavo hľadal a spoznával Božiu vôľu, lebo Boží Zákon zostúpil k tebe. V Kristovi to ide ešte ďalej: nemusíš namáhavo vystupovať do Neba, aby si tam niekde namáhavo hľadal a pátral po Bohu, pretože sám Boh zostúpil k tebe, aby sa s tebou stretol ako človek. Nikto na zemi nemôže uvidieť Jeho Tvár v Sláve a zostať nažive, ale Boh zostúpil na zem a vzal si ľudskú tvár, aby sme tak mohli pohliadnuť do Božej ľudskej tváre a prežiť.

Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom. Boh vstúpil do sveta, aby som ja mohol vojsť do Neba. Boh sa so mnou stretáva vo mne, aby som ja mohol žiť v ňom. Vskutku je len jediný prostredník medzi Bohom a ľuďmi, človek Ježiš Kristus, v ktorom sa Boh stal človekom a pre nás cestou k sebe, pravdou o sebe a životom v sebe. V ňom stretávame Boha, tu a teraz, na

tomto jednom obyčajnom mieste a v tomto jednom obyčajnom čase, ktorý práve vo všetkej pozemskosti žijeme. Je to vtelenie, ktoré spôsobuje, že tento svet, v ktorom žijeme, sa stáva skutočne a naplno Božím, je plný Boha úplne jedinečným spôsobom, tu, v tomto svete, je zrazu všetko preniknuté Bohom. Nemusím utekať, nemusím pátrať, vďaka krstu, vďaka Eucharistii, vďaka daru Ducha v tejto Božej moci a milosti práve tu a teraz doslova telesne<sup>1</sup> a hmatateľne v telesom a hmatateľnom stretám tohto Boha, ktorý prišiel ku mne do mojej ľudskosti, tu a teraz žijem s Bohom, tu a teraz, ako ten poklad na poli, náhle a nečakane objavujem samo Nebo, pripravené a nachystané, len ho vziať do rúk a pritisnúť na srdci.

Písmo vraví, že sme vo svete ale nie zo sveta. To preto, lebo keď Boh vstúpil do nášho života, tak náš ľudský a pozemský život urobil Božím a nebeským. Žijeme vo svete, ale už nie sme zo sveta, pretože náš svet sa stal Nebom a už nepatrí tomuto svetu, ale Bohu, Nebu, Večnosti. Sme pre svet cudzím ostrovčekom Svetla uprostred jeho šera. Svet to desí, lebo cíti tú cudzotu, pre nás je to ale prameň preveľkej, nevýslovnej radosti.

Ako inak by sme mohli osláviť vteleného Boha, než tým, čo patrí tejto zemi, čo je hmotné a telesné v tomto zmysle - a čo sám Boh urobil svojim, keď si z toho vzal telo? Prežehnanie, pozdvihnutie rúk, kľáčanie, státie, slová a gestá ale aj všetko ostatné, čo v našom živote je, práca, stretanie, učenie, hovorenie, nič ľudské viac nie je príliš ľudské na to, aby to nemohlo byť Božie a skutočne aj nebolo Božie. Nič okrem hriechu, ale ten ani nie je ľudský. Hriech je neľudský, cudzí, nepatriaci k nášmu ľudstvu. Preto ho musíme opustiť, aby sme mohli byť ľudmi.

V tom je tajomstvo liturgie. Liturgia je oslavou vteleného Boha a zároveň dielom vteleného Boha, ktorý ju koná v Tele svojej Cirkvi, rukami a gestami hmotného Tela svojej Cirkvi. Telesne uskutočňuje duchovné, pozemsky božské, pretože od okamihu Vtelenia už niet rozdielu: "*On z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia.*" (Ef 2,14)

---

<sup>1</sup> slovo "telesný" tu i v celom texte používam viac v antickom význame "hmotný" a v SZ význame „krehký, pominuteľný, stvorený“, než v NZ význame "porušený, hriešny"

A tak sa znova ešte raz prežehnávam a už necítim ten pocit nepatričnosti, pretože áno, je to gesto banálne telesné a ľudské, ale v tejto chvíli vnímam, že ho Kristus robí so mnou a vo mne a ja s Ním a v Ňom a v Kristovi človekovi je to náhle gesto plne hodné Krista Boha, ktorý sa stal človekom. A potom ho robím ešte raz a ešte raz a je v tom skutočná rozkoš, poznať, že niečo tak pozemské a malé môžem konať skutočne s Bohom a v Bohu a toto malé gesto - a môže a má byť takým celý náš život! - sa stáva náhle veľkým, presahujúcim Vesmír, svet, skutočne mystickým, nebeským, blaženým, plným Boha, konaným v spoločnom tanci Boha a človeka, v ktorom sa z dvoch stáva Jeden. A takýto môže byť celý náš deň, celý náš život, každý pohyb, každé gesto, každé slovo, každá myšlienka... Môže? Viac! Musí a má! Preto sa Boh stal človekom, aby toto bolo možné! Ja pristupujem k Bohu v Jeho ľudskosti a On sa stretá so mnou a napĺňa ma v mojej ľudskosti.

*"Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu."*  
(1Kor 10,31)

Nič stvorené, nič pozemské nie je z tohoto vylúčené. Každé tiknutie hodín na stene, každé zrníčko prachu víriace v lúči slnka prenikajúceho farebným sklom, každé zamihotanie plameňa sviece, každý môj vdych, každý môj výdych, každý úder srdca, každý pohyb, každý zvuk, každý predmet, všetko je zahrnuté. Boh sa vtelil, stal sa človekom a od tohoto okamihu nič z toho viac nie je nedôstojné Boha. Všetko je v Bohu povznesené a posvätené, nič nie je vylúčené. Všetko je už navždy Božie a všetko má byť navždy už len Božie. Všetko sa môže a má stať tancom, baletom, prúdením<sup>2</sup>, extázou jednoty Boha a človeka, Nebom, nebeskou blaženosťou už na zemi. A srdcom i zdrojom, stredom a centrom tohto zázraku je Eucharistia, Boh telesne prítomný na zemi. Eucharistia je kľúč k tomuto tajomstvu, Pokladu na poli sveta.

Vnútro je na povrchu a večnosť je obsiahnutá v drobučkých čriepkoch časnosti. Kristom oslobodení od hriechu s očisteným zrakom i srdcom

---

<sup>2</sup> Tento pojem používam v zmysle pojmu *flow* psychológa Mihalyho Csikszentmihályho.

radujeme sa zo všetkého a všetko je pre nás plné radosti, lebo sám Boh naplňa všetko vo všetkom a my to konečne vidíme.

*"Zatrúbil siedmy anjel. A v nebi zazneli mohutné hlasy a volali: "Kráľovstvo tohoto sveta sa stalo kráľovstvom nášho Pána a jeho Pomazaného a bude kraľovať na veky vekov." (Zjv 11,15)*

# Neexistuje alternatíva

Uverenie je precitnutie, uvedomenie si, že existujem ako myšlienka v Božej myslí, nemám žiadnu vlastnú autonómiu, mimo Boha neexistujem a nemám ani žiadnu skutočnú budúcnosť okrem tej, ktorou je Boh sám. Tak o čom vlastne špekulujem? V čom je vlastne problém?

Žijeme si vo svojich plánoch, vo svojich víziách, vo svojich predstavách, myslíme si, že to čo prežívame vo svete, ktorý sme si vytvorili, na sociálnych sieťach či kdekoľvek inde, je hrozne dôležité, máme hlavu plnú seba, plnú svojich malicherných naivných maličkých myšlienok... K čomu je to dobré?

Neexistuje žiadna reálna alternatíva. Niet o čom rozmýšľať. Niet kam ísť, niet o čom uvažovať, niet nad čím váhať. Nielen preto, že je to tak dané, ale hlavne preto, že nič lepšie ani objektívne neexistuje.

Táto v úvodzovkách nutnosť, pred ktorú nás Boh postavil, je tým najlepším, čo nás mohlo kedy postretnúť. Žiadne snívanie, fantazírovanie, nič na svete sa nevyrovná tomu, čo ponúka Boh.

Žiť v Bohu a teda v čírej nahej realite, to je opravdivá extáza, opravdivé prúdenie, *flow* skutočného života. Tu objavujeme, že všetko je skutočne Božie, preniknuté Bohom, že pod tenkou škrupinkou smrteľnosti na nás čaká Hlbina Večnosti. Svätí, to sú jednoducho ľudia, ktorí vidia veci také, aké naozaj sú a žijú Realitu takú, aká naozaj je, v tej najprostejšej a najprirodzenejšej jednoduchosti.

Myslím, že silným nástrojom tohto precitnutia, bránou do Reality, je pôst vo všetkých svojich formách: pôst ako púšť, pôst ako mlčanie, ako skutočný pôst od jedla, ako stíšenie ilúzií, pôst od všetkého, čo nás omamuje a uspáva, pôst, za ktorými na nás čaká Realita, Boh.

*"Preto odložte všetku nečistotu a akúkoľvek zlobu a v tichosti prijmite zasiaté slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše."* (Jak 1,21)

A samozrejme, Eucharistia, mocná kotva, ktorá nás ukotvuje v Božej realite, rozosiata a prítomná po celom svete. V modlitbe sa môžeme ľahko stratiť vo vlastných túžbach a vlastných myšlienkach. Ale keď adorujeme Krista Boha prítomného v Eucharistii, keď proste mlčíme a len hľadáme na Neho, Ktorý JE, tak vtedy sa dotýkame samej podstaty Reality. Toto je adorácia: Hlboké a prosté zažitie toho, že On Je. Proste Je. A toto "Je" úplne stačí, pretože svojim bytím vyplňa a naplňa úplne všetko.

Príd', Pane, a premôž svojou Skutočnosťou moje oblúznenia a ilúzie!

*„Povedala si totiž v duchu: "Ak sa dotknem čo len jeho odevu, ozdravím."“*  
(Mt 9,21)

## Čriepky II

Ľudia sa učia náboženstvo skúsenosťou a prostredníctvom vzťahov. Spravidla žiadna katechéza, žiadne kázne, žiadne vyučovanie na tom nič nezmenia, obzvlášť v našom katolíckom prostredí, kde sa vyučovanie obmedzuje len na nedeľnú kázeň. Jediný spôsob ako pretvoriť farnosť, sú naozaj malé spoločenstvá, kde sa zažíva Boží život, kde existujú Božie vzťahy, a kde existuje aj skutočné systematické vyučovanie.

\*\*\*



Tvoje Božstvo je pre mňa príliš oslepujúce. Preto ku mne prichádzaš cez moje ľudstvo, aby som ja cez Tvoje ľudstvo pristúpil k Tvojmu Božstvu.

\*\*\*

Predsavzatie na dnešný deň na konci rozjímania má svoj význam. Ale nie ani tak vtedy, keď znie ako „Dnes aspoň jednému človekovi preukážem to a to“, ako skôr predsavzatie prežiť tento daný deň v postojoch a pohľadoch, ktoré nám rozjímanie a adorácia otvorili. V tejto podobe je to dôležitý nástroj osvojenia, zvnútornenia a časom aj navyknutia si žiť to, čo sme v rozjímaní a adorácii od Pána prijali.

\*\*\*

Nikde nie sme viac kresťanmi a nikdy nie sme viac Cirkvou, než keď slávime Eucharistiu. Tam sme vťahovaní do samého srdca Kristovho Tajomstva, do samého Srdca Ženícha. Iba v Nebi budeme viac – a Eucharistia je počiatkom Neba na zemi.

\*\*\*

Pôst, to neznamená: odopieram si jedlo. Pôst, to znamená: budujem svoje nové ja! Je to tvorenie, budovanie, nie strácanie!

\*\*\*

*„Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho.“ (Lk 9,24)*

*„Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom.“ (Lk 14,33)*

Toto sú zákony Neba, nebeského života: Milovať Boha tak, ako On miluje nás a preto sa Mu darovať úplne a celý, bezo zbytku. A dôverovať Mu tak úplne, že si nenechávame žiaden „plán B“, žiadne „zadné vrátka“, žiadnu poistku, žiadnu inú istotu, okrem Neho.



Takto žije sama v sebe Trojica. Takto žije v Trojici *Spoločenstvo svätých*.

\*\*\*

Božie dary sa dajú prijať jediným možným spôsobom – našim vlastným darovaním sa: „*Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám.*“ (Lk 6,38)

\*\*\*

Tým hlavným ovocím adorácie nie sú nové vedomosti, ale nové postoje, nové bytie, nové stvorenie. To, na čom záleží, je, stať sa novým človekom, Božím človekom, nie teológom.

\*\*\*

Zomrieť a znova sa narodiť... To je ako Rajská hudba! Môcť odložiť starého človeka so všetkým bremenom a ťarchou, ktorú na sebe a so sebou vlečie a povstať znova ako novonarodený - kto iný okrem Boha môže dať takýto obrovský Dar?

\*\*\*

Bez opravdivého živého Krista, bez skutočného Božieho Života, bez Daru Ducha Svätého, akýkoľvek pokus o nejakú „hĺbku“ v kresťanstve končí v trápnej melodráme a v prázdnom filozofovaní, pred ktorým varuje už Písmo: „*Dajte si pozor, aby vás niekto nezviedol filozofiou a prázdny mánením!*“ (Kol 2,8)

\*\*\*

„*Tma odchádza a už svieti pravé svetlo.* <sup>9</sup> *Kto hovorí, že je vo svetle, a nenávidí svojho brata, je ešte stále vo tme.* <sup>10</sup> *Kto miluje svojho brata, ostáva vo svetle a nie je preň pohoršením.*“ (1 Jn 2,8-10) Aké dôležité je pritom pochopiť a mať stále na mysli, že to nie je: *Ak milujem svojho brata, potom*

som vo svetle; ale: *Ak som vo Svetle, potom sa to prejaví, nevyhnutný to efekt a dôsledok, samozrejmy a prirodzený, že milujem svojho brata. A ak nie, potom je to známka, že bez ohľadu na to, čo si myslím alebo hovorím, som ešte stále v tme, lebo „kto nenávidí svojho brata, je vo tme a chodí vo tme a nevie, kam ide, lebo tma mu zaslepila oči.“* (1 Jn 2,11)

## Doma je doma...

Veď mi vlastne ani dobre nevieme, čo to znamená byť veriacim človekom!

Byť veriacimi človekom znamená, že:

- je tu domov, Nebo, a mi do neho patríme, sme tam doma;
- je tu Boží život, ktorý sa v ňom žije, tak ho žijeme;
- je tu rodina, Božie rodina, a tak do nej patríme;
- a je tu s nami Boh, ktorý je náš Otec a náš Vykupiteľ a tak mu bezmedzne a samozrejme dôverujeme. Je to tá najnormálnejšie vec na svete.

Akurát, že sa k nej bezmála nikto neodhodlal a málokto vie, čo to znamená, byť veriacim človekom. Väčšina si myslí, že byť veriacim znamená dodržiavať nejaké rituály a nikoho nezabiť...

Vieme my vôbec, čo o to napríklad znamená pristupovať k Bohu ako otcovi? To znamená pristupovať k Nemu ako k tej prvej, najbližšej a naj dôveryhodnejšej osobe, bez strachu, bez pochybovania, je predsa našim Otcom, nie záhadným a nevyspytateľným kapitánom Nemom či sedemhlavým drakom! Znamená to ísť za Ním ako k tomu prvému, na ktorého sa obraciame s prosbou o poučenie, o vedenie, o pomoc, o čokoľvek, mať k Nemu bližšie a väčšiu dôveru, než k čomukoľvek na tomto širom svete, jednoducho preto, že je to náš otec. Je to podobné, *ako keď sa cudzinec pri problémoch úplne samozrejme a s úplnou dôverou obracia na svoju*

*ambasádu alebo syn či dcéra bohatého a vplyvného otca sa obracia úplne samozrejme na neho a on ju/jeho napadne ako úplne prvý, ktorý by jej pomohol problém vyriešiť a o ktorom ani najmenej nepochybuje, je predsa jeho/jej otec!*

*"Pán je so mnou ako mocný hrdina, nuž moji prenasledovatelia sa potknú a nič nezmôžu, zahanbia sa veľmi, že nič nedosiahli, hanbou večnou, nezabudnutelnou." (Jer 20,11)*

*Sme vskutku vo svete ako bohatí cudzinci, ktorí sa na rozdiel od domorodcov naokolo môžu obrátiť a aj sa stále vo všetkom obracajú na svojho bohatého otca a svoju bohatú krajinu a to všemožnými spôsobmi, od platby kreditnou kartou až po využívanie služieb a ochrany cestovného pasu.*

*"Ježiš pozdvihol oči k nebu a povedal: "Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. A ja som vedel, že ma vždy počuješ, ale hovorím to kvôli ľudu, čo tu stojí, aby uverili, že si ma ty poslal." (Jn 11,41-42)*

*Znamená to pristupovať k Bohu ako k tomu prvému, s kým trávime svoj čas, jednoducho Boh, Nebo, Božia rodina, Boží život sú tie prvé, najprirodzenejšie, najsamozrejméjšie, najbližšie veci, ktoré v našom živote sú. Znamená to byť naozaj doma u Boha a u Boha byť doma, byť Božou domácnosťou, rodinou. Domácim Boha. Skutočne. Naozaj.*

*"Věz, že je mou touhou a mým potěšením rozmlouvat s tebou jako člověk rozmlouvá se svým nejdražším přítelem." (In Sinu Jesu)*

*Druhou stranou tejto mince je naše vlastné rozhodnutie byť Mu v rovnakej miere synom bratom, blízkym, verným a dôverným priateľom. Žiť v Božej domácnosti, žiť život a rutinu Božej domácnosti, podieľať sa na domácich prácach Božej domácnosti, na budovaní jej domu, Cirkvi, a to všetko v úplnej samozrejmosti a naplno, pretože je to predsa náš domov, naša domácnosť, naša rodina, kde inde a čo iné by sme mali robiť a žiť? Tu sme doma!*

*"Ježiš im vrael: "Veru, veru, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn. Ved' Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí; a ukáže mu ešte väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali.""* (Jn 5,19-20)

Krátko, stručne a prosto: Byť kresťanom znamená byť u Boha doma. Byť u Boha skutočne a samozrejme a prirodzene doma. Práve tam a len tam, pretože proste On je náš domov a preto sme aj doma práve u Neho.

A keď jedného dňa príde čas zložiť pozemský stánok, bude to presne to: žiaden odchod. Ved' nikam neodchádzame, nie my. Sme doma a doma už ostaneme, naveky. Je to svet, kto odchádza od nás. Svet, otravný a nudný, ako nepríjemný hosť v obývačke, konečne odchádza preč, my za ním zatvoríme dvere, uľahčene a radostne si vydýchame, rozosmejeme sa - a môže sa začať večnosť, krásna, uvoľnená, domácka v Domácnosti Boha.

Čím sme zase pri viere a obrátení ako presťahovaní sa zo sveta k Otcovi...

*"Vstanem, pôjdem k otcovi..."* (Lk 15,18)

\*\*\*

Ty, Pane, si môj domov. U Teba som doma. V Tebe moje srdce konečne spočinulo.

A napriek tomu – starý človek vo mne ma znova a znova zvádza a láka svojimi starými návykmi a zlovykmi opustiť Ťa a vrátiť sa späť, do cudziny sveta...! Ako je vôbec niečo také možné? A predsa! Akí to sme? Opustiť domov a blúdiť cudzinou namiesto toho, aby sme sa z cudziny vrátili domov!

# Turisti a dobrovoľníci

Náš pobyt v tomto svete Písmo charakterizuje ako pobyt a život *cudzincov* a *pútnikov*. Dnes, na lepšie pochopenie, by sme mohli povedať, že sa podobá dvom veľmi podobným skupinám ľudí, ktorých vo svete bežne stretáme:

**TURISTI** – *chodia cudzou krajinou, všetko si všímajú, vnímajú, vychutnávajú a to viac, než domáci. Okrem iného aj preto, že sú v danej krajine cudzinci. Neťažia ich ani netrália starosti, strachy, úzkosti ale ani nádejanie sa či očakávanie miestnych. Sú cudzí, z inej krajiny. Preto si od všetkého zachovávajú odstup, vidia veci inak ako miestni – a omnoho viac si ich vychutnávajú, všetko pekné, krásne a zaujímavé, na čo narážajú.*

**DOBROVOLNÍCI** – *tiež sú to cudzinci, ktorí prichádzajú z dobrej vôle do cudzej krajiny pomôcť vykonať dobré dielo v prospech jej obyvateľov. Stále sú to ale len cudzinci. Pracujú a nezriedka sa aj obetujú pre tých, ktorým zadarmo slúžia, ale vedia, že keď svoju prácu dokončia, zbalia sa a vrátia sa domov, do svojej krajiny a vlasti, kde sú doma a odkiaľ ich vyslali, aby toto dobré dielo urobili.*

Tieto dve skupiny ľudí charakterizujú to, ako my, kresťania, prechádzame týmto svetom:

Ako **TURISTI**, ktorí sú v tomto svete, ale nie sú z tohto sveta. Nezdíeľame jeho osud, nechvejeme sa jeho strachmi ani sa netrasieme jeho nádejami. Sme slobodní a máme od neho odstup ľudí, ktorí sú zakotvení inde, vo svojej vlasti a vedia, že už čoskoro sa do nej vrátia. Práve táto sloboda a odstup nám dávajú schopnosť viac a hlbšie vnímať, všímať si, žiť, vychutnávať i tešiť sa zo všetkého krásneho, čo Boh do tohto sveta vložil a ľudia a ich hriech ešte nepokazili a nezničili.

A súčasne ako **DOBROVOLNÍCI** sa dávame do služieb spoločného dobra obyvateľov tohto sveta a do služieb ich záchranu a spásy – zadarmo a nezriedka aj za cenu veľkých obetí, dokonca za cenu života – pretože



s týmto poslaním sme sem boli vyslaní, k nemu sme boli našou Vlast'ou, Nebom v birmovke vystrojení a toto je naša úloha, ktorú tu máme, prv, než sa vrátíme späť, domov, do svojej Vlasti v Nebi.

Podobne ako *dobrovoľníci* a *turisti*, ani mi si v tomto svete nebudujeme nejaký veľký domov, nejaké zázemie alebo budúcnosť. Sme tu len dobrovoľníci v cudzine, náš domov je inde, zakrátko sa tam vrátíme. *Celkom tak, ako dobrovoľník pracujúci v cudzine si nezoberie hypotéku, aby si za ňu kúpil byt, v ktorom by počas svojho krátkeho pobytu v cudzine býval, nedáva to zmysel*, tak isto ani nám nedáva zmysel usádzať sa v tomto svete, keď predsa máme iný domov, inú vlasť, a do nej sa už zakrátko vrátíme. Tu, vo svete, nemáme nič. Tam je náš domov. Preto kresťanstvo tiahne k pozemskej chudobe. *Každý dobrovoľník je v cudzine, kde pracuje, chudobný, aj keď vo svojej vlasti môže byť bohatý, pretože tam má domov a tam ho čaká jeho dom, majetok, rodina, všetko*. Podobne aj my tu, na Zemi, sme chudobní, pretože tu sme len preto, aby sme tu niečo vykonali, len ako turisti, len ako dobrovoľníci, zároveň sme ale bohatí, pretože máme svoj nádherný domov v Nebi a tam na nás čaká Kráľovstvo a Rodina a skutočný Život a všetko bohatstvo samého Boha, ktoré sme od Neho zdedili a do čoho všetkého sa už zakrátko s radosťou vrátíme.

Som turista na výlete v tomto svete.

Som dobrovoľník na dobrovoľníckej praxi v tomto svete.

Ale ani tak, ani onak, doma tu nie som. Mojim domovom je Nebo. Odtiaľ pochádzam, tam patríam a tam sa aj zakrátko vrátim a svet, ten pominuteľný a prechavý, nechám ďaleko za sebou.

Zopakujme si aspoň niekoľkokrát, počas dňa, tieto dve slová: turista na výlete vo svete; dobrovoľník na praxi vo svete. Oni celkom dobre vystihujú, čím ako kresťania vo svete sme: dobrovoľníci na praxi a vo voľnom čase turisti skúmajúci svet, v ktorom pracujeme.

# Sú dvaja bohovia

Prvý je ten, ktorého sme si vymysleli my sami. Druhý je potom ten skutočný. Ten prvý existuje v našich predstavách, víziách a je stvorený z našich túžob, z toho čo by sme my sami pre seba chceli a čo teda očakávame, že Boh vykoná, že taký podľa nich bude. A ten druhý proste je.

Dnes na Kvetnú nedeľu to vidieť obzvlášť.

Koľkokrát Ježiš hovoril svojim učeníkom: ideme do Jeruzalema, budem vydaný do rúk ľudí, budem trpieť, zomriem, Peter mu dokonca hovoril, Pane, nech je ďaleko od teba, že by sa ti niečo takéto stalo - a predsa! Keď prichádzajú do Jeruzalema, zdá sa, že to nemá na mysli vôbec nikto. Všetci jasajú, spievajú hosanna synovi Dávidovmu, aleluja, tešia sa, že prichádza Mesiáš, čakajú, že konečne nastolí Kráľovstvo, konečne budú bohatí, mocní, slávni, budú žiť v paláci! Niektorí možno, ako Peter, kupujú meče, pripravujú sa na boj a na veľké slávne víťazstvo... Koľkokrát im Ježiš, ten skutočný Boh, hovoril, čo bude. Ale nie, oni stále veria tomu vymyslenému Bohu, ktorého si stvorili podľa svojich predstáv. Klaňajú sa Kristovi, ale v skutočnosti nie. Oslavujú Krista, ale v skutočnosti nie. Miesto toho sa v ňom klaňajú nie Jemu, ale svojmu vymyslenému bohu.

Kresťanstvo je z tohto pohľadu niečo ako zmlknutie, keď utíšime svoje predstavy, svoje vášne, svoj žiadostivosť, svoje strachy a začneme sa pozeráť na Boha takého, aký je, prijímať ho takého, aký je a nakoniec Ho nasledovať tam, kam ide On a konať to čo, koná On.

A prečo?

Nielen preto, že ten skutočný je proste skutočný.

Svet okolo nás nám nakoniec denne ukazuje, že je možné žiť života tak, že ignorujeme Realitu a žijeme si vo vlastných vymyslených ilúziách.

Ale prečo by sme to robili?

Ten skutočný je predsa omnoho skvelejší, o toľko skvelejší, o koľko je Nebo vyvýšené nad zemou a o koľko je Nebeské kráľovstvo lepšie od akéhokoľvek, aj toho najvynikajúcejšieho pozemského Kráľovstva.

Rovnako to platí ale aj o nás. Aj v nás existujú dve osobnosti, jedna tá vymyslená, ktorú sme si vytvorili my sami zo svojich strachov, úzkostí, túžob a smädu. Tá druhá, to je tá, ktorú stvoril Boh. Aj tu je našou úlohou zmlknúť, odstrániť a nechať zomrieť tú vymyslenú, aby na povrch mohlo vystúpiť naše Pravé Ja, to, ktoré je stvorené Bohom na Boží obraz, skutočné a večné, povolané do Večného Božieho Života v Jeho Kráľovstve.

Čím sme zase pri leitmóte kresťanstva: odstrániť ilúzie a vynoriť sa do iskrivej a slávnej Reality.

\*\*\*

Skautské hnutie rozlišuje *duchovno*, *vieru* a *náboženstvo*. *Duchovno* predstavuje objektívnu realitu, skutočného Boha. *Viera* potom predstavuje pracovnú hypotézu, našu reflexiu tohto Boha. A nakoniec *náboženstvo* predstavuje technológiu, ktorá nám umožňuje toto všetko vyjadriť a s týmto Bohom skutočne a efektívne žiť.

## Je, ako má byť

Dnes hneď pri prvom pohľade na Krista som si uvedomil, že to najdôležitejšie je proste poddať sa Mu. A potom, keď som si otvoril *In Sinu Jesu* tam, kde som dnes pokračoval v čítaní, tak som sa dočítal presne tie isté slová.

Jednoducho ide o to, nechať Krista konať. Nehovoriť Mu do toho, nesťažovať sa nechciet niečo iné, dôverovať.

Toto je viera, toto je dôvera. On je Učiteľ, On je Majster, On je Tréner, On je Pán, On je Kráľ, On je všetko. A ja sa len proste nechávam viesť a niesť Ním, aby v správnom čase správnym spôsobom konal či nekonal, odhaľoval alebo zahal'oval, zjavoval alebo ešte tomu dával čas.

Znamená to brať veci tak, ako idú, tak, ako sa dejú, tak ako v nich a cez ne On koná, v úplnej dôvere. Nechciet' niečo iné, byť niekde inde, byť niekým iným, pretože čo On vybral, vybral to najlepšie. Je tak, ako ma byť. Dôveruj Mu a všetko bude, ako má byť. Presadzuj si svoje a len to všetko pokazíš, hoci by si navonok aj svet získal a klaňali by sa ti všetky národy.

Tu a teraz, v tejto chvíli a na tomto mieste, týmto spôsobom, v tom, čo práve je, je Boh prítomný a koná a konať bude - ak Mu nebudeš odporovať a ak s otvoreným srdcom nielen pasívne prijmeš, ale viac, aktívne si v dôvere vyvolíš presne to, čo pre teba vyvolil On, Tvoj Učiteľ a Vykupiteľ.

Znamená to pokojne spočinúť, tu a teraz, v hlbokom pokoji a dôvere, lebo práve tu a teraz je Boh. Tu a teraz a v tom uskutočňuje našu spásu.

Nie sú potrebné žiadne slová, nič netreba hovoriť. Stačí predložiť Pánovi naše veci a záležitosti, samých seba a potom už len v pokoji zotrvať pred Ním, hľadiť na Neho, otvorený, uvoľnený, dôverujúci. On už urobí, čo urobí a dobre to urobí. Je, ako má byť.

*"Vieme, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré; tým, čo sú povolani podľa jeho rozhodnutia." (Rim 8, 28)*

*"Preto vám hovorím: Nebud'te ustarostení o svoj život, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa zaodujete. Či život nie je viac ako jedlo a telo viac ako odev? ... Nebud'te teda ustarostení a nehovorte: "Čo budeme jesť?" alebo: "Čo budeme piť?" alebo: "Čo si oblečieme?"! ... Preto nebud'te ustarostení o zajtrajšok; zajtrajší deň sa postará sám o seba. Každý deň má dost' svojho trápenia." (Mt 6, 25.31.34)*

To je brána k životu tu a teraz, nie v obavách, nie v ilúziách, nie v žiadostivosti. Tu a teraz, v hlbokom pokoji, istote, skutočné prúdenie

skutočného života v hlbokom Božom Pokoji. Ani sama modlitba už nepotrebuje žiadne slová a žiadne slová zrazu nie sú primerané tejto modlitbe, iba hlboké mlčanie. V tom je tajomstvo ruženca, ktorý sa modlí slovami a predsa je modlitbou bez slov v samej svojej podstate. A adorácia? Pán je pred mnou a ja pred Ním, som s Ním A On so mnou... Čo viac by som ešte mohol chcieť? Aké slová by sa k niečomu takému hodili? Každé slovo by bolo len znesvätením tohto posvätného okamihu plného nestvorenej Kráasy a Pokoja priateľstva, do ktorého nás Boh vo svojom Tele vovádza.

Pokoj a mlčanie dôvery a lásky. To je život. To je modlitba. A oboje sú jedno.

V závere adorácie ma naplnil hlboký pocit blízkosti s Pánom, hlbokého priateľstva a pokoja. Je, ako má byť. Amen. Ty Si Pán. Ty kraluješ. A tak to má byť. Amen.

Aký odlišný by bol náš život i náš vzťah s Pánom, keby sme v dôvere prijímali veci také aké sú a využívali ich podľa Božej vôle namiesto toho, aby sme sa ich snažili násilu zmeniť podľa svojej vôle a neustále tak zápasili s Pánom.

## Naplno, alebo o adorácii a aktivite

*"Ved' u teba je zdroj života a v tvojom svetle uvidíme svetlo." (Ž 36,10)*



Vždy je tu pokušenie kvietizmu, pokušenie predstavovať si adoráciu Boha ako niečo pasívne, odtrhnuté od sveta, od bežného života, od konania. Stávať do opozície aktivitu a kontemplácii.

To, že sme úplne poddaní Bohu a úplne otvorení Jeho vôli neznamená, že sme pasívni, to že sa nechávame unášať takisto neznamená že sme pasívni.

*"Ved' to Boh pôsobí vo vás, že aj chcete, aj konáte, čo sa jemu páči."* (Flp 2, 13)

Boh nás volá a oslobodzuje k plnosti života a teda aj k plnosti konania a aktivity.

Vidíme to na jeho učeníkoch: najprv ich oslobodil, potom im dal moc svojho Svätého Ducha a potom im povedal: choďte, robte skutky, aké som ja konal a ešte väčšie! Uzdravujte, krieste, premeňte na učeníkov všetky národy, naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal! A oni išli! A keď pozeráme na ich život, tak je to naozaj život prežívaný v plnosti, vo svetle a sile Boha, ktorý je prítomný.

V tom je jedinečnosť kresťanstva: adorácia ktorá neodporuje činnosti a činnosť ktorá neodporuje adorácii.

Tak ako v komunite jednota a sloboda si navzájom neodporujú, ale sú v dokonalej symbióze a jedna druhú umocňujú; takisto aj v kresťanskom živote jednotlivca adorácia a aktivita si neodporujú, ale naopak, jedna druhú umocňujú, pretože aktivita sa stáva adoráciou a adorácia sa stáva slobodou, zdrojom slobody a sily pre aktivitu. Oboje je jedno, jedna jedinečná kvalita života, ktorý je duchovný, prebudený, oslobodený a v Kristovi dovedený k svojej pôvodnej celistvosti, rozbitej hriechom.

Ak by sme opustili adoráciu, naša aktivita by sa odtrhla, stratila by svoj základ a stred a stala by sa opäť nevykúpenou, ako bola predtým, než vstúpil Kristus. A zase bez aktivity, žitia, konania by sa adorácia zmenila na snívanie, zamaskovaný strach, útek pred samým životom a stala by sa ilúziou, odtrhnutou od Boha, od Reality.

Bez adorácie neexistuje tento dokonalý stav bytia a konania. A bez bytia a konania niet zase ani adorácie. Dohromady ale tvoria onú dokonalú kvalitu Božieho Života, kde v Bohu oboje je jedným a tak Boh je súčasne číre a nehybné bytie a súčasne "číry kon", číre konanie a aktivita. Do tohto života Boha sme teraz povolani aj my - k zakúseniu a osvojeniu si tejto jeho kvality.

Konať v nehybnosti adorácie a adovať v aktivite činorodosti. Boh, ktorý preniká všetko a všetko je ponorené v Bohu a niet rozporu ani konfliktu.

*"[Boh si] predsavzal uskutočniť v plnosti času: zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi."* (Ef 1:9-10)

Je to vlastne onen stav *flow*, prúdenia, ktoré popisuje Csikszentmihály. Akurát, že sa netýka len nejakej jednej činnosti, ale života ako takého, ba viac, zahŕňa v sebe prúdenia Boha v človeku a človeka v Bohu. A v tomto dosahuje svoju plnosť, nebeskú plnosť.

*"V posledný, veľký deň sviatkov Ježiš vstal a zvolal: "Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije. Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody." To povedal o Duchu, ktorého mali dostať tí, čo v neho uverili."* (Jn 7, 37-39)

*"Vojdi do radosti svojho pána!"* (Mt 25, 21)

Byť kresťanom znamená robiť všetko naplno: úplne prebudení a úplne vzkriesení s Kristom naplno byť, naplno žiť, naplno konať, naplno sa aj radovať, pretože sme v Tom, ktorý sám je Plnosťou.

*"Aby ste sali a nasýtili sa z prs jeho útechy, aby ste srkali a požívali z plnosti jeho slávy."* (Iz 66, 11)

*"... a vaše srdce sa bude radovať. A vašu radosť vám nik nevezme."* (Jn 16, 22)

Nebol by ale tento stav možný, ak by sme najprv neboli Kristom oslobodení od každého strachu a každej žiadostivosti a podivuhodne vnútorne obnovení a zjednotení. Žiaden strach, žiadna žiadostivosť, dokonalá sloboda byť.

*"V ňom ste boli s ním aj vzkriesení." (Kol 2, 12)*

*"S ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi." (Ef 2, 6)*

Nesmútime za tým, čo bolo. Nestrachujeme sa z toho, čo bude. Vznášame sa v tom jednom jedinom laserovo ostrom okamihu Tu a Teraz a vychutnávame si plnosť bytia, života, samej existencie, samého Boha, Zdroja toho všetkého, pretože všetko toto je len a jedine v ňom, Tu a Teraz, práve v tomto jednom okamihu, ktorým prúdime.

*"Prebud' sa, ty, čo spiš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!" (Ef 5, 14)*

Boh Je, ktorý Je. Plnosť Bytia. Plnosť Reality. Byt v Bohu znamená byť v Realite. Znamená naplno byť, naplno žiť, naplno konať, celým srdcom, celým bytím. Inak to nie je Boh. Inak to nie je kresťanstvo, ale len ďalšia klamná ilúzia.

Bránou k tomu je viera. Bez viery, bez dôvery Bohu sa človek k tomuto kroku nikdy neodváža. Iba v Bohu, v dôvere v Neho a Jemu, je možné takto žiť.

*"Neprišiel [som] svet súdiť, ale svet spasit'." (Jn 12:47)*

*"Peter mu povedal: "Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode." On povedal: "Pod'!" Peter vystúpil z loďky, vykročil po vode a šiel k Ježišovi." (Mt 14, 28-29)*

*"Bez viery je totiž nemožné páčiť sa Bohu." (Hebr 11, 6)*

Len si to predstavme: Boh ako super parták, s ktorým práve vyrážame na neskutočnú adrenalínovú jazdu životom, raz a navždy preč za hranice svetskej šedivosti a nudnosti! A ja v prítomnosti tohto Boha môžem, ba viac, musím a mám žiť, skutočne žiť, naplno žiť! Život a konanie sa stávajú adoráciou a adorácia sa stáva životom a konaním.

*"Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie." (Jn 10, 10)*

"Boh je oslávený v človekovi plnom života." (sv. Irenej z Lyonu)

Opravdivé kresťanstvo znamená byť naplno Živým.

# Stredom je Eucharistia

Pred Bohom sú všetky naše slová, gestá, skutky, prejavy tak banálne, malé, smiešne, ale predsa také nie sú. To preto, že keď sa Boh stal človekom vzal, na seba našu ľudskosť a nič ľudské Mu odvtedy nie je cudzie. A tak je vo všetkom tomto prítomný a všetko toto koná spolu s nami a v tom je tajomstvo liturgie, keď cez ľudské hmotné a vtelené pristupuje k Tomu ktorý je Večný, Nestvorený a všetko presahujúce.

Je to akoby obdoba toho "*Boh sa stal človekom aby sa človek stal Bohom*". Boh svojím vtelením vstupuje do našich ľudských slov, skutkov a gest, aby sme my cez naše ľudské slová, skutky, a gestá vystupovali k Bohu – nie pre tie samé skutky, slová a gestá, ale preto, že v nich je prítomný vtelený Boh, že ich s nami spolu koná aj Boh. Boh sa pre nás takto poľudštil, aby sme sa my v Ňom zbožštili.

*„Božie Slovo bývalo v človeku a stalo sa Synom človeka (porov. Jn 3,13), aby človeka naučilo prijímať Boha a z Otcovho láskavého rozhodnutia naučilo Boha bývať v človeku.“* (sv. Irenej z Lyonu)

Eucharistia je završením tohto procesu vtelenia Boha i nášho zbožštenia sa v Bohu. Boh sa stáva súčasťou nás a my sa stávame súčasťou Boha. Eucharistia vstupuje do nás a my do nej, Eucharistia je v nás a my v nej, Boh v nás a my v Bohu.

Neviem to dosť dobre vyjadriť, ale Eucharistia je centrálnym kľúčovým bodom všetkého, v nej sa všetko uskutočňuje a završuje. Prijímať Eucharistiu znamená stávať sa Eucharistiou, stávať sa s Bohom Jeden.

„Som pokrmom silných. Vzrastaj a budeš ma jesť. Ale ty ma nepremeniš na seba ako telesný pokrm, lež ty sa premeniš na mňa.“ (Boh sv. Augustínovi)

Eucharistia je tu na zemi miestom stretnutia a jednoty Boha a človeka, miestom zrastenie Boha a človeka, miestom života človeka v Bohu.

Kristus je Chlebom života a týmto Chlebom je Eucharistia. Byť kresťanom, žiť Božie život, znamená žiť Eucharistiu, žiť v Eucharistii, žiť z Eucharistie, v nej sa všetky Božie prísľuby uskutočňujú, naplňajú a završujú. Kresťan je vo svojej podstate človek eucharistický, *homo eucharisticus*, žijúci eucharistický život. Nie v tom vonkajšom zmysle, že by sa celý jeho život točil len okolo liturgie, pobožností a kostola, ale v tom zmysle, že Eucharistia svojím Životom úplne preniká celý jeho život, svojou Podstatou preniká jeho podstatu, celé jeho bytie, všetko jeho konanie. Stáva sa základom, esenciou jeho samého, celého jeho života.

"Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prísľúbenia, aby ste sa skrze ne stali účastnými na Božej prirodzenosti a unikli porušeniu, ktoré je vo svete pre žiadostivosť." (2Pt 1, 4)

Eucharistia tak musí byť v našom živote vo všetkom všetkým, musí byť vo všetkom, všetko ňou musí byť naplnené, prežiarené, všetko v nej musí koreniť a z nej vychádzať jednoducho preto, že ona Je Bohom. Vteleným Bohom, ktorý sa cez hmatateľné a pozemské spája s nami, aby sme my v ňom obsiahli skutočné a nebeské. Ona je "*Emanuel, čo v preklade znamená: Boh s nami.*" (Mt 1, 23)

"... aby bol Boh všetko vo všetkom." (1Kor 15, 28)

Preto nám ju Kristus zanechal, ako pozemský základ Nebeského, ako základ pre náš život na zemi. Ona je Stredom. Okolo nej sa Cirkev zhromažďuje od počiatku. Od nej a z nej vychádzame, k nej smerujeme a sa vraciame. Je stredom Cirkvi, farnosti, rodiny, každého jedného z nás. Pripomína mi strom, s množstvom koreňov a konárov, ktorý v nás všetko prerastá a všetko preniká. V nej sa stávame svätými, v nej sa všetko stáva svätým.



*„Eucharistia je prameň a vrchol celého kresťanského života. „Ostatné sviatosti, ako aj všetky cirkevné služby a apoštolské diela úzko súvisia so svätou Eucharistiou a sú na ňu zamerané. Ved' najsvätejšia Eucharistia obsahuje celé duchovné dobro Cirkvi, totiž samého Krista, nášho veľkonočného Baránka.““ (KKC 1324)*

*"I nadišiel ho strach a povedal: "Aké hrozné je toto miesto! Tu je naozaj dom Boží a tu je brána do neba!" (Gn 28, 17)*

## Zelený štvrtok a domov pre priateľov

Priateľ a domov. Tieto dve slová mi dnes Ježiš vložil do srdca hneď na samom začiatku adorácie. Spolu s ohromujúcim uvedomením si, ako blízko, fakt blízko, opravdivo neskutočne blízko je Boh v Eucharistii. Ako blízko som ja Jemu. Ako blízko, nie (len) metrami, ale vnútorne, bytostne, vzťahom a všetkým tým, smiem ja byť Bohu v Eucharistii. A do akého vzťahu, k akému priateľstvu a do akého domu ma vovádza.

Posledná Večera v sebe obsahovala oboje: priateľstvo aj domov. Bola - a stále je - predchutou Neba, Božej nádhernej domácnosti, skutočnej Tolkienovej *Roklinky*, „domáckeho domu“, v ktorom domácnosť a vznešenosť a veľkoleposť si navzájom nepodporujú, ale umocňujú sa. Asi tým spôsobom, ako keď sa deti kráľa hrajú schovávačku v Trónnom sále, alebo sedia na kolenách kráľa na jeho vysokom tróne.

Dnes, na Zelený štvrtok, keď si pripomíname prvú svätú omšu a ustanovenie Eucharistie, je dobré si uvedomiť že to čo tým dnes Ježiš robí je zhromažďovanie Rodiny vo svojom Domove. Eucharistia je proste základom spojivo, pokrmom tejto novej Rodiny.

A tak, ako rodina neprestáva byť rodinou a domácnosť domácnosťou ani vtedy, keď oslavuje, dokonca veľkolepo a obradne oslavuje, ako napríklad na svadbe a tak, tak ani nám sa uprostred obradov a liturgie nesmie stratiť to podstatné, že je to Rodina, ktorá sa stretáva na Večeri, pri ktorej sa servíruje Jedlo, ktoré ju robí jediným Telom, tou najrodinnejšou a najintenzívnejšou rodinou, akú si len vieme predstaviť, tou najdomáckejšou domácnosťou, aká len môže existovať. Nie je to chlad ceremónie, ale teplo Domova, ktoré sála z Večeradla, ktoré sála aj z dnešného liturgického slávenia.

Nechaj sa vtiahnuť do domáckosti tohto Domova, pohltiť týmto Domovom, ponor sa doň, do hlbokého pretože prostého priateľstva, družnosti, pokoja, ktoré v ňom vládnu, okolo jedného stola, pri sviečkach a ohni praskajúcom v krbe, pri večeri pre najbližších priateľov, bratov v zbrani, druhov na spoločnej ceste, ktorú Ježiš pripravil.

*"Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne, aby ste jedli a pili pri mojom stole v mojom kráľovstve, sedeli na trónoch a súdili dvanásť kmeňov Izraela."* (Lk 22, 28-30)

## Pôst

Pôst nie je zapretie sa.

Pôst je skutočné zanechanie, opustenie.

Pôst je znakom toho, že sme z niečoho vyrástli, že niečo už zostalo za nami, je prekonané, že už sme niekde inde a žijeme niečo iné.

*""Všetko smiem." Ale nie všetko osoží. "Všetko smiem." Ale ja sa ničím nedám zotročiť."* (1Kor 6, 12)

*"Nech teda nevládne hriech vo vašom smrteľnom tele, žeby ste sa poddávali jeho žiadostiam."* (Rim 6, 12)

Pôst je dospelosť, v ktorej sa dospelý človek postí od svojej byvšej detinskosti, pretože z nej vyrástol, pretože už dospel. Pôst je znakom a dôkazom novej identity, znovuzrodenia.

*"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom."* (Lk 14, 33)

*"Peter vravel: "Pozri, my sme opustili, čo sme mali, a išli sme za tebou.""* (Lk 18, 28)

Pôst je dôkaz dospelosti.

Deti neporozumejú pôstu dospelých. Dieťa nerozumie, prečo dospelý, skutočne dospelý človek, sa nezaobera hrami a hračkami, prečo pre neho nie sú hračky vzácne a dôležité. Až keď dospeje, pochopí. Ak nedospeje, nepochopí. Dnes máme ľudí, ktorí sú síce vekom dospelí, ale v skutočnosti sú ešte stále deti a snažia sa žiť aj svoj dospelý život detským spôsobom, len ako sériu zábavy, užívania, cestovania, zážitkov. Lenže skutočná dospelosť znamená, že sme z toho vyrástli, že sa postíme od svojej detinskosti. A tak, ako to platí o svete, platí to aj o level vyššie, keď vyrastáme z detinskosti sveta a dorastáme do dospelosti Božieho synovstva.

*"Keď som bol dieťa, hovoril som ako dieťa, poznával som ako dieťa, rozmýšľal som ako dieťa. Keď som sa stal mužom, zanechal som detské spôsoby."* (1Kor 13, 11)

Pôst nie je pôstom, kým nie je skutočným zrieknutím sa. Ale skutočné zrieknutie sa je možné len vtedy, ak to, čoho sa zriekame, je nahradené niečím novým, kvôli čomu sa zriekame. Smrť je dobrá a žiadateľná len vtedy, ak je cenou za znovuzrodenie a nový život, ktorý ju nahrádza, ktorý nahrádza to staré, čomu sme zomreli.

Pôst je znakom a dôkazom obrátenia. Pôst od sveta a všetkého svetského ako dôkaz toho, že sme už vošli do Neba a žijeme už anjelsky, novým životom. Nie je odopieraním si niečoho, čo stále chceme, ale zahodením toho, čo už viac nechceme, čo sme už nechali za sebou.

*"Jedlo je pre žalúdok a žalúdok pre jedlo. Boh však zničí jedno aj druhé."*  
(1Kor 6, 13)

*"Ale tí, čo sú uznaní za hodných tamtoho veku a zmŕtvychvstania, už sa neženia, ani nevydávajú. Už ani umrieť nemôžu, lebo sú ako anjeli a sú Božími synmi, pretože sú synmi vzkriesenia."* (Lk 20, 35-36)

Pôst je znakom toho, že sme zomreli ako ľudia, vedome, dobrovoľne, pretože sme pochopili, že bez toho nie je možné zmŕtvychvstanie.

*"Ved' ste zomreli a váš život je s Kristom ukrytý v Bohu."* (Kol 3, 3)

Ako Tolkienovi *Númenorejci*, nečakali sme, kým nám smrť tela ukradne to, čo kŕčovito zvierame v rukách ako svojho "miláška". Sami a dobrovoľne sme rozovreli prsty, pustili, čo sme zvierali, tretky tohto sveta, aby sme, s rukami už voľnými a prázdnyimi, prijali od Boha nový Život, Božie synovstvo, samo Nebo.

*"Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho."*  
(Mt 10, 39)

Vyrásť. Opustiť a dorásť. Toto je pravý pôst. Vo svojej pravej podstate nie je zanechávaním, ale prijímaním a nadobúdaním.

*„Pôst – to je život anjelov, ktorý prenesie tých, ktorí sa mu oddajú, do anjelského kráľovstva.“* (sv. Atanáž Alexandrijský)

# Veľký piatok a Ježišova lekcia samej esencie kresťanstva

Dnes, na Veľký piatok, vidíme rozdiel medzi svetom a Božím kráľovstvom.

Svet je postavený na *sebeckve*, ktoré dokáže závidieť, nenávidieť, ubližovať, zabíjať. Preto je zlý, samo toto je zlo, lebo stavia ľudí proti sebe aj proti Bohu, vnáša bolesť a utrpenie a nakoniec vedie iba k smrti.

Nebeské kráľovstvo je postavené na *láske*, kde jeden za druhého dávajú život. Preto je dobré, samo toto je dobrom, lebo tvorí jednotu lásky, ktorá naplňa tých, ktorí ju žijú, nevýslovnou blaženosťou.

Ale nás zaujímajú aj dôvody, prečo sa svet a Nebo od seba tak líšia!

V samom strede je rozpor medzi *dostatkom* a *nedostatkom*.

Raj je miesto, kde je všetkého dostatok.

*"Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky."* (Jn 6,54-58)

Naopak, mimo Raja človek v pote tváre dobýja namáhavo svoje živobytie a aj tak nakoniec zomrie a vráti sa do prachu, pretože kde nie je Boh, tam nie je nič.



Z dostatku sa rodí *pokoj* a *istota*, ktoré vidíme u Ježiša, napríklad aj keď vraví: Teraz je Boh oslávený v Synovi človeka aj On jeho v sebe oslávi, čoskoro oslávi, deti, odchádzam a vy za mnou nemôžete... Aj v mnohých iných podobných slovách cítim tú hlbokú istotu Ježiša, ktorú vo svojom Otcovi aj ako človek má.

Na druhej strane nedostatok plodí *strach* a *žiadostivosť*, žiadostivosť po tom čo nám chýba, strach z toho že by sme to stratili alebo že by nás niekto ohrozil. A tak strach a žiadostivosť zmietajú lúzu, zmietajú veľradou, farizejmi, zákonníkmi, Pilátom, dokonca i učeníkmi: jeden zo žiadostivosti zrádza, ostatní zo strachu utekajú.

Toto je ten zásadný rozdiel.

Ježiš nás teraz pozýva, aby sme prešli zo sveta do Nebeského kráľovstva, prešli zo smrti do života, z nedostatku sveta do plnosti všetkého v Bohu, od strachu a žiadostivosti k istote a pokoji Neba, od zla k dobru.

Lebo prázdnota sveta a jej deti strach a žiadostivosť sú podstatou zla a ich ovocím je smrť, večná opravdivá smrť. Sú zlé sami v sebe a preto sú aj hriechom. Sám nedostatok, ktorý je toho príčinou, je zlý, pretože Boh nás stvoril pre plnosť, pre zbožštenie, nie pre živorenie bez Neho!

A Nebo je Dobrom práve preto, že je nekonečne bohaté, nič v ňom nechýba, je plnosťou samého Boha. V istote a v pokoji vytvára svet lásky, kde rovnakou mierou sme milovaní a sami milujeme, oboje úplne, do krajnosti. Preto je dobrom, je dobré, preto je jeho prirodzeným ovocím blaženosť.

Uveriť Bohu znamená v nádeji prijať, že už sme prešli zo smrti do Života, už nám Boh v Kristovi daroval všetko, už je pre nás pripravený nový svet a nové Nebo, lebo tento starý je už stratený. Sme potom aj my ako Kristus, ideme osláviť Boha, ktorého milujeme, lebo On oslávi nás, lebo nás miluje. Odchádzame, práve tak, ako Ježiš, a svet za nami nemôže, ale každý, kto uverí ako my, môže s nami za Ježišom tak, ako nám to prisľúbil a sám na sebe ako prvý ukázal. Nádej tak vedie k láske a láska vedie do Neba, do jeho blaženosti.

*"A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom. Láska v nás je dokonalá v tom, že máme dôveru v deň súdu, lebo ako je on, tak sme aj my na tomto svete. V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. My milujeme, pretože on prvý miloval nás. Ak niekto povie: "Milujem Boha," a nenávidí svojho brata, je luhár. Ved' kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí. A toto prikázanie máme od neho: aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata." (1Jn 4, 16-21)*

A ako sa to prejaví v praxi? Tak, ako hovorí Ježiš: *"Ale vám, ktorí ma počúvate, hovorím: Milujte svojich nepriateľov, robte dobre tým, čo vás nenávidia, žehnajte tým, čo vás preklínajú, a modlite sa za tých, čo vás potupujú!" (Lk 6, 27-28)*

To ani tak nie je príkaz ako skôr vyjadrenie tohto postoja, tejto novej reality Nebeského Kráľovstva, do ktorej sme vstúpili, že totiž už nemáme dôvod k nikomu na tomto svete pristupovať ako k nepriateľovi, pretože nikto nám nemôže nijako ublížiť, nikto nás nemôže nijako obráť o naše bohatstvo, nič nám nechýba, že by sme to od niekoho dúfali dostať. Jednoducho nemáme dôvod bojovať proti komukoľvek, nemáme dôvod nenávidieť kohokoľvek za čokoľvek, nemáme dôvod k nikomu pristupovať ako k nepriateľovi. Ku každému pristupujeme ako k priateľovi, s láskou, lebo jednoducho toto je náš základný životný postoj, toto je to, čo žijeme, toto je naša základná skúsenosť Nebeského kráľovstva.

Nepotrebuje sa zachraňovať, lebo už sme zachránení Kristom. Jediné, čo ešte ostáva, je súciti s tými, ktorí ešte stále zachránení nie sú a stále trpia v sieti strachu a žiadostivosti, nedostatku, prázdnoty a nudy sveta ďaleko od Boha. Preto nám ostáva len a jedine láska, láska ku všetkým a ku každému, láska túžiacia zachrániť všetkých a každého, pretože v novej situácii, do ktorej nás preniesol Ježiš, nič iné nedáva zmysel.

*"Lebo hoci som slobodný voči všetkým, stal som sa sluhom všetkých, aby som čím viacerých získal. Pre Židov som sa stal akoby Židom, aby som získal*

*Židov. Pre tých, čo sú pod zákonom, bol som akoby pod zákonom — hoci sám som nebol pod zákonom — , aby som získal tých, čo boli pod zákonom. Pre tých, čo boli bez zákona, bol som akoby bez zákona — hoci bez Božieho zákona som nebol, ale bol som pod Kristovým zákonom — , aby som získal tých, čo boli bez zákona. Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých. A všetko robím pre evanjelium, aby som mal na ňom podiel."* (1Kor 9, 19-23)

Všetko toto nám dnes sám na sebe ukazuje Ježiš, "prvorodený medzi mnohými bratmi." (Rim 8, 29) A kľúčom k pochopeniu toho, čo sa dnes, na Veľký piatok, deje, sú práve tieto Ježišove slová: "Vy ste zdola, ja som zhora. Vy ste z tohto sveta, ja nie som z tohto sveta." (Jn 8, 23) Od tejto odlišnej situácie Ježiša na jednej strane a ľudu na druhej strane sa potom odvíja úplne všetko, všetka odlišnosť, áno opačnosť Ježiša a zvyšku sveta.

Ježiš jednoducho ide a urobí to, čo je pre syna Boha, pre obyvateľa Neba, samozrejme, prirodzené, čo Jemu vo vzťahu k svetu jediné dáva zmysel.

Tak, ako aj ľud vykoná svoju krvavú prácu, pretože je zo sveta a vo svete mu celá tá mäsiarčina tiež dáva svoj údesný zmysel...

Nasledovať Ježiša znamená vierou sa presťahovať zo sveta, zo zeme, do Neba, áno, už tu a teraz. Toto je základ. Inak to nejde. V tom je sama podstata.

"Bez viery je totiž nemožné páčiť sa Bohu." (Heb 11, 6)

"Ak ste teda s Kristom vstali z mŕtvych, hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi! Ved' ste zomreli a váš život je s Kristom ukrytý v Bohu. A keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy zjavíte s ním v sláve. Umŕtvujte teda svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, čo je modloslužba!" (Kol 3, 1-5)

Lebo ak by sme vierou a nádejou, ale čiastočne už aj nazeraním, nežili už tu a teraz v Nebi, ako by sme mohli žiť a konať nebesky? A ak by sme už tu a teraz neboli v Kráľovstve, ako by sme mohli byť synmi Kráľovstva?

*"Živočišny človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu bláznovstvom a nemôže ich pochopiť."* (1Kor 2, 14)

*"On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie, odpustenie hriechov."* (Kol 1, 13-14)

## Ale čo Ty, môj Pane?

Vo vzťahu k ku Kristovi sme až pričasto sebastrední, stále uvažujeme o tom, čo my môžeme získať, ako sa my cítime, ako nám môže Ježiš pomôcť, čo On môže pre nás urobiť a samozrejme, ďakujeme za to, čo pre nás urobil.

Ale čo Ty, Pane?

*"Vtedy im povedal: "Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte so mnou!"*" (Mt 26, 38)

V Getsemanoch si povedal učeníkom: zostaňte pri mne so mnou aspoň hodinu, lebo som smutný až na smrť. Stal si sa nám podobný vo všetkom okrem hriechu, stal si sa nám podobný aj v ľudskej slabosti, stal si sa nám podobný aj v bolesti a v smútku, stal si sa nám podobným v našich potrebách a v našej odkázanosti na druhých. Tým si nám dal dar môcť Ti slúžiť. Adorácia je v prvom rade o tom - alebo by mala byť v prvom rade o tom - že sme tu my pre Teba Pane, nie Ty pre nás. Ty si pre nás vždy všade a vo všetkom, ale pri adorácii by sme tu mali byť my pre Teba – až sa zdráham použiť to slovo: utešovať Ťa, hoci je v Tvojom ľudstve zaiste primerané.

*"Vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľudom..."* (Flp 2,7)



Človek utešuje Boha... Utešovať Boha. Utešovať Boha, ktorý sa stal slabým človekom.

*"Mária vzala libru pravého vzácneho nardového oleja, pomazala ním Ježišove nohy a poutierala mu ich svojimi vlasmi; a dom sa naplnil vôňou oleja. Tu jeden z jeho učeníkov, Judáš Iškariotský, ktorý ho mal zradiť, povedal: "Prečo nepredali tento olej za tristo denárov a nerozdali ich chudobným?" ... Ježiš povedal: "Nechaj ju, nech to zachová na deň môjho pohrebu! Veď chudobných máte vždy medzi sebou, ale mňa nemáte vždy.""* (Jn 12, 3-5.7-8)

Dnes, na Bielu sobotu, aj keď tento rok nie je žiaden Boží hrob, predsa nám táto starobylá tradícia pripomína práve tento rozmer, že milovať znamená hľadiť na milovaného. Ak milujeme Krista, tak potom prichádzame k Nemu nie kvôli sebe, nie kvôli darom, nie niečo získať či vyprosiť, ale kvôli Nemu. Nehľadáme pritom na seba a svoje záujmy, ale len na Neho, aby sme boli s Ním, boli pri Ňom, boli pre Neho.

A tak neprichádzam nič žiadať, nič vyprosovať. Prichádzam, Pane, za Tebou ako za Priateľom, Druhom, blízkym môjmu srdcu a milovaným, aby som strávil čas s Tebou. Aby som bol pri Tebe. V prostom mlčaní lásky a družby, v prostej blízkosti dvoch srdc. Ako priateľ s Priateľom. Aby som Ti povedal prosté a tiché: Som tu, Pane, Priateľu môj, som s Tebou a navždy budem. A pomôž mne, slabému, aby som v tom obstál lepšie, než v onen večer Tvoji učeníci, lebo *„duch je síce ochotný, ale telo slabé.“* (Mt 26,41)

Dnešný deň - a včerajší a noc pred tým - nie je o sláve ani o triumfe, o znameniach ani o daroch. Je to čas, kedy môžeme my byť s Tebou a pre Teba, nič viac. Byť s Tebou, pri Tebe, pre Teba, Pane. Pretože si náš Druh, náš Priateľ, si náš. A my Tvoji.

*"Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: "Žízňim." Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda na yzop špongiu naplnenú octom a podali mu ju k ústam." (Jn 19, 28-29)*



V tom je tento deň, tento čas, tak veľký a vzácny. Je to jediný čas, keď nedávaš, len prijímaš. A to je možno najväčší dar, aký si nám kedy dal: Dar prejavitiť lásku Bohu, Dar obdarovať Boha, potešiť a utešiť Boha... Dar Božej úzkosti a slabosti až tak, aby sme my, vo všetkej svojej ničotnosti, mohli byť Bohu opravdivo užitoční... skutočne Mu niečo dať, skutočne pre Neho niečo vykonať, niečím byť. Skutočné byť aspoň raz pri Ňom tak, ako je On celý čas pri nás.

*"Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach..." (Lk 22, 28)*

Jednoducho, byť Ježišovým priateľom. Byť Mu priateľom. Je to tak prosté. Nič viac, len byť pri Ňom, s Ním, mlčky, bez zbytočných slov, bez vypočítavosti, bez zisťujúceho očakávania nejakého prospechu. Byť proste s Ním. Lebo som Mu priateľom. Lebo On je mojím Priateľom.

Ale ono to nakoniec nie je len dnešný deň.

Po tom, čo všetko pre nás, pre každého jedného človeka na zemi, urobil a vytrpel, je Ježiš v mnohých stále ignorovaný, odvrhnutý, opustený, dokonca potupovaný... Getsemany neskončili. Ani Boží Hrob, kde je Ježiš "uprataný" preč z očí sveta, za ťažký kameň a úradné pečate. A preto nie je a nikdy nebude minulosťou ani ten dar a privilégium stáť ako Márie a Ján pod Jeho krížom, bdieť s Ním v záhrade, či plniť lásky a súcitu náhliť sa s balzomom, myrhou a aloou k tomu Svätému Hrobu, kde dobrovoľná bezmocnosť Boha dosahuje svoj závratný vrchol, či skôr závratnú hĺbinu... a tam utešiť Toho, poslúžiť Tomu, koho milujeme a kto sa takto pre nás vydal do našich rúk.

*"Ved' nemáme veľkňaza, ktorý by nemohol cítiť s našimi slabosťami; ved' bol podobne skúšaný vo všetkom okrem hriechu." (Heb 4, 15)*

Mocným nástrojom tohto priateľstva a tejto služby je adorácia. Kto nemiluje, nepochopí. Vždy bude pre neho len márnenním času. Ale ak milujeme... Je príležitosťou odtrhnúť sa od seba – od svojej sebastrednosti, keď k Bohu prichádzame kvôli sebe, ešte aj ďakujeme a Oslavujeme Ho za to, čo vykonal a dal nám – a miesto toho sa učiť byť tu kvôli Nemu. Z lásky.

Bez myšlienky na nejakú odmenu, na seba. Len kvôli Nemu. Len s Ním. Len pre Neho.

Povedal som, že dnes Ježiš nedáva, len prijíma? No, nakoniec ani to nie je pravda. Lebo čím menej myslíme na seba a na to, čo by Ježiš mohol vykonať pre nás a dať nám a s čím by nám mal pomôcť, čím viac sme tu naozaj pre Neho, tým viac sa v nás rozlieva Jeho Pokoj, blaženosť Jeho blízkosti, priateľstva,... Čím menej hľadáme na seba, tým Viac nás On naplňa bez toho, že by sme to čakali, že by sme o to žiadali či niečo podobné v tej chvíli pre seba hľadali.

*"Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám."* (Lk 6, 38)

Ono, presne toto je vlastne Nebo: Keď nič nežiadame, ale všetko dávame, keď nečakáme, že Boh tu bude pre nás, ale my sme celí pre Neho. A vtedy konečne je to láska. Láska, ktorá je Nebom. A ona nás naplňa a preniká a zbožšťuje práve preto, že uchvátení láskou k Milovanému sme úplne zabudli na seba.

*"A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom."* (1Jn 4, 16)

## Si to Ty!

Sú veci ktoré človek pozná svojim rozumom a potom tie ktoré si aj uvedomí.

Dnes, keď som hľadel na Krista v Eucharistii, tak s tým prišlo náhle uvedomenie: To si Ty, môj Pán, Ten, o ktorom sme v tejto svätej noci čítali, Ten, ktorému sme spievali chválospevy, ktorého sme oslavovali.

On sám osobne a hmatateľne, ten Veľký, Legendárny je tu teraz predo mnou, dva metre odo mňa, hľadá na mňa a ja na Neho, skutočný, vtelený, víťazný.

A uvedomil som si ešte jednu vec: v akej podobe je tento legendárny Hrdina, Syn Boha a syn človeka, Víťaz nad smrťou, medzi nami prítomný: v hlbokom pokoji ako Chlieb.

Tak ako Baránok vedený na zabitie nepovedal jediné slovo, len mlčal, tak aj teraz svojím spôsobom mlčí, nesúdi, neodsudzuje, nekarhá, nevyčíta, len jednoducho tu je ako Chlieb, chlieb ktorý môže byť jedený, ktorý môže byť prijatý, ktorý je Chlebom Života pre každého, kto verí. Dokonal svoje Dielo a teraz tu jednoducho je, je, aby sme každý mohli prijať ovocie toho titanského Diela, ktoré na Kríži vykonal.

*"Potom povedal Tomášovi: "Vlož sem prst a pozri moje ruky! Vystri ruku a vlož ju do môjho boku! A nebud' neveriaci, ale veriaci!"* (Jn 20, 27)

Je to otriasajúci pocit, vedomie, uvedomenie. Skutočné a opravdivé "stretnutie tretieho druhu". Tu sa zastavuje všetko, konanie, myšlienky, slová utíchajú, je len On, Pan a Boh, na ktorého v hlbokom pohnutí a bázni hľadáme a On nás naplňa neopísateľnou blaženosťou, hlbokou, pokojnou, vnútornou, bytostnou. Spočinitie. Priateľstvo, druh s druhom, hlboké a nevýslovné, hlbšie než podsvetie a vyššie než nebesia, prenikajúce až do srdca samej duše. Áno, tak by sa to možno dalo nazvať, vyjadriť to, čo Boh v tejto chvíli vlieva do srdca človeka a čo vo svojom vlastnom Srdci odhaľuje.

Len žiadne Ego. Žiadna pýcha. Ak chceme vstúpiť do vzťahu s Tým, ktorý je čírym TY, nesmie tam byť z našej strany žiadne JA, ani to najmenšie – tak, ako u Neho. Naše JA musí ostať spať. Už navždy. On vstal a vyviedol ma z hrobu môjho starého Ja. A ono teraz musí namiesto mňa do hrobu, ktorý je preňho už pripravený, už navždy.

*"Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu."* (Rim 6, 6-7)

Mlčanie. Spočinitie. To je jediné ako tak primerané. Kiež by sa mohlo všetko zastaviť, i samo dýchanie, tlkot srdca, aby ostal už len a jedine a naveky už len tento jediný okamih a vyplnil všetko!

Zoči voči Nemu - kto by ešte mohol pochybovať o spáse, o Jeho láske, o Jeho opravdivej veľkosti, ktorú nám teraz vo všetkej veľkorysosti preukazuje?

*"Vy súdite podľa tela, ja nesúdim nikoho." (Jn 8, 15)*

*"... lebo som neprišiel svet súdiť, ale svet spasit'." (Jn 12, 47)*

Až pred Eucharistiou človek začína chápať, čo je to skutočná istota spásy!

\*\*\*

Po premenení a pri sv. prijímaní – a potom ešte keď som po omši rozvážal autom farské oznamy po filiálnych kostoloch – mal som pocit... No, videli ste Pána Prsteňov, Návrat Kráľa? Spomínate na tú scénu, *keď prilietajú orly a odnášajú sprostred skazy a kŕčov Orodrúiny Froda a Sama preč?* Tak toto bolo niečo podobné. Svet dookola stále bol – ale akoby niekto *vypol zvuk*. Svet tam *vonku* ďalej bol a ja som tým svetom akosi *plynul*, unášaný Prítomnosťou, unášaný v hlbokom tichu a pokoji plynul uprostred toho všetkého a svet zrazu nebol viac, než tieň, kulisa, stromy a slnko a domy a tráva a nebo... a uprostred toho bola bublina Prítomného, nedotknutá, nehybná, oddelená a odtrhnutá od obrazu z tam vonka, Svet uprostred sveta, Vesmír uprostred vesmíru, plynúci hladko a nezvučne v Pokoji Nesmrteľného. Závan Večnosti.

*"Pokoje vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrahuje." (Jn 14,27)*

# Čriepky III

Musíš sa fakt zobudiť. Očistiť, oslobodiť si zrak od sveta a jeho očakávaní, od ľudí a ich očakávaní, umyť si ho v Siloe od bahna nárokov a ohľadov a zbytočného dumania a špekulovania a strachu a túžby zapáčiť sa či okolkov a rozpakov, dokonca hanby, aby si sa uzdravil – aby si mohol naplno *byť*, naplno *žiť*, ako slobodné a dychtivé dieťa Boha, plné Krista, závislé len a jedine od Krista, túžiace žiť pre Krista a páčiť sa jedine Kristovi, Ženíchovi, kypiace opravdivým životom! *„Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie.“* (Jn 10,10) *„A vašu radosť vám nik nevezme.“* (Jn 16,22)

\*\*\*

Byť kresťanom znamená ožiť. Len to zlé chápeme. To, čo považujeme za život, je v skutočnosti smrť. A to, čo považujeme za svet, je vlastne podsvetie. A to, čo chápeme ako zomretie sebe, je v skutočnosti ožitie a narodenie sa. Žiadna strata. Obrovský zisk!

\*\*\*

Aby mohol človek milovať, musí najprv zomrieť.

\*\*\*

Žijeme v spoločnosti, ktorá vymenila krásu za zábavu a hĺbku za konfekčnú pragmatickosť.

\*\*\*

Preskúmali sme kdečo a veda zažíva svoj boom. Len v ríši Ducha sme ľudstvo z podstatnej časti stále rovnako neznalí a primitívni, ako divosi v pralese, poskakujúci okolo kozmickej lode. Vlastnou vinou, nutno dodať.



Namiesto racionality a poznania – či skôr s ich ústupom – znovu bujnejú mágia, čarodejníctvo a šarlatánstvo či hystéria všetkého druhu.

\*\*\*

Modlitba, breviár, liturgia, čítanie Písma... Len v Kristovi a s Kristom, skutočným a živým, majú zmysel, sú konané pre Neho a s Ním a v Ňom. Bez Neho sa stávajú formalitou, suchým bremenom, povinnosťou, možno až trápnu, pretože aspoň pre nás prázdnu... Ako film v jazyku, ktorému vôbec nerozumieme.

\*\*\*

Byť adoptovaným do Božej rodiny – nie je to dôvod na pýchu a namyslenosť? Veru nie! Ak sa pozrieme, kam sme boli adoptovaní, do akej rodiny, s akými štandardami a kultúrou a zvykmi a úrovňou, potom jediný pocit, ktorý prežívame, je neskonalá bázeň, pocit hroznej malosti, nedostatočnosti, neotesanosti a až sa nám ruky potia od trémy a kolená trasú od matného tušenia, aká ohromná práca nás čaká, kým aspoň trochu do svojho nového postavenia dorastieme!

\*\*\*

My si ani neuvedomujeme, aké naprosto odlišné je naše myslenie a vôbec nastavenie našej osobnosti od toho, ktoré je potrebné pre Nebo. Myslíme si, že ak sa v niečom „polepšíme“ a sem tam niečo „zmeníme“ a „upravíme“, tak to bude stačiť. Chyba lávky! *Rozdiel je možno taký, ako medzi šoférom osobného auta a pilotovaním veľkého lietadla. Áno, niečo podobné tam je, oba sú nakoniec dopravné prostriedky, ale v skutočnosti je štýl riadenia úplne odlišný. Človek sa nestane pilotom tak, že sa zlepší vo svojom umení riadiť auto! Aj preto Ježiš nehovorí, aby sme sa polepšili, ale že sa musíme znova narodiť. Písmo znova a znova opakuje v najrôznejších podobách onú základnú paradigmu obrátenia: zomrieť a znova sa narodiť, stať sa novým človekom, nie polepšeným starým človekom.*

\*\*\*

Čo je ľahšie? Meniť sa pomaly, kúsok po kúsku, alebo „skokom“, naraz a radikálne á la ako-keď-človek-vstúpi-do-kláštora? Začínam mať pocit, že to druhé je omnoho ľahšie: proste na jeden raz zahodiť za hlavu všetok strach, všetky ohľady voči okoliu a podobne a skočiť do toho ako šípku do vody – a to prvé je zase nakoniec viac či menej ako namáhavé a zúfalé brodenie sa bahnom, keď to staré zo všetkých síl odporujeme tomu už novému a všetko je plné pokľznutí a pádov až to nakoniec vzdáme úplne. Istotne je ale to prvé radostnejšie a zábavnejšie – *asi tak, ako je väčšia radosť a zábava vymeniť staré auto za nové, než opravovať a plátať starú rachotinu...* Myslím, že Boh nám dáva prostriedky na takúto radikálnu zmenu, ak na ňu máme odvahu – a príklady mnohých svätých a ich obrátení to len potvrdzujú.

\*\*\*

Vskutku Božím svetom je dokonalosť, čiže Pravda, Dobro a Krása. Toto je jazyk Boha, toto je rozkoš Neba. Žiť v Bohu znamená prebývať v kráse.

\*\*\*

Prečo Boh koná mnohé svoje veľké veci – vlastne väčšinu, možno všetky – cez tých najmenších a najmenej pravdepodobných ľudí – *apoštoli, František, Bernadetta Soubirousová, pastierikovia z Fatimy, páter Pio,...*? Pretože Božie veci sa musia presadiť „vlastnou váhou“, nie silou úradu či postavenia či svetskej authority, ale vlastnou váhou a to dokonca napriek všetkým týmto silám, aby sa tak osvedčili, že sú naozaj od Boha.

# Pokoj veľkonočného rána

Je dokonané.

Stačí už len prísť a brať, prísť a jesť.

Ježiš dokončil svoje dielo a už niet viac ničoho, čo by ešte mal alebo mohol vykonať.

V Eucharistii je Kristus úplne nehybný, v pokoji dokonaného, už len čaká, kedy Mu bude všetko podrobené, pretože jednoducho takýto kurz nastavil svojim Krížom a Zmŕtvychvstaním a veci jednoducho už len zotrvačnosťou, ktorú im Ježišovo Dielo udelilo, spejú každá k svojmu k neodvratnému finále.

*"Bojme sa teda, aby azda o niekom z vás neplatilo, že zaostal, kým trvá prislúbenie, že možno vojsť do jeho pokoja! Ved' aj nám sa hlásalo evanjelium tak ako aj im. Ale im počuté slovo neosožilo, lebo sa nespojili vierou s tými, ktorí ho počuli. A do pokoja vchádzame my, čo sme uverili, ako povedal: "Ako som v svojom hneve prisahal: Nevojdú do môjho pokoja!", hoci je dielo dokončené od stvorenia sveta." (Heb 4, 1-3)*

Čaká na nás, presne na toto, aby sme vošli do Jeho Pokoja, aby sme prichádzali k Nemu a jedli z Neho a pili z Neho tak, ako to povedal: *ak je niekto smädný a verí vo mňa nech príde ku mne a nech pije.*

*"Ježiš im povedal: "Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť." (Jn 6, 35)*

Bránou k tomu je láska. Dnes, na veľkonočný pondelok, čítame o ženách ktoré objímajú Ježišovi nohy a klaňajú sa Mu. Milujú a preto ho stretajú ako prvé.

Láska je brána. Jednoducho sa musíme zamilovať do Krista, inak to nejde. Všetky teologické konštrukcie, všetky špekulácie, všetko stráca cenu, ak v tom nie je láska. Láska alebo nie láska. To je jediná voľba. Hamletovo "Byť, či nebyť" sa mení na Kristovo "Milovať, či nemilovať". A od tejto voľby sa bude odvíjať všetko, celé naše bytie, celý náš osud.

A tak Ježiš hovorí svojim učeníkom: *chod'te do Galilei, tam ma uvidíte. Je to ako keď si ženích nahovára svoju nevestu a potom, pretože chce vyskúšať jej lásku, tak sa ukryje a pošle jej odkaz: ak ma miluješ, hľadaj ma, hľadaj ma a nájdeš ma!* Až by sme si pritom spomenuli na temnú noc Jána z Kríža, ktorý práve túto lásku a túžbu po láske Nebeského Ženícha opisuje. A učeníci sa vydávajú, plní lásky, plní túžby, plní horlivosti za svojim Ženíchom, ktorého milujú - a nachádzajú Ho, v Galilei, ako im povedal. Takto, ako príbeh lásky, hľadania a nachádzania, nám podal tieto udalosti Matúš, jeden z nich.

Preto po svojom zmrŕtvychvstaní už Ježiš nejde do Chrámu, už nekáže zástupom, už sa nezjavuje masám, pretože sa vrátil ako Ženích a to, čo priniesol, svadobný Dar Neba, zbožštenia, Večného Života, už patrí len a jedine Jeho jedinej Vyvolenej Neveste, Cirkvi. Tej, ktorú miluje a ktorá miluje Jeho.

*"Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu." (Ef 5, 25)*

*"Preto muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi." (Ef 5, 31-32)*

Teraz je to už len na nás, či už dobrovoľne alebo nedobrovoľne, každý a všetko bude podrobené Kristovi. Jeho dielo je už zavŕšené, budúcnosť nezvratne predurčená, každý a všetko v nej dokončí svoj beh, či už v dobrom

alebo zlom, podľa Jeho rozhodnutia. Výber je na nás, možnosti sú však už nezvratne určené.

*"Preto je v Písme: "Hľa, kladiem na Sione kameň uholný, vyvolený a vzácny; kto v neho verí, nebude zahanbený." Vám, teda, ktorí veríte, je na česť; pre tých však, čo neveria: "Kameň, čo stavitelia zavrhli, sa stal kameňom uholným," "kameňom úrazu a skalou pohoršenia." Oni naň narážajú, lebo neveria slovu. A na to sú aj určení." (1Pt 2, 6-8)*

Boží chrám je dnes ako Boží hrob: prázdny, plný pokoja nie smrti, ale života. Náhle sa zmenil na svadobnú komnatu, v ktorej Ženích čaká na svoju Nevestu, aby ju obdaroval svojím Životom, svojím Pokojom, - a Nevesta, Jeho milovaná, Jeho vyvolená, za ktorú vylial svoju Krv a dal za ňu svoj Život, očistená a vyzdobená a znovuzrodená prichádza, klesá mu do náručia, skláňa hlavu na Jeho hrud', poddáva sa Mu, necháva, aby ju naplnil – a prežíva medové okamihy, medové týždne, medové roky, medovú večnosť... *nie ako poniektorí dnes, keď potrebujú fúru atrakcií a zábavy, lebo si sami nevystačia.* Toto je medový okamih, v ktorom sa všetko zastavuje, všetko tichne a všetko ostatné sa vytráca do zabudnutia, pretože Ženích celý a úplne naplnil Nevestu, všetko jej vnútro, celé jej srdce, a Nevesta je úplne plná Ženicha a nič viac už nie je treba, všetko je dané, všetko je zavŕšené, všetko je naplnené. Je dokonané.

## Prosté priateľstvo, nič viac

Akoby mi Ježiš hovoril: prichádzaš na adoráciu a zase čakáš Niečo odo mňa?  
Nie je adorácia skôr o tom, že ty si tu pre mňa?



A tak sedím pred Ježišom nie, aby som od Neho niečo žiadal či očakával, ale ako priateľ, ktorý príde posediť pri inom priateľovi a jednoducho byť s ním a nič iné od toho a už vôbec nie za to nečaká.

Je v tom zvláštny pocit blízkosti, vôňa onej domáckosti, o ktorej som už písal.

*"Vtedy Peter povedal Ježišovi: "Pane, dobre je nám tu." (Mt 17, 4)*

A predsa dávaš! Pretože už len to, že môžem sedieť pred Tebou, je radosť. Tvoja prítomnosť Pane, ma naplňa rozkošou, blaženosťou, pokojom, Nebom.

Boh, ktorý je Priateľom, s ktorým som priateľom. Priateľstvo. Blízkosť. Čo viac alebo iné ešte treba? V tom je všetko. To je všetko.

*"Pre mňa je slasťou byť v Božej blízkosti." (Ž 73, 28)*

... prispôbiť sa Božiemu Pokoju v Eucharistii, zladíť sa, splynúť s Ním v Pokoji.

*"Ved' ja poznám zámer, ktorý mám s vami — hovorí Pán. Sú to myšlienky pokoja..." (Jer 29, 11)*

*"V tichosti prijmite zasiate slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše." (Jak 1, 21)*

*"A hľad', aby si to urobil podľa vzoru, ktorý si videl na vrchu." (Ex 25, 40)*

Badám v sebe dve protichodné hnutia: vonkajší človek, ten starý, by najradšej vstal a utekal preč, lebo cíti nebezpečenstvo a hrozbu. A ten druhý, vnútorný, ten by tu najradšej zostal naveky.

A tak ostávam a učím sa priateľstvu s Bohom. Nikde inde sa tomuto priateľstvu nedá učiť tak, ako tvárou v tvár Eucharistii. Hĺbka dôvernosti, do ktorej nás Pán vtáhuje, je nepredstaviteľná, ohromujúca... opojná. Ako aj

miera porozumenia a zhovievavosti, ktorú Boh s nami má ako so svojimi priateľmi. Je to vskutku verné a oddané priateľstvo – zo strany Boha. Z našej strany? Uvidíme. Možno. Časom. Dá Boh.

Bez Eucharistie nie je možné porozumieť Bohu. A bez adorácie Eucharistii. Tu Boh hovorí, šeptá k môjmu srdcu: "*Si môj dôverný priateľ, vybral som si ťa. Mam ťa rád.*" Stal sa človekom, stal sa telom, stal sa chlebom, aby sa mi priblížil a ponúkol mi priateľstvo, ktorému ja, človek malý a obmedzený, môžem porozumieť.

*"... aby ti moja duša spievala a nestíchla už nikdy. Pane, Bože môj, naveky ťa chcem velebiť."* (Ž 30, 13)

Kiež by som dokázal nesklamáť, nezradiť toto priateľstvo!

Nie, Boh nedáva veci. Aspoň nie sú to hlavné. Sú to čačky, korálky pre domorodcov. To, čo dáva skutočne, je On Sám. On je tým Darom. Byť v Jeho blízkosti, nič viac, len v nej byť, to je ten Dar. To je Nebo. To je rozkoš blaženosti, ovocie blízkosti a priateľstva Boha s človekom. Je to nám mužom tak blízke, prosté, archetypálne hľadanie do ohňa. Akurát, že tým Ohňom je Boh.

\*\*\*

Ako nás toto priateľstvo vzdáľuje, odcudzuje od sveta! Je tak cudzie svetu – a svet tak nepriateľský jemu!

*„Cudzoložníci, neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha. <sup>5</sup> Alebo si myslíte, že Písmo nadarmo hovorí: "Takmer žiarlivo túži po nás Duch, ktorý v nás prebýva"?"* (Jak 4,4-5)

# Kresťanstvo je tak prosté... a krásne!

Hriech spôsobuje bolesť, utrpenie a smrť, svätosť spôsobuje blaženosť, radosť, prináša život. Celé kresťanstvo je krátko a stručne o tom: zanechávame hriech a volím si svätosť, zanechávam svet, ktorý žije hriechom a volím si Krista, ktorý žije svätosťou. Toť vše.

Ježiš Kristus nám dal alternatívu a my si teraz môžeme vybrať: svet alebo Kráľovstvo, hriech alebo svätosť, smrť alebo Život. Nebyť Neho, Jeho Vtelenia a smrti a Zmŕtvychvstania, žiadna alternatíva by nebola a boli by sme k svetu a k hriechu pripútaní ako väzeň k svojej kobke, ako invalid do svojho kolieskového kresla. Ale Ježiš nám otvoril túto alternatívu.

Je to veľmi prostá voľba. Nič "magické" či tajomné v tom nie je.

Voľba úplne analogická tej, ako napríklad *"Idem si zabehať, alebo sa budem váľať pre telkou na gauči?"* Jedno mi prinesie kondičku a zdravie, druhé obezitu a cukrovku...

Aj tu je to rovnaké a prosté: Boh je svätý. Svet je hriešny. Boh je láska. Svet je sebecký. V Bohu je život a blaženosť. Vo svete – práve preto, že je odtrhnutý od Boha – ostáva len smrť a súženie. Boh Ti získal záchranu, únik, vykúpenie, cestovný lístok von z tohto sveta.

Čo si vyvolíš? Svet a súženie, alebo Boha a blaženosť? Odídeš s Ním? Ostaneš – bez Neho?

Kým si hriešny, nemôžeš kráčať so svätým Bohom, úplne rovnako, *ako sa na gauči pred telkou nedá behať a získať kondička*. Ak chceš žiť s Bohom a mať v ňom Život, musíš kráčať s Bohom a to znamená opustiť "gauč" hriechu a miesto toho začať "behať" svätosťou. Nič magické, nič tajomné.

A keď kráčaš s Bohom, máš v Bohu Život a užívaš si s Ním Jeho blaženosť, "Božiu kondičku".

Všetko ostatné, modlitba, liturgia, spoločenstvo, adorácia, Biblia,... sú len súčasťou tohto radostného života s Bohom, niečo ako *tenisky a tričko a bežecký úbor v prípade športovania. Oblieť si ich a ležať v nich na gauči pred telkou nemá zmysel*. Podobne liturgia, modlitba a ostatné súčasti kresťanstva nedávajú zmysel a nenesú ovocie, kým najprv nezanecháme hriech a nevyvolíme do "behanie s Bohom", čiže svätosť. Čiže kým sa neobrátime a nezlezieme z "gauča" hriechu.

Svätosť, ktorú si volíme, nie je vec etiky. Nie je to nejaké "polepšenie sa", ako si mnohí myslia.

Svätosť je v prvom rade *identita*, "Kto som": Som syn Boha, som dcéra Boha, som dedič Boha, som občan Kráľovstva Boha, člen vládnucej kráľovskej rodiny. Adoptovaný Bohom. Presťahovaný do Neba, zo sveta do Kráľovstva.

"Ved' naša vlasť je v nebi. Odtiaľ očakávame aj Spasiteľa Pána Ježiša Krista." (Flp 3, 20)

"Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia..." (Rim 8, 16-17)

Aj hriech je *identita*, nie skutok. *Ak sa človek fláka na gauči pred telkou, je to len dôsledok toho, za koho sa považuje a následne ako o sebe, o živote a o všetkom ostatnom zmyšľá*. Skutky sú len dôsledok hriechu, jeho podstata, rovnako ako u svätosti, spočíva v identite, v tom, za koho a za čo sa pokladáme.

Od identity sa odvíja *myslenie*. Zamýšľam o sebe - a následne o živote, o svete, o ľuďoch, o všetkom - z tohto uhla pohľadu. Úplne samozrejme a prirodzene. V prípade hriechu zamýšľam svetsky. V prípade svätosti zamýšľam Božo, ako syn / dcéra Boha.

"Tak zmyšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi." (Rim 6, 11)

"... ako slobodní, ale nie takí, čo slobodu majú za prikrývku zloby..." (1Pt 2, 16)

"Zmyšľajte tak ako Kristus Ježiš." (Flp 2, 5)

A, nakoniec, má to aj svoju *etickú* dimenziu, isteže. Úplne samozrejme totiž žijem a konám podľa toho, kto som a ako zamýšľam.

"Každý, kto má túto nádej v neho, usiluje sa byť čistý, ako je on čistý. ... Kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal. ... Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo v ňom ostáva jeho semeno; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha. Podľa tohto sa dajú rozoznať Božie deti od detí diablových: kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata." (1Jn 3, 3.6.9-10)

"Kto nasleduje Krista vo všetkom, dostane sa v jeho šľapajach až k trónu večného svetla; ako sa on sám modlil za nás k Otcovi, kým bol ešte v tele: „Otče, chcem, aby aj tí, čo uverili vo mňa, boli tam, kde som ja; aby aj oni ostávali v nás, ako ty vo mne a ja v tebe.“" (anonymný staroveký autor)

Celkom ako v našom príklade: *Ak beháš so športovcom, získaš aj ty jeho kondičku. Ak beháš s Bohom, rovnako nadobudneš v ňom Jeho kondičku, Jeho Život.*

Ale prvý krok, prvý krok obrátenia, prvý akt viery, je odpoveď na otázku: Kto som? Tu, v tejto odpovedi, si volíme svätosť či hriech. Alebo inak: Prebudím sa do Reality a do svätosti, do svojho pravého Ja, stvoreného Bohom? Alebo ostanem oblúznený v ilúzií a ťaživom omámení sveta a hriechu?

"Prebud' sa, ty, čo spiš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!" (Ef 5, 14)



*"Máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, ... obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti."* (Ef 4, 22,24)

V adorácii sa toto obrátenie či neobrátenie odráža tiež, určuje totiž, ako hľadáme na Krista v Eucharistii. Ako na niekoho "tam", na druhej strane, vzdialeného, ku komu akosi odtiaľto zdola vzhliadame? Alebo Ho vnímame ako Brata, ako niekoho, s kým sme na jednej strane, na jednom brehu, dvaja partneri, spoločníci, dôverní a blízki priatelia, druhovia, súrodenci, bežiaci spolu, vedľa seba, rovnakí v synovstve, v spoločnom Domove, v jednom spoločnom Otcovi, v jedinom spoločnom Diele, ...?

*"Ježiš jej povedal: "... choď k mojim bratom a povedz im: Vystupujem k môjmu Otcovi a vášmu Otcovi, k môjmu Bohu a vášmu Bohu."* (Jn 20, 17)

Čo mi bráni urobiť to? Obrátiť sa? Nič. Nič mi nebráni. Stačí uveriť a chcieť to. Nič viac netreba. Len to urobiť. Stať sa tým. Byť tým. Proste byť, skutočne byť.

*"Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti."* (Rim 8, 16)

Kde inde to cítiť viac a lepšie, kde inde môžeme do seba nasat' viac túto našu novú identitu, než v adorácii, keď trávime čas s naším Bratom, starším Bratom, s Tým, ktorý je *"prvorodený medzi mnohými bratmi"* (Rim 8, 29)? Skutočná adorácia znamená byť nie "oproti" Pánovi, ale "vedľa" Neho, s Ním. V Ňom. A odchodom z chrámu ani náhodou nekončí. Je totiž spôsobom bytia, súčasťou a základom našej novej (hoci v skutočnosti prastarej) identity.

*"... prijal našu prirodzenosť, stal sa človekom, aby ľudí urobil bohmi."* (KKC 460)

Vzal na seba našu ľudskosť a v nej sa s nami spojil, aby tak nás vytiahol do svojho božstva a urobil v sebe synmi a dcérami, deťmi Boha.

*"Ale v Kristovi Ježišovi ste sa teraz vy, čo ste boli kedysi d'aleko, stali skrze Kristovu krv blízkymi." (Ef 2, 13)*

*"S ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi." (Ef 2:6)*

*"Ty si Ja a Ja som ty." (Kristus bl. Angele z Folignia)*

# Bezprostrednosť

Viete si predstaviť dvoch starých dobrých priateľov?

Tak toto je kresťanstvo. Toto je vzťah, do ktorého nás Ježiš volá a pozýva: Vzťah, v ktorom nie je ani zrno nedôvery, ani zrno závidosti, žiadna zbytočná formálnosť, vzťah, ktorý je bezprostredný, v ktorom nie je žiadne Ego, žiaden strach, žiadna nedôvera, žiadna snaha vyniknúť, súperiť, mať čosi vlastné, svoje, žiadne nutkanie porovnávať sa ani nič podobné.

Nie je v tom ani žiadna neprirodzenosť, žiadna "nabudenosť", exaltovanosť, žiadna umelosť, už vôbec nijaké predvádzanie sa, nič podobné.

Je to jednoducho celkom obyčajná bezprostredná uvoľnenosť, spontánnosť, hlboké porozumenie, jednoduchosť dvoch starých, dôverných priateľov, ktorí sa pred sebou na nič nehrajú, nič nepredstierajú, nič neskrývajú, ale prijímajú jeden druhého takého, aký je, v hlbokej priateľskej družnej láske.

Bezprostrednosť. To je to slovo, ktoré by to mohlo stručne popísať.

Učiť sa bezprostrednosti, uvoľnenosti, spontánnosti, otvorenosti opravdivého priateľstva s Bohom, ktorý sa kvôli nemu znížil a stal človekom, aby mňa skrze toto priateľstvo urobil Bohom.

*"Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca."* (Jn 15, 15)

*"Jeho učeníci povedali: "Teraz už hovoríš otvorene a nehovoríš v obrazoch."* (Jn 16, 29)

*"Keď vystúpili na breh, videli rozloženú pahrebu a na nej položenú rybu a chlieb. Ježiš im povedal: "Doneste z rýb, čo ste teraz chytili!" Šimon Peter šiel a vytiahol na breh sieť plnú veľkých rýb. Bolo ich stopäťdesiattri. A hoci ich bolo toľko, sieť sa nepretrhla. Ježiš im povedal: "Pod'te jest'!" A nik z učeníkov sa ho neodvážil spýtať: "Kto si?", lebo vedeli, že je to Pán. Ježiš pristúpil, vzal chlieb a dával im; podobne aj rybu."* (Jn 21, 9-13)

Bezprostrednosť a dôvernosť. Dvaja v jednom tele. Žiadne ego. Žiadna umelosť. Žiadne skryté či bočné záujmy ani nič podobné. Nič nie je z tohto vzťahu vylúčené, ani slabosti, všetko je zahrnuté, všetko je odhalené, nič nie je skryté, zakryté, utajené. Otvorenosť, úprimnosť, priamosť.

*"Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha."* (Mt 5, 8)

Ego je plodom strachu, nedôvery, snahy poistiť sa, nevydať sa druhému úplne všanc, je plodom túžby niečo znamenať, vydobýť si na druhom nejaké postavenie, úctu, dôležitosť, moc, vplyv, lebo ten druhý je stále dielom ešte náš protivník a nepriateľ, súper. Stať sa priateľom Boha znamená toto všetko vzdať a zahodiť, ani si už na to viac nespomenúť, lebo už to viac nie je treba. Nie, ak Boh je konečne Priateľ a my už nestojím "oproti" Nemu, ale "vedľa" Neho, s Ním, bok po boku a Jeho sláva je našou slávou i radosťou, lebo sme dvaja v jednom tele.

*"V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás."* (Jn 14, 20)

Od nás to vyžaduje uveriť. Uveriť Kristovi, že je Priateľ. Že je náš. Na našej strane. A potom... Potom prejsť na Jeho stranu. Vedľa Neho. Vstúpiť. Do

vzťahu. Do Jeho sveta. Do Jeho Kráľovstva. Do Jeho života. Vojst'. Nepostávať vonku, pri dverách, či kdesi v predsieni alebo ako návšteva na okraji gauča v obývačke. Vojst' až do kuchyne. Na dvor. Do dielne. Na lavičku. Ostať tam už doma.

*"A bol nazvaný Božím priateľom."* (Jak 2, 23)

To je jedna z ingrediencií „vône svätosti“, ktorú cítime u svätých – u Božích priateľov!

## V nahej pravdivosti

Môcť byť úplne otvorený pred Kristom, ako pred priateľom, bez nedôvery, bez pochybovania, bez strachu, bez postranných úmyslov, v hlbokej dôvernosti ako priateľ s priateľom, starý priateľ so starým priateľom. Nič z tohto vzťahu nevydeľovať, nič nezakrývať, v prostej úprimnosti. Takáto adorácia mocne rozpúšťa strachy aj ilúzie a vovádza do záhrady zázrakov, do Božej Reality. Do skutočna.

Skutočne klaňanie sa Kristovi v Eucharistii znamená proste len byť, byť pred Ním, s Ním, pre Neho. Nič viac. Byť.

Dnes som zaspätý. Stále sa mi akosi drieme. Na myseľ mi v tej divne polodriemote prichádzajú samé banálne bláznivé svetské veci. Prečo nie Božie? Pretože moja myseľ je plná svetského harampádia? A Pán to tak necháva. Neurobí žiaden zázrak, žiadne "zázračné prebratie" ani nič podobné. Nechá ma tu takého, klímbajúceho, pretože práve taký som, toto som, k takému ku mne prišiel, takého si ma vyvolil, takého si ma zamiloval.

V pravosti, v úprimnosti, v opravdivosti je skutočné klaňanie sa, keď prichádzame pred Pána akí sme, vo všetkej svojej slabosti, nič nehráme, nič nepredstierame, dávame to, čo máme, svoju slabosť.

*"A keď sa vrátil, zasa ich našiel spať: oči sa im zatvárali od únavy. Nechal ich..." (Mt 26, 43-45)*

*"Ved' Kristus zomrel v určenom čase za bezbožných, keď sme boli ešte bezmocní. Sotvakto zomrie za spravodlivého; hoci za dobrého by sa azda niekto odhodlal umrieť. Ale Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici. Tým skôr sa teda skrze neho zachránime od hnevu teraz, keď sme už ospravedlnení jeho krvou!" (Rim 5, 6-9)*

Sme, akí sme, úbohí, ale milujúci. A dôverujeme Mu. Jeho láske a súcitu. Tomu, že On vie, akí sme. A zamiloval si nás takých, akí sme, napriek tomu, akí sme, vo všetkej našej slabosti a neschopnosti, by viac, špine a ohavnosti hriechu. A dal nám nádej, že raz budeme..., že raz aj my budeme ako On. On to v nás vykoná.

*"Milovaní, teraz sme Božími deťmi, a ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je." (1Jn 3, 2)*

*"Ale Boh, bohatý na milosrdenstvo, pre svoju nesmiernu lásku, ktorou nás miluje, hoci sme boli pre hriechy mŕtvi, oživil nás s Kristom — milosťou ste spasení — a s ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi." (Ef 2, 4-6)*

Úbohý, ale milujúci. Úbohý, ale priateľ. Úbohý, ale s Pánom a pred Pánom, pri Pánovi. Nie je v tom z našej strany nič veľké ani vznešené, nič hodné obdivu, žiadne hrdinstvo, nič také. Len skromné prosté vd'ačné priateľstvo malého úbohého človečika, na ktorého Pán vo svojom milosrdenstve zhliadol a položil svoju ruku.

A aj toto je klaňanie sa, adorácia: prijatie faktu, spočinutie v skutočnosti, že On je všetko a ja nie som nič. Bez hrania sa na čokoľvek iné. V dôvere v Neho, v láske a vd'ačnosti k Nemu. Úbohý a milujúci.



Čo všetko sa môže človek naučiť, keď sa mu drieme pred Pánom... 😊

On ma miluje a prijíma takého, aký som. Bez výhrad, bez rozpakov, úplne a celo. Nič nie je z tohto priateľstva, zo vzťahu s Ním, do ktorého ma pozval, vylúčené. Žiaden kúsok môjho života, žiadne moje konanie, žiadna činnosť. Ani moja slabosť a úbohosť. Všetko je zahrnuté, všetko On prijíma a objíma, pretože akokoľvek nepochopiteľne, ale je mojím Priateľom. A napriek tomu, aký práve som, On ma urobí takým, akým ma chce mať On. Akým chcem aj ja mať seba samého. On to vie. On to dokáže.

*"Boh je duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a pravde."*  
(Jn 4, 24)

## Tajomstvo chudoby

Evanjeliová chudoba. Ako ju definovali už Otcovia: *Mať všetko nevyhnutné pre život a pre svoju prácu, ale nič navyše.*

Evanjeliovú chudobu sme zvyknutí vnímať ako príkaz, normu. Ale ona ňou nie je. Je naopak ovocím, znakom toho, že sme už niekam dospeli: do kresťanstva. Tak o nej hovorí Ježiš: *„Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“* (Mt 5,3) Nehovorí: *buďte chudobní.* Hovorí: *šťastní ste a blahoslavení, ak ste chudobní.* A nie hocijako! Nie z donútenia, okolnosťami – to by nebola chudoba, ale *bieda* – ale duchom, to jest voľbou. Chudobní, lebo takí byť *chcete.*

Prečo by ale niekto chcel byť chudobným?

Ak si to tak vezmeme, pre život toho potrebujeme len hrozne málo. Len o trochu viac, ako píše Pavol: *„Uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť.“* (1 Tim 6,8) Kláštory – obzvlášť tie mníšske, ako sú kartuziáni a pod. – sú dobrou ilustráciou toho „nevyhnutného“.

K čomu potom ale slúži to ostatné?

No – k zaplneniu onej „vnútornej diery“, *existenciálnej prázdnoty*, ktorá v nás je po tom, čo bol Boh z nášho bytia vytlačený dedičným hriechom, jeho následkami. A my dúfame, že veci tohto sveta – viac jedla, viac pitia, viac peňazí, viac zábavy, viac moci, viac slávy, viac rozkoše, viac majetku, viac..., viac... – v lepšom prípade zaplnia túto kolosálnu prázdnotu, v horšom prípade nás aspoň rozptýlia, na chvíľu zaujmú, pomôžu zabudnúť na tento hrozný smäd (*čítali ste Twilight ságu a spomínate na nekonečný smäd upírov, ktorý ich doháňal až do vražedného šialenstva?*). A potom, keď to vyprchá – alebo nesplní naivné očakávanie – vrháme sa za ďalšími a ďalšími vecami a nikdy nemáme dost.

Ježiš je Chlieb života. Ak ho prijímame – potom je náš život konečne naplnený. Tak ako to Ježiš hovorí a hovorí pravdu: *„Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť.“* (Jn 6,35)

Ak je ale diera v našom živote konečne zaplnená týmto Živým Chlebom, Kristom... a my konečne necítíme smäd ani hlad... potom načo tie všetky ostatné zbytočnosti nad onen rámec „evanjeliovej chudoby“? Nepotrebujeme ich, nelákajú nás, stávajú sa naopak oštarou, príťažou, prekážajú. S radosťou sa ich zbavujeme. S radosťou prijímame to, čo je z pohľadu sveta „chudobou“, pretože sme bohatí spôsobom, ktorý svet nevidí ani nechápe a ani nemôže.

A keď sa tak stane, je to vonkajší znak toho, že sme skutočne prijali Krista, že skutočne sme vošli do Kráľovstva – a sme šťastní a blahoslavení, tak, ako píše Peter, plný tej istej radosti a šťastia, že totiž *„jasáte nevýslovnou radosťou, plnou slávy, že dosahujete cieľ svojej viery - spásu duší.“* (1 Pt 1,8-9)

# On koná v tichu

O čo by som mal už len prosiť Pána? Nič ma nenapadá, nič, za čo by som sa mal modliť alebo prosiť pre seba, nič okrem toho jedného: *"O jedno prosím Pána a za tým túžim, aby som mohol bývať v dome Pánovom po všetky dni svojho života, aby som pociťoval nehu Pánovu a obdivoval jeho chrám."* (Ž 27, 4)

Je to prosté trávenie času pred Kristom v Eucharistii, prosté bytie s Ním, mlčanlivé a prosté všetkého ostatného, ktoré premieňa človeka. Nevýslovné vyťahovanie do hlbiny Kristovho Srdca. V ňom človek zažíva nové bytie, chuť Budúceho veku i nového stvorenia. Keď sa poddáva Nevýslovnému pred sebou. Keď kapituluje pred Jeho láskou a blízkosťou. Keď vzdá všetko svoje konanie a úplne sa ponorí do toho Jeho.

*"Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti."* (2Kor 12, 9)

*"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom."* (Lk 14,33)

*"Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista."* (Flp 3, 8)

*"A Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápanosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi."* (Flp 4, 7)

Ako pritom naše Ego, náš starý človek, staré zmýšľanie, narieka! Ako rado by sa vrátilo späť, do stredu, na výslnie a zase kralovalo! Umiera, lebo prichádza pravý Boh, Kristus, aby zaujal jeho miesto. A v ňom, v Kristovi, aj my konečne nachádzame svoje pravé miesto a pravé Ja.

*"... a nad všetkými bohmi Egypta vykonám súd ja, Pán!"* (Ex 12, 12)

*"Ale ak Duchom umrtnujete skutky tela, budete žiť."* (Rim 8, 13)

Neviditeľný sa pre nás stal viditeľným a Nenahmatateľný hmatateľným, aby sa nám dal poznať na náš spôsob, aby sme Ho dokázali a mohli takýmto spôsobom akosi obsiahnuť a prijať do seba. A On nás mohol vziať do Seba a premeniť zase na svoj spôsob. Žijeme v zázračných časoch!

# Druhá šanca, alebo o Božom milosrdenstve

Vstúpiť do vzťahu s Kristom znamená dve veci:

Najprv skutočne s Kristom žiť a byť plní jeho Ducha, a to je niečo, čo prichádza od Krista.

A potom druhé: žiť v dôvere Kristovi a v láske ku Kristovi, a to zase vychádza od nás, aj keď aj k tomu nás Kristus uschopňuje svojou láskou a milosťou.

*Je to podobné, ako keby vám niekto ponúkol skvelé miesto vo svojej firme. Na jednej strane prežívate postavenie, plat, výhody, ktoré vám poskytol. Ale čo z toho, keby ste boli plní strachu a nedôvery voči nemu, alebo voči ľuďom, ktorí pracujú vo firme spoločne s vami? Ak ale jemu aj im dôverujete, ste s nimi priatelia, tak potom je to úplne super a užívate si to.*

Tak isto to funguje aj v Božom Kráľovstve.

Ježiš Kristus nám všetkým dáva druhú šancu: šancu na nový život, na jednej strane založený na Duchu Svätom, ktorého dostávame a na vzťahu Dôvery a lásky s Ním, do ktorého nás vťahuje, a na druhej strane táto dôvera a láska z nás vyháňa všetku žiadostivosť aj všetok strach.

*"V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. My milujeme, pretože on prvý miloval nás."* (1Jn 4, 18-19)

Vďaka tomu sme slobodní, slobodní a plní Ducha, slobodní žiť naplno, slobodní milovať jeden druhého ako seba samého, slobodní a schopní tvoriť to najúchvatnejšie spoločenstvo, aké existuje a tým je Cirkev, v ktorom sme skutočne jedno srdce, jedno telo, jedna duša - jednoducho preto, že v nás tomu nič nebráni. Všetci zažívame tú istú plnosť Ducha, všetci medzi sebou zdieľame tú istú lásku a dôveru ku Kristovi, všetci medzi sebou zdieľame túto slobodu, a niet strachu, ktorý by nás staval proti sebe, ani žiadostivosti ktorá by nás odvádzala jedného od druhého a hnala miesto toho za vecami pomimutel'nými. Sme schopní a slobodní takto žiť, opravdivo nebesky.

V tomto spočíva Božie milosrdenstvo:

Nie v tom, že toleruje našu biedu, náš hriech a náš mizerný život a tvári sa, že to nevadí a že je to v poriadku a že On nám to odpúšťa.

Božie milosrdenstvo spočíva v tom, že nám dáva druhú šancu, že nám dáva šancu všetko to zmeniť, uzdraviť sa, stať sa novými nebeskými ľuďmi a žiť nový nebeský život, skutočne a opravdivo. Dáva nám šancu a príležitosť zanechať hriech, skutočne ho zanechať, opravdivo povstať z našej biedy a povzniesť sa na mocných krídlach Ducha k nádhere a dokonalosti anjelského nebeského života blažených.

Božie milosrdenstvo je zhrnuté v Ježišovi slovách *"znova sa narodiť"*. My nielenže musíme sa znova narodiť, my sa skutočne aj môžeme znova narodiť! Ježiš nám k tomu dáva schopnosť a v tom je Jeho milosrdenstvo.

*"Ježiš odpovedal: "Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť. Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha."* (Jn 3, 5-8)



*"Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškrvneného Baránka." (1Pt 1, 18-19)*

Toto znovuzrodenie sa teda deje obojstrannou spoluprácou Boha a človeka: Boha, ktorý dáva svojho Ducha a ponúka svoju lásku i svoje odpustenie; a človeka, ktorý musí uveriť a zamilovať sa do Boha a prijať Ducha Svätého a potom aj môže zanechať svoj strach aj svoju žiadostivosť ako ovocie toho, že dôveruje Bohu a je plný Ducha. A potom, samozrejme, začať žiť nebesky: milovať Boha nadovšetko a blížneho ako seba samého a to všetko v Cirkvi, kde sa toto završuje tým, že sa naozaj stávame jedným telom s Kristom aj navzájom a to naozaj a skutočne a o pravdivo ako jedno telo aj žijeme, myslíme a konáme.

*"Ak teda jestvuje nejaké potešenie v Kristovi, ak jestvuje nejaká útecha z lásky, nejaké spoločenstvo ducha, nejaké srdce a zľutovanie, dovřšte moju radosť: zmýšľajte rovnako, rovnako milujte, buďte jedna duša a jedna myseľ! Nerobte nič z nevraživosti ani pre márnú slávu, ale v pokore pokladajte jeden druhého za vyššieho. Nech nik nehladí iba na svoje vlastné záujmy, ale aj na záujmy iných." (Flp 2, 1-4)*

A tak v Kristovi máme skutočne nový život, nový krásny život. Nebeský život. Sme Kristom oslobodení k Životu!

Čo teda ešte čakáme? Poďme žiť!

# ...a týmto Kráľovstvom je Kristus!

Diabol sa snaží kresťanov vytlačiť von spomedzi učeníkov a späť na úroveň ešte neveriacich a neobrátených zástupov a to tým, že ich fixuje na pozemské veci.

Predstavuje im Nebo ako pozemský život, len v lepšom vydaní a presvedča ich, že ten Večný život a Božie Kráľovstvo, do ktorého ich Boh povolal, sa tu na Zemi uskutočňuje práve v pozemských veciach: budeš uzdravený zo svojich chorôb, bude sa ti vo všetkom dariť, budeš mať úspech v biznise a zarobíš viac peňazí a Pán požehná tvoj majetok,... a to je ten "požehnaný život", o ktorom píše Biblia!

Presne takto zvädzal na púšti Diabol aj Krista, tým, že Mu ponúkal pozemské veci, pozemské kráľovstvo: najedz sa, buď úspešný a predved' sa, maj moc a vládni nad vecami a kráľovstvami tohto sveta! Kristus odmietol. Vedel totiž, v čom spočíva Božie Kráľovstvo.

*"Tu pristúpil púšťač a povedal mu: "Ak si Boží Syn, povedz, nech sa z týchto kameňov stanú chleby." On odvetil: "Napísané je: "Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst."'" (Mt 4,3-4)*

*"Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pominie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky." (1 Jn 2,15-17)*

*"Lebo koreňom všetkého zla je láska k peniazom; niektorí po nich pachtili, a tak zabľúdili od viery a spôsobili si mnoho bolesti." (1Tim 6, 10)*

Katechizmus výstižne hovorí, že Boh je blažený sám v sebe. Božie kráľovstvo nespočíva v ničom vonkajšom. Spočíva výhradne vo vnútri, v tom kým sme, čím sme akí sme, a to nezávisle na čomkoľvek okolo nás.

*"Ved' Božie kráľovstvo nie je jedlo a nápoj, ale spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom."* (Rim 14, 17)

*"Toto som vám povedal, aby vo vás bola moja radosť a aby vaša radosť bola úplná."* (Jn 15, 11)

Je pravdou, že ak žijeme stav Božieho Kráľovstva, tak úplne inak pristupujeme k veciam tohto sveta a dokážeme si aj pozemský život neskutočne vychutnávať. Ale nie preto, že by nám Boh dával nejaké špeciálne vonkajšie veci alebo nám zaisťoval pozemský úspech či pozemské bohatstvo - to, čo ponúka a čím zvädza a od Kráľovstva odvádza Diabol - ale jednoducho preto, že my sami sme iní, odlišní, preto čokoľvek prežívame, prežívame vo veľkej radosi, slobode a blaženosti.

Kresťana poznať podľa toho, že žije normálny život nenormálnym spôsobom, krásne nenormálnym spôsobom. Je vo svete, ale nie to sveta. Slobodný uprostred otrokov, bezstarostný uprostred ustarostených, radostný uprostred otrávených a znudených.

*"... Božie deti bez hany uprostred zvrhého a skazeného pokolenia, medzi ktorým svietite ako svetlá na svete."* (Flp 2, 15)

Touto našou vnútornou identitou je Kristus. Skutočne a osobne Kristus. Nielen viera v Neho, ale On sám osobne. Bez Neho nie sme nič, On sám je našou identitou. Byť v Ňom je našou prirodzenosťou, normálnym stavom nášho bytia, asi tak, *ako je voda prirodzeným stavom bytia ryby, akoby súčasťou jej prirodzenosti, bez nej by viac nebola rybou ale mŕtvou.* Podobne my sme stvorení na to, aby sme "plávali" v Bohu, v Kristovi. V Ňom sme ľuďmi, v Ňom žijeme. Bez Neho a mimo Neho sme mŕtvoly.

*"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič,*

*vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť."* (Jn 15, 4-5)

*"Oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí."* (Rim 13, 14)

Presne týmto Kristus Boh je: oceánom, do ktorého sa môžeme ponoriť, svetom a vesmírom, v ktorom môžeme opravdivo žiť. On je Božie Kráľovstvo.

*"A keď som pri tebe, nič pozemské ma neteší."* (Ž 73, 25)

Preto na vstup do Kráľovstva musíme urobiť tú jednu voľbu, kľúčovú voľbu: zvoliť si Krista za svoj svet, v ktorom odteraz budeme žiť, za svoj vesmír!

*"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom."* (Lk 14, 33)

Je to totiž akt presťahovania sa, zo sveta do Kráľovstva, zo sveta pozemského do sveta nebeského. Nedá sa žiť naraz v dvoch svetoch, len v jednom alebo v druhom. Preto si musíme vybrať.

*"Nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridržať a druhým bude popovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone."* (Mt 6, 24)

*"Za svedkov proti vám volám nebo i zem: Predložil som vám život i smrť, požehnanie i kliatbu! Vyvol' si život, aby si zostal nažive ty aj tvoje potomstvo."* (Dt 30, 19)

*"Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa."* (Jn 6, 57)

Obrátiť sa znamená presťahovať sa. Vystáhnovať sa zo sveta a nastáhnovať sa do Krista.

*"Ježiš mu odpovedal: "Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa."* (Jn 14, 6)

*"Ale čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu. A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista." (Flp 3, 7-8)*

Ak takto žijeme v Kristovi, objavujeme zároveň tajomstvo Cirkvi, pretože Kristus a Cirkev je jedno a to isté. Kristus je Cirkev, Cirkev je Kristus. Byť v Kristovi znamená byť v Cirkvi a byť v Cirkvi sa nedá iným spôsobom, než úplne byť a žiť v Kristovi. A ak takto žijeme v Kristovi a stretneme iného človeka, ktorý tiež takto žije v Kristovi, v tej chvíli spoznáme a porozumieme, že sme spolu jeden Kristus, že sme spolu naozaj a opravdivo jedno Telo - a toto je Cirkev!

*"Potom už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus." (Kol 3, 11)*

*"My mnohí sme jedno telo v Kristovi a jednotlivo sme si navzájom údmi." (Rim 12, 5)*

## V bielom pokoji

Láska je v tom, ak sme na adorácii - ale i vo svojom živote - my pre Pána. Nie naopak. Je to ako v Getsemanoch, kde Ježiš tiež žiadal len jednu vec: buďte so mnou, bdejte so mnou aspoň hodinu. Chcel by som úplne všetko zložiť, odložiť, dať stranou a byť tu naozaj len pre Pána, pre Neho, pre Ženícha.

Mam v sebe podivný pocit. Pocit konca. Akoby čosi končilo. Všetko bolo kdesi za mnou, vzadu. A predo mnou,... Kristus. Ale už nie Kristus "tam", ale tu. Nie na "druhom brehu", ale skôr ja s Ním na Jeho brehu. Alebo, áno, ako tam na brehu Jazera, kde Ježiš pri ohni, chlebe a rybách mlčky a pokojne, celý v bielom, čakal na svojich učeníkov, aby ich usadil vedľa seba,



aby už navždy boli s Ním... A loďka, siete, ryby, trh, svet, ich starý život už navždy za nimi.

*"Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrti, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom."* (Rim 6, 4)

*"Kto bude v ten deň na streche a veci bude mať v dome, nech nezostupuje vziať si ich, a kto bude na poli, nech sa takisto nevracia nazad. Spomeňte si na Lotovu ženu. Kto sa bude usilovať zachrániť si život, stratí ho, a kto ho stratí, získa ho."* (Lk 17, 31-33)

*"Ježiš mu povedal: "Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo.""* (Lk 9, 62)

A potom... Pokoj. Boží Pokoj. Iba Pokoj. Je dobojované. Svet mizne v hlbine za nami a my sa vznášame, slobodní a voľní, v belostnom jase, v priezračnom Svetle, v iskrivej nádhere Boha. Voľba bola uskutočnená. Všetko sa zastavuje, z krútiacej a zviňajúcej hmly starého života, ktorý tam dole za nami končí, sa vynára číre bytie, číra existencia v jej plnosti a slávnej nádhere. Utrpenie neistoty a rozorvanosti pominulo. Je, ako má byť. Konečne.

*"Preň som všetko stratil..."* (Flp 3:8)

*"Hľa, stojím pri dverách a klopem. Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojdem a budem s ním večerať a on so mnou. Toho, kto zvíťazí, posadím vedľa seba na mojom tróne, ako som aj ja zvíťazil a zasadol som s mojím Otcom na jeho tróne."* (Zj 3, 20-21)

Naozaj je to možné. Naozaj sa to dá. Dokonca aj ja, aj mne je to možné. Každému je to možné.

*"Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké."* (Mt 11, 28-30)

*"Buďte triezvi a bdejte! Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral." (1Pt 5, 8)*

Svet tam vonku, za bránou chrámu, číha. Číha, aby nás schvátil späť, znova si nás privlastnil a zotročil. Vnútri číha naše Ego, náš starý človek, vystiera k nám ruky, kričí, skuhrá, len aby sme ho vzali k sebe späť a znova mu dali svoje srdce. Ale ja sa nechcem vrátiť späť. Ešte chvíľu musíme byť vo svete. Ale už nikdy nie zo sveta, už nikdy nie svetskí. Už nikdy viac Ego, ten pokrútený stavec v nás.

*"Keby ste boli zo sveta, svet by miloval, čo je jeho, ale preto, že nie ste zo sveta, že som si vás ja vyvolil zo sveta, svet vás nenávidí." (Jn 15, 18-19)*

Ale Ty si so mnou. Ty budeš so mnou. Ty zostaneš. Už navždy.

*"Nenechám vás ako siroty, prídem k vám. Ešte chvíľku a svet ma už neuvidí, ale vy ma uvidíte, lebo ja žijem a aj vy budete žiť." (Jn 14, 18-19)*

Viem, že ma neopustíš. Nikdy.

*"Pán stál pri mne a bol som vyslobodený z tlamy leva." (2Tim 4, 16-17, krátené)*

*"Verím. Pomôž mojej nevere!" (Mk 9, 23-24)*

Aby som ja nebol neverný. Aby som ja neopustil Teba, Pane.

Niet väčšej sily, väčšej moci, hlbšej rozkoše, než *"Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápavosť."* (Flp 4, 7)

*"Lebo kto vošiel do jeho pokoja, aj on si odpočinul od svojich diel ako Boh od svojich. Usilujme sa teda vojsť do onoho pokoja, aby nik nepadol." (Heb 4, 10-11)*

*"Lebo toto hovorí Pán, Jahve, Svätý Izraelov: "Návratom a pokojnosťou budete oslobodení, v tichosti a dôvere je vaša sila."" (Iz 30, 15)*

„Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje.“ (Jn 14, 27)

# Skutočne

Vedieť a vedieť sú dve rôzne veci.

*Väčšina ľudí dnes napríklad vie a aj verí, že hej, na vírus sa dá zomrieť, ale len niektorí to vedia tak akosi úplne, skutočne, naozaj, naozaj si to uvedomili, skutočne im to dochádza - v dobrom či v zlom. Alebo v pozitívnej oblasti: Všetci vedia, že áno, iste, človek sa môže vypracovať a môže dosiahnuť veľké veci, hej, ale len niektorí to vedia naozaj, skutočne a opravdivo, oným „Ved' ja to naozaj môžem!“ – a tí potom tie veľké veci zvyčajne aj dosahujú.*

To isté platí aj vo vzťahu k Bohu. Je rozdiel medzi vedieť a vedieť, medzi veriť a veriť. Všetci samozrejme vieme a veríme, že áno, je tu Boh a ten nám dáva moc byť Božími deťmi a konať veľké veci - ale koľkí z nás to vieme a veríme tak skutočne, vnútorne a nie len rozumom ako nejakú poučku?

*"Lebo ak svojimi ústami vyznávaš: "Ježiš je Pán!" a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený. Lebo srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na spásu. Ved' Písmo hovorí: "Nik, kto v neho verí, nebude zahanbený."'" (Rim 10, 9-11)*

Boh, Živý Boh, sa stal mnou. Obliekol si mňa, aby som si ja mohol krstom obliecť Jeho a v Eucharistii žiť Jeho a z Neho a byť s Ním jedno Telo. Jeden Boh. Naozaj to viem? Srdcom (čiže bytostne, ako toto slovo chápe Biblia), skutočne?

*"A neviete, že vaše telo je chrámom Ducha Svätého, ktorý je vo vás, ktorého máte od Boha, a že nepatríte sebe?" (1Kor 6, 19)*

*"Ako sväto a nábožne musíte žiť vy, čo očakávate túžobne príchod Božieho dňa, pre ktorý sa nebesia páľavou rozplynú a živly sa v ohni roztopia!" (2Pt 3, 11-12)*

*"Mou [Ježíšovou] touhou je rozmlouvať s tebou, mluviť k tobě, jak jsem již často říkal, od srdce k srdci, jako když člověk hovoří se svým nejlepším přítelem. Proč pochybuješ? Věř v mé přátelství k tobě. Je to můj dar pro tebe, a já nevezmu zpět, co jsem ti z lásky svého Srdce dal. V tom tkví základní problém tolika duší, zejména duší tolika mých kněží. Dopouštějí, aby se v nich zahnízdila pochybnost, [...] pochybnost o mé osobní lásce k duši, kterou jsem si zamiloval. Mnozí si začnou myslet: „Nemůže mě takto milovat nebo o mě mít skutečný zájem“." (In Sinu Jesu)*

Skutočne. Naozaj. To je tá ozajstná viera, ktorá je *uvedomením*, tým hlbokým, ktoré zažíva napríklad praotec Jakub: *"Vtedy sa Jakub prebudil zo spánku a povedal: "Ozaj, Pán je na tomto mieste a ja som o tom nevedel!" I nadišiel ho strach a povedal: "Aké hrozné je toto miesto! Tu je naozaj dom Boží a tu je brána do neba!"*" (Gn 28, 16-17) Táto viera je ovocím našej túžby po nej a súčasne Božím Darom, lebo nie je z nás, ale pramení zo skúseností Boha a Božej milosti.

*"Jeden dostáva ... vieru v tom istom Duchu... " (1Kor 12, 8-9)*

*"Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti." (Rim 8, 16)*

*"Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám!" (Mt 7, 7)*

Je ale na nás, aby sme po tejto viere túžili a dychtili a prosili o ňu Pána. Koľkí kresťania sa uspokojujú s tým, že na vieru pozerajú len ako na nejakú vedomosť! Hovoria: ved' hej, hej, ja to všetko verím, ved' ja to všetko poznám, ja to všetko uznávam... Ale to je len vedomosť, to ešte nie je viera!

Viera, to je hlboké vnútorné otriasajúce uvedomenie si Reality. Do tejto Viery musíme vstúpiť, ba vlastne môžeme byť do nej iba vovedení. Preto po nej musíme túžiť a prosiť o ňu.

*"Bez viery je totiž nemožné páčiť sa Bohu. Lebo kto prichádza k Bohu, musí veriť."* (Heb 11, 6)

A mať odvahu takto uveriť, ponoriť sa do tej závratnej hlbiny Reality - a prebudiť sa z pohodlných a navyknutých dôverne nám známych ilúzií, v ktorých až doteraz žijeme, chránení pred Skutočným. Odvaha je potrebná, lebo vieme: takáto viera, takéto poznanie nám od základu zmení všetko, celý náš život, všetko to, čím sme!

*"Tu Mojžiš povedal ľudu: "Nebojte sa! Len vytrvajte a uvidíte Pánovu záchranu.""* (Ex 14, 13)

*"Odpovídej na mou lásku tím, že ke mně budeš přicházet tak často, jak to jen půjde, že budeš setrvávat v mé přítomnosti, hledat mou Tvář a spočívat na mém eucharistickém Srdci."* (In Sinu Jesu)

Adorácia. Hľadanie na Pána. Nie je ona tým búchaním? A nie je On zdrojom tejto viery i jej cieľom? Kristus v Eucharistii je tou Bezodnou Hlbinou Božstva - ak máme odvahu sa do nej vrhnúť, bez istenia a naslepo, ponoriť sa do nej, pohrúžiť, "utopiť" sa v nej, nie na smrť (leďa ak nášho ega), ale na život!

Ty si ja a ja som Ty. Sme dvaja v jednom tele. Naozaj. Skutočne.

*"V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás."* (Jn 14, 20)

*"Ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi."* (Jn 14, 11-12)

*"Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus."* (Ga 2, 20)

Naplňáš ma, Pane, túžbou a dychtivosťou po Tebe... Vzbudzuješ smäd a túžbu, aby si ich vzápätí naplnil a uspokojil.

*"Budete ma hľadať a nájdete ma; ak ma budete hľadať celým svojím srdcom."* (Jer 29, 13)



Musíme sa rozhodnúť. Odhodlať. Skočiť. Ponorit' sa a ničoho iného sa nedržať. Zvyšok je na Ňom. On to vykoná. My to ale musíme chcieť: aby odteraz On a len On bol našim svetom, našim vesmírom. Aby odteraz On a len On bol všetkým a celým našim životom. Lebo on je Realita. Otriasajúca, ohromujúca, ilúzie boriaca Realita.

*"Ale Ježiš, keďže vedel všetko, čo malo naňho prísť, popodišiel a opýtal sa ich: "Koho hľadáte?" Odpovedali mu: "Ježiša Nazaretského." Povedal im: "Ja som." Bol s nimi aj zradca Judáš. Ako im povedal: "Ja som," cívli a popadali na zem." (Jn 18, 4-6)*

Tak čo, sme pripravení pustiť všetkom ostatné a ponoriť sa do Reality, do Krista?

*"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojim učeníkom." (Lk 14, 33)*

*"Keď raz kráčal popri Galilejskom mori, videl dvoch bratov, Šimona, ktorý sa volá Peter, a jeho brata Ondreja, ako spúšťajú sieť do mora; boli totiž rybármi. I povedal im: "Podťe za mnou a urobím z vás rybárov ľudí." Oni hneď zanechali siete a išli za ním. Ako šiel odtiaľ ďalej, videl iných dvoch bratov, Jakuba Zebedejovho a jeho brata Jána, ako na lodi so svojim otcom Zebedejom opravujú siete; aj ich povolal. Oni hneď zanechali loď i svojho otca a išli za ním." (Mt 4, 18-22)*

Vojst' do Krista.

## Prečo, Pane, nekonáš rôznejšie?

*"Prečo odťahuješ svoju ruku a prečo v lone držiš pravicu?" (Ž 74, 11)*

Občas si kladiem otázku: Prečo Pán Boh nepostupuje nejak veľkolepejšie, ráznejšie, otvorenejšie, prečo nie sú väčšie znamenia na nebi a na zemi, prečo nezjavuje väčšmi svoju slávu, aby v neho mohli uveriť všetci ľudia?

Ale potom som porozumel, že keby to tak robil, tak áno, získal by naše ohromenie, získal by našu poslušnosť, možno, a podlízavosť iste, získal by bázeň a strach a zaiste klaňanie sa, či už úprimné alebo naoko zo strachu a vypočítavosti, ale nie lásku.

Láska sa nedá získať prejavmi moci ani žiadnou formou akéhokoľvek nátlaku.

Keby bol Boh pánom, ktorý tvrdo vládne a kraluje, tak by dával nám, svojim poddaným, pocítiť svoju moc a bol by iste spokojný s prejavmi našej poddanosti a poslušnosti. Tak to bolo do veľkej miery v Starom zákone, keď s nami, ľuďmi, ešte len začínal – hoci ani tam nie úplne.

Ale On prichádza ako Ženích.

Prahne po láske človeka ako svojej nevesty. Preto ako Ženích zostáva skrytý. Dáva o sebe vedieť, áno, dáva, dosť na to, aby sme Ho spoznali, dosť na to, aby sme si Ho mohli zamilovať - dosť na to, aby sme Ho hľadali. Ale nikdy nie toľko, aby nás Jeho Veľkosť a Moc zlomili a zničili tak nádej na jemnú a nežnú lásku nevesty namiesto poddanosti otroka.

*"Od nikoho z nás nie je ďaleko. Lebo v ňom žijeme, hýbeme sa a sme."*  
(Sk 17,27-28)

A potom čaká, kým ho s túžiacim srdcom plným lásky nájdeme, nie pre Jeho Veľkosť a Moc a náš možný zisk, ale pre Jeho Krásu a Lásku - a On sa nám dá najst', veru dá, zaiste sa dá najst', každému, kto Ho s láskou vyhladáva! Dnes celkom tak ako vtedy a tým, ktorí Ho s veľkou láskou hľadali v to bolestné a potom tak radostné Ráno: Mária Magdaléna, ostatne ženy, a po nich Peter, a Ján a učeníci...

*"Ježiš mu odpovedal: "Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prideme k nemu a urobíme si uňho príbytok.""*  
(Jn 14, 23)

*"Vy ho milujete, hoci ste ho nevideli. Ani teraz ho nevidíte, ale veríte a jasáte nevýslovnou radosťou, plnou slávy, že dosahujete cieľ svojej viery — spásu duší."* (1Pt 1, 8-9)

Je to jemná a precízna práca, toto spoločné chodenie nevesty a Ženícha, spoznávanie, oťukávanie sa, až nakoniec k láske, tak jemnej, tak nežnej, v tichu a dôvernosti dvoch srdc... Jemná cesta k nežnému a krehkému cieľu. A predsa je nakoniec v tej nežnosti a krehkosti, keď sa už zrodí, viac sily, než v celom Vesmíre!

*"Láska je mocná ako smrť a vašeň lásky tvrdá ako podsvetie. Jej páľa — to ohňa plápolý, jej plamene, to Jahveho je žiar. Ani veľké vody lásku neuhasia, ani rieky ju neodplavia."* (VĽp 8, 6-7)

Ide o lásku. Nie o poslušnosť, hoci láska aj poslúcha. Ale sama poslušnosť nestačí. Musí to byť láska. Musíme sa zamilovať. Opravdivo a skutočne sa zamilovať do Ženícha, ktorý v skrytosti čaká na našu lásku. Láska je totiž podstatou Boha, láska je životom Neba. Pre pozemské požehnanie stačí klaňanie sa otrokov a poslušnosť sluhov. Ale nie pre Nebo, nie pre zbožštenie. Tam už platí jedine láska, skutočná láska!

*"Keď sa najedli, Ježiš sa opýtal Šimona Petra: "Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?" Odpovedal mu: "Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.""*  
(Jn 21, 15)

*"... lebo zo skutkov podľa zákona nebude ospravedlnený nijaký človek."*  
(Ga 2, 16)

*"Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom."*  
(1Jn 4, 16)

*"Kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha."* (1Jn 4, 7)

Vieš, človeče, čo je to láska? Možno vieš, možno si bol zaľúbený. Ale ak nie... Pýtaj sa teda takto: Je Boh, je Ježiš Kristus, moje hobby? Môj koníček? Moja záľuba? Ktorej sa venujem s vášňou a radosťou, keď mám hoc' len chvíľku času? Mám na stene Jeho obrazy a plagáty, v knižnici prečítané knihy o Ňom? Zbieram, kupujem, objednávam, navštevujem veci, ktoré s Ním súvisia? Pretože toto je počiatok lásky. Ale len počiatok. Môžeme totiž viac milovať kresťanstvo, než Krista. Byť viac zaujatí rébusmi teológie, než osobou Ženicha. Biblickými proctvami a fantastickými výplodmi pri snahe interpretovať ich (aj to sa stáva), než samým ich Pôvodcom. Ale môže to byť brána, vonkajšie nádvorie vnútorného chrámu v nás, cez ktoré môžeme kráčať ďalej, hlbšie, až do Svätyne, kde čaká Ženich a kde sa záľuba mení na skutočnú a pravú lásku.

Vždy je to o láske. Na láske záleží. Na nej jedinej.

*"Kto nemiluje, ostáva v smrti." (1Jn 3, 14)*

Ako začína láska? Nie vari nesmelým prihovorením sa tomu, koho by sme chceli milovať? Tak sa prihovárajte!

*"V tých dňoch vyšiel na vrch modliť sa a strávil celú noc v modlitbe s Bohom." (Lk 6, 12)*

A potom darčeky, prejavy náklonnosti a záujmu, prvé a neumelé pokusy spraviť radosť tomu druhému...? Aj toto môžeme, dávajme darčeky pozornosti Kristovi!

*"Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania." (Jn 14, 15)*

Láska nepadá z neba. Láska sa musí zrodiť, vyrásť, zosilniť a dospieť. A slová lásky, prejavy lásky, alebo aspoň záujmu a pozornosti, darčeky tomu, koho chceme milovať, sú spôsobom, ktorým sa láska pestuje a ktorým vzrastá. Tak to pochopila malá veľká Terezka, keď objavovala svoju "malú cestu" k veľkej láske.

*"... s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a završiteľa viery." (Heb 12, 2)*

Áno, prvá na ceste lásky je pozornosť. Pozornosť mysle, pozornosti slov a skutkov a darčiekov, vnímavosť voči milovanému, voči tomu, čo sa Mu páči a čo nie, čo Ho poteší a čo zarmúti a čo by si vo svojom srdci prial a tešil sa tomu od nás ... Áno, to je počiatok lásky. A to dokážeme. Dá sa to. To môže hocikto z nás. Ak chce. Ak túži milovať. Ak túži najst' Ženicha.

Konať nie kvôli sebe, ale kvôli Nemu. Čo sa páči Jemu. Dať do stredu Jeho. To sa dá. To ide.

*"Ako oči sluhov hľadajú na ruky svojich pánov, ako oči služobník hľadajú na ruky svojej panej, tak hľadajú naše oči na Pána, nášho Boha."* (Ž 123, 2)

## ... a potrebné je len jedno.

Pán povedal: *"Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno. Mária si vybrala lepší podiel, ktorý sa jej neodníme."* (Lk 10, 41-42)

Ježiš hovorí Marte: potrebné je len jedno. Mária si vybrala jeden lepší podiel, to jedno, a nim je sám Pán: patriť len a jedine Jemu. Na ňom jedinom záleží, On jediný opravdivo Je, všetko ostatné je vedľ'ajšie, On je všetko.

On sám netúži po ničom inom, než po tom, aby sme mu takto úplne, celí, bezvýhradne patrili.

To je láska: On dáva celého Seba, my dávame celého seba. V tom je Život. V tom je Nebo. V tom je všetko. Len na tom záleží.

*"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič,*



*vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť."* (Jn 15, 4-5)

Znamená to zabudnúť na všetko ostatné - aby sme to potom mohli všetko znovu nájsť, znovu si na to spomenúť, ale už po novom, v Kristovi. Aby sme už viac k ničomu nepristupovali, nič nepoznali, za ničím nesmerovali vedľa Krista a mimo Krista, ale už len a jedine skrze Krista a v Kristovi. Aby On bol pre nás Vesmírom, v ktorom skutočne žijeme a súčasne zrkadlom, v ktorom poznávame všetko ostatné a cez ktorého pristupujeme ku všetkému ostatnému.

*"... len jediný je váš Učiteľ, Kristus."* (Mt 23, 10)

*"Preto odteraz nepoznáme nikoho podľa tela."* (2Kor 5, 16)

*"... aby bol Boh všetko vo všetkom."* (1Kor 15, 28)

Je to postoj hriešnika, ktorý konečne spoznáva márnosť toho, čo žije a čo koná a čím je a vzdáva seba samého, aby z Božej milosti mohol znovu nadobudnúť seba, ale už v Kristovi, po novom a nového.

*"... a našiel sa v ňom bez vlastnej spravodlivosti, [...] ale s tou, ktorá je skrze vieru v Krista — spravodlivosťou z Boha, založenou na viere —, aby som poznal jeho, moc jeho zmŕtvychvstania a účasť na jeho utrpení tým, že sa mu pripodobním v smrti..."* (Flp 3, 9-10)

*"Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov..."* (Lk 5, 32)

Žiť nie zo seba, ale z Krista a v Kristovi. Fakt. Doslova. Vzdať seba a žiť Krista. A ku všetkému pristupovať a na všetko hľadiť už len cez Krista a v Kristovi. Všetko ostatné je márnosť.

Bez lásky to nejde. Kým je pre nás Kristus len informácia, ktorej sme akosi uverili, akoby to mohlo byť možné? Musíme pristúpiť k Živému Kristovi. Zamilovať si Ho. Bránou a mocným nástrojom tohto intímneho vzťahu lásky a porozumenia je Eucharistia. Na to tu je. A bránou k nej je adorácia, klaňanie sa, pretože v ňom je obsiahnuté všetko: pokánie, láska, naše vlastné

zomieranie a hlavne sám Kristus, náš nový Život, náš nový svet. Adorácia skutočne znamená strácať seba, aby sme znovu nachádzali seba, ale už v Kristovi - tým, že zabudneme na seba. Paradoxné, že? To je jej podstata, podstata kontemplácie, ktorou adorácia v zásade je.

*"Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista."*  
(Flp 3, 8)

*"V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás."* (Jn 14, 20)

*"... a nájdete odpočinok pre svoju dušu."* (Mt 11, 29)

Pán má pre nás prichystané prekvapenia. Ale nie, aby sme sa báli. Sú to predsa Jeho prekvapenia. Pre nás, na náš prospech, na našu radosť. Tak čoho sa báť?

*"On im povedal: "Čo sa bojíte, vy maloverní?!" Potom vstal, pohrozil vetru i moru a nastalo veľké ticho."* (Mt 8, 26)

## Bud' ako Noe!

"Skutočne", to je veľká vec. Len málo ľudí dokáže niečo robiť naozaj skutočne.

Platí to všade, aj v oblasti sveta. Jedna vec je, napríklad, ísť si zacvičiť. Druhá vec je skutočne sa rozhodnúť, zmeniť svoje telo, alebo dosiahnuť nejaký veľký cieľ. To prvé je len nezáväzná ilúzia, pocit, že niečo robím. To druhé je však skutočná, opravdivá práca, zaryto smerujúca k cieľu. A ona ten cieľ aj dosahuje. Len ona.

A to isté platí aj v kresťanstve. Je veľa ľudí, ktorí sa venujú náboženstvu a plnia si, ako tomu hovoria, nejaké "náboženské povinnosti". Ale koľko je takých ľudí, ktorí skutočne uverili, skutočne prijali novú identitu Božích

synov a dcér skutočne vstúpili do Božieho kráľovstva a skutočne sa podujali na dielo, ku ktorému nás Ježiš povolal?

"Skutočne", to je ako prebudenie sa. Vlastne to naozaj je prebudenie sa. Skutočné prebudenie sa zo sna a ilúzií do Reality.

Ako sa k nemu dopracovať? Sedím pred Pánom a cítim sa byť akoby uväznený v starom človekovi, akoby spútaný, takmer ako nadrogovaný nejakým sedatívom účinkujúcim na ducha a myseľ.

*"Preto takto hovorí Pán: "Ak sa obrátiš, obrátim ťa. "" (Jer 15,19)*

Myslím, že je to Božie dielo. Len Boh ma môže takto obrátiť. Ale ja musím po tomto obrátení túžiť. To je to, čo Boh Izaiášovi hovorí. Začni, skutočne, a ja, Pán, to v Tebe dokončím.

Naozaj to chcieť. Naozaj chcieť stať sa novým človekom, úplne novým stvorením. Túžiť po tom a dychtiť. Chcieť to.

A vypnúť myslenie. Nie rozum. To nie. Len myslenie. Ten neustály prúd myšlienok a predstáv a ilúzií a dumania v našej hlave. To, čomu sa v angličtine trefne hovorí "overthinking". Mlčanie je brána k Realite, to vedia všetky kultúry všetkých čias, kresťania obzvlášť. Kde chýba mlčanie, tam hrozí, že celý život prežijeme v ilúziách, ba že samo naše "kresťanstvo" bude len veľkou ilúziou, možno plnou spevu a chvál a aleluja a zdvihnutých rúk a modlitieb "vlastnými slovami" - ale tak plné nás a našich predstáv, až bez Boha.

*"Bud'te teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice." (Mt 10, 16)*

Čo ale v praxi znamená ono "chcieť"?

"Nekecať, vykonať!" Tak nejako by mohla znieť armádna či bolševická údernícka hláška. Ale nie je to tak? Zmlknúť. Nedumať. Chcieť, čiže začať konať. A Boh zvyšok dokončí. My začneme navonok, on dokončí vnútro. "Veriť znamená konať podľa toho, čomu si uveril," vraví Tom Forrest. Na začiatku to je veľkom obyčajné vonkajšie konanie. Nič "mystické". Ale Boh

dodal aj to vnútorné a mystické. Je to ako uzdravovanie: Čo už len je viac vonkajšie a až trápne naivné, než klásť na chorého ruky? Čo už to spôsobí? Čo už to len niekomu pomôže? Ale potom príde Pán a cez toto gesto uskutoční svoju časť práce. A zázrak je na svete.

Chcieť niečo znamená odložiť strach a ohľady a začať to robiť. Je to prosté.

"Nekecať, vykonať!" Aj keď to sprvu bude pôsobiť trápne a smiešne a umelo a neviem ako ešte. Ale začať... Asi ako keď Mojžiš mával palicou na brehu mora... Boh potom príde a zvyšok doplní.

Rozhodni sa teda, či to chceš: Božie synovstvo, nový život, novú identitu - doslovne. Musíš to chcieť. Naozaj. Skutočne. Skutočne... Zase sme pri tom. Ale... Dá sa to. Ide to. "Nekecať, vykonať!" Tot' vše. Odhodiť ohľady, odhodiť zábrany, odhodiť putá myšlienok a predstáv a začať, neumelo a sprvu isto veľmi nešikovne a vari aj s pocitom trápnosť a toho, ako nad nami ostatní krúčia hlavami, ale predsa konať. Konať to, čomu sme zatiaľ iba rozumom uverili. Ostatné už doplní On.

*"Lebo toto je naša chvála, svedectvo nášho svedomia, že sme žili na svete a zvlášť u vás v Božej jednoduchosti a úprimnosti; nie v telesnej múdrosti, ale v Božej milosti."* (2Kor 1, 12)

Spomeň na Noeho. Ako začal stavať Archu. Všade dookola suchá step. Na oblohe ani mráčik. Všetci dookola sa smejú a klopkajú veľavravne na čelo. A Noe, možno červený od rozpakov, ale hodí všetko za hlavu a ďalej stavia loď. Zvyšok príbehu poznáme.

*"S vierou prijal Noe pokyn o tom, čo ešte nebolo vidieť, a s bázňou postavil koráb na záchranu svojej rodiny; ňou odsúdil svet a stal sa dedičom spravodlivosti, ktorá je z viery."* (Hebr 11, 7)

Buď ako Noe.

*"Vidiš, že viera spolupôsobila s jeho skutkami a že skutkami dosiahla viera dokonalosť."* (Jak 2, 22)

Ďalší dôvod, prečo "je mŕtva viera bez skutkov." (porov. Jak 2, 26) Bez toho, aby sme totiž začali skutočne a opravdivo konať, čomu sme uverili, sa viera totiž ani vôbec nezrodí. Ostane nám len ilúzia viery, ale nie viera.

*"Lebo kto iba počúva slovo a neuskutočňuje ho, podobá sa mužovi, čo si v zrkadle prezerá svoju prirodzenú tvár. Pozrie sa na seba, odíde a hneď zabudne, aký je."* (Jak 1, 23-24)

"Nedumať! Vykonať!"

*"V tichosti prijmite zasiate slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše. A slovo aj uskutočnite, nebudte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba."* (Jak 1, 21-22)

Chcieť znamená konať. Začať konať. Bodka. Žiadna eufória. Žiadne mocné emócie. To by bolo nadšenie, ale nie chcenie. Bola by v tom možno akási fanatická horúčkovitosť, akú niekedy vidíme u potrhých sektárov. Ale toto je iné. Chcenie je vec navýsost' triezva. Aj jej konanie. Prosté a jednoduché. Presne ako Noe. Žiaden pomätený "prorok" s vejúcimi vlasmi a bradou, z ktorého horúčkovitosti ide strach. Uvážlivý muž, ktorý sa proste rozhodol, že chce loď a začal ju pomaly a vytrvalo stavať. Ostatné doplnil Boh.

Proste nečakaj na nejaké zjavenia, nejaké úžasné vnútorné pocity či niečo podobné. To príde. Ale až potom. Časom.

*"Jeho matka povedala obsluhujúcim: "Urobte všetko, čo vám povie!" Stálo tam šesť kamenných nádob na vodu, ktoré slúžili na očisťovanie, ako bolo zvykom u Židov, každá na dve až tri miery. Ježiš im povedal: "Naplňte nádoby vodou!" A naplnili ich až po okraj. Potom im povedal: "Teraz načrite a zanezte starejšiemu!" A oni zaniesli. Keď starejší ochutnal vodu premenenú na víno - on nevedel, skade je, ale obsluhujúci, čo načierali vodu, to vedeli -, zavolał si ženicha a vravel mu: "Každý človek podáva najprv dobré víno a horšie až potom, keď si hostia upili. Ty si zachoval dobré víno až doteraz." Toto urobil Ježiš v Káne Galilejskej ako prvé zo znamení a zjavil svoju slávu. A jeho učeníci uverili v neho."* (Jn 2,5-11)



Teraz proste „zdvihni zadok“ a choď robiť to, čomu si uveril. Chceš byť synom Boha? Začni sa správať ako syn Boha. Chceš byť synom Boha? Začni robiť prácu syna Boha. Ostatné príde. Toto je ale začiatok, bez čoho to ostatné nikdy nepríde. Možno budeš robiť chyby. Ale ak budeš naozaj úprimne hľadať a úprimne sa usilovať o to najlepšie – v mlčaní, v pokore, nie naplňajúce nejakú vlastnú pomätenú predstavu o týchto veciach – Boh si Ťa rýchlo uprace na tú správnu cestu. Ako sv. Františka v Porciunkule. Ako sv. Pavla pred bránami Damašku.

\*\*\*

Skutky a viera sú previazané hlbšie, než sa nám možno na prvý pohľad zdá. Až keď konáme, je to skutočná viera. Ale aj život, do ktorého viera vedie, sa dá iba žiť a žiť znamená "pohyb" a teda konanie. Kresťanstvo je presný opak pasivity kvietizmu. Kresťanstvo je vo svojej podstate nanajvýš a neoddeliteľne aktívne. Kresťanstvo sa dá len žiť a teda konať. Nie povrchné, nejakým zachovávaním niečoho, ale konaním ako jasným a súčasne samozrejým a prirodzeným vyjadrením toho, čím sami v sebe sme.

*"Lebo nás ženie Kristova láska..." (2Kor 5, 14)*

*"A jeho prikázania nie sú ťažké. Ved' všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera." (1Jn 5, 3-4)*

Skutky, viera, identita. Tieto tri a tak pekne všetky v jednom verši, pokope.

## Čriepky IV

Nedá sa znovuzrodiť a predtým nezomrieť. Starý život musí skončiť. Staré je potrebné zanechať. Fakt. Úplne. Vážne.

\*\*\*

Byť ako Boh? Nejestvuje nič vo svojej podstate normálnejšie, prirodzenejšie a samozrejmejšie. Nič ani nie je krajšie a nádhernejšie. Je až s podivom, prečo nám to tak nepripadá. Stav hriechu je jediné čo to vysvetľuje: Strach. Žiadostivosť. Hlad. Šerý život bez Boha. Všetko toto ale Kristus odstránil. Konečne môžeme žiť normálne a prirodzene. Konečne môžeme žiť v kráse. Len si to musíme v mysli zrovnať. Prestať myslieť stále tak, akoby sme ešte žili ako štvanci v tej divočine bez Krista.

\*\*\*

Podľa starých Grékov dokonalé je to, čo je dobré, pravdivé a krásne. Ako sú blízko tomu, čím je Boh – a k čomu povolal aj nás! Dokonalé dobro – čiže nesebecká láska, bez žiadostivosti, bez strachu! Pravdivosť – keď sme akí sme navonok takí ako vnútri, bez pretváranky, bez divadla, bez skrývania toho, čo v nás je, uvoľnení a spontánni a pritom stále dokonale dobrí! A krása – keď je v nás všetko správne rozvinuté, nič pokrútené, keď sme najlepší možní, akí byť môžeme. Len jedno Gréci zabudli – jednotu vzťahov, spoločenstva, zdieľania. Ale ako by to mohli poznať, keď neuzreli krásu Trojice?

\*\*\*

Nádej. Nádej je krvou života. Bez nej niet radosti ani konania. Viera vedie k nádeji a nádej k láske. Bez nádeje lásky niet a viera stráca zmysel, ba sama prestáva byť vierou a stáva sa najviac ak zúfalstvom. Je nesmierne dôležité učiť sa umeniu žiť v nádeji. Skutočne, rutinné, ako základný životný postoj syna Boha.

\*\*\*

Eucharistia je ako oheň, vypaľujúci keramiku. V jej žiari môžeme dospieť. Je našou hrnčiarskou pecou a adorácia časom nášho vypaľovania v jej ohni. A nie je k tomu potrebné nič viac, len než sa vystaviť jej žiaru.

\*\*\*

Ak sa musíme snažiť sústreďovať na modlitbu a „prežívať ju“, to nie je dobré znamenie. Dobré znamenie je, ak sme s tým, o čom modlitba hovorí, tak stotožnení, že nám pripadá samozrejma a prirodzená, bez toho, aby sme sa o to usilovali alebo vynakladali na to nejakú námahu, že sa ju modlíme ako najhlbšie vyjadrenie toho, čo sa mi cítim, čo sami chceme, čo žijeme, na čom pracujeme, čím sme – samým prostým hovorením jej slov.

\*\*\*

To, čo na modlitbe zaváži, je sústredenosť. Nie taká tá násilná, keď sa sústreďujeme na slovíčka a premáhame roztržitosť. Ak si všimneme, čo sa v nás deje počas modlitby, ľahko zbadáme, že časť z nás, tá vonkajšia, hovorí slová modlitby, ale tá vnútorná ostáva nedotknutá, nevyslovuje ich, skôr je prítomná ako nejaký divák. Sústredená modlitba znamená, že sa modlí *celá* naša osobnosť, aj tá jej vnútorná časť. Deje sa tak vtedy, keď sme s modlitbou úplne stotožnení. Keď sme stotožnení so slovami modlitby tak, akoby boli úplne a dokonale naše vlastné – a keď náš život, konanie, zámery, samo naše bytie nachádza v slovách modlitby svoje najhlbšie vyjadrenie.

\*\*\*

Zažili ste už niekedy sálat' Božiu radosť zo Svätostánku? Mne sa to v pár dňoch prihodilo hneď dvakrát: Prvý raz na prvú májovú sobotu pred adoráciou, ktorú si počas karantény zorganizovala malá skupinka bratov a sestier. A druhý raz v ten májový utorok po nej, pri poslednej omši „bez ľudí“, už od stredy mali byť kostoly znova otvorené. Zasiahla ma náhle, nečakane a bez varovania: radosť Boha, ktorý túži byť nie sám uzatvorený vo svätostánku, ale medzi ľuďmi, medzi svojim ľudom, byť tým, kým je: Pastierom, Chlebom Života, Bohom blízkym, medzi ľuďmi.

\*\*\*

Zvestovania Krista odpovedá na otázku, kto je Ježiš Kristus. Evanjelizácia potom odpovedá na druhú zásadnú otázku, totiž kto som potom ja, odkiaľ a kam smerujem, čo je či má byť mojím údelom, čo Boh pre mňa teda pripravil a k čomu ma povolal. Nakoniec prerastá do vyučovania evanjelia, ktoré je

porozumením tomu, ako tento údel na sebe naplniť, porozumením „technologii spásy“.

# Tajomstvo a krása príhovornej modlitby

*"Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac — ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás." (Rim 8, 34)*

Keď sme boli pokrstení, dostali sme účasť na poslaní Krista kňaza, proroka a Kráľa.

Myslím, že účasť na kňazskej úlohe Krista plníme veľmi intenzívne práve vtedy, ak sa prihovárame a modlíme za iných ľudí. Nakoniec, čo je Eucharistia a služba nás kresťanov pri nej ako "kráľovského kňazstva" - a obzvlášť potom aj služba služobného kňazstva, konajúceho v mene Hlavy, Krista, - ak nie sama Kristova obeta, tá jedna, prinášaná v každom čase a na každom mieste "za všetkých a za všetko", ako to pekne hovorí východná liturgia?

Prihovárať sa za iných, modliť sa za iných, znamená predstupovať ako kňazi pred tvárou Večného Otca a prinášať mu práve týchto ľudí, prinášať ich do Jeho prítomnosti, tam, kam sami možno zatiaľ ešte neprídu, klásť ich pred Neho.

Keď toto konáme, robíme presne to, čo koná Kristus. Vždy som mal podozrenie - a dnes sa mi znova obnovilo - že to, čo nás najviac spája s Kristom, nie je ani rozjímanie, ani kontemplácia, ale skutočná príhovorná modlitba. Samozrejme, ak je skutočnou hlbokou a vnútornou a je pravdou,

že takáto príhovorná modlitba je sama v sebe aj adoráciou, aj rozjímaním, aj kontempláciou.

Keď toto konáme, nestojím už pred Kristom ako zástupy, prosiace o čosi pre seba. Stojíme vedľa Neho a s Ním vstupujeme ako kňazi do Svätyne pred Tvár samého Otca. K tomu sme povolaní a tým (hoci nielen tým) naplníme svoje poslanie účasti na kňazstve Krista. A obdobne to platí aj o účasti na Jeho poslaní Proroka i Kráľa.

Týmto úkonom príhovoru a prinášania obety za všetkých súčasne robíme ešte niečo - ak to robíme vedome a skutočne: prijímame starosť a zodpovednosť za svet, za ľudí, za ich osud a spásu. A to je črta, ktorou sa vskutku vyznačujú synovia a dcéry Boha, pretože je to črta Kristova.

*"Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo." (Lk 19, 10)*

*"Lebo hoci som slobodný voči všetkým, stal som sa sluhom všetkých, aby som čím viacerých získal. Pre Židov som sa stal akoby Židom, aby som získal Židov. Pre tých, čo sú pod zákonom, bol som akoby pod zákonom — hoci sám som nebol pod zákonom — , aby som získal tých, čo boli pod zákonom. Pre tých, čo boli bez zákona, bol som akoby bez zákona — hoci bez Božieho zákona som nebol, ale bol som pod Kristovým zákonom — , aby som získal tých, čo boli bez zákona. Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých." (1Kor 9, 19-22)*

*"A okrem toho na mňa deň čo deň dolieha starosť o všetky cirkvi. Ved' kto je slabý, aby som nebol slabý aj ja? Kto je vystavený pohoršeniu, aby to aj mňa nepálilo?" (2Kor 11, 28-29)*

Tento postoj starosti a zodpovednosti sa potom prejaví aj v celom zvyšku nášho života. Nie je totiž možné, ak je naozaj skutočný, aby sa obmedzil len na čas modlitby a vo zvyšku života vyprechal. A tak sa všetci a všetko stáva akoby našou "záhradkou" - čo skôr zverenými talentmi a mínami - ktoré nám Pán ako svojom bratom a druhom, ako synom a dcéram Otca, zveril ako svoj a Otcom majetok, aby sme sa o ne starali so všetkou starostlivosťou a



pozornosťou srdca a vynaliezavosťou umu, aby sme ich takto prijali a táto starostlivosť sa stala našom životom, zamestnaním, poslaním. V tom je aj opravdivosť príhovornej modlitby. Ak sa jej postoj totiž neprejaví aj vo zvyšku nášho života a konania, ako by mohla byť úprimná a skutočná? A ak by taká nebola, ako by potom mohla pomáhať iným a už vôbec nám a spájať nás s Kristom v Jeho diele Kňaza naveky?

A tak prihovárať sa v Kristovi a s Kristom u Otca za iných znamená nielen spájať sa s Kristom v Jeho službe Kňaza, ale aj s tými, za ktorých prosíme, pretože sme ich týmto prijali za svojich zverencov a sami seba za ich patrónov, ochrancov a opatrovateľov, vedomí si toho, že raz vydáme počet z obojeho: Jednak či sme ich ako "zverený talent" prijali (a nezakopali), a jednak či že sme ich nestratili, neumenšili, nezanedbali, ale budovali a vybudovali, zveľadili, pretože k tomu sme boli Božou milosťou vystrojení.

*"Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného."* (Jn 18, 9)

Modliť sa za iných teda znamená urobiť presne to, čo robí Kristus, pridať sa v tom k Nemu a zjednotiť, spojiť sa v tomto kňazskom diele s Ním: Najprv prijať tých, za ktorých sa modlíme a obetujeme, za svojich - a potom ich ako patróni uviesť a priniesť v modlitbe (a časom aj skutočne, ak to bude možné) pred Tvar Otca, do Jeho Večného Svetla.

*"Ja som dobrý pastier. Poznám svoje a moje poznajú mňa, ako mňa pozná Otec a ja poznám Otca. Aj svoj život položím za ovce. Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohoto ovčince. Aj tie musím priviesť a budú počuť môj hlas; a bude jedno stádo a jeden pastier."* (Jn 10, 14-16)

Tak ako Ježiš nám bol a je Pastierom a otcom po vzore Otca, aj my sme povolani, ako kresťania, byť pastiermi sveta a otcami všetkých ľudí.

*"Ježiš im vravel: "Veru, veru, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn."* (Jn 5, 19)

"Kto vidí mňa, vidí Otca. Ako môžeš hovoriť: "Ukáž nám Otca?!" Neveríš, že ja som v Otcovi a Otec vo mne?" (Jn 14, 9-10)

"Deti moje, ešte chvíľku som s vami." (Jn 13, 33)

"Deti moje, znovu vás v bolestiach rodím, kým vo vás nebude stvárnený Kristus." (Gal 4, 19)

"Nemám väčšej radosti, ako keď počujem, že moje deti žijú v pravde." (3Jn 1, 4)

## Pravdivosť

V knihe Jób na prekvapenie na konci je tým, koho Boh vyhlási za jediného spravodlivého – po tom všetkom, čo povedal a na Boha nakričal! – Jób!

V Evanjeliu zase Ježiš apoštolom hovorí: „Vy ste čistí, ale nie všetci." *Vedel totiž, kto ho zradí, - preto povedal: "Nie všetci ste čistí."* (Jn 13,10-11) Tesne predtým, ako Ho opustia! V čom spočíva ich čistota? A v čom sa od nich odlišuje Judáš?

Napadá ma len jedna vec, ktorú mali Jób aj apoštoli spoločnú – a tou bola priamosť. Úprimnosť. Pravdivosť. S výnimkou Judáša (ktorý skrýva svoju zradu a chamtivosť i neveru Ježišovi) a Jóbových troch priateľov (ktorí obhajujú konanie Boha, pričom ale ani sami nie sú presvedčení o tom, čo hovoria, veď predtým od bolesti a smútku celé dni mlčky smútili s Jóбом) ani Jób, ani Jedenásti, nič nehrali. Žiadna pretváarka. Neboli perfektní, neboli bez chyby, mali dokonca fúru chýb – ale neboli pokrytci. Nepretvarovali sa. Alebo inak: Dôverovali svojmu Bohu natoľko, že necítili potrebu pred Ním, ale ani pred ostatnými ľuďmi, nič hrať.

Aké úžasné je, keď je človek *skutočným* človekom. Keď žije uprostred *skutočných*, čiže priamych, opravdivých – pravdivých ľudí. Niečo také si

možno ani nevieme predstaviť. Nie dnes, kde spoločnosť sa stále viac mení na divadlo, na formu reklamy a neustáleho podvedomého PR: ako vyzerám, ako pôsobím, aký dopad má to, čo hovorím, konám, koľko lajkov mám, koľko zdieľaní, ako sa ľudia tvária, ako reagujú,...

Sme zvyknutí žiť v ilúzií svojich predstáv o svete, nie vo svete skutočnom. Sme navyknutí nosiť na tvári masku a hrať pred ľuďmi spoločenské divadlo, svoju rolu, ukrývať to, čím skutočne sme, čo si naozaj myslíme, po čom naozaj túžime – a pripadá nám to normálne. Naše vzťahy s inými ľuďmi sú rovnaké, sú takisto formou akejsi spoločenskej hry, kedy sa správame predpokladaným spôsobom a hovoríme očakávané formulky, hráme v podstate divadlo a hru – a znova nám to pripadá tak prirodzené a normálne, že si to ani neuvedomujeme, vôbec si neuvedomujeme, koľko pokrytectva (či už v dobrom úmysle alebo zlom) v tom celom je.

Byť kresťanom znamená učiť sa pravdivosti. Cirkev je miesto, kde sa aj navzájom učíme žiť v úplnej priezračnosti, čírosti, priamosti, pravdivosti. Nič nehrať. Netváriť sa. Žiť a konať a hovoriť priamo. A rovnako aj priamo prijímať iných, keď takto žijú a konajú. V tom je jeden zo zmyslov malých farských spoločenskostí – byť miestom, kde sa tomuto, najprv v malom, učíme.

*„Pravda vás vyslobodí.“ (Jn 8,32)*

*„Čo je krivé, bude priame, a čo je hrboľaté, bude cestou hladkou.“ (Lk 3,5)*

*„... ako v prostote a priamosti srdca kráčal tvoj otec Dávid.“ (1 Krľ 9,4)*

## Radost' Eucharistie

Stretnutie s Pánom v Eucharistii je plné porozumenia, plné pokoja, veľkej blízkosti a veľkej radosti. Nie je v ňom naozaj nič smutného ani upnutého. A toto porozumenie zo strany Krista, toto prijatie mňa z Jeho strany, je

ohromujúce svojou hĺbkou, silou, súcitom i veľkosťou toho, k čomu sme pozvaní. Je to pozvanie, volanie k prebudeniu sa. Volanie k tomu, čo je skutočné.

Ak aj hovoríme, že sa obetujeme Kristovi - to nie je obeta v zmysle niečoho smutného, kedy bolestne niečo strácame, ale je to darovanie sa Niekomu, kto je našim životom, kto nás pozdvihuje, kto je svetlom nášho bytia. Vždy je to plné radosti.

Ale nie takej tej povrchnej veselosti ani nie len nejakého citového nabudenia. Je to pokojná radosť a radostný pokoj.

*"Náš priateľ Lazár spí, ale idem ho zobudiť."* (Jn 11, 11)

Ako by prebudenie mohlo nebyť plné radosti? Prebudenie do jasu Božieho Rána. Prebudenie do života. A práve preto je táto radosť hlbšia a väčšia než veselosť, než akékoľvek jasanie či spievanie či chválenie, či čokoľvek, čo sa dá "robiť". Je totiž samým životom, život je tou radosťou. Je to radosť, ktorá sa žije, nielen zažíva, ktorá je, ktorou sme sa vlastne stali. Je samým bytím. Je to radosť a vzrušenie človeka, ktorého Boh berie za ruku a hovorí mu:

*"Lazár, pod' von!"* (Jn 11, 43)

Je to radosť plná vnútorného tichá a mlčania, pretože je čírim bytím, hĺbinou i výškou a čokoľvek mimo to by ju len vyrušilo a oslabilo a zbytočne rozptýlilo.

*"Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie."* (Jn 10, 10)

Dá sa takto žiť? Nielen adovať? A prečo by celý a všetok život nemohol byť týmto zázrakom adorácie? Vari nie je Boh prítomný za všetkým, na čo hľadáme a čoho sa dotýkame?

*"Lebo v ňom žijeme, hýbeme sa a sme."* (Sk 17, 28)

V tom je podstata kontemplatívneho života, že totiž opravdivo vidíme, adorujeme Boha v každej chvíli a v Ňom nikdy neopúšťame hlbokú mlčanlivú radosť číreho a plného bytia v Tom, ktorý Je.

*"Tomu však, ktorý má moc uchrániť vás od hriechu a nepoškvrnených postaviť v plesaní pred svoju slávu, jedinému Bohu, nášmu Spasiteľovi, skrze Ježiša Krista, nášho Pána, sláva a veleba, vláda a moc pred všetkými vekmi i teraz i po všetky veky. Amen."* (Júd 1, 24-25)

Sme dvaja. Vždy, všade a v každej chvíli. Dvaja v jednom tele. Ty, Pane a ja. V tom je tajomstvo života. A život je tajomstvom radosti.

*"Nenechám vás ako siroty, prídem k vám."* (Jn 14, 18)

Kto už len dokáže vyjadriť slovami, čo to je, keď sa náš život stáva Eucharistickým, keď v ňom opravdivo splývajú v jedno dve srdcia - jedno srdce a jedno Srdce. Jen to rozumom neuchopiteľné a slovom neobsiahnuteľné. Dá sa to ale a len žiť. Boh sa svojim Vtelením vtelil aj do mňa, aby som sa je vtelil do Neho.

*"... a našiel sa v ňom bez vlastnej spravodlivosti..."* (Flp 3, 9)

Adorovať Krista v Eucharistii znamená v hlbokej radosti samého bytia chápať, uvedomovať si a prežívať fakt, že ja a Kristus sme Jeden.

Ide o to, navyknúť si na toto zotrúvanie v Pánovi, nevypadnúť z neho vo svete, keď adorácia skončí. Z tohto pohľadu je adorácia terapiou, v ktorej do seba nasávame a navykáme si na skutočný život. Na to, ako žiť. Čo znamená žiť. Že byť kresťanom znamená stať sa živou monštranciou, opravdivým *Christoforum*, Kristonošom, Bohonosom.

Bytie ako monštrancia. Život ako eucharistická procesia. Ako jediná trvajúca omša, nekončiace pozdvihovanie.

*"Toto som vám povedal, aby ste vo mne mali pokoj. [...] Ja som premohol svet!"* (Jn 16, 33)



# Mária a adorácia

*Smie sa pri adorácii modliť ruženec?* To bola otázka, ktorú sme si dávali ešte ako bohoslovci niekedy na samom začiatku.

Dnes by som to povedal inak. Dnes by som povedal: *Môže byť nejaká adorácia bez Márie a bez toho, čo reprezentuje a tým je spoločenstvo všetkých svätých?*

Nie je vari Boh Trojicou a nie je Trojica o tom, že láska v nej je nielen dávaná, ale aj zdieľaná tret'ou osobou? A tak aj v adorácii lásku dávame a zároveň s Máriou a všetkými svätými zdieľame radosť tohto nebeského darovania sa v láske. Tým sa adorácia stáva úplnou a láska trojičnou a zavíšenou.

Klaňať sa s Máriou a všetkými svätými Bohu... čo môže byť hlbšie, krajšie a vznešenejšie?

*"A počul som hlas z neba; bol ako hukot veľkých vôd a rachot mocného hromobitia. Hlas, ktorý som počul, znel, ako keď citaristi hrajú na svojich citarách. A spievali čosi ako novú pieseň pred trónom, pred štyrmi bytosťami a pred starcami. A tú pieseň sa nemohol nik naučiť, iba tých stoštyridsaťštyritisíc vykúpených zo zeme. To sú tí, čo sa nepoškrnili so ženami, lebo sú panici. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Oni sú vykúpení z ľudí ako prvotiny Bohu a Baránkovi. V ich ústach sa nenašla lož: sú bez škvrny." (Zj 14, 2-5)*

Nie je presne toto adorácia? A nie je následne adorácia formou a matricou pre náš celý život, ktorý sa tak sám stáva trvajúcou kontempláciou, adoráciou, stáva sa eucharistickým? Ako inak by sme mohli takto žiť, než v spoločenstve svätých, v neustálom ponorení do ich spevu a chvály v Nebi, ku ktorému sa pripájame všetkým, čím sme a čo robíme, vykúpení zo zeme?

*"Bez prestania sa modlite." (1Sol 5, 17)*

Ani adorácia, ani modlitba, ani oslava Boha, ani sám život nie je úplný bez Márie a svätých. Tak, ako nie je úplné, ba ani neexistuje Hlava bez Tela, Kristus bez svojej Rodiny. Čím je pre náš vonkajší pozemský život spoločenstvo Cirkvi (bez ktorého a mimo ktorého kresťanský život nie je v samej podstate možný), tým je pre našu vnútornú modlitbu a adoráciu Mária a spoločenstvo svätých. Až vtedy, keď vstupujeme do ich spoločenstva a pripájame sa k ich nebeskej chvále a oslave a nazeraniu Boha, sa modlitba a adorácia stávajú oknom, ktorým už teraz nakúkame do Neba a oblažuje nás jas jeho slávy.

*"No vy ste sa priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k myriadám anjelov, k slávnostnému zhromaždeniu a k spoločenstvu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, k duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť, k Ježišovi, prostredníkovi novej zmluvy, a k pokropeniu krvou, ktorá volá hlasnejšie ako Ábelova." (Heb 12, 22-24)*

A tam, medzi nimi, zažívame aj pocit veľmi spásonosnej pokory: malí, nehodní, nezrelí, trpaslíci medzi obrami, začiatočníci na ceste medzi tými, ktorí už cestu slávne ukončili, ktorí už získali veniec víťazstva, ktorí už dosiahli dokonalosť, už vybojovali svoj hrdinský boj a už vládnu s Kristom v Sláve!

*"... a poslednému zo všetkých, ako nedochôdčaťu, zjavil sa aj mne. Ved' ja som najmenší..." (1Kor 15, 8-9)*

Aj tento pocit a poznanie svojej malosti a úbohosti je niečo, bez čoho adorácia úplne možná nie je - rovnako ako ich láska, s ktorou nás prijímajú medzi seba a my s nimi smieme až pred Trón, klaňať sa a uctievať Toho, ktorý je našou jedinou Nádejou, našou jedinou Silou, našou jedinou Spásou.

Kristus v Tele putujúcej Cirkvi, Kristus v Tele Eucharistie, Kristus v Tele svojich svätých, "a títo traja sú zajedno," (1Jn 5, 8) sú jedno. Jeden Kristus.

Tu je náš domov. Tu sme doma.

Jedného dňa, daj Boh, sa naše zbožštenie zavříši. Jedného dňa, dá Boh, budeme aj my jedni z nich. V ich spoločenstve si už teraz navykáme spolu s nimi žiť a v adorácii sa už teraz učíme rozkoši a blaženosti oslavy Boha spolu s nimi v láske.

Je to Rodina. Mysliet' si, že úctou a oslavou Márie a svätých a životom s nimi umenšujeme Boha či dokonca sa Mu rúhame, je rovnako bláznivé, ako keby sme si mysleli, že uctiť si otca rodiny môžeme len tak, že od jeho rodiny odídeme preč a budeme sa tváriť, že neexistuje či ju aspoň ignorovať, pretože keby sme mali radi jeho deti a manželku a rodičov, všimali by sme si ich a venovali by sme sa aj im, isto by sme ho tým hrozne urazili a zneuctili! A pritom pravdou je presný opak! Vieme to, všade to tak robíme. Je vari divné, ak u Boha je to rovnako? Veď sme stvorení na Jeho obraz!

Život už teraz s Kristom v spoločenstve svätých nás uzdravuje z otroctva svetu. Je to spôsob, akým sa s'ahujeme do Neba, veru, už teraz. V ňom sa už teraz stávame slobodní od sveta a všetkého, čo je v ňom. A tam, medzi nimi a s nimi, niet miesta ani pre naše Ego. Tam zomiera, nie v kľčoch zápasu, ale v pokoji, udolané krásou a vôňou nového Života, do ktorého vstupujeme, umŕtvené v pokoji a mieri Božím Duchom, ktorý je ovzduším Blaženej Ríše Neba.

*"... ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť."* (Rim 8, 13)

Spolu s nimi a medzi nimi sa aj my učíme tomu prvému a jedinému umeniu Neba, patriť v láske úplne a celí iba Pánovi, tak, ako On celý patrí nám.

Naozaj si v tejto chvíli neviem predstaviť modlitbu, kresťanstvo, život, konanie inak, než s Máriou, než v spoločenstve svätých. Bez nich a mimo nich, mimo Tela Kristovho, mimo Božej Rodiny, ako by niečo také mohlo byť vôbec možné? Stáť pred dverami Neba a nevstúpiť? Čo by to bol za život? Čo by to bolo za kresťanstvo?

A obdobne to platí aj o pozemskom spoločenstve, pozemskej Cirkvi, farnosti, farskej bunke. Ako by mohlo byť kresťanstvo možné bez nich a mimo nich? A ak by nás to neviedlo do ich stredu, ak by nás Kristus

nezhromažďoval okolo seba v jedno Telo, ako by to mohlo byť kresťanstvo? To je náš domov. Boží domov. Tu sme doma. Boh má svoju rodinu. Prijat' Boha znamená prijat' Jeho rodinu. Tu i Tam, lebo je to stále jedna a tá istá Rodina. Žiť s Bohom znamená žiť v tejto Jeho Rodine, stať sa jej domácimi.

*"Teda už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny."* (Ef 2, 19)

Vábenie Neba... Je možné mu vôbec odolať?

*"Sme teda stále plní dôvery a vieme, že kým sme doma v tele, sme vzdialení od Pána; lebo žijeme vo viere, a nie v nazeraní. Sme však plní dôvery a radšej sa chceme vzdialiť z tela a bývať u Pána."* (2Kor 5, 6-8)

## Poddať sa

O Michelangelovi sa hovorí, že keď stál pred blokom mramoru, hovoril: Vo vnútri tohto bloku je ukrytý anjel a ja ho idem z pomocou dláta vyslobodiť.

S nami je to rovnaké. Všetko už je Bohom dané, všetko už je Kristom darované. Ako hovorili raní kresťania, pokrstený človek už je zbožštení. Ako hovorí Pavol, už v nás je vnútorný človek. Už sme znovu stvorení, nepotrebujeme nič namáhavo hľadať či ešte len nadobúdať, naopak, len odкрыť to čo v nás už je.

A tak spása sa nedosahuje vzopätím, ale poddaním sa. Nie pridáním ničoho, ale zanechaním ničoho, prostým odstránením nánosu, ktorý zakrýva vnútorného človeka v nás. Spása sa prijíma uvoľnenosťou. Je jednoducho potrebné len pustiť a "nechať plávať" nánosy vonkajšieho človeka, nánosy sveta a hriechu. Nedržať ich, plní strachu a krčovitosti. V dôvere ich pustiť a nechať byť. Stratiť ich. Tak to hovorí Ježiš.

*"Kto sa bude usilovať zachrániť si život, stratí ho, a kto ho stratí, získa ho."*  
(Lk 17, 33)

*"... aby sme mohli žiť tichým a pokojným životom..."* (1Tim 2, 2)

Byť kresťanom je tá najnormálnejšia a najprirodzenejšia vec na svete. To len strach a žiadostivosť nás robia upätými, umelými a neprirodzenými.

... A keď všetko stíchne, ako z rozplývajúcej hmly vynára sa Pán... A s Ním aj naše vlastné je, ktoré je ukryté v Ňom.

*"A my všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz."* (2Kor 3, 18)

*"Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní. Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu."* (Rim 6, 5-7)

Je to ako pustenie sa seba, pustenie sa sveta a pohrúženie sa do Hlbiny Boha, do Hlbiny Reality. Chce to nie viac, ale menej slov. Nie viac, ale menej snahy čo námahy, tej ľudskej. Je to prosté pustenie, podanie, uvoľnenie. Ticho smrti starého vonkajšieho človeka, spod ktorého sa z Hlbiny Krista ticho, majestátne a bez násilia vynára naše Pravé Ja, náš vnútorný človek, plný pokoja a nádhery.

*"Nie silou a nie mocou, ale mojím duchom! — hovorí Pán zástupov."* (Zach 4, 6)

*"Ale keď Ježiš spoznal, že chcú prísť, zmocniť sa ho a urobiť ho kráľom, znova sa utiahol na vrch celkom sám."* (Jn 6, 15)

*Apatheia*, keď po ničom nedychtíme, po ničom netúžime, lebo sme zistili, že všetko už je dané darované, už to máme. Jediné, čo treba, je prijať to a v pokoji a radosti to žiť.



*"Preto vám hovorím: Verte, že všetko [...] ste už dostali, a budete to mať."*  
(Mk 11, 24)

*"Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí, ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne."* (Ž 131, 2)

*"Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme."* (1Jn 3, 1)

Je to viera a jej istota, ktorá nás robí schopnými takéhoto poddania sa Realite, Bohu, našej novej (aj keď v skutočnosti starej a pôvodnej) identity Božích detí v Božom svete, ktorý nikdy nezmizol, to len my sme oslepli neverou, strachom a žiadostivosťou.

Takýto človek sa stáva vo všetkom slobodný od sveta, od jeho pút a očakávaní, už sa mu neprispôbuje, neotročí mu. Stáva sa konečne človekom, podobným Synovi človeka, podobným Tomu, ktorý hovorí: *"Ja som."* (Jn 18, 5)

Duchovný boj nie je dobyvačný zápas o niečo, čo nemáme. Je to boj so svojim strachom o odvahu pustiť sa a prijať to, čím už sme – aj keď strach nám našepkáva, že je to príliš krásne a príliš jednoduché na to, aby to bola pravda.

# Verím v Boha... ale čo to znamená?

*"Tomáš mu odpovedal: "Pán môj a Boh môj!"*" (Jn 20, 28)

Čo znamená prijať Boha za svojho Boha?

Znamená to uznať, že je Bohom. Znamená to uznať, že vie všetko čo vieme my - a ešte nekonečne viac. Vidí všetko, čo vidíme my - a ešte nekonečne viac. Dokáže všetko, čo dokážeme my - a ešte nekonečne viac.

Jednoducho, On je ten, ktorému my nemáme čo dať, ale naopak my od Neho môžeme nekonečne veľa prijať. A tak prenechávame všetku iniciatívu Jemu, aby On konal, On viedol, On určoval, On ukazoval, On rozhodoval, úplne všade, úplne vo všetkom a úplne úplne - nie preto, že by bol nejakým vládychtivým Bohom tyranom, ktorý nám chce vládnuť a chce všetko ovládať, ale jednoducho preto, že je len jediná rozumná vec: úplne, vo všetkom, bezvýhradne a bezpodmienečne sa podvoliť, podriaadiť, nasledovať tohto Boha.

*"Hovor, Pane, tvoj sluha počúva!" (1Sam 3, 9)*

*"Králi si pred ním zatvorila ústa. Ved' uvidia, o čom sa im nevravelo, a poznajú, čo neslýchali!" (Iz 52, 15)*

Až keď si uvedomíme toto, tak nám pomaly začne dochádzať, čo to znamená, keď si nás Boh vyvolil za priateľov a druhov, za bratov, a ponúkol nám, že Ho môžeme nasledovať a môžeme konať podľa Jeho predstáv a mať podiel na Ňom, na tom, čo On sám koná, ba viac, čím On sám Je!

*"A Jób odpovedal Pánovi: "Hľa, úbohý som, čo ti vravieť mám? Položím si iba ruku na ústa. Raz hovoril som, opakovať nebudem, aj po dva razy, znovu nezačnem."" (Jób 40, 3-5)*

*"... aby mal Boh zvrchovanú moc, a nie my." (2Kor 4, 7)*

*"Potom už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus." (Kol 3, 11)*

Je to dar a privilégium nesmiernej ceny. Podobný tomu, keď si starý skúsený harcovník vezme k sebe neschopného zelenáča a doslova ho vytiahne a vycepuje na svoju úroveň, na úroveň, na ktorú by sa ten zelenáč sám nikdy nijako ani len vo sne nedostal. Alebo keď veľký a mocný kráľ privolí, aby do jeho služieb na jeho mocnom a veľkom hrade vstúpil bezvýznamný trhan

odkiaľsi z podhradia a dokonca mu slúžil ako páža pri jeho stole... A ak sa osvedčí, tak potom... Uff!

*"Ako oči sluhov hľadajú na ruky svojich pánov, ako oči služobníkov hľadajú na ruky svojej panej, tak hľadajú naše oči na Pána, nášho Boha." (Ž 123, 2)*

*"Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení." (Rim 8, 15-17)*

Všetky tie slová a tituly - Boh, Spasiteľ, Majster, Idol, Pán,... - v sebe vyjadrujú tento zázračný neuveriteľný fakt, že sa nás Pán ujal a nás tak postretlo neuveriteľné šťastie, že totiž sme byť spoločníkmi samého Boha, samého Stvoriteľa, samého Vládcu!

*"Keby sa nás Pán nebol ujal, nech to povie Izrael, keby sa nás Pán nebol ujal,... " (Ž 124, 1-2) - čo by s nami bolo?!*

*"Ved' moja rodina je najbiednejšia v Manassesovi a ja som najmenší v dome môjho otca!" (Sdc 6, 15)*

Človek by čakal, že keď nám to konečne dôjde, keď si konečne uvedomíme, čo za šťastie nás postretlo, tak sa naskutku pôjdeme aj pretrhnúť od snahy vo všetkom splniť každé Ježišovi slovo, pokyn, želanie, náznak, len aby sme mohli byť s Ním, len aby nás vari neposlal preč ako neužitočných a na nič hodných sluhov... To by bola pohroma, katastrofa, to sa nikdy a nijako nemôže a nesmie stať!

*"Zlý a lenivý sluha! ... neužitočného sluhu vyhod'zte von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubami." (Mt 25, 26,30)*

*"Lebo ak dobrovoľne hrešíme po prijatí poznania pravdy, potom už niet obety za hriechy, ale iba hrozné očakávanie súdu a žiara ohňa, ktorý strávi protivníkov." (Heb 10, 26-27)*

Je to šanca, ktorú sme dostali, ktorej si nič a nijako nevyrovná. Tak k nej aj načim pristupovať.

*"Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden."* (Mt 10, 37-38)

Ako by človek, milujúci niečo viac, než Boha a tento ohromný a jedinečný Dar, mohol vôbec chápať, o čo ide, čo stráca a čo opúšťa - a ako by potom mohol dokonca ešte nasledovať Boha, keď Ho už v začiatku lenivo a ľahkovážne opúšťa a vôbec si neváži Jeho Dar?

*"Keď niekto počúva slovo o kráľovstve a nechápe ho, prichádza Zlý a uchytí, čo bolo zasiate do jeho srdca. To je ten, u koho bolo zasiate na kraji cesty."* (Mt 13, 19)

Zmiluj sa, Bože, nado mnou hlúpym a nedovtipným. Prijmi ma, prosím, späť za svojho učeníka.

*"On mu odvetil: "Pane, nechaj ho ešte tento rok. Okopem ho a pohnojím. Možno nabudúce prinesie ovocie. Ak nie, potom ho vytnieš."* (Lk 13, 8-9)

*"A tú pieseň sa nemohol nik naučiť, iba tých stoštyridsaťštyritisíc vykúpených zo zeme. To sú tí, čo sa nepoškvrnili so ženami, lebo sú panici. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Oni sú vykúpení z ľudí ako prvotiny Bohu a Baránkovi."* (Zj 14, 3-4)

*"Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a stanete sa mojimi učeníkmi."* (Jn 15, 8)

Bázeň náplní človeka a kolená sa mu podlomia a hlava zatočí, keď si začne hoci len pomaly a ťarbavo uvedomovať, čo od Boha dostal, k čomu ho Boh nepochopiteľne povolal i o čo teraz ide, o čo všetko sa, obrazne povedané, práve teraz hrá!

*"S bážňou a chvením pracujte na svojej spáse."* (Flp 2, 12)

Keď Boh niekoho povoláva, často mu zmení meno na znak toho, že onen sa stal niekým iným, novým, odlišným, než bol. Nie je možné uveriť Bohu, hľadiť na Boha bez toho, aby sa tak stalo aj nám. Boh nám dal nové meno: Kresťan. Kristovec. Patriaci Kristovi. Kristov.

*"Tí, čo patria Kristovi Ježišovi..." (Ga 5, 24)*

Nie je možné pristúpiť k Bohu ako k bohu bez toho, aby to navždy zmenilo našu identitu, to, čím sme, úplne a od základu. Ak by sme sa tejto zmene vzpierali, Boh by veru nijako našim bohom byť nemohol. Ale prečo by sme sa jej mali vzpierať? Z akej hlúposti? Veď je nádherná! To najlepšie, čo nás kedy ako mohlo postretnúť! Veľké šťastie, ohromujúca, veľká milosť!

*"Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pomínulo a nastalo nové." (2Kor 5, 17)*

*"... uprostred zvrhlého a skazeného pokolenia, medzi ktorým svietite ako svetlá na svete." (Flp 2, 15)*

Toto je dôležité. Uveriť Bohu, v Boha, znamená súčasne uveriť v tú svoju novú identitu. Tieto dve veci sú jedno. Keby nám čokoľvek zabránilo novú identitu a toto nové pozvanie, povolanie, vyvolenie od Boha prijať, či už strach, nedôvera, láska k svetu, čokoľvek, potom to súčasne znamená ostať aj neveriacim v Boha. Tieto dve viery, v Boha a v to, čím sa v Ňom stávame, nie je možné od seba nijako oddeliť, pretože sú v skutočnosti len jedinou vierou.

Je čas. Čas učiť sa: Páža Boha. Panoš Boha. Syn Boha. Boh v Bohu. Čaká na nás ešte fúra učenia, fúra práce.

# Žiadne ja. Iba Ty!

Je čas rannej adorácie. Sedím pred Pánom.



Nechcem tu byť kvôli sebe. Moja myseľ sa stále točí okolo seba: čo mi dnes Pán povie, čo dnes spoznám, čo mi ukáže... Ale v skutočnosti nie som tu pre seba. Som tu kvôli Nemu, malý, neužitočný neschopný, nedostatočný. Čo už môžem ja urobiť pre Neho? Aspoň byť s Ním.

On je veľký Hrdina, On koná veľké veci - a ja som ten malý, sediaci v kúte a len tak jednoducho prítomný. Ako malé dečko prizerajúce sa titanskej práci obrov.

Nečakám, že práve teraz mi začne niečo hovoriť, nečakám, že práve teraz budem s Ním niečo prežívať, že sa mi práve teraz začne nejako zvlášť venovať. Veď kto som ja? Nikto a nič. Prach a popol. A ešte aj hriešnik. Nechcem to čakať. Nechcem na to myslieť. Nechcem tu byť pre seba, sebecký a vypočítavý. Nie.

Som, chcem, tu byť pre Neho. On koná, čo koná, veci vysoko nad môj pochop, veci mocné a budiace bázeň. A mne stačí, že som pri Ňom, hľadím na Neho, prizerám sa z obďaleč... Vlastne, nie, nestačí. Stačí to mne, ale nestačí to pre Neho. Ale nič viac Mu dať nedokážem. Len svoju na nič hodnú nedostačujúcu prítomnosť, tak nedokonalú, tak roztečenú, tak povrchnú, tak do špiku sebeckú... nič iné ale nemám. A tak dávam to, čo mám. Najlepšie ako dokážem. Nič viac neviem ani nedokážem ani nemám. Nič za to ani nečakám. Veď som tak zbytočný, vlastne viac na obtiaž. Ale nemám, čo iné by som mohol ponúknuť.

*"Sme neužitoční sluhovia..." (Lk 17, 10)*

Nie, nemá voči mne žiaden dlh. Ani ja žiadne nároky či očakávania voči Nemu.

Všetko je milosť.

Láska je vecou vernosti a oddanosti milovanému. *"Dobre robte [...] a nič za to nečakajte!"* (Lk 6, 35) - to platí aj o láske k Bohu. Vernosť a oddanosť, láskyplná prítomnosť pri nohách Milovaného, za ktorú a v ktorej nič neočakávame. To je láska.

*"Vtedy im povedal: "[...] Ostaňte tu a bdejte so mnou!"" (Mt 26, 38)*

Žiadne ja. Len Ty.

*"Nie nás, Pane, nie nás, ale svoje meno osláv..." (Ž 115, 1)*

Toto je: Milovať Boha. Milovať to, čím a kým Je. Milovať Ho kvôli tomu, čím a kým Je - nie kvôli tomu, čo dáva nám či čo robí pre nás. Táto myšlienka skutočnej lásky ani nenapadne. Nie kvôli sebe, ale kvôli Nemu.

*"Láska [...] nie je sebecká..." (1Kor 13, 4-5)*

Takáto láska je klaňaním sa. Adoráciou. Oddanosťou a vernosťou. A naopak, presne týmto je aj každá skutočná adorácia Pána: chudák a bedár obdivujúci Kráľa, ponúkajúci Mu to jediné, čo má: obeť obdivu, obeť úžasu. Obeť tichej, mlčanlivej, vernej a oddanej, neobťažujúcej ani nerušiacej, nič si nežiadajúcej ani nečakajúcej, prostej prítomnosti.

P.S.: A Ty dávaš. Dávaš, aj keď nežiadame. Dal si aj dnes. Môj Pán...

## Viac, než pocity

Emócie nie sú znakom reality. Alebo ak, tak na jej samom počiatku, keď do nej ešte len vchádzame a žasnem nad ňou. Ale ak žijeme v pocitoch a dokonca si ich akosi sami navodzujeme, potom je to presný opak reality, je to únik pred ňou.

Znakom toho, že niekde sme a niekde žijeme a bývame, je niečo iné: pocit istoty. Pokoj a istota a samozrejmosť.

*Dieťa voči otcovi, mame, ... manžel k manželke... ale aj napríklad človek vo vzťahu k svojmu zamestnaniu... alebo k domu kde žije... Sú v tom nejaké mocné city? Občas, ale väčšinou nie. Dieťa sa nesnaží nejako nabudieť ani*

*sa neusiluje nejako "prežívať" to, že sa práve rozpráva so svojim otcom a pýta si od neho kus chleba so šmalcom.*

Znakom toho, že naozaj žijeme s Bohom, je práve tento postoj prostej istoty, pokojnej samozrejmosti, prirodzenej normálnosti: Áno, žijem s Bohom. Áno, sme priatelia. Áno, pracujem pre Neho, som Jeho syn a dedič a ako taký mám tu, na Zemi, prácu. Áno, zhovárame sa spolu. Áno, mám Ho rád a On má rád mňa, dal za mňa život a aj ja ho za Neho dám, ako inak? Je to môj Otec, Ženích, Záchranca, Priateľ.

Nepotrebujem sa nijako nabudzovať, nijako "sústredovať", nie je v tom žiadne umelé a násilné "prežívanie" ani nič podobné.

*"Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje." (Jn 14, 27)*

Áno, z času na čas - rovnako ako aj inde - sa stanú veci, ktoré nás zaplavila hlbokými citmi, krásnymi citmi. Ale to nie je z nás. Je to čosi, čo príde, čo hlboko prežijeme, potom to odznie, hoci v našej duši ostane po tom ešte dlho stopa a spomienka... Ale to nie je to podstatné. Podstatný je sám život s Bohom, sama nová identita syna Boha, dcéry Boha. A tie znova žijeme v tom bezprostrednom hlbokom pokoji dôvernosti, prostej istoty, samozrejmosti, zjavnosti: Áno, toto som. Áno, takto žijem. Áno, s Bohom. Áno, je môj Otec, som Jeho syn. Áno, aj dedič. A čo? Tak to proste je. Je v tom akási naplňujúca všednosť, blažená všednosť, nespočívajúca v povrchovej emócií ci nejakom "vytržení", ale v pokoji a tichu istoty toho, čím sme a čo žijeme a s Kým to žijeme a že to žijeme a sme toho plní, spokojní, šťastní tým tichým hlbokým spôsobom, ktorým sa skutočné a trvalé šťastie vyznačuje.

*"Ježiš jej odvetil: "Každý, kto pije túto vodu, bude znova smädný. Ale kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života." (Jn 4, 13-14)*

Niektorí si myslia, že šťastie, to je neustála zmena, stále niečo nové. Silné pocity s zážitky. Adrenalin. Vzrušenie. Ale nie. To ešte nie je šťastie. To je

ešte len rozptýlenie. Skutočné šťastie a skutočná blaženosť, to skutočné orechové, je práve tento pokoj. Naozaj. Pokoj definitívnej istoty, spočinitia a naplnenia tým, čo konečne uspokojilo náš hlad a smäd. Asi ako "existenciálny šlofik" duše, ktorej už nič, ale vôbec nič nechýba. Kto zažil, rozumie. A rozumie aj to, prečo Písmo píše, že Nebo je práve takýmto Pokojom. Nie vytržením, nie gejzírom citov, nie adrenalínom, ale Pokojom.

*"A tak ostáva sobotný odpočinok pre Boží ľud. Lebo kto vošiel do jeho pokoja, aj on si odpočinul od svojich diel ako Boh od svojich."* (Hebr 4, 9-10)

Ale aby sme si rozumeli. Tento pokoj nás nevedie do nejakej kvietistickej pasivity. Ó, nie! Naopak! Je zdrojom veľkej sily, zdrojom konania, veľkých diel, zreých a správnych, lebo už nie sú pokrútené ani strachom, ani žiadostivosťou, ani neskrotenými emóciami. Práve z tohto pokoja sa rodia skutky, veľké diela, on nám dáva schopnosť ísť ďalej, za hranice toho, čoho by sme bez neho len ťažko odvážili – a pritom bez toho, aby sme to vnímali ako niečo mimoriadne, dokonca hrdinské, len samozrejmé a normálne. Je to podobné, *ako keď sa otec v dobrých dňoch v pokoji a vnútornej spokojnosti stará o svoju rodinu alebo v pokoji a bez stresu si vychutnáva prostú a pokojnú prácu na záhrade. Bez nejakých "pocitov". Prostý ilúzií. Slobodný od ohľadov. V čírej, prostej, zemitej skutočnosti. V radosti, ktorá je hlboko vnútri a volá sa pokoj. Je, čím je. Žije, čo žije. Robí, čo robí. Stačí. Úplne. Viac netreba.*

K pasivite nás môžu doviestť práve emócie - a túžba vyhľadávať ich, nech už akékoľvek pocity, v rôznych meditáciách či iných praktikách. Áno, toto nás môže odtrhnúť od sveta aj od reality. Ale pokoj? Ten nie, nie tento. Je to totiž pokoj identity, pokoj toho, čím sme, pokoj samej Reality, ktorá je a ktorou prúdime - a ktorú rovnako pokojne a samozrejme aj žijeme a konáme, ako inak? Inak to predsa nejde! Už by to viac nebola realita! Bolo by to snívanie, nie Realita.

Pokoj je ovocím viery, ktorá je poznaním, porozumením, identitou a istotou. Kresťanskej viery, ktorá týmto všetkým je a práve tým. Je ovocím

spoločenstva s Bohom. Ovocím Božej Reality, spôsobom prebývania v tom, čo je Skutočné.

*"Keď vyzdvihnete Syna človeka, poznáte, že Ja Som."* (Jn 8, 28)

Je znakom našej vlastnej dospelosti, toho, že sme v Kristovi konečne dospeli a dorástli do *"zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku."* (Ef 4, 13)

*„... zamíril pevným krokom k trůnu lámů tükü. Byl naprostým pánem svých myšlenek. [...] Zeď omezující jeho. rozhled padla. [...] Přešel pohledem po shromáždění nehybných dapů, kteří se neodvažovali téměř ani dýchat, a byl to pohled vážný, laskavý. „Synové moji," řekl, „váš láma se vrátil.““* (Láma Yongden, Alexandra David-Neelová, *Mipam, láma s paterou moudrostí*)

Pokoj a hlboká vnútorná radosť a plnosť človeka, ktorý konečne spoznal a prijal, kto je, odkiaľ je, kam ide a o čom to všetko je a našiel v tom svoje naplnenie. To je kresťanstvo. To je Nebo. Všetko toto človek nachádza v Bohu – nie ako informáciu, poznatok, predstavu, ale ako vnútornú a bytostnú skúsenosť. Mimoriadne sa stalo normálnym a normálne mimoriadnym.

\*\*\*

Dobrá rada: Nesústred'ujte sa na pocity. Nehľadajte „zážitky“. Kresťanstvo je o inom. Kresťanstvo je viac.

Je to život naplno TU a TERAZ, je to opojne krásne a majestátne pokojné *prúdenie* Realitou – nielen realitou tejto zeme a nášho života, ale aj Realitou v ktorej jestvuje tá naša realita, Realitou samého Boha, Ktorý Je – a nič nás z toho už nijako nevyrušuje.

\*\*\*

Alebo ešte inak: Pred obrátením je svet Božieho Kráľovstva – naša identita ako synov a dcér Boha, Boh ako Otec, Nebo ako Vlasť – pre nás stále cudzí, nežijeme v ňom. Keď sa teda modlíme, alebo sme na omši, musíme sa



práce „naladiť“ naň, akoby na návštevu, na niečo, čo nám nie je prirodzené. A robíme to zvyčajne tak, že a snažíme sústrediť sa a vyvolať v sebe nejaké pocity, usilujeme sa nejako „vnútorne prežívať“ to, čo robíme a hovoríme. Ale všetko je to hrozne neprirodzené.

Po obrátení sa ale všetko mení. Kráľovstvo sa stáva realitou, v ktorej žijeme a ktorú žijeme. Nepotrebujeme sa na nič prelaďovať ani práce sústreďovať. Modlitba je pre nás tak prirodzená a samozrejmá ako rodinný rozhovor pri stole v kuchyni a liturgia ako krájanie cibule, s prepáčením za prirovnanie. A tak nielen to, ale celý náš život plynie v onej samozrejmosti a normálnosti, kde mimoriadne sa stáva akoby všedným a všedné už viac nie je všedným, lebo všetko je premenené, všetko je Božie.

A tu sa rodí onen pokoj, cit, emócia ducha, nekonečne prevyšujúci nižšie emócie „tela“ i vyššie emócie „duše“. On je „emóciou“ ducha, v ňom je všetko naplnené a zavŕšené, vrátane oných „nižších“ pocitov, ktoré v ňom dosahujú svoju plnosť a už nie sú mnohé, ale jeden, ten jeden: pokoj. On je srdcom nebeskej blaženosti, pretože je pocitom, stavom dokonalého naplnenia, zavŕšenia a dokonania všetkého. Preto je blaženosťou.

# Biskupka Cirkvi oslávenej

Všetka Božia moc a Božia Milosť na našu spásu sa nachádza v Kristovi. V ňom sme zbožštení, v ňom sme spasení.

Ale Kristovým Telom je Cirkev. Teda v Cirkvi sa nachádza všetka táto moc a preto mimo Cirkvi nieta spásy.

Avšak tou najdôležitejšou a najslávnejšou a najviac Božej milosti plnou časťou Cirkvi je Cirkev oslávená a uprostred nej Mária, Bohorodička, plná milosti.

A tak teda prijať Krista znamená vstúpiť do Cirkvi a vstúpiť do Cirkvi znamená prijať nielen bratov a sestry na tejto zemi, ale vstúpiť do celého spoločenstva svätých.

Preto má Mária tak privilegované postavenie. Pretože tak ako na zemi stelesňuje a reprezentuje Cirkev ako Telo Krista biskup a obzvlášť pápež, tak v rovine oslávenej stelesňuje a reprezentuje Cirkev oslávenú Mária Bohorodička, z čirej milosti Boha Milostiplná. A tak môžeme povedať: kde je Cirkev, tam je Kristus a kde je biskup a Mária, tam je Cirkev. Jeden totiž zastupuje pozemské spoločenstvo a druhá večné nebeské spoločenstvo tej istej Cirkvi a prostredníctvom nich je Cirkev úplná. A teda tak, ako nás biskup uvádza do kresťanského života a po katechumenáte krstom a sviatosťami vovádza do pozemského tela Cirkvi, tak následne – ako dôsledok prijatej sviatosti – Mária nás berie za ruku a uvádza do spoločenstva svätých a skrze ňu sa už teraz vstávam súčasťou nebeskej Cirkvi.

*"Preto aj my, obklopení takým oblakom svedkov, zhod'ne všetku príťaž a hriech, ktorý nás opantáva, a vytrvalo bežme v závode, ktorý máme pred sebou..." (Hebr 12, 1)*

A to všetko skrze Krista, s Kristom a v Kristovi, ktorého Telom Cirkev je a v ktorom On sám podľa svojej ľubovôle ustanovil tieto služby na spásu všetkých ľudí, pretože Cirkev je Jeho Telom a On nekoná inak, než vo svojom Tele, ktorým sa odel už naveky.

A tak môžeme na Máriu nazerať ako na *biskupku* Oslávenej Cirkvi v Nebi. S funkciou a službou veľmi podobnou funkcií a službe biskupa na zemi. A jeden i druhá sú Božím darom pre nás, na našu spásu.

Keď to pochopíme, začína sa nám pred očami všetko spájať dohromady, jednotlivé čriepky, predtým roztriešené, zrazu začínajú tvoriť celok, hlbokú jednotu. Začíname vidieť, sami na sebe prežívať a nakoniec aj vstupovať do toho, čo ohlasuje Písmo:

*"[Boh] nám dal poznať tajomstvo svojej vôle podľa svojho dobrotivého rozhodnutia, čo si v ňom predsavzal uskutočniť v plnosti času: zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi."* (Ef 1, 9-10)

*"Všetko mu položil pod nohy a jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi, ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplňa všetko vo všetkom."* (Ef 1, 22-23)

Odráža sa to aj v liturgii. Liturgia je dielo Krista, ktoré On sám koná v Tele Cirkvi rukami tých ktorých si za svoje ruky k tomuto dielu sám slobodne vyvolil a ustanovil ich k tejto službe a tak ňou On sám oslavuje svojho Otca. My sa k tejto liturgii iba pripájame v tom istom Tele Cirkvi. Preto ju vždy slávime v jednote s pápežom a biskupom, ktorí reprezentujú Cirkev pozemskú, putujúcu a bojujúcu; i spomínajúc svätých a menovite Máriu, ktorá ako biskupka Cirkvi nebeskej, oslávenej a víťaznej, reprezentuje všetkých svätých, s ktorými a ktorí s nami spoločne túto liturgiu slávime. A tak je na liturgii vždy prítomná celá Cirkev, celý Kristus. Preto je liturgia tak mocná a vznešená: lebo je dielom nie človeka (ako rôzne modlitby a pobožnosti), ale samého Krista a je vždy dielom a stretnutím úplne celej Cirkvi, nielen jej malej časti.

Vskutku, medzi Máriou a kňazmi je veľká podobnosť. Jedna i druhí boli Bohom povolani, aby Božou Mocou slúžili dielu Vtelenia. Ona pri zrodení Boha v tele človeka Ježiša Krista, kňazi pri vtelení Boha do chleba a vína v Eucharistii.

*"Je Kristus rozdelený?"* (1Kor 1, 13)

Bez Márie a svätých - bez spoločenstva svätých, ako ho vyznávame v Kréde - je Cirkev neúplná a teda vlastne ani nie je, pretože nie je možné rozdeliť Cirkev. Dá sa od nej odtrhnúť, ale ona sama sa nedá nijakovsky roztrhnúť.

Vtelenie. Ako málo si ho uvedomujeme. A pritom ono je bránou ku Kristovi. Kristus vtelený v tele Cirkvi. Kde inde by sa mohol dať nájsť? Kam inam by sme za Ním mohli prísť? Nejestvuje inde a inak. Mimo Cirkvi Ho môžeme stretnúť a zažiť len ako zástupy. Ale žiť a byť učeníkmi môžeme len v Jeho Tele, len v Cirkvi. Nijak inak. A kde je biskup, kde je Mária, tam je telesne a skutočne prítomná Cirkev, Telo Krista, a teda sám Kristus, Boh, Spasiteľ.

*"Padol na zem a počul hlas, ktorý mu hovoril: "Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?" On povedal: "Kto si, Pane?" A ten: "Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ." (Sk 9, 4-5)*

*"Preto je v Písme: "Hľa, kladiem na Sione kameň uholný, vyvolený a vzácny; kto v neho verí, nebude zahanbený." Vám, teda, ktorí veríte, je na česť; pre tých však, čo neveria: "Kameň, čo stavitelia zavrhli, sa stal kameňom uholným," "kameňom úrazu a skalou pohoršenia." Oni naň narážajú, lebo neveria slovu. A na to sú aj určení." (1Pt 2, 6-8)*

Aké smutné je pomyslenie, že tento Boží Dar tak nesmiernej ceny - dar, ktorým sa nám dáva sám Kristus, sám Boh! - je pre mnohých aj kresťanov nie kameňom uholným, ale skalou pohoršenia a miestom pádu! Namiesto milovanými učeníkmi v Tele ostávajú mnohí len zástupmi prizerajúcimi sa podozrievavo z opodiaľ. Celkom ako vtedy...:

*"Prišiel do svojej vlasti a učil ich v synagóge. Oni sa divili a hovorili: "Skade má tento takú múdrosť a zázračnú moc? Vari to nie je tesárov syn? Nevolá sa jeho matka Mária a jeho bratia Jakub a Jozef, Šimon a Júda? A nie sú u nás všetky jeho sestry? Skadeže má toto všetko?" A pohoršovali sa na ňom. Ale Ježiš im povedal: "Proroka si všade uctia, len nie v jeho vlasti a v jeho dome." (Mt 13, 54-57)*

Kristus v Tele Cirkvi, skutočne vtelený, konkrétny, hmatateľný, doslova. Tajomstvo i dar. Brána. Miesto života.

*"Kto má uši, nech počúva!" (Mt 11, 15) "Kto to môže pochopiť, nech pochopí." (Mt 19, 12)*

Spoločenstvo svätých, oslávená Cirkev v Nebi a rola svätých, ako ju zakúšame, sú prejavom toho, že mystérium Vtelenia a Cirkvi ako Kristovho Tela nekončí zemou, týmto svetom, pokračuje aj vo večnosti. Cirkev je Kristovým Telom už naveky (a ak to domyslíme, uvedomíme si, že bez toho by samo Nebo a spása ako zbožštenie ani neboli možné). A tak ako na zemi, aj vo Večnosti sa Kristovo konanie uskutočňuje cez Jeho Telo, prinajmenšom v značnej miere. Čo vysvetľuje mnohé.

## Jazyk adorácie

V adorácii sa nám Pán prihovára nevýslovne vnútorným spôsobom, bez slov a priamo k srdcu. Akékoľvek slová z našej strany by to len kazili a rušili. Musíme sa aj mi učiť tomuto druhu komunikácie: bez slov od srdca k srdcu. Len hľadiť na Pána. Aj očami, fyzicky. Myslím, že je to tiež dôležité, aspoň sprvu, na začiatku. Pán fyzicky a telesne medzi nás v Eucharistii zostúpil. A tak ani náš telesný zrak nie je z adorácie vylúčený, naopak.

Je to ako stáť pred obrovskou a nedozernou Hlbinou, ktorá sa k nám naťahuje, vystiera. Mieša sa v nás súčasne pocit túžby a rozkoše z toho navždy sa pohrúžiť do jej Hlbiny, a súčasne strach a závrat z jej ohromnosti. A hlavne cítime, že to, čo v nás vyvoláva, je až neznesiteľne intenzívne. Príliš mocné na to, aby to smrteľný človek mohol v plnej intenzite zažiť a prežiť.

*"... lebo niet človeka, ktorý by mňa videl, a ostal by nažive!" (Ex 33, 20)*

Vo večnosti áno. Ale tu, teraz, v tele...? Nie nadarmo sa tomu, k čomu takéto pohrúženie vedie, hovorí vytrženie...

*"Ked' som sa potom vrátil do Jeruzalema a modlil som sa v chráme, padol som do vytrženi... " (Sk 22, 17)*



Ale najprv musí človek prekonať prirodzenú hrôzu a strach. Tomu prekonaniu sa vraví viera. Inak v panike utečie pred Veľkosťou Pána... Ved' vytrženie sa v mnohom podobá smrti a cesta k nemu zomieraniu.

*"Všetok ľud pozoroval hrmenie a blesky, zvuk rohov a dymiaci vrch, chvel sa od strachu a vzd'aľoval sa a Mojžišovi povedal: "Ty nám hovor a budeme ťa počúvať. Nech s nami nehovorí Boh, aby sme nepomreli!"*" (Ex 20, 18-19)

V tejto Hlbine sa všetko ostatné vytráca. Ostáva už len Boh v nás a my v Bohu a sám čas a priestor sú tu tam... Preto ten strach. Nič si nemôžeme so sebou vziať do tejto Hlbiny, ani svoje ja. Všetko musíme odložiť a zanechať. A nevieme, či a k čomu sa po návrate ešte znovu vrátíme a čo ostane zanechané už navždy. Pán to vie.

*"Ale keď sa ty ideš modliť, vojdí do svojej izby, zatvor za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti."* (Mt 6, 6)

*"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom."* (Lk 14, 33)

Áno, adorácia je svojím spôsobom zomieranie. Vďaka tomu je aj zmŕtvychvstaním, počiatkom a prvou ochutnávkou Neba a jeho blaženosti. Všetko počas nej zakrývame "oblakom zabudnutia", aby bol len Boh sám. Sami od seba už nechceme vôbec nič. Už len sme. Pred Ním. Pre Neho. V Ňom. Vlastne až vtedy sa začína skutočná adorácia, keď toto urobíme, keď v dôvere, pravej túžbe a láske do tohto mlčania a prázdnoty od seba a všetkého - a plnej Boha a len Ním vyplnenej - mlčky a bez slov vstúpime. A Nebo je náhle blízko, tak blízko!

*"Rozhodol som sa, že nechcem medzi vami vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného."* (1Kor 2, 2)

Keď sa do Boha takto s vierou ponoríme, spoznáme, že v Ňom, tu, sme konečne doma.

Nemá to v sebe žiaden iný cieľ, žiaden iný význam, len proste byť, byť tu, byť v tom, zotrvať, pri Ňom, v Ňom, pre Neho. Nič iné. Netreba nič viac, nič viac ani nie je. V tom je obsiahnuté všetko.

Túto smrť a zmŕtvychvstanie si potom môžeme a máme odniesť z adorácie do svojho bežného života, už ako noví, zomretí a vzkriesení ľudia, synovia a dcéry Boha. Adorovať je ako vstupovať do Božieho Hrobu a pripodobniť sa Kristovi v Jeho pochovaní - a potom s Ním vyjsť von, vzkriesení a noví.

Nebojme sa veľkosti! Boh nás prišiel vziať za ruku a zaviesť do hlbiny a na výšinu svätosti, zahaliť nás jej skvúcim, belostným, oslepujúcim jasom. Nemajme strach!

*"Poznali ste toho, ktorý je od počiatku. [...]Ste silní, Božie slovo ostáva vo vás a premohli ste Zlého."* (1Jn 2, 14)

# Viera

Už z viacerých zdrojov som počul o praxi niektorých indiánskych kmeňov, počas svätej omše klásť choré deti a chorých pod oltár a oni sa tam uzdravia. A keď sa západní kňazi nad tým divili, misionári, tak im povedali: Vari neprichádza Ježiš? Vari nekoná, neuzdravuje?

A tak sedím pred Tebou, Pane a pýtam sa, či Ti naozaj verím. Či naozaj verím nie, že si tu, ale že si tu pre mňa, že si pripravený naozaj konať v mojom živote. Alebo či som v zajatí predstavy, že nemáš vo zvyku tak to zjavne konať. Ale je to naozaj tvoj zvyk - alebo náš zvyk neočakávať od Teba žiadne konkrétne a veľké veci, náš zvyk, kedy namiesto počúvania hovoríme, kedy namiesto očakávania aj v adorácii sami konáme, sme plní seba, pretože nečakáme nič od Teba?!

Mám toľko otázok, tak veľa. A mám pocit, akoby som Ťa nikdy skutočne nepočúval. Nie tu, v Eucharistii. A vôbec niekde? Akoby som ani nečakal,

že budeš hovoriť. Že naozaj si pri mne a so mnou. Pripravený konať. A to predsa si, či nie?

Veriť znamená očakávať, že Pán koná a bude konať. Aj pri slávení omše, napríklad. Jej jadrom nie je kázanie, ale Eucharistia. Obeta. Ak kňaz neverí, kladie dôraz na kázeň: Čo budem hovoriť a ako? Ale ak verí... Potom sa viac sústreďuje na to: Ako budem sláviť? Ako urobím priestor Pánovi, aby mohol konať? Pretože verím, že bude konať?

Pán je tu, telesne prítomný medzi nami, tak blízky a blízko, že už viac ani nie je možné. Prečo asi tak? Nie preto, aby s nami skutočne bol, aby medzi nami skutočne konal? Ani nám nedochádza, aký obrovský, ohromný dar to je! Závidíme apoštolom a učeníkom, že mohli s Kristom chodiť a jesť a piť - toto je ešte viac! Ešte bližšie, ešte hlbšie! Akým ohromným darom Božej lásky je Eucharistia, darom Jeho nesmiernej Prítomnosti!

*„Ak je pravda - ako veríme -, že v Eucharistii je reálne prítomný Kristus, je to absolútne ústredná udalosť. Nielen udalosť jedného konkrétneho dňa, ale celej histórie sveta. Je to rozhodujúca sila a jedine z nej môžu prameniť opravdivé zmeny. Dôležité je, že v Eucharistii je v sviatostných spôsoboch navzájom spojené slovo a Pánova reálna prítomnosť. V slove prijímame aj náuku. Svojou modlitbou mu odpovedáme. V Eucharistii sa tak spája to, že Boh nás predchádza, že kráča s nami a že my sa ním nechávame premieňať. Tak sa uskutočňuje premena človeka, ktorá je najdôležitejšou podmienkou každej skutočne pozitívnej premeny sveta. Ak chceme, aby vo svete niečo išlo k lepšiemu, je to možné, len ak sa pre nás stane mierou Boh, ktorý však zároveň vstupuje do nás ako skutočnosť. V Eucharistii môžu byť ľudia formovaní tak, že sa stanú čímsi novým. Preto sú veľkými postavami dejín, ktoré spôsobili skutočné revolúcie dobra, práve svätci. Do sveta vniesli nové impulzy, lebo sa ich dotkol Kristus.“ (Benedikt XVI.)*

Viem, že keď táto adorácia skončí, Ty, Pane, pôjdeš so mnou. Neopustiš ma, už nikdy. A som to ja, kto sa musím naučiť neopustiť Teba...

# Telo

Aj úkony tela - postoje, dvíhanie rúk a gestá, slová modlitby vyslovované nahlas,... - majú svoj význam. Sme telo a Boh sa stal telom, aby sa s nami spojil v našom tele a živil nás svojim Telom. Preto aj sme pozvaní: "*Oslavujte teda Boha vo svojom tele.*" (1Kor 6, 20)

Telo nie je vedľajšie, telo je dôležité! Telo je náš nástroj uctievania Boha. Naplno chválime a oslavujeme Boha až vtedy, ak je do toho zapojené aj naše telo a to vrátane nášho vonkajšieho života vo svete.

*"Čo vám hovorím vo tme, hovorte na svetle, a čo počujete do ucha, rozhlasujte zo striech."* (Mt 10, 27)

Musíme odolať pokušeniu chápať tieto pojmy "telo" a "duch" pohansky ako hmotné a nehmotné. Biblia ich definuje inak: ako nie-Božie a Božie, nesväté a sväté. Porušené verzus obnovené v Kristovi, vzkriesené s Kristom. Sme duša rovnako ako sme telo. Nedá sa to oddeliť, sme len jedným človekom, nie miešaninou dvoch. A tak ako hovorí Augustín, človek je alebo telesný až do duše, alebo duchovný až do tela. Ale bez tela nie sme nič. Vlastne... ostávame telesní. Ostávame telesní dušou i telom, pretože bez toho, aby sa do nášho obrátenia a nového života zapojilo aj svoje telo gestami, slovami, hlasom, postojmi,... - a následne širšie aj konaním, majetkom,... - tak ako.by sme sa mohli stať duchovnými? Bez tela? Ved' sme telom, sme dušou, sme jedným nerozdeleným bytím.

Ak sa Evanjelium nedotýka niektorej časti nás a nášho pozemského života, značí to, že sa nás nedotýka vôbec. Také kresťanstvo je ilúziou. Vlastne ani vôbec nie je je.

*"Tak aj viera: ak nemá skutky, je sama v sebe mŕtva. ... Nebol náš otec Abrahám ospravedlnený zo skutkov, keď obetoval na oltári svojho syna Izáka? Vidíš, že viera spolupôsobila s jeho skutkami a že skutkami dosiahla*

*viera dokonalosť. ... Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov." (Jak 2, 17.21-22.26)*

*"Veriť znamená konať to, čomu si uveril." (Tom Forrest)*

Vonkajšok je dôležitý rovnako ako vnútro, telo rovnako ako myseľ.

*"Chcem teda, aby sa muži modlili na každom mieste a dvíhali čisté ruky bez hnevu a hádok. Podobne aj ženy nech sú v odeve ozdobenom cudnosťou a nech sa kráškia skromnosťou; nie pozapletanými vlasmi, zlatom a perlami alebo drahými šatami, ale, ako pristane ženám, ktoré vyznávajú nábožnosť, dobrými skutkami." (1Tim 2, 8-10)*

Ak nie je niečo vnútorné, je to pokrytectvo. Ak nie je niečo vonkajšie, nie je to vôbec.

A ak náhodou ešte máme pochybnosti... Sám Boh je telesne prítomný na zemi medzi nami. K čomu by bola Eucharistia, ak by na hmote, na tele, na pozemskej realite nezáležalo a všetko bolo len pohansky "duchovné", netelesné a nehmotné, viera bez skutkov, myseľ bez tela?

*"Veď Pán sa narodil ako človek a vzal si už neodlučiteľne prirodzenosť nášho tela. A vo sviatosti svojho tela, ktoré máme prijímať, spojil prirodzenosť svojho tela s večnou prirodzenosťou. A tak sme všetci jedno, lebo Otec je v Kristovi a Kristus je v nás (porov. Jn 17,21). On je teda v nás prostredníctvom tela a my sme v ňom; a to, čo sme my, je spolu s ním v Bohu." (sv. Hilár z Poitiers)*

V tom je pointa vyznania "verím vo vzkriesenie tela". Dedičom Neba a Života nie je len nejaká nehmotná časť človeka, uväznená v hmotnom organizme, ako verili gnosticci. Celý človek je zbožštený, celý človek je povoláný do Slávy. Ako by teda nemal celý človek, i s hmotným telom a jeho predĺžením, majetkom, prácou a všetkými ostatnými pozemskými realitami, žiť Evanjelium, žiť Božie synovstva už teraz a tu na zemi? Niečo také by bolo a je nemožné!



Chceš zažiť Božou moc? Obrátenie? Tak začni telom. Začni konať to, o čom si myslíš, že tomu veríš. Urob to. Spomeň na sv. Antona Pustovníka, ako začal jeho obdivuhodný život! Spomeň na sv. Františka a Porciunkulu!

*"Mnoho veriacich prichádzalo, vyznávali sa a priznávali svoje skutky. A mnohí z tých, čo sa zaoberali čarami, podonášali knihy a pred očami všetkých ich spálili; keď spočítali ich cenu, vyšlo im päťdesiat tisíc strieborných. Tak mohutne sa šírilo a silnelo Pánovo slovo."* (Sk 19, 18-20)

Obrátenie sa začína skutkami a cesta k duše vedie cez telo, zvonku dovnútra, aby následne telo bolo obnovené dušou, zvnútra posvätený vonkajšok.

*"Ak bude tvoje oko čisté, bude celé tvoje telo vo svetle."* (Mt 6, 22)

A v modlitbe... Uč sa hovoriť s Bohom nahlas. Nielen, ale aj. Zapojiť do jej telo, ruky a postoje. Tak, aby modlitba nebola ani len "duchovná", ani len "telesná" v gréckom význame týchto slov, ale aby to bolo dielo celého človeka, celej osoby, aby nič nebolo vylúčené. Skúmaj, čo z toho Ti pripadá ťažké a neprirodzené: gestá a pohyby? Hlasné slová, spontánny rozhovor s Pánom? Alebo mlčanie, počúvanie, vnútorné spočívanie v Pánovi? Máš dokonca pocit, akoby si tieto veci odporovali? Kde je tvoj problém, tvoj nedostatok? Blažený, kto nenájde v tomto žiadnu slabosť ani rozpor!

Cez telo k duši, cez vonkajšok k vnútru. A potom späť, vnútrom posvätiť vonkajšok a dušou zduchovníť telo.

*"... kým vo vás nebude stvárnený Kristus."* (Ga 4, 19)

Každé jedno gesto, každý jeden pohyb, každé jedno slovo, skutok, konanie, postoj, všetko musí byť zahrnuté!

*"Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu."* (1Kor 10, 31)

*"Keď niekto hovorí, tak len ako Božie slovo; keď niekto slúži, tak len z moci, ktorú uštedruje Boh, aby bol vo všetkom oslávený Boh skrze Ježiša Krista. Jemu sláva a vláda na veky vekov. Amen."* (1Pt 4, 11)

Možno to pre nás bude sprvu zvláštne: učiť sa svedčiť o Bohu, oslavovať a vyznávať Boha samotným svojím telom...

Viera, to je odvaha (aj navonok, telom, peniazmi, majetkom, všetkým) konať to, čomu sme uverili.

# O maličkostiach a prest'ahovaní sa

Veriť v niečo a nast'ahovať sa niekam sú dve odlišné veci.

Kresťanstvo je o nast'ahovaní sa, o prejdení zo smrti do života, o tom, že sa nechávame Kristom preniesť do Nebeského Kráľovstva a preto skutočne už aj v Nebeskom Kráľovstve žijeme. Samotná viera nestačí. Diabli veria, ale neprest'ahovali sa. Kresťan verí a preto sa prest'ahoval. Preto už, ako kresťania, žijeme po novom, lebo už žijeme v novej Realite Kráľovstva.

Byť prest'ahovaný znamená, že s Kristom a v Jeho Kráľovstve už naozaj žijem. Úplne všetko. Až do najmensej maličkosti. Nič nie je mimo, nič nie je vylúčené, ani tá najmenšia "banálnosť", jednoducho preto, že všetko je už žité s Kristom v Kráľovstve, lebo ak v ňom naozaj žijeme inak to ani nejde. Je to ako keď žijete v pozemskom dome: nevchádzate z neho kvôli nejakým "nepatričným" veciam von, ale žijete v ňom úplne všetko, nielen niečo.

Ak by ste v dome žili a konali iba niekedy a niečo, potom by ste v ňom nebývali, boli by ste v ňom iba na návšteve. Alebo by to bolo Vaše pracovisko, ale nie domov. Tak to platí aj o Kráľovstve. Ak s Kristom a v Kristovi v Jeho Kráľovstve žijeme iba občas a niečo, dokonca iba rannú a večernú modlitbu a svätú omšu, potom sme stále ešte len cudzinci na návšteve.

Až keď v Kristovi a s Kristom robíme všetko - a všetko sa tak stáva formou liturgie, vzájomnej jednoty a súzvuku s Kristom a On je vo všetkom prítomný jednoducho preto, že je Priateľ a Druh a žijeme i konáme spolu - až vtedy sme naozaj prest'ahovaní a sme v Kráľovstve už naozaj doma.

*"Veru, veru, hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života."* (Jn 5, 24)

*"On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna."* (Kol 1,13)

*"Kto zachováva deň, zachováva ho kvôli Pánovi; kto je, je kvôli Pánovi, ved' vzdáva vd'aky Bohu; a kto neje, neje kvôli Pánovi a vzdáva vd'aky Bohu. Nik z nás totiž nežije pre seba a nik pre seba neumiera; lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi."* (Rim 14, 6-8)

Ak sa naše kresťanstvo netýka všetkého, ak s Kristom nežijeme aj tie najmenšie maličkosti, ak je niečo, čokoľvek, aj to najmenšie, vylúčené, ako by to potom mohol byť nový život? Život predsa zahŕňa všetko! Potom by to bolo iba nejaké praktizovanie čohosi, ale nie nový život v Kristovi, nie nové priateľstvo a hlboká jednota dvoch v jednom tele s Kristom!

Nepohorší sa, ale... Už si bol s Kristom na záchode? Jedol si s Ním svoje raňajky? Bol si behať či ráno cvičiť s Kristom? Je prítomný vo všetkom? A všetko toto konáš v Ňom a podľa Neho a pre Neho a je to súčasť tvojho nového života v novom svete Jeho Kráľovstva? Nič nemôže byť vylúčené, pretože ide naozaj o novú identitu a nový život, ktoré od Krista prijímame.

*"Bez prestania sa modlite, pri všetkom vzdávajte vd'aky, lebo to je Božia vôľa v Kristovi Ježišovi pre vás!"* (1Sol 5, 17-18)

Ak Ti to pripadá bláznivé a fanatické, potom sa pýtaj sám seba, čomu vlastne veríš. Či si náhodou - dozaista! - Krista a Jeho Kráľovstvo nenahradil nejakými prázdnyimi rituálami a zopár morálnymi "hodnotami". Sú to pekne

veci. Zaiste. Ale nie sú tu sami pre seba. Starat' sa o auto a chodiť sa na ňom povoziť, k čomu to je, ak nás nikdy neodvezie domov, do vlasti? Tak aj hodnoty a rituály a katolícke náboženstvo vôbec je tu na to, aby nás ako Boží voz odviezlo do Kráľovstva uviedlo do nového Života v Kristovi. Ak to ale neurobí, k čomu potom je? Je pre nás zbytočné a len ho vyhodit' von.

*"Sol' je dobrá. Ale ak sol' stratí svoju slanosť, čím ju napravíte? Majte v sebe sol' a žite jeden s druhým v pokoji."* (Mk 9, 50)

*"Anjelovi sardskej cirkvi napíš: Toto hovorí Ten, čo má sedem Božích duchov a sedem hviezd: Poznám tvoje skutky; že máš meno, akoby si žil, ale si mŕtvy. Bdej a posilňuj, čo ešte ostalo, a už malo zomrieť. Lebo tvoje skutky nenachádzam dokonalé pred mojím Bohom. Preto si spomeň, ako si prijal a počul, zachovávaj to a rob pokánie. Lebo ak nebudeš bdieť, prídem ako zlodej, a ani nezvieš, v ktorú hodinu prídem na teba."* (Zjv 3, 1-3)

Ži všetko pre Krista. Ešte viac, ži všetko s Kristom. O všetkom hovor s Kristom. Prečo? Pretože to je priateľstvo, tak to priatelia robia. Nemusia to byť slová. Skôr spoločné mlčanie dvoch, ktorí sú si intenzívne vedomí jeden druhého.

*"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. ... Ak останete vo mne a moje slová останú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to."* (Jn 15, 4.7)

To je zároveň liek na hriech. Ako by ste mohli s Kristom hrešiť? Kým Ho neopustíte, nehrešíte.

*"Kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal."* (1Jn 3, 6)

A ak Ho opustíte, potom tým prvým, základným a hlavným hriechom je práve táto zrada, toto opustenie Krista pre niečo iné, odlišné. To je to, čo Písmo nazýva smilstvom, keď Boha "podvádzame" s inou našou "láskou"... a Katechizmus smrteľným hriechom.

*"Spreneverili sa Bohu svojich otcov a chodili smilne za bohmi krajiny, ktorých Boh vyhubil pred nimi." (1Krn 5, 25)*

Ak sme kresťania, potom sme sa presťahovali. A ak sme sa presťahovali, potom doslovne a úplne o nás a našom živote platí:

*"Všetko je vaše, ale vy ste Kristovi a Kristus Boží." (1Kor 3, 22-23)*

Úplne a vo všetkom, od najväčšieho až po najmenšie.

Je v tom veľká krása, pretože je to Kristus, ktorý takto vstupuje do nášho života - a my do Jeho - a On berie do dlaní úplne všetko, ani On nič nevyklučuje, nič pre Neho nie je malé či "nedôstojné", berie do dlaní všetko naše, pretože je to naše, pretože nás miluje a prijíma, úplne celých. Všetko berie, všetko nesie a tak spôsobuje, že všetko v našom živote sa stáva posvätným, všetko v našom živote sa stáva novým a premeneným, úplne všetko. A tak ani On nič nevyklučuje, ale všetko pojíma do seba.

*"A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo." (Mt 19, 6)*

Je v tom naozaj veľká krása. Veľký pokoj. Rozkoš splynutia dvoch o to väčšia, že jedným z tých dvoch je Boh, Kristus! Je to nekonečná adorácia, v ktorej všetko konanie je adoráciou a adorácia naplňa a preniká všetko konanie a ono sa ňou stáva a ona ním.

Boh pripravený vstúpiť aj do najmensej maličkosti môjho života a každú pojať a vyzdvihnúť do jasu svojho Kráľovstva... Kto by si to len kedy pomyslel, niečo také?

Tak, Pane, do každej maličkosti. Načim vstať a ísť a začať učiť takto v Tebe a z Teba žiť! Ty si pripravený. Pre mňa je to nové a musím sa tomu ešte len naučiť. Presťahovať sa. Aby tak, ako doteraz som bol závislý od sveta a slobodný od Teba, bol som teraz presne naopak závislý od Teba, stojaci v Tebe a na Tebe, bývajuci v Teba s Tebou - a slobodný od sveta a všetkého, čo je v ňom a čo si na mňa nárokuje. Lebo tak, ako sa nedá žiť inak ani vo svete, len prijať úplnú závislosť na ňom a prispôbiť sa mu, ani s Bohom sa nedá žiť iným spôsobom a za iných podmienok. Preto je to vždy buď -



alebo. A nielen čo sa nejakých teórií či "veľkých vecí" týka, ale vo všetkom, aj v tom najmenšom, prostom, všednom, konkrétne a veľmi prakticky.

Ako by povedal Augustín, musíš byť duchovný až do tela. Boží až po... až po ten záchod... 😊

Je to o zmene pohľadu: z pohľadu ČO idem robiť?; na pohľad: S KÝM idem robiť?

*"V ten deň uvidel niekoho, ako pracuje v sobotu. Povedal mu: Človeče, ak vieš, čo robíš, si blahoslavený. Ale ak to nevieš, si prekliaty a priestupník Zákona!"* (Ježiš Kristus, agrafa o práci v sobotu)

\*\*\*

*"Jak den postupuje, cokoli se má udělat, se dělá s modlitbou. Před pečením chleba nebo přípravou jídla žena řekne: „Přízeň, kterou Bůh vložil na pět chlebů a na dvě ryby, ať udělí také tomuto jídlu." Podobné požehnání se říkalo také před jídlem. „Pán rozdělil požehnání pěti chlebů a dvou ryb pěti tisícům. Ať je s námi požehnání Pána, který nám dal potravu, též až si budeme dělit toto jídlo." To je jedna z verzí modlitby před jídlem, kterou lze dnes najít ve všech částech Irska. ... Požehnání při dojení snad více než vše ostatní ukazují míru, jakou se keltská žena cítila být spřízněna s Kristem a svatými, o kterých věděla, že jí stojí po boku a jsou ochotni jí prakticky pomoci a podpořit ji. Když došla, obracela se k nim: Přijď, Marie a doj mou krávu, přijď, Nevěsto a bud' u ní, přijď, laskavý Kolumbo a obejmi svou paži moji krávu. Přijď, Marie Panno, na mou krávu, přijď, velká Nevěsto, ty nejkrásnější, přijď, kojná Ježíše Krista, a vlož své paže pod mou krávu. Nemodlila se jen za své ruce, ale také za vemeno krávy: Požehnej, ó Bože, moji kravičku, požehnej, ó Bože, moji touhu; požehnej, Pane, moji společníci a mé dojící ruce, Bože. Požehnej, ó Bože, každý struk, požehnej, ó Bože, každý prst; požehnej, Pane, každou kapku která mi padá do dojáče, Bože. Po dojení následuje výroba másla; a když je žena stlouká, myslí na apoštoly, které vidí stát za svými okny, jak s Marií a Ježíšem netrpělivě čekají na*

*placku omaštnou máslem. Je hrdá na kvalitu své práce a snaží se pracovat, jak nejlépe umí, protože je to pro samotného Ježíše a svaté."*

(Esther De Waal, *Svět by stvořen celý*,  
Centrum pro studium demokracie a kultury, 2000)

# Vnútorný človek

Som znovuzrodený a teda aj povoláný byť novým človekom - a ten nový človek už vo vnútri skutočne je, skutočne existuje! A keď v tichu sedím pred Pánom v adorácii, tak ho v sebe vidím, dotýkam sa ho, teším sa z neho, lebo je krásny a nádherný.

Ale zvonku ho ešte stále zahaľuje starý človek s jeho starými nutkaniami, návykmi, vyjazdenými koľajami, navyknutými spôsobmi konania, hovorenia, tvárenia sa, správania sa. Je ako starý a hnusný kabát, ktorý zakrýva obaľuje a dusí naše nové ja.

Ako trefne to povedal Pavol, keď presne takto hovorí, že máme starého človeka vyzliekať, aby sa spod neho stále viac vynáral človek nový a vnútorný. To, čím naozaj a v skutočnosti sme.

*"Ale teraz odložte aj vy všetko: hnev, rozhorčenie, zlobu, rúhanie i mrzké reči zo svojich úst. Neluhajte si navzájom vy, čo ste si vyzliekli starého človeka s jeho skutkami..."* (Kol 3, 8-9)

*"Preto neochabujeme; a hoci náš vonkajší človek chradne, náš vnútorný sa zo dňa na deň obnovuje."* (2Kor 4, 16)

Keď adorácia skončí, vonku bude znovu číhať množstvo spúšťačov starého života a konania, oné vybehané koľaje. Bude nás to zvádzať, návyky v nás a očakávania okolia okolo nás, aby sme sa vrátili k tomu starému, vonkajšiemu človekovi, konaniu, správaniu.

*"Bud'te triezvi a bdejte! Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. Vzoprite sa mu, pevní vo viere...!" (1Pt 5, 8-9)*

Bdelosť a odhodlanie viery a nádeje a lásky je to jediné, čo máme, aby sme sa mu s pomocou Božej milosti v Duchu Božom skutočne vzopreli a zvíťazili. Inak padneme znova späť.

*"Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! Duch je síce ochotný, ale telo slabé." (Mt 26, 41)*

V modlitbe odhaľujeme a nasávame do seba novú identitu, ktorú nám Boh daroval. Bdelosťou ju potom, ako zapálený plamienok sviečky, chránime v bežnom živote uprostred sveta, aby nezhasla. Aby sme z nej nevypadli späť, do koľají a stereotypu starého človeka.

Je to onen vnútorný človek, naše pravé Ja, ktoré sa s Kristom dokáže spájať v adorácii, v ňom môžeme ku Kristovi pristupovať. Nie v tom starom, vonkajšom. Ten nemá ku Kristovi prístup, je určený umrieť, byť zničený a prenechať miesto tomu novému. Aj keby sme sa v tom starom modlili a volali k Bohu, budeme sa vždy modliť a volať len na spôsob *zástupov*, nie ako *učeníci* a druhovia Krista! Budeme stále cudzí, nie už domáci Boha. Len ten nový dokáže adorovať Pána a klaňať sa Mu, ba viac, vojsť do jednoty s Ním! Tak, ako to hovorí Ježiš Nikodémovi a Samaritánke.

*"Ježiš odpovedal: "Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť." (Jn 3, 5-7)*

*"Prichádza hodina, ba už je tu, keď sa praví ctitelia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Lebo sám Otec hľadá takých ctiteľov. Boh je duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a pravde." (Jn 4, 23-24)*

A tou pravdou je naše nové Ja vnútorný človek v nás, zrodený z Ducha. On je pravdou, lebo je skutočný, je od Boha. Nie je ilúziou, ako naše staré

vonkajšie ja, ktoré sme si sami upatľali z hriechu, zo strachov a žiadostivosti, to všetkých malicherností a zákerností života bez Boha.

*"Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové."* (2Kor 5, 17)

Božou časťou práce bolo, že v nás znovustvoril a obnovil vnútorného človeka. Už nás znovuzrodil z vody a z Ducha.

Našou časťou práce je teraz odložiť a vyzliecť ten ohavný obal, kuklu, larvu starého človeka, aby ten nový, vznešený, krásny a žiariaci radosťou ako motýľ v lúčoch Božieho Slnka, mohol konečne naplno vzlietnuť, hore, vyššie, až k samému Svetlu.

Musíme to urobiť.

A držať sa pritom nástrojov: Modlitby, lebo v nej, v adorácii a klaňaní sa a mlčaní pred Pánom obzvlášť, posilňujeme vnútorného človeka. Pôstu, pretože on - nielen od jedla - je nástrojom vyzliekania a umŕtvovania starého vonkajšieho človeka. To je askéza. A nakoniec milosrdenstvo, láska, čiže konanie, pretože čokoľvek nie je žité a konané, nie je ešte skutočné. Ale nad tým všetkým a pod tým všetkým musí byť bdelosť, sústredenosť, prítomnosť, pretože bez nej sa beznádejne stratíme v bludisku šerých cestičiek starého človeka ani nie desať sekúnd po skončení adorácie!

*"Prebud' sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!" Dávajte si teda veľký pozor, ako máte žiť: nie ako nemúdri, ale ako múdri. Využívajte čas, lebo dni sú zlé."* (Ef 5, 14-16)

Aký krásny a nádherný je vnútorný človek v nás, až k nezneseniu. Je vskutku božský. Akou rozkošou je čo len naň hľadiť, dotýkať sa ho. Čo potom žiť ho, byť ním! V celej jeho nádhere, sile a slobode! Len treba to jedno...

*"Spolahlivé je to slovo: Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť. Ak vytrváme, s ním budeme aj kralovať."* (2Tim 2,11-12)

Život sa tak pomaly mení - Nie, meníme ho! - na liturgiu, v ktorej neprestajným slávením nášho vnútorného ja uprostred vonkajšieho sveta oslavujeme Boha.

*"Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. ... Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach."* (Mt 5, 14.16)

## Prv, než začneme...

Ľudia sa nestávajú kresťanmi preto, že sme našli nejaký úžasný spôsob, ako sa k nim priblížiť a ako ich osloviť.

Ježiš ponúka život a identitu a svet, ktoré stoja za to.

Ak sme kresťania, potom sme ľudia, ktorí stoja za to, žijeme život, ktorý stojí za to a všetkým tým svedčíme o novom svete, ktorý sme objavili, žijeme v ňom a on fakt stojí za to.

A keď ľudia vidia toto, keď sa presvedčia, že je to naozaj a nielen nejaká pretváрка, búda, klam, potom sa aj oni mnohí rozhodujú, že hej, že to naozaj chcú! Všetci nie, ale mnohí.

Náš problém s "obračaním" iných ľudí "na vieru" je presne v tom, že ich obraciame, teda snažíme sa o to, namiesto toho, aby sme my sami boli dôvodom toho, že sa oni sami od seba obrátia. Nemôžeme napomôcť obráteniu iných, kým sami nie sme obrátení, kým sami nie sme presťahovaní do nového Kristovho Sveta a sami nežijeme novú identitu a nový Život, ktoré sme v tam našli – a nie sme tak dôvodom a motívom ich vlastného obrátenia.



*"Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo zatvárate nebeské kráľovstvo pred ľuďmi! Sami doň nevchádzate, a tým, čo vchádzajú, vojsť nedovoľíte."* (Mt 23, 13)

Princíp apoštolátu Ježiš ukázal na sebe a vysvetlil v jednej trefnej vete:

*"Prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. A cestu, kam idem, poznáte. [...] Ja som cesta..."* (Jn 14, 3.6)

A ako ozvena za Ním Pavol:

*"Napodobňujte ma, ako aj ja napodobňujem Krista."* (1 Kor 11,1)

Podmienkou tohto typu apoštolátu je ale najprv naše vlastné presťahovanie sa do Kráľovstva a život v Kráľovstve, tak, ako to bolo u Ježiša:

*"On im povedal: "Vy ste zdola, ja som zhora. Vy ste z tohto sveta, ja nie som z tohto sveta."* (Jn 8, 23)

A tak, hoci môžeme túžiť po aktivite a apoštolovaní, prv, než s tým začneme, musíme sami vojsť. Ježiš nám dal príklad, keď sa po svojom krste uchýlil na štyridsať dní na púšť do samoty. Alebo Pavol, keď po svojom obrátení sa najprv strávil dva roky na púšti v Arábii, až potom sa vrátil do Damasku a Jeruzalema. Nedarilo sa mu ale nijako veľmi, a tak sa znova uchýlil do ústrania v Tarze. Až keď dozrel a naplno vošiel do Kráľovstva, vrátil sa späť už ako ten Pavol, ktorého poznáme.

*"Ale keď sa Bohu, ktorý si ma už v lone matky vybral a svojou milosťou povolal, zapáčilo zjaviť vo mne svojho Syna, aby som ho zvestoval medzi pohanmi, už som sa neradil s telom a krvou, ani som nešiel do Jeruzalema za tými, čo boli apoštolmi prv ako ja, ale odišiel som do Arábie a opäť som sa vrátil do Damasku."* (Gal 1, 15-18)

*"Keď uplynulo viac dní, Židia sa uzniesli, že ho zabijú. Ale Šavol sa o ich úkladoch dozvedel. Vo dne i v noci strážili brány, aby ho mohli zabiť. No jeho učeníci ho v noci vzali a v koši ho spustili cez hradby. Keď prišiel do*

*Jeruzalema, pokúšal sa spojiť s učeníkmi, ale všetci sa ho báli, lebo neverili, že je učeníkom. Tu sa ho ujal Barnabáš, zaviedol ho k apoštolom a porozprával im, ako na ceste videl Pána a že s ním hovoril a ako smelo si v Damasku počínal v Ježišovom mene. A žil s nimi v Jeruzaleme a smelo si počínal v Pánovom mene. Rozprával a prel sa aj s Helenistami a oni ho chceli zabiť. Keď sa to dozvedeli bratia, zaviedli ho do Cézarey a poslali do Tarzu. A Cirkev mala pokoj po celej Judei, Galilei a Samárii... " (Sk 9,23-31)*

Denno-denné trávenie času v mlčaní modlitby a adorácie nie je strata času, ale nevyhnutná podmienka toho, aby sme vôbec boli schopní niečo urobiť.

*"Preto ju ja vyvábim, zavediem ju na púšť a prehovorím k jej srdcu. Potom jej tam dám jej vinice a údolie... " (Oz 2, 14-15)*

Čo je také zložité na tom, prijať novú identitu a nový život? Veď to tak proste je! Stačí tým byť. Ak veríš, kde je problém? A uverenie tiež nie je žiadna komplikovaná procedúra či zložité dielo. Aj malé dieťa to dokáže za tri sekundy!

*"Veru, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň." (Lk 18, 17)*

Nepozerať na Pána ako "chcel by som uveriť", ale prosto ako veriaci: Tak som tu a tak som tým, Pane. Čo ideme robiť? Čo na nás čaká dnes? Viera je vo svojej podstate tá najľahšia a najjednoduchšia vec na svete!

*"Tak zmyšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi." (Rim 6, 10-11)*

Nemusíme dumať, ako Boží Dar prijať, keď už sme ho dostali a už ho máme! Si synom (dcérou) Boha. Tak k Bohu ako Boží Syn (dcéra) pristupuj! Nie ako človek, ktorý by sa ním ešte len chcel stať. Veď tým popieraš Boží Dar! Ako by si mohol žiť niečo, čo práve popieraš a odmietaš?

*"Sol' je dobrá. Ale ak sol' stratí svoju slanosť, čím ju napravíte? Majte v sebe sol'..."* (Mk 9, 50)

Výsledkom je (aj) adorácia, v ktorej s Kristom sedíme vedľa seba ako druhovia, ako bratia, súrodenci, ako dvaja synovia toho istého Boha na tej istej ceste a v tom istom diele i osude a v hlbokom zdieľaní prežívame túto svoju intenzívnu a dôvernú blízkosť a podobnosť.

Som synom Boha.

Žijem, čo žijem. Konám, čo konám. Nie preto, že sa "to tak má". Nie preto, že sa to dakde prikazuje. Nie preto, že tým chcem niekoho získať alebo niečo získať. Preto, že som Boží syn. Je to moja podstata, môj prirodzený život. To som. Taký som. To žijem. Tak konám. Som, kto som.

Sme s Ježišom bratia. Druhovia. Rodina. Jedna. Jeden klan. Bez čohokoľvek, čo by to komplikovalo. On je môj straší Brat. Našiel ma, márnokratného syn nášho Otca. Našiel ma a priviedol späť. Som späť. Doma. Tu žijeme. Úplne prosto. Je to prosté. Úplne jednoduché. On a ja sme synovia Otca. On a ja sme súrodenci, bratia.

*"Chod' k mojim bratom a povedz im: Vystupujem k môjmu Otcovi a vášmu Otcovi, k môjmu Bohu a vášmu Bohu."* (Jn 20, 17)

Ako to však žiť a udržať si to vo vyhnanstve sveta? Iba tak, že sa už do sveta nevrátiš. Telom síce vo svete, ale mysl'ou už ostaneš doma, v Kráľovstve, pri Staršom Bratovi, v Kristovi.

*"Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť."* (Jn 15, 5)

Svet ťa bude mať za blázna, za naivného, divného. To je v poriadku. Je to cena za to, že sme Boží. Dobrá cena. Stojí to za ňu. Isteže zaplatíme. Proste to prijmi a rátaj s tým.

*"Ak si niekto z vás myslí, že je v tomto veku múdry, nech sa stane bláznom, aby bol múdry." (1Kor 3, 18)*

S Kristom sme bratia. Pred Bohom dedičia. Vo svete blázni. To beriem.

Zachránil si ma, Ježišu. Za to Ti budem navždy vďačný a hlboko sa Ti klaniam ako svojmu Bohu a Záchrancovi. Stal si sa mojím bratom, a to je dôvod, prečo sme si a už navždy budeme zároveň tak hlboko, silne a dôverne blízki.

Nestaraj sa, ako sa správať a čo hovoriť. Jednoducho buď tým, čím si, synom (dcérou) Boha. Ak tým budeš, všetko ostatné už vyplynie z toho.

*"Keď vás budú vodiť do synagóg, pred úrady a vrchnosti, nestarajte sa, ako a čím sa budete brániť alebo čo budete hovoriť, lebo Duch Svätý vás v tú hodinu poučí, čo treba hovoriť." (Lk 12, 11-12)*

## Je krásne byť malým...

*"Preto som tri razy prosil Pána, aby odstúpil odo mňa, ale on mi povedal: "Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti." (2Kor 12, 8-9)*

A veľkosť v malosti. Evanjelium je paradoxné. To preto, že naša identita spočíva mimo nás, nie sme svojstojní. Naša identita i náš život sú v Kristovi, v Bohu. A Kristus Boh je aj našou pravou veľkosťou.

A tak čím sme menší, to znamená, čím je naše Ego menšie a zaberá menej miesta, tým sme väčší, pravda, ak sme s Kristom, pretože tým viac miesta v nás môže zaberat' Kristus, naša práva veľkosť. A keď Ego zmizne úplne, je proces dovŕšený. To je Nebo.

*"On musí rásť a mňa musí ubúdať." (Jn 3, 30)*

Musíme sa učiť byť malí, maličkí, najmenší, ako maličké deti, aby sme mohli byť veľkí Kristovou veľkosťou a učili sa tejto veľkosti, prijímať ju a žiť.

To nie je nejaké cvičenie sa v pokore. Ponižovanie sa. Ak by sme to tak chápali, len by sme paradoxne posilňovali naše Ego a jeho pýchu (Pozrite, aký som pokorný!). Pokorný a ponížený môže byť len ten, kto je niekým, kto sa ma z čoho ponížiť a v čom pokoriť. To ale nie je náš prípad.

My sme nič. Prázdnota. Nemáme sa v čom pokoriť ani z čoho ponížiť. Sme nič. Byť malým znamená, že sme to pochopili. A prijali. S radosťou a bez smútku či bolesti. Pochopili sme totiž, že naša malosť je bránou k tomu, aby sa našou veľkosťou stala Božia Veľkosť. A boli sme stvorení úplne prázdni len preto, aby sme rovnako úplne mohli byť aj naplnení Božou plnosťou, zbožštení v Bohu.

Toto je malosť dieťaťa. Plná radosti, voľnosti, slobody a vzrušenia. Nepotrebujem sa ponížovať a robiť malým, lebo malým som, som ničím, som nedochôdčatom. A viete čo? Ani najmenej to nevádí! Naopak! Je skvelé byť dieťaťom Boha!

*"Veru, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň." (Lk 18, 17)*

Svet je "dospelácky", ale nie dospelý. Len sa na veľkosť a dôležitosť a dospelosť hrá. Skutočne dospieť, dozrieť, znamená stať sa dieťaťom a potom dorásť, ale už do Krista.

*"... kým nedospejeme všetci k jednote viery a poznania Božieho Syna, k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku." (Ef 4, 13)*

*"Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa." (Jn 6, 57)*

Preto je potrebné odpojiť sa od sveta, vyjsť z neho. Musíme vedome zanechať svet aj s jeho hrou na vlastnú dôležitosť a dospelosť. Miesto toho



priať svoju skutočnú povahu, ktorou je úplná ničotnosť, malosť a prázdnota. A potom, ako deti, vziať za ruku Krista a v Ňom objaviť, nájsť a obliecť si skutočnú veľkosť a skutočnú plnosť a dospieť tak, ale už do Krista.

*"Preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vaším Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán."* (2Kor 6, 17-18)

*"Oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí."* (Rim 13, 14)

Máme len dve možnosti. Alebo umelá a komická nafúkanosť a dôležitosť tohto sveta, alebo nádherná radostná a slobodná malosť a úbohosť v Realite Božieho sveta, pripravená a zrelá na naplnenie a oslávenie v Bohu.

*"Jeden brat prišiel k egyptskému otcovi Makáriovi a povedal mu: ‚Otče, povedz mi jedno! Ako môžem dosiahnuť spásu?‘ Starec ho poučil: ‚Chod' k hrobom a vysmievaj sa mŕtvym!‘ Brat tam išiel, vysmieval sa a hádzal kameňmi. Potom sa vrátil a podal Otcovi správnu. Ten sa ho opýtal: ‚A oni ti nič na to nepovedali?‘ Odpovedal: ‚Nič.‘ Vtedy mu starec povedal: ‚Chod' tam zajtra a chváľ ich!‘ Brat tam išiel a chválil ich: ‚Apoštoli, svätci, spravodliví!‘ Potom sa vrátil k starcovi a povedal: ‚Chválil som ich!‘ A on sa ho opýtal: ‚Nič ti neodpovedali?‘ Brat odvetil: ‚Nič.‘ Tu ho starec poučil: ‚Ty vieš, ako si ich zhanobil, a neodpovedali Ti. A ako si ich velebil, a nepovedali na to nič. Taký musíš byť aj Ty, ak chceš dosiahnuť spásu! Nedbaj tak ako mŕtvi ani na krivdu ani na chválu od ostatných ľudí a budeš spasený!‘" (Apoftegmata 476)*

Učiť sa prijímať svoju malosť v Kristovej veľkosti, svoju bezmocnosť v Kristovej sile. Spoliehať sa na Pána. Byť malý znamená byť slobodný.

*"Zlorečený je muž, ktorý [...] telo urobil svojou oporou, ale od Pána sa mu srdce vzdialilo." (Jer 17, 5)*

"... lebo ony sú len tieňom budúcich vecí, no skutočnosť je Kristus." (Kol 2, 17)

"Všetci sa navzájom zaodejte pokorou, lebo Boh pyšným odporuje, ale pokorným dáva milosť. Pokorte sa teda pod mocnou Božou rukou, aby vás povýšil v určenom čase. Na neho zložte všetky svoje starosti, lebo on sa o vás stará." (1Pt 5, 5-7)

## Tu sme doma.

Ty, Pane, si všetko. Pri Tebe mám všetko. Ty si Nebo. Čo by som ešte mohol pridať tam, kde už všetko je? Rozkošou človeka je nič, než byť pri Tebe. Ty si Domov.

Ako by človeka mohlo napadnúť ešte o niečo, čokoľvek, prosiť? Pre iných a za nich, to hej. Prihovárať sa a prinášať ich pred Pána. Ale pre seba? Čo by mohlo ešte chýbať tam, kde už Všetko, sama Plnosť a Pôvodca všetkého Je?

Starosti, smútok, strach, smäd,... Všetko sa rozplýva v blízkosti Toho, ktorý Je. Nebo na zemi. Eucharistia. Adorácia, život Neba. Prijímanie, Pokrm Neba. Prečo nám trvá tak dlho pochopiť to? Ak vôbec. Že je to tak prosté. Priame, číre a jednoduché ako holubica. Ako sám Pán, v ktorom niet tieňa ani zatmenia. V ktorom áno je vždy áno a ktorý sám je veľké Áno.

"Pre mňa je slasťou byť v Božej blízkosti a v Pánu Bohu svoju nádej mať." (Ž 73, 28)

"Ježiš im povedal: "Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť." (Jn 6, 35)

Nič viac nie je treba. Všetko môžeme nechať tak. Stačí mlčať a byť s Ním, pred Ním. Tu sme doma. A vskutku sme doma.

Tu, pred Eucharistiou, sa učíme byť deťmi. Poznávame, že všetko z Neho vychádza a od Neho závisí. On je Skutočnosť.

Koho z ľudí by napadlo, že je to také jednoduché?

*"V posledný, veľký deň sviatkov Ježiš vstal a zvolal: "Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije. Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody." (Jn 7, 37-38)*

*"Pri večeri vzal Ježiš chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával učeníkom, hovoriac: "Vezmite a jedzte: toto je moje telo." Potom vzal kalich, vzdával vďaka a dal im ho, hovoriac: "Pite z neho všetci: toto je moja krv." (Mt 26, 26-28)*

Apoštoli a učeníci tri roky adorovali Pána, kým Ho prvý raz prijali ako Chlieb Života. Aká lepšia brána k Hostine by mohla byť, než klaňanie sa a spočinutie adorácie?

*"Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam." (Jn 14, 27)*

*"Vojdi do radosti svojho pána." (Mt 25, 21)*

Po čom by ešte mohol túžiť, čo by ešte mohol chcieť človek, keď toto dostane? To je apatheia kresťanov. Nie *apatia* stoikov, nie *vyvanutie* budhistov. Toto je *apatheia* toho, kto našiel všetko, našiel plnosť. Kto konečne dokončil svoj beh, skončil svoje hľadanie a spočinul.

Nebo, to je mlčať a byť pred Pánom, s Pánom, v Pánovi. Cirkev, to je spoločenstvo bratov a sestier, ktorí tomu rozumejú, lebo sami to žijú. Spoločenstvo, s ktorým a v ktorom môžeme takto mlčať a byť a zdieľať túto Plnosť medzi sebou navzájom bez toho, aby bolo treba slov.

*"A keď pritiahli lode k brehu, opustili všetko a išli za ním." (Lk 5, 11)*

Boží svet sa tak úplne odlišuje od toho, v ktorom žijeme! Má iný základ, sleduje úplne iné ciele, žije inak a koná úplne inak.

*"Vlk ich trhá a rozháňa." (Jn 10, 12)*

*"... keď nám dal poznať tajomstvo svojej vôle podľa svojho dobrotivého rozhodnutia, čo si v ňom predsavzal uskutočniť v plnosti času: zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi." (Ef 1, 9-10)*

*"Ved' on je náš pokoj! On z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo." (Ef 2, 14)*

Preto to bez obrátenia, tak hlbokého, že je úplnou premenou mysle, novým narodením sa, nejde.

*"Každý, kto vidí Syna a verí v neho, má večný život; a ja ho vzkriesim v posledný deň." (porov. Jn 6, 40)*

V Eucharistii Pán prichádza v tele, aby aj telo mohlo hľadiť a dotýkať sa a mať podiel na spoločenstve i spáse. Nič už viac nebude vylúčené. Všetko je zahrnuté. Duch, duša i telo. Boh je Bohom všetkého. Všetko v ňom má svoje naplnenie. Všetko v ňom nachádza svoj pokoj.

*"Radosťou naplňáš končiny východu i západu." (Ž 65, 9)*

## Cez telo

Dovoľ mi, Pane, ostať pri Tebe a viac už nič nechcieť.

Si Duchom a prichádzaš, aby si sa stal našim duchom. Stal si sa dušou, aby si sa spojil s našou dušou. Vzal si si telo<sup>3</sup>, aby Ťa mohlo nájsť a spojiť sa s Tebou aj naše telo. Stal si sa celým človekom, aby sa v Tebe človek mohol stať celým Bohom. Celý človek môže k Tebe prísť, nič nie je vylúčené. Celý človek v Tebe nachádza spásu.

Pomôž mi, Pane, dnešok urobiť tým dňom, keď sa úplne, celý a navždy ponorím do Teba.

Buď, Pane, dušou mojej duše, telom môjho tela... áno, aj tela. Buď mojim Duchom. Buď vo mne všetkým.

Svätý, oddelený a vyňatý to sveta, aby celkom Boží a len Boží. Áno. To je ono. To chcem a súčasne pred tým utekám. Časť mňa, vnútorný človek, ja sám, po tom tom túžim. Ego sa toho desí. Ale Ego nesmie rozhodnúť. Veď je mŕtve, už teraz, hoci o tom nevie a myslí si, že žije.

Naozaj to znamená čo do mysle, čo do túžby zanechať všetko ostatné, byť už len a navždy Boží. Je to ako prepodstatnenie. Akcidenty ostanú. Podstata sa zmení. Nový človek. Nové stvorenie.

V Tebe, Pane, sú všetky riešenia. V Tebe je život. V Tebe je všetko, Ty si všetkým.

Všetko dosadá na svoje miesto. Pane, zakotvi ma v sebe! Pomôž mi byť a zostať sebou. Zostať Tebou. V Tebe, Milovaný, Ženích.

Telo je kotvou reality. Moje telo a Kristovo Telo. Toto gnostici nechápali. Preto sa stratili v gnóze, v snívaní a fantazírovaní. Sme stvorení ako hmotné telo, cez hmotné telo k nám prichádza Kristus. A tam, tu, v tomto hmotnom tele, sa spája s našou dušou a stáva sa našim Duchom a tak je v nás nami, novým človekom. V tom je tajomstvo pôstu, toho telesného i čistoty, tej telesnej, že totiž musíš Krista prijať v tele, alebo vôbec. Nedá sa to oddeliť.

---

<sup>3</sup> V dnešnom texte používam slovo „telo“ v jeho antickom a dnes bežnom zmysle slova: ako hmotnú hmatateľnú časť nášho bytia.



Sme telo. Sme duša. Oboje je jedno. Tak, ako učí Písmo. Preto viera vo vzkriesenie tela. Ale ak telo má žiť a byť vzkriesené, potom aj telo musí uveriť a obrátiť sa. A vari samé prvé. Bez neho sa duša nepohne.

*"A neviete, že vaše telo je chrámom Ducha Svätého, ktorý je vo vás, ktorého máte od Boha, a že nepatríte sebe? Draho ste boli kúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele." (1Kor 6, 19-20)*

Kristus k nám prichádza v Tele Eucharistie. Je to pre nás znamenie? Prijat' Ho telom... Začať telom, urobiť telo svätým, Božím. Gréci pochybovali, či v zdravom tele vždy prebýva vždy aj zdravý duch. Ale v Kristovi to vyzerá byť isté. Vo svätom tele prebýva Svätý Duch. Kristus sám. Telo je dôležité. Telo je brána. Naša brána k Bohu a Božia brána k nám.

*"A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. A my sme uvideli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodný Syn, plný milosti a pravdy." (Jn 1, 14)*

*"Pevne dúfam, že ako vždy, tak aj teraz, bude oslávený Kristus v mojom tele, či už životom alebo smrťou." (Flp 1, 20)*

*"A keď máme, bratia, smelú dôveru, že vojdeme do Svätyne skrze Ježišovu krv, tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo." (Hebr 10, 19-20)*

*"Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta." (Jn 6, 51)*

*"Dajte si pozor, aby vás niekto nezviedol filozofiou a prázdny mánením, založeným na ľudských obyčajoch a na živloch sveta, a nie na Kristovi! Ved' v ňom telesne prebýva celá plnosť božstva." (Kol 2, 8-9)*

*"[A tak] krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý." (1Kor 9, 27)*

Askéza. Pôst, ten telesný, od jedla. Práca, tá telesná, manuálna. Zdržanlivosť, tá tela. Všetko to má zmysel, hlboký zmysel. Kým sa nepohne telo, duša iba sníva. Musíme začať od tela. Obrátenie musí začať od tela. Duša musí pohnúť telom. Inak prehrá. Neskončiť telom, to nie, ale začať ním.

Naše telo je takto - Možno? Pravdepodobne? Takmer iste? - kľúčom aj k Božiemu Telo, k Eucharistii. Chlebu života. Nedá sa prijať dušou, ak ho súčasne neprijmeme aj telom. Zdá sa, že toto veľmi dobre chápali rani kresťania.

V Starom zákone prv, než sa niekto priblížil k Stánku, musel najprv posvätiť svoje telo. Až potom mohol vstúpiť. Tak to, zdá sa, funguje.

*"Bratia, pre Božie milosrdenstvo vás prosím, aby ste svoje telá prinášali ako živú, svätú, Bohu milú obeť, ako svoju duchovnú bohoslužbu."* (Rim 12,1)

*"... rozmyšľajú o Pánových veciach, aby boli sväté telom i duchom."* (1 Kor 7,34)

\*\*\*

Neviem, je to len pocit. Silný a naliehavý. Ani mu zatiaľ dobre nerozumiem. Ale je veľmi silný. Že totiž Telo Eucharistie musí byť najprv prijaté telom, aby mohlo byť prijaté duchom. Akoby bolo nejaké zvláštne spojenie medzi telom a Telom.

*"Kalich, ktorý je zo stvorených vecí, vyhlásil za svoju krv a ňou podporuje našu krv. A o chlebe, ktorý je zo stvorených vecí, uisťuje, že je jeho telom, a posilňuje ním naše telá. Keď teda namiešaný kalich a hotový chlieb pojmu Božie slovo a stávajú sa Eucharistiou Kristovej krvi a tela, ktoré podporujú a posilňujú podstatu nášho tela, ako môžu niektorí tvrdiť, že telo nie je schopné prijať Boží dar, čiže večný život, keď sa živí Kristovou krvou a telom a je jeho údom?! Aj svätý Apoštol hovorí v Liste Efezanom: „Lebo sme údmi jeho tela, z jeho mäsa a z jeho kostí,“ (porov. Ef 5,30) a nehovorí to o*

*nejakom duchovnom a neviditeľnom človekovi – „ved' duch nemá ani kosti, ani mäso“ (Lk 24,39) –, ale o opravdivom človekovi, čo pozostáva z mäsa, šliach a kostí, živí sa z kalicha, ktorý je jeho krvou, a posilňuje sa chlebom, ktorý je jeho telom.“ (Irenej z Lyonu)*

Slúžiť Bohu telom. Kľaňať sa Mu telom. Uctievať Ho telom. Spájať sa s Ním v tele. Milovať Ho, dotýkať sa Ho telom. Poznávať Ho telom. A nielen svojim telom. Telom sveta. Samej zeme. Cez veci. Cez predmety. Cez samú hmotnú realitu. Cez všetko a každé stvorenie.

*"Co je to dobrotivé srdce? Srdce, které plane pro celé stvoření, pro lidské bytosti, pro ptáky a zvířata a démony, pro každého tvora. Kdo má takové srdce, nemůže vidět či přivolat na mysl žádné stvoření, aniž by se jeho oči naplnily slzami obrovského soucitu, který mu rozdírá srdce... proto se takový člověk nikdy nepřestává modlit ani za zvířata." (sv. Izák Sýrsky)*

*"Skrze nebe, zemi a moře, skrze dřevo a kámen, skrze všechno viditelné i neviditelné stvoření se klaníme Stvořiteli a Pánu, který učinil všechny věci. Stvoření nemůže uctívat tvůrce přímo a samo od sebe, ale skrze mne nebesa ohlašují slávu Boží, skrze mne se měsíc klaní Bohu, skrze mne jej hvězdy oslavují, vody, deště, rosa a vše stvořené skrze mne uctívá a chválí Boha." (Sv. Leontios z Cypru)*

*"Kto čítal Hexameron, výklad šesťdňového diela stvorenia od sv. Bazila Veľkého, objaví tu rovnakú túžbu, ibaže v d'aleko veľkolepejších rozmeroch, neskrotiteľnú chuť zachytiť rytmus vesmíru, odpočúvať všetko to, čo rastie v rastlinách, čo sa hýbe v živočíchoch, čím šumí more a čo kričí vo svedomí človeka neutlmitelným volaním, počuť v tisícoch slov jedinú Slovo. Všetci sa vyznačujú želaním: zachytiť jedným jediným pohľadom a účastniť sa jediným hrdinským aktom na celom pulze života, ktorý od Boha prúdi na zem a zo zeme stúpa hore, k Bohu." (Tomáš kardinál Špidlík)*

Proste... Vtelenie.

Vnútro je na povrchu.

# Čriepky V

Pôst, mlčanie, chudoba, ticho, prázdnota, jednoduchosť, všetko toto sú mocné prostriedkov, ako sa vrátiť a držať v realite. A práca, samozrejme práca. Oni nás do reality vracajú, ona nás v nej drží.

\*\*\*

Tak, ako nemôžeš vojsť do Kráľovstva, ak (po vzore protestantov) vydelíš a odmietneš jeho obyvateľov, Máriu a svätých; takisto doň nemôžeš vojsť, ak nezahrneš aj svoje telo, hmotnú realitu. Stručne, Mária je bránou do Neba, telo je topánkami, v ktorých doň putujeme. Môžeme do Neba vojsť alebo celí, alebo vôbec. Preto na tele záleží rovnako ako na duši.

\*\*\*

Kristus je v Eucharistii prítomný celý a úplne, so svojim božstvom i ľudstvom, Telom i Dušou. Ako by sme Ho mohli prijímať, ak nie rovnako? Telo telom, Dušu dušou, celého Krista celým sebou? Byť svätí myslou, tomu ešte rozumieme. Ale byť svätí telom, to musíme najprv prijať, uvedomiť si, stráviť a začať sa to učiť. Bez tela to ale najskôr naozaj nepôjde. Spolu s telom ale pôjde aj všetko to, čo mu náleží, od jedla cez peniaze a majetok až po prácu.

\*\*\*

Dve veci, od ktorých nás Diabol odvádza: *Obrátenie*; a *spoločenstvo*, spoločné žitie viery, spoločný rast vo viere.

\*\*\*

Kresťanstvo sa odovzdáva životom, ku ktorému sa možno pridať – nie aktivitou, ktorej sa možno zúčastniť, či dokonca len slovom, ktoré možno počuť.

\*\*\*

Žiť v Kristovi v Duchu Svätom znamená namiesto dumania viac mlčať a vnímať. Bez posudzovania, bez porovnávania sa, bez posudzovania, bez ohľadov, v otvorenej a radostnej zvedavosti Božieho dieťaťa na výlete s Bohom. Ale to dokáže len ten, kto je sám pred sebou najmenší možný, až tak, že už nemá strach, nemá o čo a ničoho sa už preto neobáva. Je slobodný a plne sám sebou.

\*\*\*

Vnútro musí preniknúť na povrch. Naše kresťanstvo sa musí vteliť. Inak nie je skutočné. Musí sa vteliť do nášho tela, nášho hovorenia, správania, skutkov. Musí sa vteliť do našej domácnosti, majetku, zamestnania. Ale ešte viac, musí sa vteliť aj do spoločenstva Cirkvi vo farnosti a v našom malom spoločenstve. Tak, aby sme nielen my boli súčasťou tela Cirkvi, ale aby Cirkev, spoločenstvo, bolo rovnako súčasťou nášho tela, súčasťou nás, aby sme celkom samozrejme svoje kresťanstvo, svoj život v Bohu a s Bohom a svoju prácu na Kráľovstve, aby sme všetko toto úplne samozrejme žili a konali v tele spoločenstva, ktoré je našim telom a my súčasťou jeho tela.

\*\*\*

Byť kresťanom znamená byť už teraz, tu, na zemi, človekom *zmŕtvychvstalým* – tak, ako bol *zmŕtvychvstalým* tu na zemi aj Kristus. V nádeji, že raz budeme aj *nanebovstúpení* tak, ako je už dnes *nanebovstúpená* naša Hlava, Kristus. Ako sme dnes účastní na jeho *živote*, že teda tak budeme účastní aj na Jeho *večnosti*.

\*\*\*

Znakom toho, že sme sa naozaj obrátili a teda zmenili svoje myslenie, je to, že v našej mysli sa začínajú uskutočňovať dve rady Písma. Prvá: neprestajne sa modlite; a druhá: buďte úplne a celkom zaujatí Božou vôľou. To je známka toho, že svoje kresťanstvo a svoju spásu a svoj odchod do Neba



už začíname brať naozaj smrteľne vážne. V tom je aj pointa *hesychazmu*: naplniť a upriať takto našu myseľ úplne na Boha.

\*\*\*

Eucharistia prichádza premeniť Kristovo Telo a utvoriť z nás telo aj navzájom. Preto dispozícia k prijatiu eucharistie spočíva presne v tom to že túžim z celého srdca sa zrieknuť seba a byť Kristom, jeho Telom a on našou Hlavou a zároveň túžime celým srdcom byť so všetkými ostatnými bratmi a sestrami v cirkvi jediným skutočným telom.

\*\*\*

Byť kresťanom znamená, byť Kristovým Telom. A aj keď Ním v istom zmysle sme aj osamote, predsa v plnosti sme týmto Telom len ako zhromaždení. Preto v zhromaždení je naša sila. Keď sme zhromaždení v Kristovom mene, vtedy sme naplno Jeho Telom a vtedy v nás a cez nás Jeho Moc najplnšie pôsobí.

\*\*\*

Je tak desne ľahké sklíznuť a nahradiť Boha vlastnou predstavou a kresťanstvo vlastnými myšlienkami a ani si to nevšimnúť! Pokora, mlčanie, *kenóza*, zanechanie seba a svojej vôle... Čo iné môžeme urobiť pre to, aby sme tomu nepodľahli?

\*\*\*

Chceš do Neba? Nič prostejšie! Stačí sa zrieknuť seba, aby si sa následne mohol stať Kristom a v Kristovi Bohom. Tot' vše. A ak ti to príde ťažké... no, poteším ťa! Čo keby som ti povedal, že v skutočnosti sa vlastne ani nemusíš ničoho zriekať, pretože sám osebe ani ničím nie si a ani nič nemáš?

\*\*\*

Poznanie seba a vlastnej úbohosti vedie k súcitu. Poznanie Boha k nádeji.

\*\*\*

Vedomie úbohosti sa prejavuje v tom, že samých seba považujeme iba za sprievodcov Boha a nie naopak. Nie je to Boh, od ktorého čakáme pomoc v našich dielach. Sme to my, ktorí ani nie že pomáhame Bohu, skôr Ho len sprevádzame a najviac ak tak ho v sebe ako nejakí Boží „bacilonosiči“ vnášame tam, kam ideme – a potom „necháme účinkovať“.

\*\*\*

Znamená a zázraky sprevádzajúce ohlasovanie sú podobné reklamným predmetom, ktoré rozdávaajú zástupcovia nejakej firmy. Dúfajú, že nimi upútajú vašu pozornosť, ale súčasne veria, že nezostanete len pri predmetoch, ale začnete sa zaujímať o ich firmu – a tam vás už nepresvedčia ani nezaujmu reklamné predmety, ale sama firma, jej výrobky, kvalita a ponuka. Aj pri hlásaní Krista a Evanjelia zázraky pútajú pozornosť. Ale kto ostáva len pri nich (časté pokušenie charizmatikov, hlavne protestantských), robí kolosálnu hlúposť. Zaujímavá je totiž sama firma – Boh konajúci v Tele Cirkvi – a tá presvedča už nie „kejklami“ zázrakov, ale svojou vlastnou kvalitou: tým, že v nej skutočne je Boh, že v nej skutočne pulzuje večný Boží život, tým že skutočne je prvotinou Kráľovstva na zemi.

\*\*\*

Láska sa prejavuje sústredenosťou na toho, koho milujeme. Sústredená pozornosť milujúceho Milovanému je tým, čo v modlitbe Bohu obetujeme.

\*\*\*

Vykúpenie znamená, že sme boli zo sveta, v ktorom sme každý každému potenciálnym nepriateľom – „súdruh súdruhovi vlkom“, ako to za onej viery istý súdruh trefne vyjadril – do sveta Božieho Kráľovstva, kde si všetci sme priateľmi. Byť kresťanom znamená, že sa rozhodnem považovať každého človeka za svojho skutočného priateľa (strateného či nájdeného, ale priateľa). Znamená to, že sa rozhodneme ku každému ako priateľovi správať

(ak treba, s patričnou dávkou triezvej opatrnosti, ale stále ako k priateľovi), so skutočnou srdečnosťou. Ale hlavne, byť kresťanom znamená, že práve pre svoje presťahovanie sa do Kráľovstva a odpojenie sa od „rebríčka dominancie“ tohto sveta a jeho záujmov, cieľov a súbojov, toho aj naozaj schopný sme: ako cudzinec na odchode, človek, ktorý už odchádza, dokážeme byť zrazu priateľom s každým. Niečo, čo v menšej a prchavejšej forme vidíme, *keď niekto odchádza zo zamestnania alebo z politiky a v tej chvíli, keď už konečne o nič nejde, si dokáže skutočne a úprimne podať ruky a posediť aj s tými, ktorí ešte včera boli jeho smrteľní protivníci.*

\*\*\*

Jedno slovo, ktorým by sme dokázali charakterizovať kresťana? Priateľ. Človek prenesený zo sveta do Kráľovstva a tak oslobodený od sebeckta a tak schopný naozaj priateľom byť. Priateľom Boha. Priateľom každého človeka. Priateľom všetkého stvorenstva. To je všetko. V tom je všetko.

\*\*\*

Základná dilema celého sveta je dilema medzi dostatkom a nedostatkom. Boh žije dokonalý dostatok, preto nepozná sebeckto, nepozná žiadostivosť, nepozná strach. V Raji Boh ponúkol človekovi dostatok, ale zdanie nedostatku, ktoré vzbudil diabol, spôsobilo hriech a ten zničil Raj. Od tej chvíle žijeme nedostatok a v tomto nedostatku nikto z nás nedokáže žiť, myslieť, konať ako Boh, ktorý žije v dokonalom dostatku. Až keď nás Boh vykúpil a preniesol späť do svojho Kráľovstva, môžeme konečne byť ako Boh, pretože konečný žijeme dokonalú, istotu a dokonalý dostatok. Namiesto žiadostivosti a strachu nastupuje radosť, vďačnosť a súcit. Namiesto pýchy života pokora, ktorá je prostou a radostnou pravdou.

\*\*\*

Blaženosť, to je radosť preniknutá nezmerným smútkom a bôľom - a smútok a bôľ preniknuté nesmiernou radosťou. Jedno jej dáva hĺbku, druhé výšku a jas.

\*\*\*

Nestaraj sa o výsledky. Buď synom Boha, to úplne postačí. Ostatné nechaj na Pána, nech On sa stará.

\*\*\*

Svätosť by sa dala popísať aj ako nekompromisnosť. Nekompromisnosť vo veci dobra a zla. Nekompromisnosť čo sa týka Boha a Božích vecí. Ňou sa človek konečne rozhoduje pre Boha a Jeho Kráľovstvo – a stáva sa „svätý“, čiže „oddelený“ od sveta, z ktorého ako kedysi Mojžiš a Izrael vyšiel.

\*\*\*

Spása nie je o tom: neurobil som žiadne zle veci, splnil som si náboženské povinnosti, preto ma Pán Boh za odmenu vypustí do Raja.

Ani o tom: Uveril som v Krista a preto ma Pán Boh spravodlivo nepotrestá v Pekle a dokonca ma ako bonus vypustí do Raja.

Spása je toto: Boh mne, hriešnemu, zadarmo odpustil všetky hriechy a daroval mi dar svojho vlastného Božieho Trojičného Života. Ak sa Ho naučím žiť, môžem ho s Ním v Trojici žiť naveky.

\*\*\*

Snaha meniť iného je niekedy iba kompenzáciou strachu zmeniť seba, formou prenosu na iných toho, čo by sme si želali sami na sebe, len sa toho bojíme.

# Pieskovisko bohov

Čo znamená prijímať Krista telom?

Na počiatku, keď Boh stvoril svet, sa Boží Duch vznášal nad vodami. A potom začalo dielo stvorenia, v ktorom Boh túto neurčitú masu usporiadal a sformoval do krásneho a nádherného sveta.

Je to možno niečo podobné aj v našom živote. Duch, vnútorný človek pretvorený, premenený, stvorený z evanjeliá, zo zmeny myslenia, ktorou je obrátenie – a plný Ducha Božieho, ktorý Ho preniká a naplňa, – teraz vstupuje, ako kedysi ten istý Boží Duch, do hmotnej reality, aby ju pretvoril a usporiadal podľa Boha. Aby ju urobil - ako by povedali Gréci - Pravdivou, Dobrou a Krásnou a teda dokonalou. Najlepšou možnou podľa vzoru, podľa normy, podľa ideálu, ktorým je Kristus. Môžeme si to prirovnať aj k Mojžišovi, ktorému Boh neustále hovorí: urob všetko to pozemské, hmatateľné, viditeľné, podľa vzoru, ktorý si videl na vrchu.

Kristus sa stáva dušou našej duše. Cez ňu ale vstupuje aj do nášho tela a cez telo aj do nášho hmotného sveta, aby sa stal telom nášho tela, svetom nášho sveta. Stredom, ktorý všetko preniká. Prijímať Ho znamená prijať Ho do tohto všetkého a premeniť toto všetko podľa Krista. Našu dušu, Ducha, myslenie, podľa Duše Kristovej, naše telo a hmotný svet podľa Tela Kristovho. Aby bol vo všetkom stvárnený Kristus. Aby tak, ako podstata Jeho Duše bola napodobnená a akoby zopakovaná v našej duši, aby tak isto podstata Jeho Tela aby bola napodobnená, akoby zopakovaná, stvárnená a vytlačená do nášho tela, domu, v ktorom žijeme, záhrady, ktorú obrábame, firmy, ktorú vedieme, práce, ktorú konáme. Aby všetko, ešte aj oblečenie či jedlo, aby všetko bolo "podľa vzoru, ktorý si videl na Vrchu" Pánovom.

Tak sa v našom živote všetka činnosť stáva bohoslužbou. Všetko v našom živote sa stáva chrámom, Rajom, Božou záhradou. A cez toto všetko sa my sami stávame spolustvoriteľmi Boha a v tomto zmysle akoby aj stvoriteľmi samých seba. Nie je to pritom nič nedôležité! Veď zbožštenie znamená byť vo všetkom ako Boh, a teda aj v Jeho Stvoriteľstve. Vráťane toho, že stvoril aj nás. A tak telo, svet, hmota, sú hlinou, ktorú nám Boh vložil do rúk, aby sme ju formovali a skrze toto formovanie my sami dorástli do podoby Hrnčiara.



Svet je dielňa, ihrisko, pieskovisko Božích deti.

Len musíme porozumieť a pochopiť to. Načím nám ponoriť sa do tejto hry. Prúdiť ňou. Bezstarostne a radostne, pretože je to len hra. Život, ten pozemský, je len hra, nie tragédia. Hra, ktorá sa dohrá, skončí a odloží. Ale súčasne sa do nej vložiť úplne celí, úplne sa ňou nechať zaujať a pohltiť, prúdiť ňou, pretože súčasne na tejto hre záleží, smrteľne záleží. Nie na samej hre, ale na tom, že jej hraním a úspešným dokončením sa my sami niekým staneme: bohmi na obraz a podobu Boha, stvoriteľmi na obraz a podobu Stvoriteľa. Hra skončí, ale to, kým sme sa v nej stali - bohmi a či diabliami - to už ostane naveky. A tak v tomto smere aj my sami sme hlinou, ktorú rukami hry, ktorej vravím "život", formujeme - podľa vzoru Boha či Diabla, čo si vyberieme - a svet pecou, v ktorej bude táto naša podoba nakoniec vypálená a ostane nám už navždy.

*"Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu."*  
(1Kor 10, 31)

Práve preto!

Pravda. Dobro. Krása. Láska a jej jednota. Čiže dokonalosť Boha. Všetko toto, po vzore Boha a nie po vzore sveta a Diabla, je našou úlohou vložiť do toho, čím sme a čo žijeme. Stvárniť podľa toho svoju dušu. Svoje telo. Svoj dom. Svoj svet. Premeniť celého seba na dieťa Boha a svoj svet na kúsok Raja. Otvoriť jeho brány a urobiť z neho miesto stretania, lásky, spoločenstva, jednoty. Predchut' Neba. Prvotinu Neba na zemi.

Aj Diabol má svoju pravdu, je ňou vôľa k moci a z nej zrodený klam a ilúzia. Má aj svoje dobro, je ním vlastný prospech a zisk. Ma aj svoju krásu, je ňou estetika, sama osebe prázdna, chladná, často zlá a smrtiaca, pretože prostá pojmov dobrá a zla - veď dokonca aj vražda či akékoľvek zlo a bezcitnosť sa dajú konať esteticky. Namiesto lásky vebí zápas a boj, bár ich aj nazveme súťaž či konkurencia. Tohto sa musíme chrániť. Inak sa sformujeme a svet nás vypáli už navždy do podoby Pekla!

Prijať vteleného Krista v Tele Eucharistie znamená prijať Ho do tohto všetkého, do svojej duše, do svojho tela, do svojho domu i do svojej práce. A prijať Ho do tohto všetkého znamená všetko toto naplniť a sformovať, pretvoriť podľa Krista, do podoby a podľa vzoru Jeho Pravdy, Jeho Dobra, Jeho Kráasy, Jeho Lásky. Aby tak bol Kristus takto prítomný a vtelený vo všetkom. Aby všetko bolo Kristovské. Aby bol Kristus všetko vo všetkom. Nič nemôže a nesmie byť z tohto diela vyňaté!

Uvažujme nad tým! Naše telo, stvárnené do podoby Krista. Aké bude? Ako bude vyzerat' ? A náš dom, stvárnený podľa Krista do podoby Božieho Raja, aký bude? Ako bude vyzerat' ? Čo sa v ňom bude konať a žiť? A čo naša práca, konaná na Kristov spôsob, aká bude a ako bude konaná?

Vzrušujúce, že?

## Si milujúci?

Si milujúci?

*"Keby som mal dar prorocstva a poznal všetky tajomstvá a všetku vedu a keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol."* (1Kor 13, 2)

Bežne sa označujeme ako veriaci ľudia.

Ale viera sama ešte veľa neznamená. Láska je dôležitá. Nemali by sme sa pýtať: Si veriaci? Ale: Si milujúci?

Viera stačí na to, aby sa na nás udiali Božie zázraky, ako vraví znova a znova Ježiš, že *"tvoja viera ťa uzdravila"*.

Viera stačí ešte aj na to, aby sa to dialo cez nás, stačí na spoluprácu s Bohom:

*"A tých, čo uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: v mojom mene budú vyháňať zlých duchov, budú hovoriť novými jazykmi, hady budú brať do rúk a ak niečo smrtonosné vypijú, neuškodí im; na chorých budú vkladat' ruky a tí ozdravejú."* (Mk 16, 17-18)

Ale zázraky a znamenia ešte nie sú spása:

*"Mnohí mi v onen deň povedia: "Pane, Pane, či sme neprorokovali v tvojom mene? Nevyháňali sme v tvojom mene zlých duchov a neurobili sme v tvojom mene veľa zázrakov?" Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal; odíďte odo mňa vy, čo páchate neprávosťou!"* (Mt 7, 22-23)

Bránou do života je láska.

*"Každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha."* (1Jn 4, 7)

*"Lebo vôľa môjho Otca je, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život; a ja ho vzkriesim v posledný deň."* (Jn 6, 40)

Láska, to je presne to "vidieť Syna". Vidieť Krista a zamilovať si to, čo vidíme. Zamilovať si to - a túžiť aj sami takí byť. Lebo o tom to je. Kristus sa stal našim vzorom, našim idolom. Zbožňujeme Ho. Obdivujeme. Uctievame. Sme do Neho zbláznení. Ako každý takýto človek, aj my svoj idol napodobňujeme. Čo by sme dali za to, keby sme mohli byť ako On!

A tu Ježiš hovorí: Ak má vidíte a veríte vo mňa... Veríme v čo? V toto:

*"Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky — ... Nenechám vás ako siroty, prídem k vám. ... V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás."* (Jn 14, 15-16.18.20)

Ježiš sľubuje, že ak Ho milujeme - obdivujeme, zbožňujeme, túžime sa Mu podobať a neviem čo by sme dali za to, aby sme mohli byť ako On - tak On príde, zjaví nám seba, dá nám toho istého Otcovho Ducha, ktorý naplní aj Jeho, aby sme tak mohli byť v Ňom a On v nás - a to znamená: byť ako On!

Ježiš hovorí: Ak má milujete a túžite byť tým, čím som Ja, Ja vám to umožním! Dám Vám svojho Ducha a v ňom budete ako ja!

*"V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto?! Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. A cestu, kam idem, poznáte."* (Jn 14, 2-4)

Sám Kristus je tou cestou, pretože byť u Otca znamená byť tým, čím je Kristus, synom Boha. Jediný spôsob, ako byť u Boha ako u Otca je stať sa tým, čím je Kristus, stať sa Kristom a teda synom v Synovi.

*"Ježiš mu odpovedal: "Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa."* (Jn 14, 6)

Je to celé o láske. V Ježišovi sa nám Boh zjavil na ľudský spôsob. A opýtal sa: Tak čo, páči sa vám to? Páči sa vám Boh? Chceli by ste aj vy byť takýto?

A tým, ktorým sa to zapáčilo a veru by takými byť chceli a túžia po tom, dal svojho vlastného Ducha, aby naozaj mohli.

A tí, čo v láske Ducha prijali a stali sa takými, ako Kristus, synmi v Synovi, tí sú synmi Boha a Boh je ich Otec a sú dedičmi Kráľovstva. Toto je Nebo.

Celé je to tak o láske. Milujeme Boha, to, čím je, preto je pre nás slasťou byť s Bohom a byť ako Boh a jednať a žiť ako Boh (čiže plniť Jeho prikázania, to, čo hovorí a koná a ukazuje), je to naša životná túžba a záľuba a Boh ju na nás plní skrze svojho Ducha!

*"Ježiš mu odpovedal: "Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prídeme k nemu a urobíme si uňho príbytok.""* (Jn 14, 23)

Viera v tomto zmysle nastupuje až po láske. Najprv je láska: túžiš byť ako Boh? Páči sa ti to? Miluješ to? A miluješ Boha samého? Túžiš byť a žiť s Ním a len s Ním, naveky?

Až potom prichádza viera: Veríš Bohu, že takým byť a tak žiť môžeš? Veríš Mu? Ideš do toho? A ak hej, z tejto viery sa zrodí nádej, v ktorej sa na túto cestu vydáme. A On nám dá svojho Ducha, už nielen dary Ducha na konanie znamení a zázrakov, ale samotného Ducha, aby sme mohli žiť to, čo milujeme.

*"Človek sa stáva bohom, pretože miluje všetko to, čo miluje Boh."* (sv. Klement Alexandrijský)

Tak ako?

Si milujúci?

Je Kristus tvoj idol, ktorému sa zo všetkých síl túžiš podobat', dal by si všetko na svete za to, aby si mohol byť taký, ako On? Lebo...

*"Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden."* (Mt 10, 37)

Ale ak Ho hoden si, potom:

*"... dýchol na nich a hovoril im: "Prijmite Ducha Svätého.""* (Jn 20, 22)

*"Tí, čo majú závdavok Ducha a sú plní nádeje na vzkriesenie, a teda majú už ako prítomné to, čo očakávajú, hovoria, že odteraz nepoznajú nikoho podľa tela (2Kor 5,16). Všetci sme totiž duchovní a telesné porušenie je nám cudzie. Odytedy, čo nám zažiaril Jednorodný, pretvárame sa na samo Slovo, ktoré všetko oživuje (porov. Jn 1,4). Lebo ako sme boli sputaní okovami smrti, keď panoval hriech, tak sme odvrhli porušenie, keď prišla Kristova spravodlivosť. Preto už nik nie je v tele, to jest v telesnej slabosti, do čoho právom a zaslúžene treba rátať medziiným aj porušenie, ako Apoštol dodáva: „Ak sme aj poznali Krista podľa tela, teraz už nepoznáme.“ (2Kor 5,16)"* (sv. Cyril Alexandrijský)



# V novom zamestnaní

Milovať Krista znamená prejsť na Jeho stranu. Stáť s Ním, pri Ňom. Už nie Boh s nami, ale my s Bohom. Jeho svätí. Tak sa to píše: Príde Pán a Jeho svätí s Ním. Tak píše aj Zjavenie, že nasledujú Baránka kamkoľvek ide, lebo sú vykúpení zo zeme. To je podstata vykúpenia, že sme boli Kristom draho kúpení zo zeme a odteraz už patríme Jemu. Mame nového Pána, nového majiteľa, toho najlepšieho a vytúženého, pretože je naším Záchrancom, najlepším Priateľom, Ženíchom, Učiteľom, Druhom, tým Najbližším, milujeme Ho a on nás. Sme skvelá dvojica, skvelý tím, konečne spolu. Konečne nás od seba už nič nedelí.

Obrátiť sa a zamilovať sa do Krista, to je vo svojich dôsledkoch pocit podobný ako nastúpiť do nového zamestnania. *Prídete k šéfovi a čakáte, že idete niečo robiť, niečo nové a iné, než ste robili doteraz. A, samozrejme, pre novú firmu, nie pre tú, kde ste pracovali ešte pred týždňom. Tam už nie ste. Pretiahol vás k sebe nový zamestnávateľ. A Vy ste teraz pripravení dať sa plne do jeho služieb, túžite sa u neho osvedčiť, možno dokonca postúpiť, povýšiť... Staré zamestnanie sa pominulo, je minulosťou, viac ho už niet. Teraz je tu nové a vy sa plne koncentrujete na to nové, pracujete už len preň.*

Je v tom vzrušenie nováčika. Svet okolo je rovnaký, všetko naokolo je rovnaké, lenže my už nie sme rovnakí. Sme úplne iní. A preto aj na svet pozeráme úplne inak. *Ako keď vás ako architekta zamestná firma a poverí vás urobiť projekt na prestavbu mestského parku. Ešte včera ste sa v ňom prechádzali a nič viac v tom nebolo. Dnes ste znova v tom istom parku - lenže váš pohľad naň a váš prístup k nemu sa podstatne zmenil. Včera ste bol návštevník. Dnes ste architekt. Je to stále ten istý park, ale všetko je úplne inak.*

Toto je pocit človeka, ktorý sa rozhodol a vybral si Boha za svojho "zamestnávateľa". Ráno vstaneme do tej istej rodiny, v tom istom dome, v tom istom svete, s tými istými ľuďmi v tej istej robote, a predsa je všetko

iné, odlišné. Zmenili sme sa. Včera sme na toto všetko hľadeli ako bežní obyvatelia sveta. Dnes na to isté pozeráme ako veľ'vyslanci Boha, poverení úplnou prestavbou sveta. Ranný brífing v Bohom v modlitbe, rozjímaní, adorácii... zvitanie sa s Duchom Svätým, našim partnerom... a ideme do práce! Tej skutočnej. Pod zámienkou zamestnania, nakupovania, záľub či čoho ďalšieho navštevujeme miesta, stretáme ľudí, tvoríme vzťahy, aby sme cez toto všetko uskutočňovali to naše skutočné a jediné zamestnanie: vyslanci Boha, agenti Kráľovstva, Boží "obchodní zástupcovia" a zmocnenci v cudzej krajine.

Večer sa kolegovia z firmy schádzame vo svojej lóži, farnosti - niekedy všetci spolu na omši, inokedy v malej skupinke ostatných vyslancov a agentov, aby sme konzultovali a koordinovali svoje kroky, radili si a pomáhali pri práci... A inokedy je to workshop, školenie, tréning, kde sa zlepšujeme a rastieme vo svojej schopnosti plniť si úlohy nášho Zamestnávateľa, Boha.

Všetko je preniknuté týmto pocitom, týmto samozrejmým vedomím: Patrím Bohu. Pracujem pre Boha. Som kresťan - profesionál. Kresťanstvo je moje jediné a skutočné zamestnanie na Zemi. Je to moja identita, tak na seba hľadím a ako taký hľadím na svet: Som kresťan.

*"Vy ste zdola, ja som zhora. Vy ste z tohto sveta, ja nie som z tohto sveta."*  
(Jn 8, 23)

Toto je môj uhol pohľadu, moja "profesionálna deformácia". Vo všetkom a na všetko pozerám pohľadom "No, čo s tým urobíme? Ako to prebudujeme na Kráľovstvo? Ako všetkých týchto ľudí zachránime, oslobodíme, uzdravíme, evakuujeme zo sveta a odvedieme domov, do Kráľovstva, Diablovej rovno pod nosom? Čaká nás riadna záchranná akcia, čaká nás fúra práce na prestavbe toho všetkého. Je to všetko tak strašne zaostalé, zanedbané,... Tak aby sme sa čím prv dali do toho!"

*"Lebo nás ženie Kristova láska, keď si uvedomíme, že ak jeden zomrel za všetkých, teda všetci zomreli. A zomrel za všetkých, aby aj tí, čo žijú, už nežili*

*pre seba, ale pre toho, ktorý za nich zomrel a vstal z mŕtvych."* (2Kor 5, 14-15)

Je to nový a zvláštny pohľad, pozerat' na Krista - aj pri adorácii v Eucharistii - ako na kolegu. Na kolegu-šéfa, ktorý šéfuje nášmu dvojčlennému tímu (ale aj oddeleniu, farnosti, i celej firme, Cirkvi), súčasne je to ale stále náš skutočný kolega a spolupracovník, ba viac, priateľ, druh a parťák v práci, ktorú deň čo deň vyrážame konať do sveta, od domu kde žijeme a od svojej rodiny, cez svetské zamestnanie (ktoré tvorí akoby našu vlastnú obdobu "krytia" u špiónov, "zásterku" a zámienku pre túto našu skutočnú prácu) až po nákupné centrá, fitko, všetko. Spolupracovníci Boha, spolupracovníci s Bohom. Kolegovia s Bohom. Plní vzrušenia, pretože nás čaká dobrodružný deň, veď ideme do sveta konať Božie veci, Božie skutky.

*"Veru, veru, hovorím vám: Aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi. A urobím všetko, o čo budete prosiť v mojom mene, aby bol Otec oslávený v Synovi."* (Jn 14, 12-13)

Toto znamená žiť, konať - a prosiť o niečo - v Ježišovom Mene. Ako Jeho parťák a kolega v spoločnej práci, v spoločnom zamestnaní - a preto oprávnený konať a žiadať o podporu v Jeho Mene, pretože Jeho zamestnanec, Jeho firma.

Plynie z toho vedomie a pocit hlbokjej blízkosti s Bohom. Veď ako inak by sme si mohli byť blízki, ak nie spoločným konaním? Nie je blízkosť spoločným životom? Čo iné je ale život, než pohyb a konanie? Byť s Bohom znamená žiť s Bohom. A žiť s Bohom znamená hýbať sa spolu s Bohom, konať spolu s Bohom, mať s Ním spoločnú prácu, spoločné dielo. Až potom sme si s Bohom blízki a zažívame rozkoš tejto blízkosti. *"Bez práce nie sú koláče"* - a o Bohu a Nebi to platí úplne rovnako. Ako by sme mohli byť synovia, druhovia, priatelia alebo hoci aj (ak sa to niekomu páči viac) služobníci Boha, ak by sme pre Neho a spolu s Ním skutočne, opravdivo nepracovali na Jeho Diele? Ak by Jeho Diele nebolo aj našim dielom? Jeho

firma, Cirkev našou firmou a našim zamestnaním? To ako? Ako by sa inak dalo žiť a byť si blízki s Bohom? Pozerám sa na Neho, ako pracuje?

Práca s Bohom je kľúč k spoločenstvu s Bohom. Inak to nejde.

*"Potom vystúpil na vrch, povolal k sebe tých, ktorých sám chcel, a oni prišli k nemu. Vtedy ustanovil Dvanástich, aby boli s ním a aby ich posielal kázať s mocou vyháňať zlých duchov."* (Mk 3, 13-15)

Adorovanie, modlenie sa, klaňanie sa, dokonca svätá omša, všetko sú to zázračné a úžasné veci. Ale ak nepracujem pre Krista, len málo ovocia prinášajú a my stále ostávame medzi zástupmi, stále nie sme učeníkmi, kresťanmi. Za sedenie v kúte sa odmena nedostáva!

*"Predstúpil ten, čo dostal päť talentov, priniesol ďalších päť talentov a vravel: "Pane, päť talentov si mi odovzdal a hľa, ďalších päť som získal." Jeho pán mu povedal: "Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána.""* (Mt 25, 20-21)

Byť kresťanom znamená každé ráno vstať s úplne samozrejým vedomím: Ide sa do roboty! A nie, nemyslíme tým naše svetské zamestnanie ani nič pozemské. Ak naše kresťanstvo nie je činné, nie je vôbec.

*"Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov."* (Jak 2, 26)

Na svete je hrozne veľa ľudí, ktorí sa sťažujú, že nikdy Boha nestretli (alebo len veľmi zriedka), nič nepocitujú, nezažívajú – ale nikdy ich nenapadlo vstať a pridať sa k Bohu a k jeho práci. Miesto toho sedia doma a čudujú sa, kde ten Boh stále je... Holá, ľudkovia, stačí vstať! Pozrite von oknom! Vidíte? Tam vonku je Boh! Pracuje!

*"Ježiš im povedal: "Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.""* (Jn 5,17)

Stačí vstať, pridať sa – a zažijete veci!

Vnútro je na povrchu – „vnútorný“ vzťah s Bohom sa buduje spoločnou „vonkajšou“ prácou na spoločnom Diele Božieho (nášho!) Kráľovstva. V tom zmysel tejto práce je. Nie preto, že by Boh našu prácu potreboval pre svoje Dielo. My ju potrebujeme.

# Ježiš, sloboda, jednota a život

Nebo znamená zbožštenie.

Znamená byť Bohom.

Čiže byť Kristom. Doslova.

*"Ježiš mu odpovedal: "Ja som cesta, pravda a život.""* (Jn 14, 6)

Obrátenie znamená rozhodnúť sa stať sa Kristom.

A nakoniec kresťanstvo je proces, v ktorom zomierame sebe, vyzliekame seba, aby sme si obliekali Krista a premieňali sa v Krista, stávali sa Kristom.

Nie tak, že si vytvoríme nejakú predstavu "aký by asi bol Ježiš na mojom mieste" a potom sa takí snažíme byť - v skutočnosti ale po ľudský a podľa seba a svojich predstáv, ale skutočne. To znamená, že prijímame Duch Svätého, ktorý nás s Kristom skutočne spája, naplňa nás Kristovým životom a konaním. A završujú sa to všetko v Eucharistii, kde nás celý Kristus celých spája celo so sebou. Čo znamená, že úmerne tomu naozaj opúšťame seba, zomierame sebe.



Začína to cestou očisťovania, kedy zo seba kefou Zákona odstraňujeme tu najhrubšiu špinu obzvlášť ťažkého hriechu. To je poslaním hlavne katechumenátu.

Potom osvietenie, kedy prijímame Ducha a učíme sa už nie niečo nerobiť, hriech, ale niekým sa stať, niekým byť, Kristom. Toto je gro, hlavná "pracovná etapa" kresťanstva. Až tu, na tejto ceste, kresťanstvo v pravom zmysle slova začína.

Završuje sa to nakoniec v tretej časti cesty, v ceste zjednotenia, kedy sa s Kristom opravdivo stávame Jeden a už viac niet rozdielu. Mocou kríža sa Kristus úplne vteliť v nás a my sme úplne dospelí v Ňom a v Ňom našli a obsiahli Večný Život.

Toto je dôvod, prečo v Cirkvi vládne veľká sloboda. Prečo nie je nejakou zošnúrovanou sektou. Prečo kresťanstvo nie je dodržiavaním nejakých pravidiel, nejakého zákona. Toto všetko stačí len na prvú etapu. Ale ďalej nie. Kristus sa nedá vtiesnať do pravidiel a poučiek. V každom jednom človeku sa prejavuje, žije a koná úplne jedinečne. Preto je Cirkev komunitou, paradoxnou jednotou *jednoty* a *rozdielnosti*. Je dokonalou jednotou, pretože všetci v nej sú Jeden Kristus. A súčasne rozdielnosťou, pretože každý úd Kristovho Tela je Kristom úplne jedinečným a neopakovateľným spôsobom, ktorý ostatní navzájom ctia a rešpektujú. Nikto sa preto neusiluje ovládať druhého či prispôbiť ho sebe.

*"Telo nie je jeden úd, ale mnoho údov. A keby noha povedala: "Nie som ruka, nepatrím k telu," tým ešte neprestáva patriť k telu. A keby povedalo ucho: "Nie som oko, nepatrím k telu," tým ešte neprestáva patriť k telu. Keby bolo celé telo okom, kde by bol sluch? A keby bolo celé sluchom, kde by bol čuch? Ale Boh rozložil údy, každý jeden z nich, v tele, ako chcel. Keby boli všetky jedným údom, kde by bolo telo? No takto je mnoho údov, ale iba jedno telo."* (1Kor 12, 14-20)

Každý je privieľovaný do Krista na jedinečnom mieste jedinečným spôsobom. Nikdy nebudú dvaja úplne rovnakí kresťania. A súčasne, i v tejto

rozdielnosti a jedinečnosti budú vždy rovnakí, pretože sú Jedným Kristom, v ktorom niet žiadneho rozdelenia.

To, čo rozdeľuje, je Ego. Kde Ego odumiera, odumiera aj rozdelenie. Takisto je to Ego, ktoré s radosťou presadzuje seba a vnucuje uniformitu podľa seba. Kde sa Ego vytratí, zavládne radostná sloboda a pestrosť.

Ale toto všetko je možné len vtedy, keď sme už kresťania. Po druhom obrátení a teda už na ceste osvietenia. To znamená, keď sme sa rozhodli byť už nielen dobrí a zbožní ľudia, ktorí si ale ďalej držia svoje Ego (to je cesta očisťovania), ale opustiť Ego a začať sa transformovať v Krista. Pochopili sme totiž, že Ego, aj keď bolo Zákonom "umravnené" a podľa bežných ľudských meradiel sme dobrí a zbožní a spravodliví ľudia (ako bol aj apoštol Pavol pred svojím druhým obrátením pri Damasku), Ego nie je Bohom a ľudský život nie je životom Boha. Preto ich vymieňame. Ego za Krista, pozemský život za Nebeský Život Ducha. Vtedy a tým sa začíname stavať kresťanmi a vzájomne Cirkvou, práve týmto rozhodnutím.

*"Čo do [...] spravodlivosti, ktorá je v zákone, žil som bezúhonne. Ale čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu. A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista a našiel sa v ňom bez vlastnej spravodlivosti, ktorá je zo zákona, ale s tou, ktorá je skrze vieru v Krista — spravodlivosťou z Boha, založenou na viere." (Flp 3,6-9)*

## Ranný brífing

Život je pohyb a konanie. Aj život s Bohom je pohyb a konanie. Preto aj adorácia je, paradoxne, súčasne nehybná i činná.

Je nehybná, pretože naše Ego bolo umŕtvené a vyzlečené, strach i žiadostivosť sú preč a my sme v Kristovi znovu zjednotení sami so sebou,

konečne v plnosti sme, tu a teraz. Čo sa nás samotných týka, sme v cieľi. Už len v radosť napĺňame to, čo nám už bolo Bohom darované, čo už bolo Božou milosťou v nás v krste vykonané. Preto tá sloboda, preto ten hlboký pokoj, preto tá hlboká vnútorná radosť.

Súčasne je ale adorácia veľmi aktívna, veď sa pri nej Bohu hlásime do služby! Dosiahli sme predsa cieľ našej túžby: byť s Pánom, žiť s Pánom. Život je ale pohyb. Konanie. Byť a žiť s Pánom znamená ísť s Ním. Konat' s Ním. Adorácia sa tak stáva brífingom, na ktorom nám Pán predkladá, čo dnes ideme robiť. Na ktorom nás pripravuje a vystrojuje k práci, ktorú On sám ide konať a ku ktorej sa my úplne samozrejme pridávame, pretože sme Jeho Telo, pretože sme On.

Keby to tak nebolo, možno by sme váhali, zdráhali sa, vyhovárali sa, že nemáme čas, že nám to koliduje s inými prácami, ktoré máme. Tým by sme dokázali, že ešte stále sme neprijali Boží dar byť Bohom, byť v Bohu a On v nás, byť Jeho Telom.

Ale ak sme Boží dar prijali, Dar byť Bohom, byť v Bohu a Boh v nás, potom je to pre nás to najprirodzenejšie na svete: Toto som, takto a toto žijem, preto tak aj konám. Čo je na tom divné? V Bohu som Bohom, tak aj konám Božie skutky, robím Božiu prácu. Je mi to prirodzené, pretože tak už aj pozerám na svet, už aj myslím ako Boh.

Klaňaním sa Bohu to začína. Klaňanie sa je ako pozdrav, ktorým zdravíme Boha ako svojho Pána a Darcu všetkého i ako svojho Šéfa, povedané rečou ľudí.

*"Keď ho uvideli, klaňali sa mu, no niektorí pochybovali."* (Mt 28,17)

Ale završuje sa to práve spoločnou prácou, ktorá potvrdzuje, že už nestojíme pred Bohom ako prosebníci a pasívni príjemcovia, ale stojíme s Ním a vedľa Neho ako Jeho kolegovia, spolupracovníci v Jeho diele - v našom spoločnom diele!

*"Ježiš pristúpil k nim a povedal im: "Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Duchu Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal."* (Mt 28,18-20)

*"Lebo my sme Boží spolupracovníci."* (1Kor 3, 9)

Kým to nie je dovedené až k tejto spoločnej práci s Bohom - a kým za tým nie je ono myslenie a postoj, ktorý na ňu už nepozera ako na nejakú povinnosť, ani na niečo zvláštne, čo mám dokonca získava nejaké zásluhy pred Bohom, ale ako na normálnu a prirodzenú súčasť toho, čím sme a čo žijeme, tak samozrejmu a normálnu, ako že si *ráno umyjeme zuby, naraňajkujeme sa oblečieme* - ešte to stále nie je ono druhé obrátenie. Ešte stále sme nevošli do Kráľovstva, stále sme ešte neprijali Božie synovstvo, ešte stále postávame pred Bránou Kráľovstva. Ešte sme sa stále neodhodlali začať s kresťanstvom.

Samozrejme, že sa to potom odrazí aj v našej modlitbe. A aj v adorácii. Vo všetkom. Všetko je plné nádeje, plné optimizmu, ktorý pramení v Bohu. Starou otrepanou frázou povedané: Nie sú viac problémy, iba príležitosti. Nič nás nemôže nijako zabrzdiť ani nám nemôže prekaziť túto prácu. V každej situácii, vždy a všade, kde je Boh - a On je vždy a všade - tam je aj práca, ku ktorej sme pozvaní a v ktorej uskutočňujeme svoj život a spoločenstvo s Bohom. Karanténa? Zavreté kostoly? Žiaden problém! Len ohromné množstvo príležitostí!

## **Ked' nás delí celý vesmír**

Kedykoľvek sa pohybujeme vo svete moci, slávy a majetku, žijeme vo virtuálnom neskutočnom svete ilúzií. Toto je to, čo nás oddeľuje od Boha.

V adorácii sme Bohu aj fyzicky tak blízko, sotva pár metrov! Ale pritom často tak ďaleko, veď obývame dva rôzne svety! On JE, my sa javíme. On JE Realita, my žijeme vo svete ilúzií a sme nimi pohltení, úplne zaujatí. On JE, my sa usilujeme miesto toho čo najviac mať.

Toto je ten rozdiel, sama podstata hriechu. To že žijeme v dvoch odlišných vesmíroch, my a Boh. Je to rozpor medzi Božím Byť a našim mať. Medzi Božou Realitou a našou ilúziou. Medzi svätosťou a dokonalosťou Boha a medzi zápasom o moc, slávu a majetok u nás - jedno či v podobe extrémnej alebo tej bežnejšej umiernenej: žiť primerane „na úrovni“, mať uznanie a ocenenie od ľudí okolo nás, byť vážený, mať vplyv a primeranú autoritu v rodine, v robote, nejaké to postavenie...

Žiť s Bohom znamená znovu objaviť prosté bytie. Proste byť. Nič viac. Byť v Bohu, s Bohom, v úplnej prostote, priamosti, jednoduchosti. Čiže svätosti.

Keď sa vytratia ilúzie a naša horúčkovitá posadnutosť nimi, zistíme, že svätosť je úplne normálna, samozrejماً, prirodzená a strašne krásna. V nej nachádzame seba. Nie je v nej nič hrdinské. Nič nadľudské. *O nič viac, než je hrdinského u ryby, ktorá na jeden raz preplávala kanál La Manche. Pre suchozemca človeka je to hrdinstvo takmer nadľudské. Pre rybu normálka.* Svätosť je rovnaká.

Ak žijeme ilúzie, schvátení horúčkou tohto sveta, svätosť je pre nás čosi nadľudské. Ani na ňu nemyslíme. Nechceme na ňu myslieť. Pripadá nám, že je proti životu, že je ako "byť zaživa pochovaný". A naozaj je, je proti životu – len nie tomu skutočnému. Len proti *ilúzii* života, za ktorou sa vo svete neskutočného naháňame ako za preludom.

Ak sme prebudení, ak sme zanechali túto šialenú štvanicu sveta ilúzií za postavením, vplyvom, ocenením, majetkom a zabávaním sa, potom zrazu zistíme, že byť, žiť a svätosť sú dohromady jedna a ta istá vec, jedno a to isté Nebo, ktoré sme v Bohu, našom Vykupiteľovi a Osloboditeľovi našli.



*"Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pomínie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky."* (1Jn 2, 16-17)

V tomto je krása *apatheie*, slobody, ktorá otvára dvere k plnej intenzite bytia a života v Bohu. Vo svete ilúzií strašidelná a cudzia. V Božom svete samozrejماً a krásna.

Hriech je vzdialenosť medzi dvoma vesmírmi, Božím skutočným a našim zdanlivým. Pokánie je zanechanie tohto vesmíru a presťahovanie sa do Božieho, kde vládnu úplne opačne zákony, než v tomto.

*"Tak budú poslední prvými a prví poslednými."* (Mt 20, 16)

*"Kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponizuje, bude povýšený."* (Mt 23, 12)

*"Syn človeka pošle svojich anjelov a vyzbierajú z jeho kráľovstva všetky pohoršenia a tých, čo pášu nepravosť, a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škripanie zubami. Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca."* (Mt 13,41-43)

V tomto svete nie je možné žiť Božím spôsobom, je to nemožné a bláznivé. Preto ľudia, aj keď sa nazývajú kresťanmi, kým neuverili a neobrátili sa - čiže nepresťahovali k Bohu do Jeho vesmíru – ani tak nežijú. Modlia sa, chodia do kostola, ale ďalej žijú svetsky, tak ako v Ježišovej dobe zástupy, ktoré chodili za Ním, ale nie s Ním. A presne týmto ešte stále aj oni sú.

*"Živočíšny človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu bláznovstvom a nemôže ich pochopiť, lebo ich treba duchovne posudzovať."* (1Kor 2, 14)

Úplne rovnako, ako v Božom vesmíre je zase úplne nemožné žiť a konať svetsky, pretože tam je zase toto bláznovstvom.

*"Kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal."* (1Jn 3, 6)

*"Vieme, že nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne. Vieme, že sme z Boha a celý svet je v moci Zlého. A vieme, že prišiel Boží Syn a dal nám schopnosť poznať toho Pravého. A my sme v tom Pravom, v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je ten Pravý, Boh a večný život." (1Jn 5, 18-20)*

Takýto človek sa s nikým neporovnáva. Nepotrebuje to. Nikoho nesúdi ani neposudzuje. Načo? S nikým nebojuje ani nezápasí. Prečo a o čo? Stal sa skalou na podobu Skaly, pevným bralom uprostred divokého prúdu.

*"A tak každý, kto počúva tieto moje slová a uskutočňuje ich, podobá sa múdremu mužovi, ktorý si postavil dom na skale. Spustil sa dážď, privalili sa vody, strhla sa víchrica a oborili sa na ten dom, ale dom sa nezrútil, lebo mal základy na skale." (Mt 7, 24-25)*

Prosté bytie. Prosté bytie v Bohu. Prosté žitie. Prosté žitie v Bohu, s Bohom, pre Boha.

*"On uprel oči na svojich učeníkov a hovoril: "Blahoslavení chudobní, lebo vaše je Božie kráľovstvo." (Lk 6, 20)*

*"... aby sme mohli žiť tichým a pokojným životom vo všetkej nábožnosti a mravnej čistote." (1Tim 2, 2)*

Nie je potrebné nič hovoriť. Nič vyslovovať. Stačí byť. Dve srdcia vedľa seba, Srdce a srdce. Modlitba i adorácia, ba aj sám život, prepadajú sa do mlčania, ktoré je viac, než všetky slová, do akoby prázdnoty, ktorá je však plnšia, než všetky ilúzie.

*"Spolahlivé je to slovo: Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť." (2Tim 2, 11)*

Svet okolo nás sa rúti a vzdúva a nakoniec každá jeho vlna, čo ako mocná a veľká, zaniká v zabudnutí. Však kto stojí na Skale, ostáva naveky.

Nič predou mnou. Nič za mnou. Nič nado mnou. Nič podu mnou. Nič napravo ani nič naľavo. Len Boh, v ktorom sa vznášam, v ktorom konečne Som. Žiadne naháňanie sa za ničím. Žiadne unikanie pred ničím. Žiaden strach. Žiaden smäd. Prosté bytie. Prosté žitie. Prosté konanie. Tu a teraz. Naplno. Konečne naplno.

## Umenie neprekážať.

Tak by sa dalo umenie kresťanstva nazvať. Túžime žiť život Boha, nie svoj, ten starý a doterajší. Túžime byť synmi a dcérami Boha, nie tým starým človekom, biednym a úbohým, ktorým sme dnes. Túžime žiť v Božom svete, naveky, nie tu na zemi v jej malosti a smrteľnosti. A sme povolaní zvíťaziť nad Diablom Božou silou, nie našimi nepatrnými (ne)schopnosťami. Všetko je jednoducho od Boha a z Boha a cieľom je, aby Boh bol v nás všetko vo všetkom.

Takže áno, z našej strany je to celé o tom: neprekážať. Stať sa ničím, aby On bol všetkým. Stať sa dokonalou prázdnotou, aby On v nás mohol byť plnosťou všetkého vo všetkom. Zamilovať si túto úbohosť, lebo ona je veľkým a vzácnym Božím darom pre nás: darom schopnosti byť úplne až po vrch naplnení Bohom, Jeho Mocou i Jeho Životom.

*"Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista; lebo keď som slabý, vtedy som silný." (2Kor 12, 10)*

*"On musí rásť a mňa musí ubúdať." (Jn 3, 30)*

*"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom." (Lk 14, 33)*

Viera je porozumenie tejto skutočnosti, že totiž to najlepšie, čo pre seba a pre svet môžeme urobiť, je úplne pustiť seba a dovoliť, aby cez nás slobodne

a bez prekážky prúdil Boh. A že čím viac prúdi v nás, tým viac prúdi aj do sveta a k ľuďom okolo nás - a čím viac prúdi v službe a diele ohlasovania Boh a Jeho Moc cez nás do sveta i do spoločenstva Cirkvi, tým viac sme jej aj my sami plní.

Nádej znamená odvahu urobiť to.

A láska, láska je radosťou a rozkošou z toho, keď sa to v nás deje.

Žiadne vlastné plány, predstavy, vízie. Žiadna snaha dokázať niečo sami od seba a po svojom. Miesto toho brať a prijímať veci tak, ako idú, jednu za druhou, bez toho, že by sme to chceli sami tak alebo inak.

*"A zhromaždení sa ho pýtali: "Pane, už v tomto čase obnovíš kráľovstvo Izraela?" On im povedal: "Vám neprislúcha poznať časy alebo chvíle, ktoré Otec určil svojou mocou, ale keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judei aj v Samárii a až po samý kraj zeme." (Sk 1, 6-8)*

*"Nebudte teda ustarostení a nehovorte: "Čo budeme jesť?" alebo: "Čo budeme piť?" alebo: "Čo si oblečieme?"! Veď po tomto všetkom sa zháňajú pohania. Váš nebeský Otec predsa vie, že toto všetko potrebujete." (Mt 6, 31-32)*

Dokonalá odovzdanosť. Úplná vydanosť. Nie v smútku. Veď to nie je žiadna strata ani obeta! V radosť! Veď to je ako *odložiť detské drevené lietadielko a miesto neho sadnúť do skutočnej bojovej stíhačky a vzlietnuť v nej k oblohe*. Kto by už len nariekal za *drevenou hračkou* ponechanou dole na zemi?

Viera znamená toto konečne pochopiť. Nádej urobiť to, nechať v dôvere v nás a cez nás konať Boha, veriť, že konať bude - a nesnažiť sa Ho nahradiť sebou a našim konaním zo strachu, že zlyhá, že tu nie je, že nebude konať. No a láska je odmenou toho, kto sa, už takto vo viere a nádeji a slobodný od seba, nesie na hromových krídlach Božieho Ducha.

Konať vlastným nekonaním, aby konal Boh v nás. Víťaziť vlastnou slabosťou. Čím väčšia slabosť, tým väčšia sila. Čím menej ja, tým viac Boh. Paradox. Ďalší z tých, ktorými kresťanstvo oplýva.

*"Ale z Božej milosti som tým, čím som, a jeho milosť nebola vo mne márna. Ved' som pracoval viac ako oni všetci, vlastne ani nie ja, ale Božia milosť so mnou."* (1Kor 15, 10)

*"On mi povedal: "Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti." A tak sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila."* (2Kor 12, 9)

Toto je tá smrť, o ktorej hovorí Písmo, že je bránou do života. Jediná smrť, ktorá nie je stratou, ale ziskom, ktorá nezabíja, ale oživuje.

*"Tí, čo patria Kristovi Ježišovi, ukrižovali telo s vášňami a žiadosťami. Ak žijeme v Duchu, podľa Ducha aj konajme."* (Gal 5, 24-25)

Svätosť je uvoľnenosť. Poddanie sa. Bohu, úplne a jedine.

*"Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha."* (Jn 3, 8)

## Byť svätý znamená byť

Strachy, túžby, nádeje, beznádeje, smútky, všetko toto jestvuje len v našej myšli. Nie je to skutočné. V Realite nič také nie je. Realita proste je.

Uvedomiť si to, to je prvý krok k prebudeniu. Človek sa náhle uprostred všetkého toho dumania zastaví a náhle si ako *Neo* v *Matrixe* uvedomí: Ale ved' toto nie je skutočné! Je to len ilúzia v mojej hlave, nesmierne ťažké a úmorné bremeno!



A náhle sa vynorí do Ticha Reality... Ktorá je. Boh je. Ja som. Zem je. Nebo je. Život je. Všetko mimo toho chaosu, ktorý sme si stvorili vo svojich hlavách a z ktorého povstal onen pokrútený neskutočný svet, opak skutočnosti Kráľovstva.

Toto je vykúpenie. Kristov dar.

*"Zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškrveného Baránka."* (1 Pt 1,18-19)

Vytrhnutie z chaosu a prenesenie do Božej skutočnosti. V nej je všetko ako má byť. Vládnú tam mlčanie, pretože priamo v nej všetko je už vyslovené. Niet v nej smädu, veď všetko je už darované. Nepozná strach, nie je naň žiaden dôvod. Pochybnosti, nejasnosti, neistota, všetko je preč, pretože náhle je všetko jasné, isté a pevné, veď na to hľadáme a vidíme, rozumieme a chápeme. Porovnávanie sa, boj a zápasenie, posudzovanie a všetky tieto veci, vo svete ilúzií tak bežné? Niet ich tu! Nielenže niet. Stratili samotný zmysel, sú sami v sebe nezmyselné, asi ako *gul'atá kocka* či *železné drievko*. Sme v Bohu, On v nás a všetko preniká. K čomu a načo by boli?

Hlboké spočinutie v Bohu. Naplnenie. Nehybnosť plná pohybu, života, energie. Pokoj plný radosti a radosť naplnená pokojom. Všetko je náhle jedno. Zapadá do seba. Nič ničomu neodporuje. Zlo je preč, stratilo zmysel, ktorý aj tak nikdy nemalo, len sa to tak zdalo. Ostalo len dobro, samo bytie. Sám Boh. Zlo je to, čo nie je, čoho niet. Doslova! Dobro je to, čo je. Už nie nejaká "morálna kvalita", ale samo bytie. Boh Je, preto je plnosťou dobra. Byť dobrý znamená byť. Byť ako Boh, v Bohu a skrze Boha. Byť dobrý znamená byť prebudený z ilúzií a myšlienok, vynoriť sa zo zmätku a hluku svojej hlavy a pohliadnuť do ohlušujúceho ticha skutočného.

*"Učenci prišli na druhý breh. Zabudli si vziať chlieb a Ježiš im povedal: "Dajte si pozor a chráňte sa kvasu farizejov a saducejov!" Oni však rozmýšľali a hovorili si: "Nevzali sme si chlieb!" Ale Ježiš to vedel a povedal: "Maloverní, prečo premýšľate, že nemáte chlieb? Ešte*

*nerozumiete, ani sa nepamätáte na päť chlebov pre päťtisíc ľudí a koľko košov ste nazbierali? Ani na sedem chlebov pre štyritisíc ľudí a koľko košov ste nazbierali? Ako to, že nechápate, že som vám nehovoril o chlebe?! Ale chráňte sa kvasu farizejov a saducejov!" Vtedy pochopili, že im nehovoril, aby sa chránili chlebového kvasu, ale náuky farizejov a saducejov." (Mt 16, 5-12)*

*"Kým o tom hovorili, on sám zastal uprostred nich a povedal im: "Pokoj vám." Zmätení a naľakaní si mysleli, že vidia ducha. On im povedal: "Čo sa ľakáte a prečo vám srdcia zachvacujú také myšlienky? Pozrite na moje ruky a nohy, že som to ja! Dotknite sa ma a presvedčte sa! Ved' duch nemá mäso a kosti — a vidíte, že ja mám." Ako to povedal, ukázal im ruky a nohy." (Lk 24, 36-40)*

*"Preto vám hovorím: Nebuďte ustarostení o svoj život, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa zaodejete. Či život nie je viac ako jedlo a telo viac ako odev? ... A kto z vás si môže starosťami pridať čo len lakeť k svojmu životu? ... Nebuďte teda ustarostení a nehovorte: "Čo budeme jesť?" alebo: "Čo budeme piť?" alebo: "Čo si oblečieme?"! Ved' po tomto všetkom sa zháňajú pohania. Váš nebeský Otec predsa vie, že toto všetko potrebujete. ... Preto nebuďte ustarostení o zajtrajšok; zajtrajší deň sa postará sám o seba. Každý deň má dosť svojho trápenia." (Mt 6, 25.27.31-32.34)*

Na to, aby bol človek svätý treba a súčasne stačí iba byť. Skutočné byť v skutočnom. Nie *javiť sa* ale byť. Nie hrať čosi vo vymyslenom svete myšlienok, ale skutočne byť a žiť, v skutočnom a skutočné. Nie v hurhaji myšlienok a v ich zmätku a chaose, ale v tichu a mlčaní prostého bytia. Svätosť je skutočnosť. Svätosť je Realita. Svätosť je život, skutočný v celej svojej veľkolepej prostote a jednoduchosti. Byť svätý znamená byť. Skutočne. Žiť. Skutočne. Ale všetko toto je už dané. Už stvorené a Bohom darované. Stačí sa do toho prebudiť. Prebudiť a porozumieť. Bytostne, nielen teoreticky, na rovine poučiek. Viera je porozumenie. Tak hovorí Tresmontant. A ja dodávam: bytostné porozumenie, ktoré prijímame nielen rozumom, ale celým bytím, samým svojím telom.

*"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne."* (Jn 15, 4)

Prebudiť sa do Reality, ostať v Realite, žiť Realitu. V tom je, myslím, celé tajomstvo. Boh je touto Realitou. On v sebe obsahuje všetko a všetko skutočné je len v Ňom. Mimo Neho a bez Neho neexistuje nič. Iba hriech: z našich myslí a v našich myšliach jestvujúca ilúzia, ktorou sme samých seba opantali a navzájom sa v nej utvrdzujeme...

*"Ako môžete veriť vy, ktorí sa navzájom oslavujete, a nehľadáte slávu, ktorú dáva len Boh?!"* (Jn 5, 44)

Svätosť nie je niečo, čo robíme. V istom zmysle sa o ňu nedá ani nijako usilovať. Svätosť tu už dávno je. Dá sa, stačí sa do nej prebudiť. Byť prebudený znamená, byť svätý. Prebudený z *Matrixu hriechu* do opravdivej Božej skutočnosti, ktorá sama v sebe tou svätosťou je. Svätý človek je človek, ktorý konečne je, nielen sa javí. Konečne žije. Vstal z mŕtvych. Váži viac, než celý ostatný svet, pretože sám sa stal skutočným v Skutočnom, v Bohu, Ktorý Je. Už sa nemôže, nedokáže viac vrátiť späť, do sveta, nie viac, než sa môže *kameň vznášať na obláčiku pary*.

*"Pre neho bolo najväčším a najstrašnejším utrpením odlúčiť sa od tejto lásky; to bolo preňho peklo, to bol jediný trest, to boli nekonečné a neznesiteľné muky. A zasa požívať Kristovu lásku, to bol jeho život, jeho svet, jeho anjel, jeho prítomnosť, jeho budúcnosť, jeho kráľovstvo, jeho prisľúbenie a nespočetné dobrá. Okrem toho, čo súviselo s ňou, nič nepokladal ani za smutné, ani za veselé. Lebo z toho, čo tu máme, nič sa mu nezдалo ani tvrdé, ani príjemné. A tak pohŕdal všetkým, čo vidíme, ako pohŕdame hnilou zelinou. Aj na tyranov a rozzúrené davy hľadel iba ako na nejaké komáre. A smrť, mučenie a tisíce trápení pokladal iba za detskú hru, len nech mohol niečo znášať pre Krista."* (sv. Ján Zkatoústy o apoštolovi Pavlovi)

Svätosť sa nenadobúda. Nezískava sa. Do svätosti sa vstupuje, zobudením sa.

*"Však viete, aký je čas, že už nadišla hodina, aby ste sa prebudili zo sna. Ved' teraz je nám spása bližšie, ako vtedy, keď sme uverili. Noc pokročila, deň sa priblížil. Zhodme teda skutky tmy a oblečme sa do výbroje svetla."* (Rim 13, 11-12)

*"Tma odchádza a už svieti pravé svetlo."* (1Jn 2, 8)

*"A vieme, že prišiel Boží Syn a dal nám schopnosť poznať toho Pravého. A my sme v tom Pravom, v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je ten Pravý, Boh a večný život. Deti moje, chráňte sa modiel!"* (1Jn 5, 20-21)

\*\*\*

Ilúzie – hriech – rozdeľujú. To preto, že každý máme svoje, každý žijeme svoj vlastný virtuálny svet myšlienok a predstáv a tie na seba bolestivo narážajú. Realita – Boh – spája. Je len jedna. Skutočná. Objektívna. V nej sa stretáme, v nej sa aj my sami stávame jedno.

*"Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj povolani v jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých."* (Ef 4,4-6)

## Len v Tele, nijak inak

Spasíme sa ako údy Ježišovho Tela. Tak, ako o Kristovi vraví Písmo, že On je *"Spasiteľ tela."* (Ef 5, 23) Všetko, čo nám Boh dáva, dáva nám v Kristovi. Tak to Pavol do zblbu opakuje znova a znova:



*"Ved' v ňom si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske; on nás podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi ... ved' v ňom sme sa stali dedičmi predurčenými podľa rozhodnutia toho, ktorý všetko koná podľa rady svojej vôle"* (Ef 1, 4-5,11) a tak stále, dookola.

Inak to ani nejde, ved' zbožštit' sa dá jedine účasťou na Bohu, tým, že sa Boh stane našou Hlavou a my Jeho Telom, ako mám to pripomína aj dnešná liturgia v prefácii o nanebovstúpení Pána.

V tom teda duchovný život je, nastoliť v sebe ten stav, o ktorom Písmo vraví: *"Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus."* (Gal 2,20) A aj všelijako inak mam to Písmo pripomína:

*"Oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí."* (Rim 13, 14)

*"Deti moje, znovu vás v bolestiach rodím, kým vo vás nebude stvárnenny Kristus."* (Gal 4, 19)

... a podobne.

Vieme teda veľmi presne, čo to znamená, že Kristus sa stane našou Hlavou a my Jeho Telom. *V našom tele naša hlava ovláda naše telo úplne samozrejme, ona o všetkom rozhoduje a telo, ak je zdravé a v poriadku, sa jej dokonale podriadiuje a v ničom jej (čiže nám) neodporuje.*

My sme ale mysliace a slobodné bytosti. Nemôžeme sa stať Telom Krista nevedome. Ani nás Kristus ako Hlava nechce posadnúť a násilne si nás podriaďiť. Mohol by, ale neurobí, pretože by nás tým síce ovládol, ale nezbožštil.

Preto jediný spôsob, ako sa stať Kristovým Telom, je slobodne si zvoliť Krista za svoju Hlavu, slobodne zanechať seba a obliecť si Jeho, úplne sa s Ním zladit', úplne a vo všetkom sa Mu slobodne podriaďiť až tak, že v nás a



cez nás bude konať, hovoriť na rovno žiť už len a jedine Kristus a my už len s Ním a v Ňom toto Jeho.

*"Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš."* (Flp 2, 5)

*"... aby ste boli dokonalí a celkom zaujatí Božou vôľou."* (Kol 4, 12)

A toto nie je len cesta, ale aj sama odmena. Veď túžime stať sa bohom v Bohu a preto za tým uháňame tou jedinou možnou cestou, že sa totiž učíme v každej jednej chvíli a vo všetkom byť bohom v Bohu.

*"A keď mu [Kristovi] bude všetko podrobené, vtedy sa aj sám Syn podrobí tomu, ktorý mu všetko podrobil, aby bol Boh všetko vo všetkom."* (1Kor 15, 28)

Túžiť po Nebi znamená túžiť po tomto. Kráčať do Neba znamená zo všetkých síl usilovať o toto. Nemať, neponechať si nič vlastné, aby sme mohli mať len a všetko Kristove.

*"Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista a našiel sa v ňom."* (Flp 3,8-9)

*"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom."* (Lk 14, 33)

Takto sa rodí aj Cirkev, konkrétne jej spoločenstvo, v praxi: že kedysi mnohí zrazu s prekvapením zisťujeme, že už nie sme mnohí, ale sme jeden, Jeden Kristus, jedno Telo. A tak seba vnímame ako súčasť Tela - a súčasne ostatných vnímame a cítime ako súčasť seba, súčasť svojho vlastného tela, pretože už ani my sami nemáme iné telo, len to Kristovo, ktorým sme sa stali a do ktorého sme boli z milosti Boha včlenení.

*"Sme jedno telo v Kristovi a jednotlivo sme si navzájom údmi."* (Rim 12, 5)

# Tajomstvo úbohosti

Duchovný život, to, čo s Bohom zažívame, nie je z nás, ale z Boha. *Človek, ktorý sa opaluje na slnku, nechváli seba ani si nepripisuje nejaké zásluhy, podobne človek, ktorý sa kochá nádhernou prírodou či dúhou nad vodopádom.* Prečo by sme si my mali pripisovať čokoľvek, keď sa kocháme Bohom a keď do nás prúdi Jeho Svetlo a Jeho milosť? Akoby to bolo z nás? On je Slnko, ktoré svieti a ožaruje svet a nie je v tom žiadna naša zásluha.

A pritom ako často miesto toho myslíme a hovoríme presne naopak, z pozície "JA som zažil... JA som zakúsil... JA som spoznal... JA mám... " - namiesto toho, aby sme s vďačnosťou prijímali Božiu milosť a radovali sa z nej v postoji Márie: *"Zhliadol na poníženosť svojej služobnice, ... Mocnárov zosadil z trónov a povýšil ponížených. Hladných nakrmil dobrotami a bohatých prepustil naprázdno. Ujal sa Izraela, svojho služobníka, lebo pamätá na svoje milosrdenstvo."* (Lk 1, 48,52-54)

Nie "Ja som niečo dosiahol", ale "Boh dal mne, nehodnému..." Takto to vídavame u otcov púšte z počiatku kresťanstva. Hlboká pokora, poníženosť, "sebaobviňovanie" sa z hriechov... Na prvý pohľad to vyzerá príšerne. Naše Ego, naša pýcha, naša túžba sami osebe niečím byť, sami osebe niečo znamenať, priam kvília hrôzou. V skutočnosti v tom ale nie je nič morbidné ani ubíjajúce. Naopak. Je to len prosté spoznanie pravdy. A pravda oslobodzuje, otvára dvere k Božím zázrakom a stáva sa žriedlom veľkej radosti a jasu, žriedlom skutočného života! Ten už ale nie je z nás, ale z Boha. Preto je tak nádherný!

*"Židom, ktorí mu uverili, Ježiš povedal: "Ak ostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.""* (Jn 8, 31-32)

*"Všetci sa navzájom zaodejte pokorou, lebo Boh pyšným odporuje, ale pokorným dáva milosť."* (1Pt 5, 5)

Nikdy to nie je výsledok našej snahy, našej viery, nášho čohokoľvek. Vždy je to číry Boží dar a Božia milosť nehodnému človekovi. Je to o Božej veľkosti napriek našej malosti a nedostatočnosti, o Božej nesmiernej láske a prajnosti k človeku, ktorý nič nemá a nemá čo ponúknuť, pretože sám zo seba nemá nič, iba hriech. Ja som malý. Boh je veľký. Ja som slabý. Boh je silný. Nehľadte na mňa, nespoliehajte sa, že ja niečo dokážem! "*Na neho hľadte a budete žiarit' a tvár vám nesčervenie hanbou!*" (Ž 34,6)

*"Ním sa budem chváliť, sebou samým sa chváliť nebudem, iba ak svojimi slabosťami. ... A tak sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila."* (2Kor 12, 5,9)

Toto je ten vnútorný postoj, ktorý človeka otvára divom Božieho Kráľovstva: JA nehodný a slabý, - a BOH veľký a milosrdný, ktorý zhliadol na moji biedu a daroval mi svoju milosť...

Vo svete sa cení úspech. Ak niečo dosiahneme, sme hrdí na seba. Chválime sa navzájom za svoje výkony. Odvodzujeme od nich svoju cenu, svoje postavenie na rebríčku dominancie spoločnosti. Je to normálne a prirodzené. Takto svet myslí a funguje.

Ale nie v Božom Kráľovstve! Tam je tento postoj vražedný. Zdôrazňuje totiž seba na rozdiel od lásky, ktorá zabúda na seba. Hľadá vlastnú veľkosť v porovnaní s inými namiesto toho, aby zabúdala na seba, pretože je plný lásky a vďačnosti. Spolieha sa na svoje sily a svoje kvality a tým vylučuje zo svojho života Božiu silu a Božiu veľkosť, pretože pre Boha už popri tej všetkej vlastnej „veľkosti“ nieto miesta. Takýto "duchovný život" je klamom, krúti sa okolo seba, spolieha sa na svoju snahu a Božie dary považuje za svoj úspech. Porovnáva sa s inými a hodnotí, nakoľko je už "duchovnejší" než oni - alebo závidí tým, u ktorých sa mu zdá, že majú na pohľad viac než on. Všetko toto ho len stále viac utvrdzuje v pýche a nakoniec ho to od Boha vzdiali úplne.

Skutočný duchovný život je ako premietacie plátno v kine. Slúži len na to, aby sa na takéhoto človeka vo všetkom premietal Boh a Božia milosť,

pričom sám v sebe a pre seba i pre iných ostáva neviditeľný, prosté plátno, ktoré sa úplne stratí pod žiarou Božieho obrazu. Nehovorí: "Idem sa JA za teba pomodliť" - lebo som taký či onaký a MŇA Boh určite pre MOJU vieru či "duchovnosť" vypočuje. Ani nehovorí opak: MŇA Boh nevypočuje, JA nie som na to dost' dobrý či duchovný, JA na to nemám dost' veľkú vieru – akoby Božie diela záviseli od nás. Miesto toho vraví: Pod', poprosíme Boha, ON je dobrý, ON vypočuje aj tak veľkého hriešnika, ako som ja, ver Mu!

*"Naši otcovia sa klaňali Bohu na tomto vrchu, a vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa treba klaňať." Ježiš jej povedal: "Ver mi, žena, že prichádza hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. ... Ale prichádza hodina, ba už je tu, keď sa praví ctitelia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Lebo sám Otec hľadá takých ctiteľov."* (Jn 4, 20-21.23)

Samaritánka hovorí Ježišovi: MY, Samaritáni, VY, Židia. A Ježiš jej odpovedá: ani Samaritáni, ani Židia. Boh. Toto je pravda. Len a jedine Boh.

*"Ja som síce biedny a úbohý, no Pán sa stará o mňa."* (Ž 40, 18)

Klaňať sa v Pravde znamená uvedomovať si, že v tom nie je naozaj žiadna moja zásluha, nie je to žiaden môj úspech, nie je to žiadna "úroveň", na ktorej som a na ktorú som dospel ani nič podobné. Znamená to vedieť, že je to len a jedine veľké Božie milosrdenstvo, v ktorom Boh zhliadol na bedára a hriešnika, ako som ja.

Nie je v tom žiaden smútok. Je to radostná pravda malého a slabého dieťaťa, strateného uprostred temného lesa, ktoré sa kochá a teší zo sily a veľkosti svojho otca, ktorý ho našiel, vyložil na plecía a nesie domov.

A je to klaňanie sa v Duchu, lebo, ako vraví Pavol, keď sme takto malí, sme silní, ale už Božou silou. Ale musí to byť skutočná malosť. Nielen zdanie malosti, póza akejsi "pokory", namyslenej a pyšnej samej na seba.

*"Farizej sa postavil a takto sa v sebe modlil: "Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodlivci, cudzoložníci alebo aj ako tento mýtnik. Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám." (Lk 18, 11-12)*

Človek, ktorý sa takto pyšne a naoko pokrytecky pokoruje, si v skutočnosti v duchu myslí, že v skutočnosti niečo znamená, že niekým je, ale dobre, patrí sa to tak, tak sa pokorí a poníži pred Bohom, - no nie je to obdivuhodné, že je takýto pokorný? A tak berie svoju pokoru ako ďalšiu zásluhu, ako ďalší dôkaz toho, že už je "duchovný" a už je "pokročilý", že už vie, čo sa ako patrí a čo sa ako voči Bohu a medzi kresťanmi má – a preto je už aj v duchovnom živote isto ďalej ako tí ostatní, ktorí veru zďaleka nie sú takí veľkí a duchovní ako on, vôbec nechápu, aká dôležitá pokora je a veru by im aj ukázal, *zač je toho loket*, ale... Dobre. On sa miesto toho pokorí a tak im ukáže, ako sa správa správny kresťan (Dúfam, že si to všimnú a ocenia!).

*"Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: "Bože, buď milostivý mne hriešnemu." (Lk 18, 13)*

Skutočne pokorný človek ale vie, že sa pokoriť vôbec nemusí, lebo s istotou a kryštálovo jasne vidí a vie, že je naozaj úbohý a hriešny a ničotný a slabý a nemá nič, bedár a žobrák pred Bohom. Neponižuje sa, nemá totiž kam. Nepokoruje sa, nemá totiž v čom. On taký je a vie, že taký je. Je ale plný radosti a nádeje, pretože Boh sa k nemu, úbožiakovi, sklonil vo svojej nesmiernej láske a milosrdenstve. To Boh je veľký. To Boh je úchvatný. Boh je zdrojom a príčinou onej radosti. Len a jedine Boh.

*"Tu kráľ Dávid šiel, posadil sa pred Pána a hovoril: "Kto som ja, Pane, Bože, a čo je môj dom, že si ma priviedol až sem?" (2 Sam 7,18)*

*"Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali." (Lk 5, 32)*

*"Ježiš sa vzpriamril a opýtal sa jej: "Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil?" Ona odpovedala: "Nik, Pane." A Ježiš jej povedal: "Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!" (Jn 8, 10-11)*



*"Nermúťte sa, lebo radosť v Pánovi je vaša sila!" (Neh 8, 10)*

Znova je to jeden z paradoxov kresťanstva.

*"Kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený." (Mt 23, 12)*

Hriešnik plný radosti - z Boha, ktorý mu odpúšťa a ktorý ho uzdravuje.  
Bedár, plný radosti - z Boha, ktorý mu všetko dáva a od ktorého všetko má.  
Úbožiak z prachu a v prachu zeme, plný radosti a plesania - z Boha, ktorý vo svojom nepochopiteľnom milosrdenstve *"z prachu dvíha chudobného a zo smetiska povyšuje bedára a dáva mu sedieť vedľa kniežat, vedľa kniežat svojho ľudu."* (Ž 113, 7-8)

*"Ale to všetko je od Boha... aby sa pred Bohom nik nevystatoval." (2Kor 5, 18; 1Kor 1, 29)*

Toto je viera, jeden jej podstatný rozmer: keď sa v ničom nespoliehame na seba, ani na svoju vieru či nábožnosť či čokoľvek iné, iba a jedine na Boha a na Jeho veľké milosrdenstvo a vernosť, viera v číru Božiu dobrotu.

*"Peter povedal: "Striebro a zlato nemám, ale čo mám, to ti dám: V mene Ježiša Krista Nazaretského vstaň a chod!" Chytil ho za pravú ruku a zdvihol ho. Vtom mu spevnili nohy a členky, vyskočil, postavil sa a chodil. Vošiel s nimi do chrámu, chodil, vyskakoval a chválil Boha. ... Keďže sa pridržal Petra a Jána, zbehol sa k nim do stĺporadia, ktoré sa volá Šalamúnovým, všetok užasnutý ľud. Keď to Peter videl, prehovoril k ľudu: "Mužovia, Izraeliti, čo sa tomu divíte a prečo hľadáte na nás, akoby sme boli vlastnou mocou alebo nábožnosťou urobili, že tento chodí? Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba, Boh našich otcov, oslávil svojho Služobníka Ježiša!" (Sk 3, 6-8.11-13)*

Ale to dokáže iba ten, kto naozaj pokorný je, pretože už spoznal pravdu o sebe, už vie, kto v skutočnosti je, že je naozaj úbohý hriešnik, že je nič a nemá nič a teda nemusí nič predstierať.

*"Lebo hovoríš: "Som bohatý, zbohatol som, nepotrebujem nič" — a nevieš, že si biedny, poľutovaniahodný, chudobný, slepý a nahý." (Zjv 3, 17)*

Je v tom obrovské uľahčenie a sloboda a radosť pred Bohom, keď človek toto o sebe konečne spozná a namiesto aby s tým zápasil, tak to v dôvere Bohu prijme a ocitne sa tak konečne v pravde!

Ja som ničím. Ty si všetkým. Vďaka, Bože, vďaka za to. Amen. Aleluja.

*"Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle." (Lk 2, 14)*

\*\*\*

Úbohosť a viera sú bytostne prepojené.

Jednak čo do porozumenia – viera je porozumením, pochopením. Kým si ale nepripúšťame vlastnú úbohosť, stále sme ešte neporozumeli.

A potom je tu otázka viery ako dôvery. Kým odmietame vlastnú úbohosť a silou mocou chceme na sebe vidieť niečo vlastné, dokázať niečo vlastnými silami a schopnosťami, získať niečo vlastnými zásluhami, nezávisle od Boha a bez toho, aby sme sa museli v niečom spoliehať na Boha, či mať čosi, čo môžem Bohu dať a čo môže Boh na nás oceniť a odmeniť nás za to, jednoducho, kým v sebe pestujeme niečo podobné, je to znak toho, že ešte Bohu skutočne nedôverujeme.

Obzvlášť sa to prejavuje v modlitbe, keď o niečo prosíme a myslíme si, že výsledok nejako závisí od nás – od toho ako sa modlíme, alebo od toho, či dostatočne pevne veríme a podobne. Tento postoj totiž už sám v sebe obsahuje základnú nevieru Bohu. Obsahuje v sebe totiž snahu v čosi sa spoliehať na seba a nie na Boha, mať čosi pod svojou kontrolou a nie všetko len pod kontrolou Boha.

Skutočná viera verí Bohu bezmedzne a bezvýhradne, pretože na jednej strane vie, že Boh je dobrý Otec, na druhej strane vie, že od nás v tomto smere nezávisí vôbec nič, iba od Boha a ten je stopercentne spoľahlivý –

a preto sa môžeme stopercentne spoľahnúť na to, že to bude „fungovať“ – nič nezávisí od nás a preto nič nemôže zlyhať ani nič nie je neisté.

*"Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá váš Otec, ktorý je na nebesiach, dobré veci tým, čo ho prosia." (Mt 7,11)*

*"A Boh neobráni svojich vyvolených, čo k nemu volajú dňom i nocou, a bude k nim nevšímavý? Hovorím vám: Zaraz ich obráni. Ale nájde Syn človeka vieru na zemi, keď príde?" (Lk 18,7-8)*

## Svätí, čiže oddelení

*"Čistá a nepoškvrnená nábožnosť pred Bohom a Otcom je: navštevovať siroty a vdovy v ich tiesni a zachovať sa nepoškvrneným od tohoto sveta." (Jak 1, 27)*

Na to prvé si spomíname občas. Na to druhé...

*"A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vaším Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán." (2Kor 6, 17-18)*

V Písme sú kresťania nazývaní "svätými". Nie v zmysle dokonalej nepoškvrnenosti a dokonalosti, o tú ešte len v sile Božej milosti usilujú.

*"Usilujte sa o pokoj so všetkými a o svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána." (Hebr 12, 14)*

Sú však už teraz svätí v zmysle oddelenosti od tohto sveta.

*"Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta. A*

*svet sa pominie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky." (1Jn 2, 15-17)*

*"Cudzoložníci, neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha. ... Podriadte sa teda Bohu; diabli sa vzoprite a ujde od vás." (Jk 4, 4.7)*

*"Vieme, že sme z Boha a celý svet je v moci Zlého." (1Jn 5, 19)*

Svet - myslím tým spoločnosť, ktorá bola nami ľuďmi vybudovaná na iných základoch, než je Boh - je naozaj v moci Zlého. Vláda v ňom súperenie, nepriateľstvo, sebeckosť, chamtivosť, zloba, závisť, zákernosť. Ľudia otročia prchavým rozkošiam a nakoniec sami aspoň na chvíľu unikajú do sveta zábavy, lebo im samým svet pripadá do veľkej miery neznesiteľný a potrebujú sa z neho "odreagovať".

Ak sa nám ale napriek tomu tento svet páči, potom ako by sa nám mohol páčiť Boh a Nebo, ktoré sú jeho presným opakom?

A ak sa nám páči Boh a Nebo a život v Kráľovstve, ako by sa nám mohol páčiť svet? A ak sa nám nepáči, ak k nemu cítime odpor, ako by sme v ňom ešte mohli žiť?

To, že sme svet preukukli a opustili, je podľa logiky aj podľa Písma základný znak kresťana. Kresťan je človek, ktorému sa svet s jeho špinou a povrchnosťou sprotivil. Kresťan je človek, ktorý objavil niečo omnoho lepšie: Krista a Jeho Kráľovstvo. A tak opustil svet a vydal sa za tým lepším.

*"Dal som im tvoje slovo a svet ich znenávidel, lebo nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta." (Jn 17, 14)*

Niektorí mali to šťastie, že mohli odísť takmer úplne, naši bratia a sestry mnísi a rehoľníci. Iní musíme telom ostať vo svete, tak ako bol nakoniec aj Ježiš a apoštoli, ale už nie srdcom. Navštevujeme ešte svet, napríklad aj kvôli zamestnaniu, ale už v ňom nežijeme. Iní sa naháňajú za peniazmi, my

nie. Iní hľadajú zábavu, my nie. Oni večer sadajú k televízoru alebo sa brodia bahnom internetu, my nie. Toto je už za nami. Sme telom vo svete, ale srdcom vo svete už dávno nie sme.

Miesto toho hľadáme onen lepší podiel.

*"Ako išli ďalej, vošiel do ktorejśi dediny, kde ho prijala do domu istá žena, menom Marta. Tá mala sestru menom Máriu, ktorá si sadla Pánovi k nohám a počúvala jeho slovo. ... Mária si vybrala lepší podiel, ktorý sa jej neodníme." (Lk 10, 38-39.42)*

Namiesto majetku hľadáme Božiu milosť. Namiesto zábavy sa chvejeme vnútornou rozkošou z toho, keď náš napĺňa a preniká Svätý Duch. Namiesto toho, aby sme ako *zombíci* čumeli kamsi do blikajúcej obrazovky, stretáme sa tvárou v tvár v spoločenstve, aby sme sa učili byť jedno Telo v Kristovi a zažívali, že medzi nami je naozaj Boh. Namiesto zábavných parkov a atrakcií prichádzame na liturgiu aby sme tam a v nej vychádzali do samého Kráľovstva a už z neho neodišli. Nie preto, že musíme, ale preto, že chceme. Nie ako obeť, v ktorej sa niečoho zriekame, ale ako dar, ktorý s nesmiernou vdáčnosťou a chvením od Boha prijímame. Nie je to žiadna strata. Je to obrovský zisk!

*"A nábožnosť so spokojnosťou je naozaj veľkým ziskom." (1 Tim 6,6)*

*"Neviete, že vaše telo je chrámom Ducha Svätého, ktorý je vo vás, ktorého máte od Boha, a že nepatríte sebe? Draho ste boli kúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele." (1Kor 6, 19-20)*

Keby sme boli stále vo svete, možno by sme na to "nemali čas". A nemali by sme ho preto, lebo ak ostávame vo svete aj srdcom, potom v nás nie je Božia láska, nepoznáme ešte Boha ani Boží dar. Preto nás Boh a Božie veci nelákajú. Ale ak sme Boha spoznali a zažili a vyvolili si Jeho a Jeho Kráľovstvo, potom je to presne naopak. Nemáme čas na svet, pretože naše srdcia už patria Bohu a Jeho Kráľovstvu. Prest'ahovali sme sa. Opustili sme



svet. Už doň nepatríme. Zdráhavo a z nutnosti ho ešte navštevujeme, ale nežijeme v ňom. Inde sme už doma.

Byť kresťanom tak nevyhnutne znamená byť svätým. Čiže oddeleným od sveta a patriacim Bohu. Tieto dve "veci" sú si navzájom tak protikladné, že tam nie je možný žiaden kompromis.

*"Nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridržať a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone."* (Mt 6, 24)

Je to podmienka. Ale je to aj potvrdenie a ovocie, znak a dôsledok toho, že sme už naozaj Bohu uverili, obrátili sa a naozaj s Ním žijeme - a tak sme to sveta už naozaj vyrástli.

Ak máme pocit, že náš život s Bohom nejako nefunguje, dajme si najprv otázku: A už som opustil svet? Vyšiel som z neho? Nasledujem už Krista?

*"Oni hneď zanechali siete a išli za ním."* (Mk 1, 18)

Alebo ostávame ďalej na mieste, ďalej sa držíme sietí sveta - a divíme sa, prečo sa Kristus, ktorý ide ďalej a kýva na nás, aby sme išli s Ním, od nás stále viac vzdáľuje?

Opustiť svet je nutná podmienka kresťanstva. Je to zároveň veľmi konkrétne rozhodnutie. Znova si pripomeňme kláštory a mníchov. V našom prípade bude forma tohto zasvätenia odlišná, ale miera rovnaká. Sme povolaní byť rovnako ako oni "svätými Pána", byť rovnako ako oni oddelení od sveta. Len miesto kláštora vo svojich domoch, miesto života kontemplácie a modlitby viac činne, miesto za múrmi kláštora viac uprostred sveta, miesto rehoľnej komunity v malom spoločenstve vo farnosti. Forma bude isto odlišná. Ale podstata oddelenia od sveta i jeho hĺbka rovnaká. K rovnakej svätosti, oddelenosti od sveta sme povolaní, veď je to stále jedna a tá istá cesta do jedného a toho istého Kráľovstva i služba a život v jednom a tom istom Bohu rovnaká pre všetkých. Nie sú dve cesty, jedna pre laikov a jedna

pre klerikov a rehoľníkov. Len jedna. Forma sa líši, ale miera zasvätenia i opustenia sveta ostáva. Navonok sa isteže budeme javiť "svetskejší" než takí kartuziáni. V srdci však musíme byť oni aj my rovnakí. Rovnako zasvätení. Rovnako svätí.

*"Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla." (1Pt 2, 9)*

*"Ak ste teda s Kristom vstali z mŕtvych, hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi! Ved' ste zomreli a váš život je s Kristom ukrytý v Bohu." (Kol 3, 1-3)*

A z tejto prvej svätosti sa potom rodí aj tá druhá, ku ktorej ešte len smerujeme a na ktorej ešte len s pomocou Božej milosti pracujeme: svätosť dokonalosti a úplnej nepoškvrnenosti.

*"Kto škodí, nech škodí ďalej, kto je špinavý, nech sa špiní ďalej, spravodlivý nech ďalej koná spravodlivo a svätý nech sa ďalej posväcuje." (Zjv 22, 11)*

Je na čase vziať tieto slová smrteľne vážne! A nemyslieť si, že ak žijeme vo svete a podľa sveta - len si z neho občas "odskočíme" na modlitbu a do kostola - tak už je všetko v poriadku, už sme kresťania, už po smrti pôjdeme do Neba! Veru nie! Ako by sme aj mohli, keď stále milujeme svet? Do Neba sa vchádza už tu a teraz. A nedá sa inak, iba tak, že sa súčasne vyst'ahujem zo sveta. Na sebe samých to vidíme! Kým sme vo svete, nie je v nás Boží život ani Božia sila a my denne znova a znova padáme do hriechu. Lenže nie preto, že sme "slabí a krehkí", ale preto, že stále milujeme svet, uctieваме svet, sme dobrovoľne jeho otrokmi a preto sa nám ako jeho otrokom aj vodí...

*Športovci vo svete, keď sa rozhodnú vážne trénovať a pripravujú sa na preteky, starostlivo podriadujú vo svojom živote všetko tomuto cieľu: čo, koľko a kedy jedia, čo, koľko a kedy pijú, kam chodia, koľko a kedy spia, organizujú si svoj denný režim i rozpočet tak, aby mohli naplno a bez*

*prekážok trénovať... Je čas urobiť to isté aj v našom živote - teda ak sme Bohu uverili a rozhodli sa, že ideme závodíť o víťaznú cenu Božieho Kráľovstva!*

*"Neviete, že tí, čo bežia na štadióne, bežia síce všetci, ale iba jeden dosiahne víťaznú cenu? Bežte tak, aby ste sa jej zmocnili. A každý, kto závodí, zdržuje sa všetkého; oni preto, aby dosiahli porušiteľný veniec, my však neporušiteľný. Ja teda tak bežím, nie ako na neisto, tak bojujem, nie akoby som bil do vetra. Ale krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý." (1Kor 9, 24-27)*

Pozrime sa dnes na náš časový rozvrh, režim dňa, využívanie času, narábanie s peniazmi, aby všetko v našom živote bolo zorganizované tak, aby sme naplno a nerušene mohli trénovať základné disciplíny nového života s Bohom: rozjímanie, vnútorná modlitba a adorácia, život v malom spoločenstve vo farnosti, spoločná služba a spoločný apoštolát a všetko završené v liturgii.

Mimochodom, tá komunita, malé spoločenstvo, je kľúčovo dôležitá. Nielen preto, že keď sme zhromaždení, tak vtedy je Kristus medzi nami prítomný. Ale aj preto, že ak sa odsťahujeme zo sveta, nemôžeme ostať visieť sami uprostred prázdna. Musíme sa niekam nastáhovať. Do Kráľovstva. Ono je už teraz prítomné v Cirkvi. Jej spoločenstvo je však skonkrétne práve v malom spoločenstve vo farnosti, ako opakovane pripomínal napríklad aj sv. Ján Pavol II.

# Manželka Baránkova

Kresťanstvo je manželstvo. Manželstvo s Bohom. Doslova.

*"Ved' nik nikdy nemal v nenávisti svoje telo, ale živí si ho a opatruje, ako aj Kristus Cirkev, lebo sme údmi jeho tela. Preto muž zanechá otca i matku a*

*pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi."* (Ef 5, 29-32)

Byť kresťanom znamená byť manželkou Krista.

Len chvíľu nad tým uvažujme. Nad mierou jednoty, intímnosti. Nad rozsahom i intenzitou tejto jednoty, tohto spoločného života a konania. Nad tým hlbokým partnerstvom Toho, ktorý povyšuje a tej, ktorá je k Nemu pozdvihnutá a povýšená. Nad mierou spoločného zdieľania. Že už nie sme s Kristom dvaja, ale jedno telo. Uvedomili sme si dakedy, čo to je, *byť s niekým jedno telo*? Žiť s niekým jeden život, naozaj už len jeden spoločný život, nie dva?

Ak sa pozrieme na svätých pred nami, na mystikov, aj v praxi uvidíme, aké a čo to je! K čomu sme aj my Ženíchom povolaní! Pretože niet rozdielu čo do povolania a pozvania od Boha medzi nimi a nami.

*"Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj povolaní v jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých."* (Ef 4, 4-6)

Vydať sa za Krista. Doslova. O tom to je. Byť s Ním už len jedno Telo, to Jeho. Žiť s Ním už len jeden Život, ten Jeho. Tvorit' s Ním už len jednu domácnosť, tú Jeho. Lebo o tom to je, o to aj nám ide. On je Boh. My len ľudia. Sme to my, kto sa chceme priženit' (presnejšie: vydať sa) do Neba, nie naopak.

Kto takto žije, žije už v Nebi. Už nie ako sluha, ale ako priateľ Ducha, nevesta Syna a sám syn/dcéra Otca.

*"Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta." ... Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. ... Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal*

živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa." (Jn 6, 51.54.56-57)

*V manželstve pozemskom sa manželia oddávajú jeden druhému aj svojim telom v sexe. Eucharistia je niečo ako "Boží sex". Spôsob, nádherný a zázračný, ktorým Boh Ženích s nami zdieľa svoje Telo, svoju Krv – čiže svoj život – samého a celého Seba, svoje ľudstvo i svoje Božstvo v jednom. V nej splývame s Ním do jedného tela. Stávame sa jedným. Oltár je naším svadobným stolom i manželským lôžkom. Povedané rečou kánonov, krstom sme boli s Kristom zosobášení, v Eucharistii sa naše manželstvo stalo "konzumovaným". Zavrášilo sa. Začalo byť žité.*

Toto sa potom musí preniesť do celého nášho života. *Pobehlica by po noci strávenej s cudzím mužom odišla preč. Ako inak? Je cudzí, užila si svoju noc a tým to skončilo, vonku už čakajú ďalší. Ale nevesta, po noci na manželskom lôžku so ženíchom, už nevstáva rovnaká. Premenilo ju to. Ráno je už naplno manželkou a on naplno jej manželom. Už navždy. Takto nás navždy premieňa Eucharistia. Ak ju prijímame nie ako pobehlica, ale ako nevesta, potom od nej odchádzame pretvorení už ako manželka.*

*"Nech teda človek skúma sám seba, a tak je z toho chleba a pije z kalicha. Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, ten si je a pije odsúdenie." (1Kor 11, 28-29)*

Skúmaj, človek, čo pristupuješ ako nevesta! Skúmaj, či túžiš odísť z lôžka oltára ako manželka! Pozri na svojho Ženicha! Je On Tvoj, jediný? Či chceš hneď po vyvrcholení odbehnúť od stola a lôžka Ženicha a bežať a smilniť s inými bohmi a pánmi?

*"Zlomím ich smilné srdce, ktoré odpadlo odo mňa, aj ich oči, ktoré smilnili s modlami. Sami sebe sa budú hnusiť pre zločiny, ktoré popáchali, pre všetky svoje ohavnosti." (Ez 6, 9)*

Aké strašné je zneučovať takto Ženichovo Telo! Aké strašné je poškvŕniť tak Jeho sväté lôžko a svätý stôl! Ženicha, ktorý sa pre mňa, biedneho a



ničotného, zriekol seba samého, stal sa človekom, vzal na seba všetku moju hnusobu, všetku špinu, zlo a hriech, všetku moju bolesť, všetky moje zranenia a ich hnis, všetku moju biedu a otranosť, len aby ma pozdvihol k sebe a nasýtil vlastným Telom a vlastnou Krvou!

*"Uvážte, o čo hroznejší trest si zaslúži ten, kto šliape po Božom Synovi, znevažuje krv zmluvy, v ktorej bol posvätený, a tupí Ducha milosti. ... Je hrozné padnúť do rúk živého Boha." (Hebr 10, 29.31)*

*"Nesmilnime, ako niektorí z nich smilnili, a padlo ich za jeden deň dvadsaťtisíc." (1Kor 10, 8)*

Pozerať na Krista ako na svojho manžela. Možno veru nezvyklá predstava. Práve preto by sme sa jej mali naučiť. Navyknúť si na ňu. A tiež na seba ako na manželku Baránkovu.

## Vzdat' sa Milovanému

*"Asýrsko nás nezachráni, už nebudeme jazdiť na koňoch a nebudeme viac hovoriť: "Naši bohovia!" dielam svojich rúk, lebo u teba nájde milosť sirota." (Oz 14, 4)*

Zanechať svoju nespútanú divokosť a poddať sa Bohu. Prečo? Lebo závislosť lásky je lepšia, než nespútanosť pýchy a sebeckta. Pretože Božia moc konajúca a zachraňujúca svet cez nás je mocnejšia, než naše vlastné sily a schopnosti. A nakoniec aj preto, že to prvé je len zdanie, v Bohu ale spoznávame, kto sme a v Ňom nachádzame svoju pravú identitu.

*"Môj milý začal a povedal mi: Ženich volá snúbenicu do rozvitej jari. Ženich: Hor sa, priateľka moja, krásava moja, a pod'! Lebo, hľa, už je po zime, dážď prestal, pomínul!" (Veľp 2, 10-11)*

Je to ako divožienka, ktorá náhle vzdá svoju divokosť, pretože bola konečne premožená veľkosťou, krásou a láskou Ženícha a zrazu spoznáva a otvára sa jej celý nový nádherný svet a ona doň vchádza a srdce jej búcha a dych sa zadržáva opojným vzrušením. Divokosť vymieňa za vznešenosť a krásu. Nespútanosť a vzdor za objatie Milovaného, za sladké puto lásky. Jeho náruč sa pre ňu stáva celým vesmírom a už nemá potrebu utekať.

*"Povedz mi ty, ktorého z tej duše milujem, kde pásavaš, kde odpočívaš cez poludnie, aby som sa nemusela potlkať od stáda ku stádu druhov tvojich."* (Veľp 1, 7)

*"Pod' z Libanonu, nevesta moja, z Libanonu zostúp! Opusť končiar Amana, vrcholce Senira a Hermona, peleše levov, vrchy leopardov."* (Veľp 4, 8)

S dôverou sa vzdáva seba, pretože našla Jeho, ktorý sa nikdy nevzdá jej.

*"Moje ovce počúvajú môj hlas, ja ich poznám a ony idú za mnou. Ja im dávam večný život. Nezahynú nikdy a nik mi ich nevytrhne z ruky. Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší od všetkých a nik ich nemôže Otcovi vytrhnúť z ruky. Ja a Otec sme jedno."* (Jn 10, 27-30)

To je viera. To je láska. V tom je nádej, väčšia než každá iná.

Prejavuje sa to aj sústredením, pozornosťou, ktorá je ako ovocím ako lásky, ktorá hľadá na Milovaného, tak vzdania sa Ženíchovi, zanechania, opustenia džungle, v ktorej sme ako divosi žili a lovili, kým nás v nej nenašiel, nezachránil a nevyviedol do siení svojho Kráľovstva, svojho Srdca. Nemáme už čo iné hľadať, za čím iným ísť. Máme Jeho. Máme Všetko. Zvyk starej divokosti nás bude ešte chvíľu pokúšať, nesvoj z toho, že už neutekáme, že sme akosi pridllho na jednom mieste a s jedným. To je nezvyk. Nikdy doteraz sme tak nežili. Ale srdce i rozum nám hovoria, ostaň. Ostaň. Si, kde si, kde máš byť. Našiel si a ulovil si túžbu svojho srdca. Ostaň. A zvyk, ten starý, časom odumrie.

Tak sa učíme novému. Nachádzaniu namiesto hľadania. Spočítaniu namiesto utekania. Hojnosti namiesto hladu srdca. Pokoju namiesto strachu. Dôvere namiesto detskej sebestačnosti. Sile, ktorá nie je z nás namiesto slabosti, ktorá je nám vlastná.

S vierou opúšťame staré a vchádzame do Ženíchovho sveta, nášho nového domova, už navždy. Do Neho samotného.

## Prostá láska

*"Nik z nás totiž nežije pre seba a nik pre seba neumiera; lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi."* (Rim 14, 7-8)

Viem, že nedokážem pochopiť, obsiahnuť, plne si uvedomiť to, do čoho vystupujem, do vzťahu s Bohom. Bolo by skvelé, keby som to dokázal, obsiahnuť, prežiť a v jedinom okamihu nesmiernej extázy *"so všetkými svätými pochopiť, aká je to šírka, dĺžka, výška a hĺbka."* (Ef 3, 18) Niekedy Boh dá, že sa človek tejto Reality dotkne. Inokedy nie.

Bolo by márne snažiť sa sám v sebe umelo navodzovať nejaké "prežívanie" tohoto. Márne preto, lebo je to dar od Boha, dar zhora. A márne aj preto, že by nás to odvádžalo od podstaty, od skutočného, od Reality.

*"Lebo láska k Bohu spočíva v tom, že zachovávame jeho prikázania."* (1Jn 5, 3)

Tak to píše Ján. Láska k Bohu nespočíva v pocitoch. V snahe čosi v sebe "prežívať" či čosi si v sebe "uvedomovať" a "precit'ovať". Prepáčte za príklad, ale *tak, ako môžeme cestovať autom bez toho, aby sme rozumeli jeho konštrukcii, "precit'ovali" ju a rozplývali sa nad ňou,* tak isto je to aj u Boha: viera nie je cit, ani pocit, viera je *istota*. Vedomie toho, čo je.

*Tak žijú aj bežní manželia. Sex tvorí jedno, dve percentá objemu ich manželstva. Romantika tu je, ale tiež iba z času na čas. Väčšinu ich života ale tvorí prostý fakt, že sú si vedomí jeden druhého, sú si vedomí oddanosti jeden druhému a proste a úplne samozrejme, bez fanfár a bez vlajúcich zástav to prosto a samozrejme žijú a konajú.*

Takto funguje aj Boh a život s Ním.

Sme manželka Baránkova. Stali sme sa súčasťou Manželovej domácnosti a rodiny. Tým sme prijali aj hodnoty, ktoré v nej vládnu. Spôsob života, ktorý sa v nej žije. Zodpovednosť, ktorá nám z toho plynie. Úlohy, prácu, ktorej sa jej členovia venujú. Vzťahy, ktoré medzi sebou majú. Áno, je tam aj "sex" Eucharistie. Áno, je tam aj romantika liturgie. Aj vytrženie a extáza mystiky, tej mimoriadnej. Ale ako v každej inej domácnosti, aj tu platí, že väčšinu času - tu, na Zemi - prežijeme v prostom plnení si povinností. Povinností, ktoré nám plynú z tohto sladkého záväzku lásky. V prostote, normálnosti a v pokoji, *ako keď matka proste cestou nakúpi a doma proste pripraví a urobí, čo treba*. Aj to je mystika – či skôr, práve to je mystika, tá riadna a bežná. Rozjímať a kontemplovať samým životom, sám život v Bohu.

*"A to je láska: žiť podľa jeho prikázaní. To je to prikázanie, ktoré ste počuli od začiatku, aby ste podľa neho žili." (2Jn 1, 6)*

Láska v sebe obsahuje aj veci a okamihy mimoriadne. Ale kto by redukoval lásku len na ne, nepochopil by, čo je láska. Zamieňal by si ju s pocitmi a zážitkami a kĺzal by po jej vonkajšom obale. A kto by hľadal stále len to mimoriadné, veru by sme na neho hľadeli ako na človeka s nejakou poruchou.

Väčšina lásky sa odohráva v tom obyčajnom a riadnom. V plnení povinnosti, ktorá z nej plynie a ktorú sme na seba vzali. Neznamená to prázdno. Tu, v pokoji a normálnosti toho riadneho, v konaní si povinnosti voči Milovanému a Jeho Rodine a Domácnosti - v *plnení prikázaní*, ako vraví Ján - jestvuje sladká rozkoš lásky, ktorá je však zakúšaná viac na spôsob hlbokého pokoja, než na spôsob vytrženia extázy. Možno práve preto je ešte hlbšia, aj keď

menej teatrálna. Extáza, vytrženie, silné pocity, to sú *čerešničky na torte* života s Bohom. Ale táto pokojná rozkoš, rozkoš hlbokého pokoja človeka, ktorý je na svojom mieste, pevne zakotvený vo vzťahu a v jednote s Milovaným, tento pocit hlbokkej existenciálnej správnosti, je *tortou samotnou*. Zakúša sa a žije prostým životom v láske. Konaním. Povinnosťou. Zodpovednosťou. Prácou. Nie nadarmo Písmo o Nebi píše ako o Pokoji.

Je to rozdiel medzi návštevníkom a domácim. Návštevník príde na oslavu a potom odíde. Domáci však tu bol už pred ňou, keď ju prosto a bez hudby a konfiet chystal. A bude tu aj po nej, keď znova bez hudby a bez šampanského a už v zástere a šľapkách bude po skončení upratovať... alebo len tak chvíľu v pokoji sedieť v kresle a už bez spevu v klúde dopíjať svoj pohár, zatiaľ čo hostia odišli. Toto odlišuje domáceho od návštevy. Host' si vybral svoje čerešničky. Domácomu ostala v chladničke celá torta.

*"Už nie ste cudzinci ani prišelci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny."* (Ef 2, 19)

Nehľadaj pocity a zážitky. Nebuď návšteva, ktorá príde iba na oslavu. Buď domáci. Ži život. Konaj povinnosť. Neodmietaj zodpovednosť. "Zachovávaj prikázania", pravidlá domácnosti. To je láska. Pocity nie sú láskou ani ju nestvorí. Láska prinesie pocity aj zážitky, aj vytrženie extázy. Z času na čas. Sama ale pocitom nie je. Jej srdce spočíva v prostom žítí a konaní toho, čím sa Milovanému zaviazala. A jej najväčšou a zároveň najvšednejšou odmenou je pokoj. Hlboký bytostný pokoj lásky a pravdy.

*"A Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápacosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi."* (Flp 4, 7)

Nechaj myšlienky stranou. Mlč. Vdýchni Realitu, si do nej ponorený, len si to väčšinou neuvedomuješ. Nasaj ju do seba. Je opojná, lebo v nej, tu a teraz, je prítomný sám Boh, Tvoj Milovaný. A potom začni konať. Prosto konať. Čo treba. Povinnosť. Závazok lásky. Prúdiť konaním v realite. Prúdiť



realitou konaním. Ani nezbadáš a si v Raji. Prostota v Bohu je mečom oslobodenia, otvára väzenie ilúzií našej mysle.

*"Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo. ... Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme. ... Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha. Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi."* (Mt 5, 3.5.8-9)

*"Kto sa zahľadá do dokonalého zákona slobody a vytrvá, kto nie je zabudlivý poslucháč, ale uskutočňovateľ diela, ten bude blahoslavený pre svoje skutky."* (Jak 1, 25)

*"Ježiš im povedal: "Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.""* (Jn 5, 17)

V prostote tejto práce spočíva spoločenstvo s Bohom. Tak ako u Ježiša. Tak ako u apoštolov. V nej je oná blízkosť a priateľstvo s Bohom. Kto toto pochopí, stane sa domácim Boha. Kto toto nepochopí, navždy ostane cudzincom, iba hosťom v dome, ktorý mu mal patriť.

A na konci tejto práce, keď deň pokročí a slnko sa skloní...

*"Keď vystúpili na breh, videli rozloženú pahrebu a na nej položenú rybu a chlieb. Ježiš im povedal: "Doneste z rýb, čo ste teraz chytili!" ... Ježiš im povedal: "Podťe jest'!" A nik z učeníkov sa ho neodvážil spýtať: "Kto si?", lebo vedeli, že je to Pán. Ježiš pristúpil, vzal chlieb a dával im; podobne aj rybu."* (Jn 21, 9-10.12-13)

## Na Božích výšinách

*"Ja som Boh, vyvýšený nad národy, vyvýšený nad zem."* (Ž 46, 11)

*"Ako sú nebesá vyvýšené nad zem, tak sú moje cesty vysoko od vašich ciest a moje myšlienky od vašich myšlienok."* (Iz 55, 9)

Boh je vyvýšený nad svet ako je dospelý človek vyvýšený nad hry, myšlienky a fantázie malých detí.

Kto chce k Nemu, musí sa k Nemu povzniesť. Nesený Duchom musí vyrásť zo sveta a jeho detských hier, myšlienok a ciest. Tam hore, nad svetom, nad jeho malichernosťami, je čisté a číre nebo, iskřivý a čistý vzduch plný svetla a Ducha. Tam, v pokoji dospelosti Božej, tam sa človek stretá s Bohom, dospievajúci s Dospelým.

*"Kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu."* (Rim 6, 7)

*"Keď som bol dieťa, hovoril som ako dieťa, poznával som ako dieťa, rozmýšľal som ako dieťa. Keď som sa stal mužom, zanechal som detské spôsoby."* (1Kor 13, 11)

Zomrieť - svojej detinskosti a nezrelosti - a vyrásť do slávy dospelosti Božej, je ten najväčší dar od Boha.

Opravdivá modlitba a adorácia sú priekopníkmi tohto znovuzrodenia. A čo v nich nesmeli načíname, potom do všedného života prenášame. Sprvu veľmi neumelo a nešikovne a ani sa nám veľmi nedarí. Ale ak vytrváme, stále viac. Veľká je rozkoš a radosť pravej dospelosti v Bohu. V nej sú všetky veci na svojom mieste a všetko dáva zmysel a význam. V nej nachádzame pokoj naplnenia, ktorý je z Boha. Už netúžime po pieskovisku sveta ani po jeho smiešnych vojnách, ktoré svet berie tak strašne vážne, veru, smrteľne vážne. Už nie. Už to nie je naše pieskovisko. Nie je to viac náš svet. Vyrástli sme.

*"... aby sme už neboli malými deťmi, ktorými sem-tam hádže a zmieta hocijaký vietor klamlivého ľudského učenia, ktorý podvodne strháva do bludu. ... Preto hovorím a dosvedčujem v Pánovi: Už nežite, ako žijú pohania, v márnosti svojho zmýšľania, so zatemneným rozumom, odcudzení Božiemu životu pre nevedomosť, ktorá sa ich zmocnila, a pre zaslepenosť ich srdca."* (Ef 4, 14.17-18)

Vnútoraná modlitba je prvým krokom do tohto nádherného, oslepujúco čistého a číreho sveta, čerstvého a ostrého, v ktorom sme len my a Boh - a v Bohu a skrze Boha všetko ostatné na svojom pravom mieste - a veľký jas.

Tam rozumieme a konečne vidíme a chápeme pokrútenosť sveta, pretože v Bohu ako v zrkadle vidíme svet taký, aký má byť, krásny a nádherný - a súčasne dole vidíme jeho terajšiu podobu, šedivú, zafúľanú, polámanú, rozhádzanú, pokazenú... O to viac rozumieme Božej túžbe obnoviť svet, všetko, v Kristovi.

*"... zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi."*  
(Ef 1, 10)

Veď pri pohľade na to aj nás tá istá túžba zachvacuje, túžba obnoviť a doviest' do tejto veľkej nádhery a krásy trosky sveta, v ktorom naše telá ešte stále prežívajú.

*"Lebo nás ženie Kristova láska, keď si uvedomíme, že ak jeden zomrel za všetkých, teda všetci zomreli. A zomrel za všetkých, aby aj tí, čo žijú, už nežili pre seba, ale pre toho, ktorý za nich zomrel a vstal z mŕtvych. Preto odteraz nepoznáme nikoho podľa tela. A ak sme aj poznali Krista podľa tela, teraz už nepoznáme. Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové."* (2Kor 5, 14-17)

## Naozaj

*"Lebo ak svojimi ústami vyznávaš: "Ježiš je Pán!" a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený."* (Rim 10, 9)

Apoštol Pavol hovorí: ak svojimi ústami vyznáš a vo svojom srdci uveríš, budeš spasený.

Čo znamenajú tieto slová?

Keď som dnes skúmal svoje vnútro, čo bráni Božej milosti a Božiemu Duchu, aby sa naplno prejavili v mojom živote, objavil som sám v sebe čosi akoby puzdro, čosi zatvorené a nedotknuté vierou. Čosi, čo vzadu - v pozadí, v podvedomí - na vieru a na Krista a na všetko to hovorilo také akési zhovievavé pochybovačné "možno" a potom dodávalo: "... ale kvôli tomu 'možno' sa predsa nebudem dvíhať a hýbať a meniť a konať!" A toto čosi vzdorovalo mojej snahe asi tak, ako vzdoruje tvrdý kameň živej a prúdiacej rieke okolo.

Hneď na to ma napadlo slovo "naozaj". Zaznelo mi v mysli ako fanfára, ako samotný hlas z Neba.

Jednoducho to musíme urobiť naozaj. Naozaj uveriť. Naozaj sa tým stáť. Naozaj to začať robiť, nie len tak nejak, na povrchu, naoko, do určitej miery. Naozaj. Celkom a úplne. Bez kompromisov. Bez vytáčok. Bez váhania či otáľania. *Naozaj*. A presne toto má na mysli Pavol!

Ak to berieme *naozaj*, v prvom rade o tom otvorené a jasne hovoríme bez vytáčok, bez váhania, lebo je to naozaj.

Ak sa zdráhame všade a otvorene a zároveň normálne a prirodzene hovoriť o Kristovi, potom to nie je naozaj. Potom naozaj neveríme, potom naozaj ešte kresťanmi, synmi Boha, nie sme. Zdanlivo hej, javíme sa tak možno, ale nie naozaj.

A potom, ak je to *naozaj*, tak tomu aj veríme, srdcom, čiže celou svojou bytosťou - a preto podľa toho aj naozaj konáme. Tak ako apoštoli, keď opustili siete.

*"Keď raz kráčal popri Galilejskom mori, videl dvoch bratov, Šimona, ktorý sa volá Peter, a jeho brata Ondreja, ako spúšťajú sieť do mora; boli totiž rybármi. I povedal im: "Pod'te za mnou a urobím z vás rybárov ľudí." Oni hneď zanechali siete a išli za ním. Ako šiel odtiaľ ďalej, videl iných dvoch*

*bratov, Jakuba Zebedejovho a jeho brata Jána, ako na lodi so svojím otcom Zebedejom opravujú siete; aj ich povolal. Oni hneď zanechali loď i svojho otca a išli za ním." (Mt 4,18-22)*

Tak ako Šavol, keď začal ohlasovať Krista.

*"Ananiáš teda šiel a vošiel do domu, vložil naň ruky a povedal: "Brat Šavol, poslal ma Pán Ježiš, ktorý sa ti zjavil na ceste, keď si šiel sem, aby si zasa videl a aby ťa naplnil Duch Svätý." Hneď mu spadli z očí akoby lupiny a vrátil sa mu zrak. Tu vstal a dal sa pokrstiť. Potom prijal pokrm a zosilnel. Niekoľko dní zostal s učeníkmi v Damasku a hneď v synagógach ohlasoval Ježiša, že je Božím Synom." (Sk 9,17-20)*

Tak, ako svätý Anton, opät, keď rozdal svoj majetok a odišiel na púšť.

*"Neprešlo ani celých šesť mesiacov od smrti rodičov, keď šiel ako zvyčajne do Pánovho domu a v duchu sa zaoberal myšlienkou, ako apoštoli opustili všetko a išli za Spasiteľom a ako tí v Skutkoch apoštolov predávali majetok a čo zaň utrhli, prinášali apoštolom k nohám, aby sa to rozdelilo núdnym, a potom akú veľkú nádej majú uloženú v nebi. Tým zaujatý vošiel do kostola a práve sa čítalo evanjelium. Tu počul, ako Pán vravel onomu boháčovi: „Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj všetko, čo máš, a rozďaj chudobným; potom príď a nasleduj ma a budeš mať poklad v nebi.“ Antonovi bolo, akoby mu Boh pripomenul tieto sväté veci, akoby sa to čítalo iba kvôli nemu. Rýchlo vyšiel z Pánovho domu a majetok, čo mal po predkoch (mal tristo jutár úrodnej a veľmi peknej pôdy), daroval dedičanom, aby nebol na ťarchu ani jemu ani jeho sestre. Všetok hnutelný majetok predal a veľa peňazí, čo zaň získal, rozdelil chudobným, iba niečo ponechal pre svoju sestru [...] a sám sa oddal pred svojím domom asketickému životu: bdel nad sebou a vytrvalo viedol prísny spôsob života." (Životopis sv. Antona od sv. Atanáza)*

Tak ako všetci a každý jeden svätý, ktorí radikálne zmenili svoje životy, pretože verili naozaj.



Ak naše kresťanstvo nezahrňuje všetko naše konanie a všetok náš majetok a peniaze a všetko, čím sme a čo máme, potom to tiež nie je naozaj. Je to nejaká záľuba či formalita, ale nie je to ani náš život ani naša identita. Potom ešte stále naozaj neveríme, potom ešte naozaj kresťanmi, synmi Boha, nie sme. Zdanlivo hej, javíme sa tak možno, ale nie naozaj.

*"Lebo srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na spásu."* (Rim 10, 10)

Začíname *naozaj* počúvať hlas Ducha. *Naozaj* sa spoliehať na Pána a počítat s Ním. *Naozaj* sa vyberáme na cestu svätosti a služby Božím veciam, *naozaj* na tom začíname vážne a naplno pracovať. Z celého srdca, nahlas, otvorene a verejne, bez rozpačitého prešľapovania či uhýbania pred zrakmi okolia. Bez strachu či dokonca až akejsi hanby za to, že sme iní, odlišní od nášho okolia, ktoré na nás preto zazerá.

*Naozaj* je bytostne spojené aj s prebudením, s prítomným *tu* a *teraz*. Neblúdime v myšlienkach a predstavách, nedumáme, neuhýbame sa, neunikáme pred realitou, neotáľame, sme plné prítomní, *tu* a *teraz*, pretože celým srdcom sme prítomní v tom, čomu sme *naozaj* uverili a čo *naozaj* žijeme a *naozaj* na tom pracujeme. Prúdime. Vnímame. Žijeme. Naplno.

Kým to nie je takto *naozaj*, tak dovedy v nás nemôže Boží Duch ani Božia Milosť naplno pôsobiť, len veľmi slabo a málo.

"*Naozaj*" je samou podstatou aktu uverenia.

Veriť znamená v samej svojej podstate brať niečo ako isté a preto to aj brať *naozaj*, vážne, naplno a to úplne samozrejme. "*Naozaj*" je brána a sama podstata viery života veriaceho človeka.

Nielen v kresťanstve. *Žiaden športovec, vedec, biznismán, ktokoľvek nemôže v niečom uspieť, ak to neberie vážne, ak to fláka, ak to robí len tak, povrchno, bez presvedčenia.*

Žiaden teda div, že ani život s Bohom nie je výnimkou, ale riadi sa tým istým pravidlom.

Kým to nie je "naozaj", je to len hra, nie skutočnosť. Alebo, povedané slovami Krista o niečo tvrďšie: pokrytectvo. Hranie sa navonok na niečo, čím nie sme - a čo vyjde na povrch hneď, ako začne ísť "do tuhého". A tým nemusí byť hneď nejaké prenasledovanie. Stačí, keď príde na našu peňaženku... Na náš voľný čas.. Na obetovanie nejakej záľuby alebo pohodlia... Alebo len na neľúbosť okolia a známych, ktorým sa hneď poslušne prispôsobíme, veď nakoniec o nič nejde, len o nejaké náboženské veci, tak čo... Keby o peniaze, majetok, to je iná vec, to sú veci vážne, tam by sme sa postavili a bojovali. Ale náboženstvo?

*"Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo čistíte čašu a misu zvonka, ale vnútri sú plné lúpeže a nečistoty!" (Mt 23, 25)*

Veľkou pomocou je spoločenstvo. Všeobecne. Jedno, či sa jedná o športovca v kolektíve posilňovne, alebo kresťana v rámci malého spoločenstva vo farnosti. Toto "naozaj" je desaťkrát ľahšie spolu než osamote.

## Chceš vedieť, kto si?

Chceš vedieť, kto naozaj si?

Je priepastný rozdiel medzi tým, praktizovať kresťanstvo a byť kresťanom. Medzi tým, robiť "kňazskú robotu", pastoráciu a skutočne byť kňazom.

*"More vydalo mŕtvych, čo boli v ňom, aj smrť, aj podsvetie vydali mŕtvych, čo boli v nich, a každý bol súdený podľa svojich skutkov." (Zj 20, 13)*

To, čo konáme, tým aj naozaj sme. Skutky. *Praxis* - naše bežné všedné správanie sa a konanie. *Ergata* - naše diela, to, kam plynie náš záujem, náš čas, naša energia a, samozrejme, naše peniaze. Tieto dve slová sú v pôvodine tam, kde v našom preklade Písma čítame "skutky". A možno ešte *lógiá* - slová, to, o čom sa bežne rozprávame a hovoríme, lebo tým žijeme, je to náš život.

*"Lebo podľa svojich slov budeš ospravedlnený a podľa svojich slov budeš odsúdený."* (Mt 12, 37)

Chceš vedieť, kto si? Kto naozaj si? Pozri sa a svoje skutky, na svoje bežné každodenné konanie. Počúvaj svoje každodenné hovorenie. Pozri, kam a na čo išli tvoje peniaze. Čo ťa zaujíma a tráviš nad tým čas. Čo ťa dokáže rozhnevať, lebo sa ta to dotýka, niečoho, čo ti je drahé, s čím si stotožnený. To je odpoveď. Jasná a neklamná. Presne To Si.

*"Každý strom možno poznať po ovoci. Z trnia predsa nezbierajú figy, ani z ostružín neoberajú hrozno. Dobrý človek vynáša z dobrého pokladu svojho srdca dobro a zlý človek zo zlého vynáša zlo. Ved' z plnosti srdca hovoria jeho ústa."* (Lk 6, 44-45)

Pojem "praktizovať kresťanstvo" by mal byť v Cirkvi zaradený medzi neslušné slová. Je isto jedným z najväčších klamov, aké Diabol rozširuje.

Skutočný cieľ sa totiž stáva identitou, stávame sa tým, za čím ideme a čím sme - nie niečím, čomu sa venujeme a "praktizujeme" to. Šampión sa nevenuje športu. Je športovcom. Kresťan sa nevenuje kresťanstvu. Je kresťanom.

Táto identita sa potom úplne samozrejme, prirodzene a neklame prejavuje vo všetkom našom konaní, v samom našom postoji, myslení, vášni pre to, v skutkoch i slovách, otvorene, verejne, navonok. Inak to ani nie je možné. Museli by sme sa fakt riadne snažiť, keby sme to chceli nejako zakryť a zatajiť pred svojím okolím a pochybujem, že by sa nám to aj vtedy úplne podarilo.

Sme tým, za čím ideme a konáme to, čím sme. Nič viac ale ani nič menej v tom nie je.

Chceš zmeniť svoju identitu? Seba?

*"Nemáme sa obliekať pre zamestnanie, ktoré máme, ale pre to, ktoré by sme chceli mať."* (Giorgio Armani)

Platí všeobecne. Nielen pre zamestnanie, ani zďaleka! A nielen pre oblečenie, ani to veru nie!

Začni to konať.

Začni o tom hovoriť.

Začni sa tak správať.

Drž podľa toho svoje telo a obleč sa tak.

Začni o tom čítať, zaujímať sa o to .

Vytiahni peňaženku a vlož do toho svoje peniaze.

Si to, čo robíš a hovoríš. Začni robiť a hovoriť to, čím chceš byť.

*„Když člověk celý život předstírá, že je dobrý, nedá se od dobrého člověka odlišit. Zaryté pokrytectví se nakonec stane pravdou. Petr ze sebe udělal dobrého člověka, přestože se na tu cestu vydal z důvodů, které měly k čistým daleko. To mi dává velkou naději.“* (Orson Scott Card, *Ender vo vyhnanstve*)

# Napájadlo

Adorácia je ako tankovanie. Dobýjanie bateriek. Čerpanie sily. Čerpanie života. Boh dáva. Človek prijíma, doslova nasáva.

Myslím, že žiadna iná forma modlitby v tomto nie je tak efektívna. Čím viac sa do modlitby vkladáme my, čím viac v nej hovoríme a dokonca sa staráme, čo a ako povedať, lebo hovoríme nahlas a iní počúvajú... Tým menej

dokážeme takto čerpať. Rozjímanie je lepšie ako hovorenie. Ale mlčanie a adorácia, vpíjanie sa do Boha, do Milovaného, je v tomto smere ešte viac.

Iste, všetko má svoj zmysel. Rozjímanie je o učení sa. Kŕmi náš mozog a naše srdce. Adorácia je ale o dobýjaní sa. O čerpaní toho, prijímaní toho, čo sme v rozjímaní spoznali.

Preto *lectio divina*, ten geniálny spôsob modlitby, obsahuje jedno i druhé v tom správnom poradí.

Adorácia. Miesto, kde sa uštvaný človek zastavuje. Rozbité ja znova zjednocuje. V Kristovi, kotve nášho života. Povedal som, dobýjanie? No, možno skôr servis. Útočisko frontového vojaka, kde, ohlušený, doráňaný, špinavý a strhaný znova dokáže dať dokopy sám seba, pozbierať sa a vyjsť von, akoby sa ani nič nebolo stalo.

Ono totiž tá sila, energia, je v nás. Už od krstu. Len rozbití a uletení ju nevieme čerpať, nevieme ju zachytiť o nič viac, než človek vo vlaku padajúcom do priepasti dokáže zachytiť mobil kotúlajúci sa spolu s ním v kabíne. V adorácii nás Kristus zastavuje. Ukotvuje v sebe. Skľudňuje. Vracia do nás samotných, do nášho pravého ja. Tam, kde na nás čaká všetka sila a moc Ducha, ktorý je v nás.

## Pustina pre srdce

Púšť, ústranie.

Je to nielen o tichu.

Ako vidieť už u Otcov, je to aj útek človeka, ktorý zisťuje, že ešte nie je dost silný v Kristovi, dost pevne zakorenený v novom živote v Bohu na to, aby obstál vo svete. Vidí zlo, ktoré koná a ktorým ubližuje ľuďom i Menu a preto



radšej uteká preč, akoby sa považoval za divé a nebezpečné zviera, aby nikomu nemohol ublížiť. A tam, v samote púšte, učí sa zomierať sebe a pripútať sa k novému životu v Bohu. Až potom v sebe nachádza odvahu vrátiť sa medzi ľudí, už nie ako nebezpečná divá šelma, ale ako muž Boží.

*„Když jsem byl mladý, jednoho dne mě trápilo smilstvo. Odešel jsem hlouběji do pouště a zůstal jsem tam čtyřicet dva dní bez chleba, vody a spánku. Modlil jsem se k Pánu a on mě od tohoto pokušení osvobodil. Od té doby jsem měl po celý svůj život od těchto pokušení pokoj.“* (abba Mojžíš, pustovník)

Aj keď nemôžeme utiecť doslovne, predsa si môžeme zvoliť istú formu púšte... Môžeme si zvoliť mlčanie. Mlčanie na internete, mlčanie v spoločnosti, pretože ako hovorí Písmo: *"Ak si niekto myslí, že je nábožný, a nedrží si jazyk na uzde, ale klame sám seba, toho nábožnosť je márna. ... Keď dávame koňom do úst zubadlo, aby nás poslúchali, ovládame celé ich telo. ... Tak aj jazyk: je to síce malý úd, ale honosí sa veľkými vecami. Pozrite, aký malý oheň akú veľkú horu zapáli! Aj jazyk je oheň, svet nepravosti; jazyk je medzi našimi údmi ten, ktorý poškvŕňuje celé telo, rozpaľuje kolobeh života a sám je peklom rozpálený."* (Jak 1, 26; 3, 3.5-6)

Ak nemôžeme do klietky púšte, dajme si aspoň náhubok mlčania. A keď nemôžeme do pustiny s Kristom, vstúpme aspoň do ticha.

Tam sa môžeme učiť opaku nadutosti a pýchy, ktorá je jazyku vlastná. Vlastne ani nie jazyku, ale Egu, ktoré si v nadutých rečiach hoví a oslavuje seba. Mlčanie je pre Ego ako dusenie pre telo. A keď Ego zomiera, aj sám jazyk sa oslobodzuje. Potom sa na ňom, oslobodenom, môže splniť Písmo: *"Pán, Jahve, mi dal jazyk učenický, aby som vedel slovom posilniť unaveného. Každé ráno prebúdza mi ucho, aby som počúval ako učeník."* (Iz 50, 4) Stáva sa nástrojom súcitu, pretože ním hovorí naše pravé Ja, vedomé si vlastného hriechu a slabosti i veľkej milosti, z ktorej jedinej je Kristom Bohom zachránené.

Ticho a mlčanie nás, podobne ako opravdivá púšť, izolujú od sveta s jeho ilúziami, zvadami a zhom. Vracajú nás späť do reality, až do Božej Reality. Nie nadarmo istý psychológ tvrdil, že po jedle a dýchaní je samota, ticho a mlčanie piata najdôležitejšia vec v živote človeka.

Dobrym spoločníkom mlčania je pôst. Čím je mlčanie pre dušu, tým je pôst pre telo a jeho vášne. Obe krotia šelma v nás. Obe sú silnou kotvou skutočného.

Kedysi, ešte v seminári, som si to nazval: kláštor srdca. Ak nemôže celé telo do kláštora, tak aspoň srdce! Púšť uprostred mesta. Tak to nazval Carlo Caretto. Alebo slovami Krista: vo svete, ale nie zo sveta.

*"Nie [svojou] silou a nie mocou, ale mojím duchom!—hovorí Pán zástupov." (Zach 4, 6)*

## Od semienka

Úplne sa vyprázdniť, stiahnuť sa do najmenšieho možného, tam, kde človek proste len je.

Nesnažiť sa niesť Božie bremeno osudu a spásy sveta. Len tu malú časť, ktorú vložil na naše plecia: práve tu, práve teraz, v tejto chvíli, na tomto malom kúsku zeme, s tým jedným konkrétnym človekom, možno tak ešte *oikosom*... Jedno po druhom.

*"Nám neprislúcha zvládnuť všetky zvraty sveta, len urobiť, čo môžeme, pre dobro rokov, do ktorých sme postavení, vykoreniť zlo na poliach, ktoré poznáme, aby tí, ktorí prídu po nás, mohli obrábať čistú zem. Aké počasie budú mať, o tom my nerozhodneme." (Gandalf v knihe J. R. R. Tolkiena Pán prsteňov)*

Byť Božím synom. Proste ním byť. Tu a teraz. V dôvere. Bez snahy nasilu "niečo robiť". Neznamená to, byť pasívny. Len sa neupnúť na za každú cenu *konanie niečoho*. To, čo ľudí oslovuje, to, cez čo Boh koná, čo premieňa svet, je v prvom rade to, kým *sme* a čo *žijeme*, v tej úplnej prostote a jednoduchosti, sami v sebe a sami pred sebou, čisto medzi nami a Bohom.

Alebo inak, to, čím sme "súkromne" je prvotné a rozhoduje o tom, čo dokážeme "verejne", svojou činnosťou.

Ľudia chodili za Ježišom kvôli tomu, kým bol. Nie preto, že on chodil za nimi a nasilu sa ich snažil obracať, organizovať "nejaké aktivity", či za každú cenu "niečo robiť". Jeho konanie bolo vždy odpoveďou na iniciatívu ľudí, ktorí prišli za Ním, áno, už od toho prvého dňa, čo sa ho prví dvaja učeníci spýtali: "*Rabbi, kde bývaš?*" (Jn 1,38)

Ak sme synmi Boha a žijeme Život Boha a máme v sebe Ducha, potom ľudia prídu. Potom nemusíme uvažovať, čo robiť, pretože oni sami - svojou "otázkou" - nám povedia, čo je potrebné urobiť.

*"Odišli teda loďou na pusté miesto do samoty. ... Keď vystúpil a videl veľký zástup, zľutoval sa nad nimi, lebo boli ako ovce bez pastiera. A začal ich učiť mnohým veciam."* (Mk 6, 32.34)

Boh je Bohom pre celý svet a každý čas a všetkých ľudí. My sme povolani byť bohmi na tom malom mieste a v tom okamihu času, kde práve sme a pre toho človeka, ktorý je práve pri nami. Ale skutočne byť. To bytie je prvotné. Najprv byť synom Boha. Skutočne. Najprv sám v sebe žiť život Boha, skutočne. Potom všetko ostatné.

V tom spočíva to *stiahnutie sa*. Na začiatku nie sme ani jedno a nežijeme ani druhé. Miesto toho ale často strašne veľa konáme. Snažíme sa. Naliehame, presviedčame, organizujeme. Neuvedomujeme si, že sme ako *šmelinári, ktorí ponúkajú šmejd, ale tvária sa, že aká super vec - a divia sa, prečo tú super vec ľudia nechcú*. Možno sa dokonca aj ukrivdení cítime.

Stiahnuť sa znamená, zanechať šmelinu. Zaoberať si skutočný a hodnotný "tovar" a ním je opravdivé Božie synovstvo a skutočný Boží život. Opravdivá hĺbka v Duchu, ktorý zbožšťuje.

*"Radím ti: odo mňa si kúp zlato vyskúšané ohňom, aby si zbohatol, a biele rúcho, aby si sa zaodel a aby nebolo vidieť hanbu tvojej nahoty, i masť, ktorou si potrieš oči, aby si videl." (Zjv 3, 18)*

*"[Serafím Sárovský] začal žiť eremitským spôsobom života v osamelej chatrči v lese neďaleko opátstva. Za čas žil na stĺpe, neskôr ho zamurovali v cele. Po 25 rokoch ešte raz vyšiel do sveta kvôli mystickému videniu, ktoré pripisoval Panne Márii. Čoskoro za ním začali prichádzať húfy ľudí, ktorí žiadali o radu, alebo aj takí, ktorí ho chceli nasledovať. Prichádzali často z veľkej diaľky." (modlitba.sk)*

A práca? Činnosť? No, tá príde v pravom čase sama od seba, práve tak, ako u Serafíma.

*"Len čo ho obyvatelia toho kraja spoznali, vyslali poslov do celého okolia. I prinášali k nemu všetkých chorých a prosili ho, aby sa smeli dotknúť aspoň obruby jeho odevu. A všetci, čo sa ho dotkli, ozdraveli." (Mt 14, 35-36)*

Ak naša práca neprináša ovocie, možno je na čase zastaviť sa a opýtať sa: Som ja vôbec? Žijem ja vôbec? Aby som mohol vôbec pracovať?

Začiatkom všetkého je Božie synovstvo. Ním byť. To žiť. Tu, v tejto minúte. Tu, na tomto štvorci metra. Sami v sebe, pred sebou a pred Bohom. Tu to všetko začína. To je semienko. Ak je dobré, ostatné príde takpovediac samo.

*"Ďalej hovoril: "S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď človek hodí semeno do zeme; či spí alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno kľíči a rastie a on ani o tom nevie. ... Je ako horčičné zrnko. Keď ho sejú do zeme, je najmenšie zo všetkých semien na zemi, ale keď sa zaseje, vzíde, prerastie všetky byliny a vyháňa veľké konáre, takže v jeho tóni môžu hniezdiť nebeské vtáky." (Mk 4, 26-27.31-32)*

Prvotná nie je aktivita, konanie. Prvotné je *bytie*. Najprv byť, potom konať. Nie naopak. Aj Boh najprv bol, sám v sebe. Až potom začal konať a stal sa najprv Stvoriteľom, potom Spasiteľom a nakoniec Otcom vykúpených.

Alebo inak: Najprv konaj sám v sebe to, čím si. Konaj, uskutočňuj svoje vlastné bytie, svoju vlastnú identitu. Nie "aktivity" smerujúce kamsi von. To príde, časom. Najprv konaj, uskutočňuj, svoje vlastné bytie, ži svoj vlastný život - čiže Boží život a Božie synovstvo. Odtiaľ potom vziať aj Božie diela a Božie skutky.

Ani vojaci nepošlú na front vojaka, ktorý najprv neprešiel výcvikom. Ako by sme my, vojaci Boží, mohli ísť do boja prv, než sa nimi naozaj staneme?

Kláštor srdca je tou dobrou roľou, v ktorej prijímame semienko synovstva a Božieho života a dovoľíme mu, aby najprv vyrástlo, až potom rozvinulo konáre a stalo sa domovom nebeským vtákom.

*"Iné zrná padli do dobrej zeme; vzišli, rástli a priniesli úrodu: jedno tridsaťnásobnú, druhé šesťdesiatnásobnú a iné stonásobnú."* (Mk 4,8)

*"Nebud'te ustarostení."* (Flp 4,6)

## Rodina

Už Otcovia hovorili, že kto je pokrstený už je zbožštený. Už je dokonalý. Boh v ňom už všetko urobil.

Ostáva už len naša myseľ, ktorá z akejsi zotrvačnosti ešte stále myslí a pozerá na nás samých po starom.

Obrátenie potom nie je o tom, že sa stávame niečím novým. To niečo nové už sme, Kristus to v nás už urobil. Obrátenie je o tom, že to už len prijímame. Uveríme tomu. Že je to naozaj tak.



Je to uvedomenie si, že všetko už je. Už to je. Boh je. Je tu. My sme. Pred Bohom. On je Otec. My Jeho deti. Kráľovstvo náš domov. Duch náš duch. Už to tak je. Sme s Bohom rodina. Je to tá najprirodzenejšia vec na svete. Nebola, ale od okamihu krstu je. Nič nie je prirodzenejšie, než do toho vstúpiť, nič nie je normálnejšie, než toto žiť... Vlastne nie. Nie vstúpiť. My v tom už sme. Stačí otvoriť oči, uveriť, prijať to a žiť.

*"Je dokonané." (Jn 19, 30)*

*"Všetko, čo je zjavné, je svetlo. Preto hovorí: "Prebud' sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!" Dávajte si teda veľký pozor, ako máte žiť: nie ako nemúdri, ale ako múdri." (Ef 5, 14-15)*

Nie je v tom z našej strany žiadne vzopätie. Skôr opak, podanie sa. Kapitulovanie pred realitou. Zloženie zbraní nedôvery a strachu, ktorými sme sa jej doteraz bránili.

Boh a ja sme rodina. Som s Bohom rodina. Adorácia, to je tiché sedenie s mojim Bratom, starším a prvorodeným, ktorý ma našiel v slumoch sveta, biedneho a špinavého a vzal ma za ruku a dovedol domov, k Otcovi. Ale to už je za nami. To bolo.

Teraz sedíme vedľa seba, On a ja, súrodenci, v tichom súznení, pokoji. Sme rodina. Fakt sme rodina. S Otcom sme rodina. Sme Jeho rodina. Rodina, ktorá sa o seba stará, ktorá stojí pri sebe, kde každý podporuje každého a jeden za druhého dávaj život. On, môj brat, to pre mňa už urobil. Sedím a hľadím, na rukách má rany, aj pod košeľou, v boku. Pod ofinou na hlave. Nezaváhal ani sekundu. Urobil to pre mňa, pre svojho brata. Pre nášho Otca. Ja by som to isté urobil pre Neho. Dúfam. S pomocou Ducha. On je ďalší v našej rodine. On z nás vlastne rodinu robí. On tou rodinou je.

Ale to už bolo. Alebo ešte len bude. Teraz... Teraz je ticho. Pokoj. Súrodenecká láska, blízkosť, porozumenie. Domov. Miesto, kde nikto nikomu nič nevyčíta. Kde nikto s nikým o nič nebojuje. Kde je všetko otvorené a priame. Kde je všetko zlé odpustené a zabudnuté. Kde ostáva len

ono rodinné puto, mocné puto rodinnej lásky, úzkeho a mocného rodinného kruhu, akému niet podobného vo svete - a my sme doň boli vtiahnutí, uvedení, prijatí... A aj to už bolo. Teraz tu už proste len... sme. Žijeme. Pretože je to tak. Sme s Bohom jedna rodina. Boh je rodina nám. My sme rodina Bohu. Žijeme spolu a stojíme pri sebe. V dôvernej blízkosti. V otvorenosti a priamosti, kde nič pred sebou neskrývame. V neochvejnej vzájomnej vernosti. To je všetko. A všetko je v tom.

*"On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna." (Kol 1, 13)*

*"Teda už nie ste cudzinci ani prišelci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny." (Ef 2, 19)*

Rodinkárstvo. Protekcia. Všetko toto v tej najskvelejšej forme v Božej rodine - v našej rodine! - len tak prekvitá! Sme s Bohom klan, klan, ktorý stojí pri sebe a nikoho medzi seba nepustí, len toho, kto patrí k rodine. A nijako to neskrývame.

*"... lebo vášmu Otcovi sa zapáčilo dať vám kráľovstvo." (Lk 12, 32)*

*"Ved' Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí; a ukáže mu ešte väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali. Lebo ako Otec kriesi mŕtvych a oživuje, tak aj Syn oživuje, koho chce. A Otec nikoho ani nesúdi, ale všetok súd odovzdal Synovi, aby si všetci ctili Syna tak, ako si ctia Otca. Kto si nectí Syna, nectí si ani Otca, ktorý ho poslal." (Jn 5, 20-23)*

*"Veru, veru, hovorím vám: Aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi. A urobím všetko, o čo budete prosiť v mojom mene, aby bol Otec oslávený v Synovi." (Jn 14, 12-13)*

*"V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto?! Keď odidem a pripravím vám*

*miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja." (Jn 14, 2-3)*

Áno, poviem to na plné ústa. V demokracii tohto sveta je to čosi zlé a nemiestne, ale my nie sme svet. My sme Kráľovstvo. Sme rodina. Kráľovská rodina. Aristokratický klan. U nás rodinkárstvo len tak prekvitá. U nás je všetko o rodine a len o rodine. U nás, pre nás, je rodina všetkým!

*"Keď on vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko!? Kto obžaluje Božích vyvolencov? Boh, ktorý ospravedlňuje? A kto ich odsúdi? Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac — ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás? Kto nás odlúči od Kristovej lásky? Azda súženie, úzkosť alebo prenasledovanie, hlad alebo nahota, nebezpečenstvo alebo meč? ... V tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje. A som si istý, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi." (Rim 8, 32-35.37-39)*

Kto je v rodine, má všetko (a sám bez rozpakov dáva všetko, práve preto, že je v rodine). Kto nie je v rodine, nemá nič.

Všetko toto už je. Tak mi, Brat môj, pomôž prekonať nedôveru, ktorú som si zo sveta priniesol (lebo svet ňou živý je) a pomôž mi prijať to, proste sa prebudiť do tejto skutočnosti... príliš krásnej na to, aby mohla byť pravdou - akurát, že ňou je...!

*"Kresťan, poznaj svoju dôstojnosť!" (sv. Lev Veľký)*

Pomôž mi, Ježišu, Brat môj, uvedomiť si to, uvedomiť si, čím a kým som, kde som, kam som bol uvedený, kam patrí. Pomôž mi, aby mi to celé došlo. Aby som tým skutočne bol. Synom Kráľa. Členom kráľovskej rodiny. So všetkou cťou i záväzkami cti voči nej. Aby som obsiahol, prijal a dostal tejto hodnosti, povýšeni, vyznačení. Aby som bol. Aby som sa ja, mešťan

sveta, naučil byť skutočným šľachticom v tej jedinej skutočnej aristokratickej kráľovskej Rodine Boha. *Noblesse oblige*.

*"Syn mu povedal: "Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom." Ale otec povedal svojim sluhom: "Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Prived'te vykŕmené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa." A začali hodovať."*  
(Lk 15, 21-24)

Dokonalý rodinný klan. Pre Otca je Jeho rodina všetkým. Pre nás je Otec a naša rodina, do ktorej nás adoptoval k svojmu Prvorodenému, tiež všetkým. O tom to celé je. Proste rodina: Otec. Syn. Duch. Ja. Bohorodička a všetci svätí, na zemi i v Nebi. My všetci sme rodina. Jedna rodina. Spoločne rodina. Nie sú to nejaké objekty úcty, vzdialené a neskutočné ako nejaké exponáty vo vitríne múzea. Oni všetci sú naša rodina. Naši súrodenci. Náš klan. Žiť v rodine Boha znamená žiť s nimi všetkými. Bez nich to nejde, veď oni rovnako ako my tou rodinou sú.

## Dva svety v jednom

Sú tu dva svety. Boží a pozemský. Svet a Kráľovstvo. Oba sa akoby prelínajú v tom istom pozemskom čase a priestore, súčasne sú ale od seba ostro oddelené.

Vidíme to. Na jednej strane vidíme ľudí pozemských, ako žijú v pozemskom svete svetskej životy a čo sa Boha a ducha týka, tápu v tme, až tak, že niektorí popierajú, že vôbec nejaký Boh a svet ducha jestvuje.

A na druhej strane vidíme svätcov a mystikov, ktorí v tomto svete ducha s Bohom v Jeho Kráľovstve skutočne a opravdivom žijú. Sú uprostred nás, ale

žijú iný, úplne iný svet, inú realitu, akoby už boli v inom Vesmíre. A naozaj aj sú.

Raní kresťania mali na ceste ku krstiteľnici znázornený na podlahe kostola Jordán. Katechumen he cestou ku krstnému prameňu prekročil - ako kedysi Jozue - na znak toho, že prechádza do Božieho sveta, do toho, do ktorého mu krst otvorí dvere.

A tak súčasne, akoby sa prekrývajú, sú to dva svety, dve reality. Ten banálny, v ktorom sa všetko točí okolo peňazí a majetku a postavenia a dôležitosti a rozkoše a zábavy a nič viac v tom nie je. A ten druhý, vskutku ohromujúci a zázračný, v ktorom žije Boh a všetci svätí s Ním. No a svojou vierou a túžbou človek volí, v ktorom z nich bude žiť - a v ktorom potom už aj navždy ostane. Lebo ten prvý je počiatkom Pekla na Zemi, rovnako ako ten druhý je začiatkom Neba, tiež už tu, na Zemi.

Nezáleží, či v Krista veríme alebo nie.

*"Veríš, že Boh je jeden? Dobre robíš. Ale aj diabli veria, a trasú sa!"* (Jak 2, 19)

Nezáleží či sa k Nemu - ako kedysi na Zemi zástupy - modlíme a On pre nás koná dokonca zázraky.

*"Mnohí mi v onen deň povedia: "Pane, Pane, či sme neprorokovali v tvojom mene? Nevyháňali sme v tvojom mene zlých duchov a neurobili sme v tvojom mene veľa zázrakov?" Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal; odíďte odo mňa vy, čo páchate nepravosť!"* (Mt 7, 22-23)

Záleží na tom, ktorý svet sme si zvolili. Či sme vošli do Neba a žijeme v ňom, už teraz a preto v ňom navždy aj ostaneme, alebo či nie a ostali sme vo svete.

*"Vchádzajte tesnou bránou, lebo široká brána a priestranná cesta vedie do zatratenia a mnoho je tých, čo cez ňu vchádzajú. Aká tesná je brána a úzka cesta, čo vedie do života, a málo je tých, čo ju nachádzajú!"* (Mt 7, 13-14)



A ako sa vchádza do Neba?

Tým, že svojou mysl'ou a pozornosťou začnem skutočne Boha počúvať, hľadiet' na Neho, žiť a konať s Ním. Tým, že vstúpim do spoločenstva Jeho svätých, tých spolu s Bohorodičkou v Nebi, i tých v Cirkvi na zemi. Začnem s nimi žiť. Spolu s nimi pracovať. Práve táto práca je miestom, kde sa osvedčujeme. Skutky. *Praxis a ergata. A lógiá.* Nimi osvedčujeme, kde už sme a kde žijeme.

*"Istý človek vznešeného pôvodu odchádzal do ďalekej krajiny prevziať kráľovstvo a potom sa mal vrátiť. Zavolať si svojich desiatich sluhov, dal im desať min a povedal im: "Obchodujte, kým sa nevrátim!" ... Keď sa po prevzatí kráľovstva vrátil, dal si zavolať sluhov, ktorým dal peniaze, aby zistil, koľko kto získal." (Lk 19, 12-13.15)*

*"Lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce." (Lk 12, 34)*

Srdce - čiže naša pozornosť, naša láska, záujem, nasadenie, činnosť, život, pasia, záľuba.

Kde sa cítime doma? Pri Bohu? Alebo sa na Neho len občas obrátíme v modlitbe, veľmi podobne, ako sa obraciame aj na rôzne svetské služby a obchody, keď ich potrebujeme pre svoje svetské záležitosti? Je tu Boh, aby nám pomáhal so svetskými vecami? Alebo používame svetské veci, ba aj sám náš svetský život, aby sme s nimi ako s nástrojom slúžili veciam nebeským, Kráľovstvu, Cirkvi, spásu sveta? Čo je pre nás cieľ - a čo nástroj? Čoho sa zriekame kvôli čomu? Nemáme kvôli svetu čas na Boha a službu Bohu? Alebo pre Boha a službu Bohu nemáme čas na svet? Kde žijeme? V čom? Sme doma, cítime sa doma, uprostred svätých, v ich spoločenstve? Poznáme ich, sú nám blízki a vzácní, lebo sú naša rodina? Ti v Nebi, aj tí vo farnosti, v Cirkvi?

Ktorý svet z tých dvoch sme si vyvolili, ktorý z nich práve obývame? V ktorom, keď odídeme do Večnosti, naveky ostaneme?

Je to celkom tak, ako keď sa nevesta chystá na svadbu. *Ľudia okolo majú hlavy plné nakupovania a roboty a bežných vecí, ona ma hlavu plnú ženicha a toho, že už zakrátko ju odvedú k oltáru a tam s nim navždy spojí svoj život. Oni sa naháňajú za bežnými vecami bežného dňa, ona sa plne sústreďuje na svadobné šaty a na hostinu a na obrad a na hostí. Žije v inom vesmíre ako ľudia naokolo. Im ani na rozum nepríde to, čím je ona úplne zaujatá. A jej ani na rozum nepríde to, čím sú zaujatí oni.*

Takto vyzerá aj, keď sa človek zo sveta presťahuje do Kráľovstva k Bohu.

*"Keby ste boli zo sveta, svet by miloval, čo je jeho, ale preto, že nie ste zo sveta, že som si vás ja vyvolil zo sveta, svet vás nenávidí."* (Jn 15, 19)

Sprvu sa do toho musíme vari aj vedome donútiť - *možno ako študent, ktorý rozumom vie, že sa blížia skúšky a mal by sa ponoriť do štúdia, ale čosi vnútri, zotrvačnosť starého človeka v ňom, ho zvádza k tomu, aby namiesto toho išiel von, flákať sa, či baviť sa s konzolou či len tak sedieť a chatovať na kompe. Kým sú skúšky vzdialené, je toto pokušenie silné.* Tak aj my sprvu musíme prekonávať zotrvačnosť starého človeka a možno sa aj trochu nútiť odtrhnúť sa od toho starého svetského života a jeho márnosti a celou svojou pozornosťou vojsť do sveta nového, Božieho. Ale čím viac sa doň budeme ponárať, čím viac si naň budeme navykať, čím viac sa pred nami budú odhaľovať všetky jeho krásy a zázraky, tým ľahšie a samozrejmejšie to pre nás bude. Až tak, že nám pre zmenu opak bude pripadať až nemožný.

*"Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo v ňom ostáva jeho semeno; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha."* (1Jn 3, 9)

Navykaj si na Boha. Navykaj si žiť s Ním a s Jeho svätými, s tou nádhernou spoločnosťou plnou jasu a života a opravdivého vtipu i skutočného priateľstva a lásky. Navykaj si zotrvať telom síce na zemi, ale srdcom už v Kráľovstve Boha, v Nebi. Tak to opisoval už veľký Irenej v druhom storočí, že ide o to, *aby si Boh v Kristovi navykol bývať v človekovi - a človek si zase v tom istom Kristovi navykol prebývať v Bohu.*

# Úplne

Obrátenie v samej svojej podstate musí byť úplné.

*"Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pomínulo a nastalo nové."* (2Kor 5, 17)

Je to manželstvo. Je to adopcia. Je to nová identita. Je to nová realita - či skôr prechod od ilúzií k Realite. Je to nový svet. Nový večný Boží život. Všetky tieto roviny vyžadujú, aby sa na nich podieľal človek celý.

Kresťanstvo nie je ako zdravá výživa, alebo ako ísť si zacvičiť do fitka: niečo, čo jednoducho pridáme k svojmu doterajšiemu životu. Hoci, aj o tom vám ľudia povedia vety ako že fitness nie je aktivita ale životný štýl.

Ale v prípade kresťanstva to platí absolútne. Kresťanstvo znamená novú identitu, nový život v novom svete.

*"Ved' akú účasť má spravodlivosť na neprávosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?! Aká zhoda je medzi Kristom a Beliarom?! Aký podiel má veriaci s neveriacim?! A ako súvisí Boží chrám s modlami?! A vy ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh: "Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť, budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom."* (2Kor 6, 14-16)

*"Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť."* (Jn 3, 7)

Práve v tom obrátenie spočíva. Aj v Ježišovej dobe bolo veľa ľudí, ktorí Ježiša poznali, verili Mu, stretali sa s Ním, modlili sa k Nemu. Poznáme ich ako "zástupy". A nie, neboli učeníkmi, čiže kresťanmi. Len pár sa odhodlalo skutočne Krista nasledovať. Za cenu toho, že zanechali všetko a prijali od Krista novú identitu a nový život.

*"Vtedy mu Peter povedal: "Pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou. Čo z toho teda budeme mať?"'"* (Mt 19, 27)

*"Tu Ježiš povedal Šimonovi: "Neboj sa, odteraz budeš loviť už ľudí." (Lk 5, 10)*

A ani to ešte nestačilo. Trvalo im celé roky, kým úplne zanechali aj vo vnútri to staré, zvyšky starých postojov, starého človeka, starého života a naozaj sa stali synmi Boha.

*"Šimon, Šimon, hľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu. Ale ja som prosil za teba, aby neochabla tvoja viera. A ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov." On mu povedal: "Pane, hotový som ísť s tebou do väzenia i na smrť." Ale Ježiš povedal: "Hovorím ti, Peter, dnes nezaspieva kohút, kým tri razy nezaprieš, že ma poznáš." (Lk 22, 31-34)*

Nemá zmysel "robiť" kresťanstvo polovičato.

*"Aj iný hovoril: "Pane, pôjdem za tebou, ale najprv mi dovoľ rozlúčiť sa s rodinou." Ježiš mu povedal: "Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo." (Lk 9, 61-62)*

*"Keď hospodár vstane a zatvorí dvere a vy zostanete vonku, začnete klopať na dvere a volať: "Pane, otvor nám!" A on vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste!" Vtedy začnete hovoriť: "Jedli sme s tebou a pili, na našich uliciach si učil." Ale on vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste; odíďte odo mňa všetci, čo pášete nepravosť!" (Lk 13, 25-27)*

Musí to byť naozaj. A úplne. Úplne úplne. Obrátenie znamená, že prijímame úplne novú identitu. Nový život. Úplne nový. Vstupujeme do nového sveta, do Kráľovstva. Do nových vzťahov, Cirkvi. Úplne všetko meníme a vymieňame. Skutočne sa stávame novým človekom. Úplne novým.

*"[Kristus] zomrel za všetkých, aby aj tí, čo žijú, už nežili pre seba, ale pre toho, ktorý za nich zomrel a vstal z mŕtvych. Preto odteraz nepoznáme nikoho podľa tela." (2Kor 5,15-16)*

Musíme sa obrátiť. Pridlho sme si zvykali na to, že stačí byť "zástupom". Veď "všetci tak žijú". Sme takí "normálni katolíci". Nie, nie sme. Zástupy

ešte nie sú učeníkmi. Nie sú ešte kresťanmi. Nie sú ešte katolíkmami. Nie sú ešte synmi a dcérami Boha. Ako by aj mohli? Návšteva v rodine neznamená, že sme už do nej adoptovaní. To, že prosíme Krista aby pre nás niečo urobil ani náhodou neznamená, že sme už Jeho ľudia, Jeho druhovia v práci a v diele, aby o nás mohol povedať: *"Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne"* (Lk 22, 28-29). A to, že si niečo "splníme" a niečo "zachováme" a niečo "dodržíme" a niečoho sa "zúčastníme" ani náhodou ešte nie je nový život.

Musíme znovu objaviť, čo to znamená uveriť a obrátiť sa. Inak to fungovať nebude. *Je to ako skok s padákom. Nedá sa skočiť len napoly, len nohou či rukou. Alebo úplne, alebo vôbec. A kým neskočíte úplne, nezažijete to.* Kresťanstvo je identita, život a svet. Dá sa prijať alebo úplne, alebo vôbec.

*"Na svete sú len dva tábory. Kristov a Satanov. Kto by si myslel, že môže stáť medzi nimi, bude vždy na strane Satana."* (sv. Augustín)

A kým sa neobrátime a neprijmeme ho tak úplne že sa úplne odznova narodíme a staneme úplne novým stvorením žijúcim nový Boží život v novom svete Kráľovstva, dovedy ani náhodou neokúsime, čo to kresťanstvo je. A stále ostávame vonku, za dverami, za bránou, ako to vraví Ježiš:

*"Keď hospodár vstane a zatvorí dvere a vy zostanete vonku, začnete klopať na dvere a volať: "Pane, otvor nám!" A on vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste!"*" (Lk 13, 25)

Musíme sa k tomu rozhodnúť. To je podstata slov "uveriť" a "obrátiť sa". Byť veriacim obráteným znovuzrodeným kresťanom. Proste kresťanom. Jednoducho preto, že neveriaci neobrátený znovuzrodený kresťan neexistuje.



# Morituri

Kto som?

Zatrpknutý stavec ducha? Arogantný človečik tohto sveta? Alebo štvané zviera, ktoré si aspoň myslí, že také je a všade vidí len nepriateľov a zlomyseľníkov? Človek bez úfnosti a nádeje, sledovateľ rozpadu a zániku? Alebo lenivec? Samofúby namyslený niktoš?

Kto vlastne som? Vlastne ani nie ja, ale onen ohavný starý človek okolo mňa?

Nech je ako chce. Starý človek je starý. Naozaj starý. Tým ohavným spôsobom, nie tým zrelým, v ktorom roky dozrievajú do múdrosti.

Preto musí starý človek zomrieť. Musí skončiť. Nemá budúcnosť. Nemá ani hodnotu, pre ktoré by sa budúcnosť oplátilo obetovať. Je to parazit, upír, zvrátený a neprirodzený.

Musí preč. Musí skončiť. Inak to nejde.

*"Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť."*  
(Rim 6, 6-8)

*"Sám išiel na deň cesty na púšť. Keď došiel, sadol si pod borievku, žiadal si zomrieť a hovoril: Teraz už dosť, Pane! Vezmi si môj život! Ved' ja nie som lepší ako moji otcovia!"* (1Krľ 19, 4)

Smrť. Stotožňuje sa s pojмами ticho, mlčanie, spánok, spočinutie,... Nie náhodne. Toto sú nástroje smrti onoho starého človeka v nás. Ako ľudia to vieme od nepamäti. Ako kresťania sme to vedeli od počiatku.

*"Preto odložte všetku nečistotu a akúkoľvek zlobu a v tichosti prijmite zasiaté slovo, ktoré má moc spasť vaše duše." (Jak 1, 21)*

*"Človek skrytý v srdci a čo je neporušiteľné: tichý a pokojný duch; to je vzácne pred Bohom." (1Pt 3, 4)*

Prišiel som zomrieť. Zomrieť, aby som sa mohol znova narodiť. Nechať sa pochovať do lona zeme, aby som mohol s Kristom vstať. To je podstata modlitby, podstata adorácie, jej neoddeliteľná súčasť.

*"S ním ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych." (Kol 2, 12)*

To je podstata klaňania sa Bohu. Odkladanie svojho ega, aby na jeho miesto mohol vstúpiť Boh. Odkladanie starého človeka v mlčaní, aby na jeho mieste mohol povstať človek nový.

*"... obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti." (Ef 4, 24)*

Preto sa modlitba odjakživa spája s pôstom, s ústraním, s tichom a mlčaním.

*"Ale keď sa ty ideš modliť, vojdí do svojej izby, zatvor za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti." (Mt 6, 6)*

*"Včasráno, hneď na úsvite, vstal a vyšiel von. Utiahol sa na pusté miesto a tam sa modlil." (Mk 1, 35)*

Modlitba nepotrebuje slová. Potrebuje ticho a mlčanie smrti, aby v nej mohlo zaznieť Božie slovo vzkriesenia.

*"Keď sa modlíte, nehovorte veľa ako pohania. Myslia si, že budú vypočutí pre svoju mnohovoranosť. Nenapodobňujte ich; veď váš Otec vie, čo potrebujete, prv, ako by ste ho prosili." (Mt 6y7-8)*

On to vie. My to nevieme. Ale to nevaďí. Modlitba nie je naše dielo. V modlitbe naopak odkladáme vlastné konanie, aby v nás mohol konať Boh tak, ako On vie a chce.

Tento postoj musí preniknúť aj náš život. Celý. Ako vraví Písmo:

*"Bez prestania sa modľíte!"* (1Sol 5, 17)

A tak som tu. Na adorácii. Pred Pánom, ktorý má moc *"oživiť aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás."* (porov. Rim 8, 11) Prišiel som zomrieť, aby ma mohol vziať za ruku a vyvieť z môjho hrobu von. Musí to zomrieť. Nie preto, že je to zlé či dobré. Preto, že je to moje. Ak je to aj zlé, zanikne to, navždy. Ak je to dobré, vráti sa to, ale už ako Božie, premenené a od Boha.

*"Hľa, ja pootváram vaše hroby, vyvediem vás z hrobov, ľud môj, a vovediem vás do izraelskej krajiny."* (Ez 37, 12)

*"Keď to povedal, zvolal veľkým hlasom: "Lazár, pod' von!" A mŕtvy vyšiel. Nohy a ruky mal ovinuté plátnom a tvár obviazanú šatkou. Ježiš im povedal: "Porozväzujte ho a nechajte ho odísť!"*" (Jn 11, 43-44)

Bez smrti niet vzkriesenia.

*"Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť."* (Rim 6, 7-8)

Len z úplnej nehybnosti sa rodí pohyb, ale už ten Boží.

*"A keď zišli na kraj mesta, povedal Samuel Šaulovi: "Povedz sluhovi, aby išiel napred, ty sa trochu zastav, chcem ti oznámiť Božie slovo."*" (1Sam 9, 27)

Blažený, kto nemá nič vlastné. Blažený, kto má už všetko len Božie, u koho je *"Boh všetko vo všetkom."* (1Kor 15, 28)

Ak spása je zbožštenie a ak zbožštenie znamená stať sa Bohom, potom jediná cesta k nemu je stať sa Bohom. A v nás niet miesta pre dvoch. Iba pre jedného. Jeden musí zomrieť alebo druhý odísť.

*"Ak sa chceš spasiť, buď ako mŕtvy..."* (abba Makários)

*"Teraz už spíte a odpočívate! Hľa, prišla hodina; vstaňte, podme!"* (porov. Mt 26, 45-46)

Netušíme, ako byť ako Boh. Netušíme kam a ako sa obrátiť. Nevieme, kadiaľ vedie cesta, vieme len, kto ňou je, Boh. Jediné, čo môžeme, je vyprázdniť sa od seba, od svojich predstáv a svojej vôle a nechať, aby nás Boh obrátil, aby nás Boh vzal za ruku a viedol.

*"Preto takto hovorí Pán: "Ak sa obrátiš, obrátim ťa, budeš stáť predo mnou..."*" (Jer 15, 19)

*"A povediem slepých cestou, čo nepoznajú, po im neznámych chodníkoch ich odprevadím."* (Iz 42, 16)

*"Veru, veru, hovorím ti: Keď si bol mladší, sám si sa opásal a chodil si, kade si chcel. Ale keď zostarneš, vystrieš ruky, iný ťa opáše a povedie, kam nechceš."* (Jn 21, 18)

Môj Pane! Buď mojim Bohom!

## Zvíťazí, kto sa nebráni

Spočinitie. Uvoľnenie. Unášanie.

Takto zomiera Ego. Takto je odplavované Prítomnosťou Toho, ktorý Je - v Eucharistii.

Čím viac Ego zomiera, tam viac sme Ňom naplnení.

*"... a hoci náš vonkajší človek chradne, náš vnútorný sa zo dňa na deň obnovuje."* (2Kor 4, 16)

Čím viac sme Ňom naplnení a do Neho ponorení, tým viac Ego odchádza. V tichu a Pokoji Božom, ako keď sa sneh rozpustí vo vode. Mlčanie a ticho sú jeho pohrebným spevom. Adorácia pohrebom a tryznou, však plnou tichej vnútornej radosti, lebo už sa rodí to nové.

*"Hľa, Pán, Jahve, prichádza so všetkou mocou a jeho ruka bude vládnuť. Odmenu víťaza nesie so sebou a jeho trofeje idú pred ním. Ako pastier pasie svoju čriedu, do náručia berie baránky a kladie si ich do lona; starostlivo vedie ovce brezivé."* (Iz 40, 10-11)

*"Potom Pán prešiel popred neho a volal: "Pán, Pán je milostivý a láskavý Boh, zhovievavý, veľmi milosrdný a verný. [...] Tu sa Mojžiš rýchlo vrhol na zem, poklonil sa a povedal: "Ak som, Pane, našiel milosť v твоjich očiach, prosím, pod' s nami, Pane! Je to síce ľud nepoddajnej šije, ale odpusť nám naše previnenia a hriech a prijmi nás za svojich!"*" (Ex 34, 6.8-9)

Je to zvláštny boj a zápas, odlišný než každý iný. My bojujeme vzdaním sa, nebojovaním a uvoľnením sa. Boh bojuje a víťazi svojim Pokojom, do ktorého nás ponára a v ktorom nás objíma a pojíma do Seba. Namiesto vojnového ryku a hurhaja ticho a mlčanie lásky a spočinutie.

*"Zastaňte na cestách a vid'te, [...] tak si nájdete odpočinok pre dušu."* (Jer 6, 16)

*"A do pokoja vchádzame my, čo sme uverili."* (Hebr 4, 3)



# Len sa pridávame...

Ako kresťania sa iba pridávame.

*"Ved' sme sa stali účastníkmi Krista." (Hebr 3, 14)*

Cirkev tu už je, od Boha. Kristovo Telo. Nemusíme a ani nemôžeme si ju sami stvoriť (aj keď sa o to mnoho ľudí pokúšalo a stále pokúša). Len sa k nej pridať.

*"A prišiel jeden zo siedmich anjelov, čo mali sedem čiaš naplnených poslednými siedmimi ranami, a povedal mi: "Pod', ukážem ti nevestu, Baránkovu manželku!" A v duchu ma preniesol na veľký a vysoký vrch a ukázal mi sväté mesto Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha" (Zjv 21, 9-10)*

*"Cirkev [...] bola prvá zo všetkých založená. Preto je stará. Pre ňu bol stvorený svet." (Hermasov pastier)*

Evanjelium, kresťanstvo, aj to tu už je, od Boha. Nemôžeme a ani nemusíme si ho vymýšľať. Len ho prijať, také, aké je, tak, ako ho On naučil apoštolov a v Cirkvi zachoval.

*"Bratia, pripomínam vám, že evanjelium, ktoré som vám ja hlásal, nemá ľudský pôvod, lebo ja som ho neprijal, ani som sa ho nenaučil od človeka, ale zo zjavenia Ježiša Krista." (Gal 1, 11-12)*

Eucharistia, Hostina Baránkova, na ktorú sme pozvaní, Obeta Kristova, sprítomnená na oltári, aj tá tu už je. Je dielom Krista v Tele Cirkvi, dielom, v ktorom On je jediný Kňaz, jediná Obeta aj jediný Oltár. My sa k tomuto Jeho Dielu iba pripájame, sme ho iba účastní tým, že sme sa stali Jeho Telom a tak keď On prináša túto Obetu, prinášame ju aj my s Ním a v Ňom a On nami a v nás.

*"[Kristus] priniesol jediná obetu za hriechy a navždy zasadol po pravici Boha. ... Lebo jedinou obetou navždy zdokonalil tých, čo sa posväcujú. ... máme, bratia, smelú dôveru, že vojdeme do Svätyne skrze Ježišovu krv, tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo."* (Hebr 10, 11-12.14.19-20)

Inak to nie je ani pri modlitbe a adorácii. Boh je večne uctievaný všetkými nebeskými zástupmi anjelov i svätých. Keď adorujeme, ale aj keď sa modlíme, znova sa iba pripájame k ich večnej nebeskej modlitbe, oslave, klaňaniu, adorácii.

*"A počul som hlas z neba; bol ako hukot veľkých vôd a rachot mocného hromobitia. Hlas, ktorý som počul, znel, ako keď gitaristi hrajú na svojich gitarách. A spievali čosi ako novú pieseň pred trónom, pred štyrmi bytosťami a pred starcami. A tú pieseň sa nemohol nik naučiť, iba tých stoštyridsaťštyritisíc vykúpených zo zeme. To sú tí, čo sa nepoškrvnili so ženami, lebo sú panici. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Oni sú vykúpení z ľudí ako prvotiny Bohu a Baránkovi. V ich ústach sa nenašla lož: sú bez škvrny."* (Zjv 14, 2-5)

Nie je možné modliť sa bez Márie a všetkých anjelov a svätých s ňou. Teda, je to možné. Iste, mnohí to tak robia. Ale je to modlitba podobná bezdomovcovi, opustená a chudobná vo svojej osamelosti.

Toto máme na mysli, keď v Cirkvi hovoríme o príhovore svätých a prosíme ich oň: aby sa modlili s nami a my s nimi, aby nás pojali do svojho spoločenstva tejto jedinej večnej modlitby celého Tela, celého Krista, anjelov i všetkých svätých, ktorou oni v Nebi žijú, pretože ňou žije Kristus, ktorého osláveným Telom sú.

*"Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac — ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás."* (Rim 8, 34)

Nie je možné ani adorať Krista bez toho, aby sme vstúpili do zástupu a spoločenstvá tých, ktorí adorujú s nami, Márie a svätých a anjelov aj celého

pozemského Tela Cirkvi. Je len jeden Kristus, jedno Telo, jedna večná Adorácia Neba. Dá sa k nej naozaj iba pridať. Bez toho na nej ešte ani sami nie sme. Kto chce adorovať len sám pre seba, ešte neadoruje. Len nakúka cez okienko tam, kam ešte sám nevstúpil.

A nie je možné ani žiť kresťanstvo, čiže Boží život, osamote, mimo spoločenstvá Tela, Cirkvi. Bez Márie, bez anjelov, bez svätých. Bez bratov a sestier v malom spoločenstve, vo farnosti, v diecéze, v Cirkvi na zemi. Jeden je Boh. Jedna je Rodina Boha a jeden je aj Život Boha, ktorý je v tejto Rodine v jednom Duchu žitý. Nemusíme a ani nemôžeme si ho stvoriť sami, nejaký náš, súkromný a vlastný. Môžeme sa k nemu iba pridať.

*"Teda už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny. Ste postavení na základe apoštolov a prorokov; hlavným uholným kameňom je sám Kristus Ježiš. V ňom celá stavba pevne pospájaná rastie v svätý chrám v Pánovi, v ňom ste aj vy vbudovaní do Božieho príbytku v Duchu."* (Ef 2, 19-22)

Tak, ako to opakuje liturgia znova a znova: *"V spoločenstve s celou Cirkvou... spolu s anjelmi a svätými... zhromaždení... zjednotení..."*

*"Preto vás prosím ja, väzeň v Pánovi, aby ste žili dôstojne podľa povolania, ktorého sa vám dostalo, ... a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo zväzku pokoja. Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj povolaní v jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých."* (Ef 4, 1.3-6)

*"No vy ste sa priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k myriádám anjelov, k slávnostnému zhromaždeniu a k spoločenstvu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, k duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť, k Ježišovi, prostredníkovi novej zmluvy, a k pokropeniu krvou, ktorá volá hlasnejšie ako Ábelova. Dajte si pozor, aby ste neodmietli toho, ktorý hovorí. Lebo ak*

*neunikli tamtí, čo odmietali toho, ktorý hovoril na zemi, o čo menej my, keď sa odvrátíme od toho, ktorý hovorí z neba." (Hebr 12, 22-25)*

*"Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo; aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene. Toto vám prikazujem: Aby ste sa milovali navzájom." (Jn 15, 16-17)*

*"Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. ... Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť. Ak niekto neostane vo mne, vyhodí ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria." (Jn 15, 1.4-6)*

Skutočná modlitba, skutočná adorácia nás zavedie až pred samý Boží Trón, do samého Neba.

*"Hneď som bol vo vytržení: A hľa, na nebi stál trón a na tróne On, Sediaci. ... Okolo trónu bolo dvadsaťštyri trónov a na trónoch sedelo dvadsaťštyri starcov odetých do bieleho rúcha a na hlavách mali zlaté vence. ... klaňali sa Žijúcemu na veky vekov, hádzali svoje vence pred trón a volali: "Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť a moc, lebo ty si stvoril všetky veci: z tvojej vôle boli a sú stvorené." (Zjv 4, 2.4.10-11)*

Spolu s nimi. S Cirkvou a v Cirkvi. Celej. Pozemskej aj nebeskej. Takto v nej a s ňou žiť, konať, modliť sa, klaňať sa,... K tomu sme povolaní. K tomu sme vyučovaní a toto sa učíme a musíme naučiť. Toto je totiž naša budúcnosť, Nebo. A preto to je - má byť, musí byť! - aj naša prítomnosť. Inak by naše kresťanstvo nemalo zmysel. Ved' ako inak by mohlo byť cestou do Rodiny Boha, než tak, že skutočne v Rodine Boha žijeme a konáme a to úplne všetko?

*"Ved' my všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. A všetci sme boli napojení jedným*

*Duchom. ... keby noha povedala: "Nie som ruka, nepatrím k telu," tým ešte neprestáva patriť k telu. A keby povedalo ucho: "Nie som oko, nepatrím k telu," tým ešte neprestáva patriť k telu." (1Kor 12, 13.15-16)*

Bez nich, bez bratov a sestier, bez Márie, bez anjelov, bez svätých, sme stále bezdomovci, stále von, za múrmi Neba. Aj keď sa ku Kristovi modlíme a voláme, sme stále bez Neho a mimo Neho, stále len prizerajúci sa spomedzi zástupov. Veď nie je možné oddeliť Krista od Jeho Tela, ako by aj niečo také mohlo byť možné? Kristus už navždy je v Tele, inak nie.

S nimi, len s nimi, sme v Kráľovskom Paláci Boha, na samej svadobnej Hostine Baránkovej. Doma. S nimi a v nich sme už aj my s Kristom a v Kristovi. Konečne učeníci a nielen zástupy, účastníci a nielen diváci.

Ak raz sme v Tele Kristovom, potom všetko v našom živote sa bude rovnako odohrávať a bude to žité už len a jedine v Tele Kristovom, v jednote celého Tela, spolu s celým Telom.

## Pretože nás to už nebaví?

*"Čistá a nepoškvrnená nábožnosť pred Bohom a Otcom je: navštevovať sirotu a vdovu v ich tiesni a zachovať sa nepoškvrneným od tohoto sveta." (Jak 1, 27)*

Nepoškvrneným od tohto sveta. Prečo?

Cítim, ako je to dôležité. Ako ma k tomu Duch tiahne. Je to nakoniec význam a zmysel slov "svätý" - byť oddelený od sveta.



*"A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vaším Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán."* (2Kor 6, 17-18)

Ale prečo tá radikálnosť?

A prečo nie?

Nie je Božie Kráľovstvo našim novým svetom? Nie je obrátenie presťahovaní sa doň? Nie je to ako nové zamestnanie? Neznamená to nasmerovať sa k úplne novému životnému cieľu? Byť dokonalý ako Boh, ako Otec v Nebi, dokonalo dobrý, milujúci až do krajnosti... K čomu je niečo také vo svete treba? Kto už len, ktorý zamestnávateľ, v životopise ocení, že ste takto svätí a nepoškvrnení? Kto vám za to zaplatí? Aký biznis v tvrdej konkurencii vybudujete s takýmto postojom? Ale v Božom Kráľovstve to znamená všetko!

*"Ved' akú účasť má spravodlivosť na neprávosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?! Aká zhoda je medzi Kristom a Beliarom?! Aký podiel má veriaci s neveriacim?! A ako súvisí Boží chrám s modlami?! A vy ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh: "Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť, budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom."* (2Kor 6, 14-16)

Sú to jednoducho dva opačné svety. Svety, ktoré nemajú v podstate nič spoločné. Prvý preferuje mať a získať. Druhý preferuje byť a stávať sa. Prvý reaguje na nedostatok a hlad a smäd duše, samého bytia, vo svete ďaleko od Boha. Druhý na prebytok a hojnosť, ktorú človek v Bohu nachádza. Prvý je hnaný žiadostivosťou, strachom a frustráciou. Druhý radosťou, láskou a pokojom naplnenia. Prvý velebí sebecko, aj keď ho tak nevolá, skôr ho nazýva dravosťou, cieľavedomosťou, odvahou ísť si za svojim a podobnými eufemizmami. Druhý žije a dýcha láskou a ochotou k obetiam.

Naozaj nedáva zmysel pobývať ešte vo svete či dokonca sa doň vracieť. A ak to robíme, potom na úkor nového sveta a nového života, do ktorého sme

povolání. *Je to akoby sa vrcholový triatlonista znova a znova vracal k svojej bývalej profesii profesionálneho hráča počítačových hier... Ak by to robil, vždy by to bolo na úkor jeho tréningu a ak by s tým neprestal, stalo by ho to nakoniec jeho víťazstvo a on by prehral. V jednom i v druhom, lebo ani jedno by nerobil naplno.*

Preto zo sveta vychádzame. Preto ho nechávame za sebou. Pretože sme sa obrátili - a teda rozhodli. Pretože už žijeme jeho opak. Pretože nás už neláka. Pretože už na neho nemáme čas. Nie je to o tom, že zanechávame svet. Skôr je to o tom, že s radosťou a nerozdelným srdcom nasledujeme Krista a ani sme nezbadali, ako svet ostal ďaleko za nami, zabudnutý, nezaujímavý...

Sme vo svete, ale už nie zo sveta.

*"Všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista."* (Flp 3, 8)

Ak sme sa rozhodli pre to nové, Božie, potom je čas sústrediť na tento nový a vskutku extrémny cieľ - stať sa bohom! - všetky sily a zdroje. Načo nimi mrhať a ešte dokonca na to, čo sme práve opustili? To predsa nedáva zmysel!

*"Kto ide za mnou a nenesie svoj kríž, nemôže byť mojím učeníkom. Ak niekto z vás chce stavať vežu, či si najprv nesadne a neprepočíta náklad, či má na jej dokončenie? Aby sa mu potom, keď položí základ a nebude ju môcť dostavať, nezačali všetci, čo to uvidia, posmievať: "Tento človek začal stavať, a nemohol dokončiť."'"* (Lk 14, 27-30)

*"Neviete, že tí, čo bežia na štadióne, bežia síce všetci, ale iba jeden dosiahne víťaznú cenu? Bežte tak, aby ste sa jej zmocnili. A každý, kto závodí, zdržuje sa všetkého; oni preto, aby dosiahli porušiteľný veniec, my však neporušiteľný." (1Kor 9, 24-25)*

Sme oddelení od sveta a nechávame ho za sebou jednoducho preto, že nás už viac nezaujíma. Už na podobné veci nemáme ani čas. Žijeme iné, máme na práci lepšie. To Božie.

Žijeme už teraz prvotiny Neba a preto naisto vieme, čiže *veríme*, že je to omnoho lepšie, než svet, ktorý sme nechali za sebou.

*"Keď Samaritáni prišli k nemu, prosili ho, aby u nich zostal. I zostal tam dva dni. A ešte oveľa viac ich uverilo pre jeho slovo. A žene povedali: "Už veríme nielen pre tvoje slovo, ale sami sme počuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta."'" (Jn 4, 40-42)*

Žijeme s Kristom a v ňom máme pevnú a istú *nádej*, že svoj cieľ, za ktorým ideme, aj naozaj dosiahneme, že sa to dá, akokoľvek gigantický je, že je to v našich, Božím Duchom znásobených silách.

*"Ved' sme sa stali účastníkmi Krista, pravda, ak istotu, ktorú sme mali na počiatku, zachováme pevnú až do konca." (Hebr 3, 14)*

Preto to milujeme. Je to naša nová vášeň, vášeň pre veci Božie a večné.

*"Túžime, aby každý z vás prejavoval rovnakú horlivosť za plné rozvinutie nádeje až do konca, aby ste nezleniveli, ale aby ste napodobňovali tých, čo vierou a vytrvalosťou sú dedičmi prisľúbení." (Hebr 6, 11-12)*

A ak nie, potom ako prvé skúmame, svoju vieru, svoju *nádej*, svoju *lásku*.  
Svoje *obrátene*.

*"Bez viery je totiž nemožné páčiť sa Bohu. Lebo kto prichádza k Bohu, musí veriť, že je a že odmieňa tých, čo ho hľadajú." (Hebe 11, 6)*

Zanechať svet je obeta asi tak málo, ako *zanechať Titanic v prospech záchranného člna alebo opustiť chatrč v slume kvôli novému bývaniu v luxusnej vile*.

*"Toto hovorím na váš prospech, nie aby som na vás hodil slučku, ale aby ste sa čestne a nerušene pripútali k Pánovi." (1Kor 7, 35)*

Ak nám to ako bremeno, obeta a strata pripadá, potom je problém inde. V nás. V našej viere, nádeji, v našom reálnom (ne)živote s Bohom...

Alebo, a to sa stáva tiež často, sa snažíme sa žiť svoje kresťanstvo *sami*, bez spoločenstva, nanajvýš ak v rodine. To ale nejde! Mimo Cirkvi - mimo jej spoločenstva, zhmotneného vo farnosti a jej malých spoločenstvách - sa žiť Boží Život nedá! Cirkev je Kristus. Nový Život je len a jedine v Ňom! Mimo Neho – a teda mimo spoločenstva v Cirkvi – sa nemá ako žiť! Preto pápež hovorí, že nikto sa nespasí nejakou "individualistickou cestou".

*"V ňom bol život a život bol svetlom ľudí." (Jn 1, 4)*

*"Ako ste teda prijali Krista Ježiša, Pána, v ňom žite: v ňom zakorenení a na ňom postavení, upevnení vo viere, ako ste sa naučili, a vynikajte vo vzdávaní vďaky! ... Ved' v ňom telesne prebýva celá plnosť božstva. V ňom ste aj vy naplnení. On je hlavou každého kniežatstva a mocnosti." (Kol 2, 6-7.9-10)*

## Bezohľadnosť

*"Učiteľ, vieme, že vždy vravíš pravdu a podľa pravdy učíš Božej ceste. Neberieš ohľad na nikoho, lebo nehľadiš na osobu človeka." (Mt 22, 16)*

Myslím, že jeden zo znakov obrátenia je aj to, keď sa v nás pri tom, čo robíme, prestanú objavovať myšlienky typu: *Ako teraz vyzerám? Toto sa mi podarilo tým som na iných zapôsobil! Čo si o mne iní myslia? Toto bolo fakt dobré. A toto bol trapas, isto som sa strápnil* a pod. Keď stále akoby zvonku pozeráme sami na seba a hodnotíme sa z hľadiska toho, ako si počíname a ako vyzeráme a pôsobíme vzhľadom na ľudí naokolo a na svet.

Ak nám podobné veci už ani len na rozum neprídu, je to znak, že sme sa už vari odpúťali od sveta a naozaj žijeme pre Krista, ktorého názor nás ako jediný zaujíma. Už sa viac nevzťahujeme k svetu ani k ľuďom ale len k Bohu.

*"No mne naozaj málo záleží na tom, či ma súdite vy alebo iný ľudský súd. Ani sám seba nesúdim."* (1Kor 4, 3)

Výsledkom je, že nie my sa stáčame podľa sveta, ale svet sa voľky-nevoľky stáča podľa nás, pretože tým pevným bodom sa stávame my pre svet a nie svet pre nás. Ale len vtedy, ak tým našim pevným bodom je naozaj Kristus a nie naša namyslená pýcha, samozrejme.

*"Ak je Boh za nás, kto je proti nám? ... v tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje."* (Rim 8, 31.37)

Deje sa tak vtedy, ak úplne zabúdame, skutočne zabúdame na seba, pretože sme tak úplne v láske upriamení na Krista. Vtedy sme my sami ničím a On je v nás všetkým, našou silou a pevnosťou voči svetu.

*"Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus."* (Gal 2, 20)

*"Budú s tebou zápasit', ale nepremôžu ťa, lebo s tebou som ja — hovorí Pán, aby som ťa vyslobodil."* (Jer 1, 19)

No a práve vtedy, keď takto zabúdame na seba, sa už ani nestaráme o to, ako vyzeráme, ako pôsobíme, ako nás berú ostatní ľudia a podobné ohľady. Vo svojej mysli už nepozorujeme samých seba, nehodnotíme samých seba, že ako zvonku pred inými vyzeráme a ako na nás oni hľadajú. Úplne sme na to zabudli, ani na myseľ nám to neprišlo, vôbec nás to nenapadlo. Tak sme upriamení na Krista, na konanie toho, čo sa Jemu páči.

*"Chcem si teraz naklonit' ľudí alebo Boha? Alebo sa usilujem páčiť sa ľuďom? Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom."* (Gal 1, 10)



*"Ako poslušné deti neprispôsobujte sa takým žiadostiam, ako keď ste boli v nevedomosti."* (1Pt 1, 14)

Toto je tá jediná dobrá, krásna, radostná, slobodná a spontánná *bezohľadnosť* Božích synov a dcér: keď už neberieme žiadne ohľady na svet, pretože ich už neberieme ani sami na seba. Naším vzťahným bodom sa stal Kristus, Boh, od všetkého ostatného sme už navždy slobodní.

*"Ježiš im povedal: "Veru, veru, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrok. ... Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní.""* (Jn 8, 34.36)

Predtým sme boli otrokmi sveta. Stále sme kútikom oka pokukovali okolo seba v túžbe páčiť sa ľuďom a svetu, zaslúžiť si ich súhlas, uznanie, ocenenie, odmenu. Teraz už nie. Teraz už hľadáme otvorene a naplno iba na Krista a hľadáme už len Jeho súhlas, uznanie, ocenenie, odmenu. Čo do sveta sme už úplne slobodní.

*"Čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu."* (Flp 3,7)

*"Hľa, dám ti zo satanovej synagógy tých, čo hovoria, že sú židia, a nie sú, ale luhajú. Hľa, spôsobím, že prídu a poklonia sa pred tvojimi nohami a poznajú, že ťa milujem. Preto, že si zachoval moje slovo a vytrval si, aj ja ťa ochránim pred hodinou skúšky, ktorá príde na celý svet a preskúša obyvateľov zeme. Prídem čoskoro. Drž sa toho, čo máš, aby ti nik nevzal veniec."* (Zjv 3, 9-11)

A ak aj nejaké ohľady voči svetu máme, tak už len vzhľadom na Krista, skrze Krista a kvôli Kristovi a pre Jeho Kráľovstvo, v Jeho záujme.

*"A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovou zmysľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé."* (Rim 12, 2)

Je to úplné ponorenie sa do Krista. *Ako keď sa potápač ponorí pod vodu. Dovtedy síce bol vo vode, ale ešte nie úplne. Hlavou, očami sledoval veci nad hladinou, ľudí, loď, breh... Ústami s nimi hovoril. Ale keď sa ponorí pod*

*hladinu, zrazu to všetko zmizne. Zrazu je tu len more a jeho svet a nič iné. Zrazu vôbec nezáleží na ničom nad hladinou, všetko to je náhle zabudnuté. Tak je to aj s každým, kto sa pustí sveta a úplne sa celý ponorí, pohrúži do Krista, celou svojou pozornosťou, celým svojom bytím a Kristus sám sa stane jeho svetom, jeho vesmírom, v ktorom žije. Veď On sám Je Kráľovstvom a volá nás, aby sme Ho našli a vošli doň a žili z Neho a v Ňom.*

*"Keď sa ho farizeji opýtali, kedy príde Božie kráľovstvo, on im povedal: "Božie kráľovstvo neprichádza tak, že by sa to dalo spozorovať. Ani nepovedia: "Aha, tu je!" alebo: "Tamto je!", lebo Božie kráľovstvo je medzi vami." (Lk 17, 20-21)*

*"V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás." (Jn 14, 20)*

*"Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa." (Jn 6, 57)*

Človek vtedy zabúda na všetko ostatné, pretože jeho myseľ, jeho život, svet, vyplnil celý a úplne Kristus a stal sa mu všetkým.

*"Kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho." (Mt 10, 39)*

*"Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista a našiel sa v ňom." (Flp 3, 8-9)*

## Čriepky VI

V Písme nenávidieť znamená čokoľvek od skutočne smrteľne nenávidieť až po milovať, ale až na druhom mieste.

Odtiaľ potom definícia lasky: milovať znamená dať milovaného na prvé miesto, uprednostniť ho pred všetkým ostatným. Nie je to pocit ani nič podobné. Je to presne toto uprednostnenie.

Preto môže byť láska k Bohu prikázaná. Je to akt vôle. Boha miluje ten, kto Ho vo svojom živote, konaní, rozhodovaní sa uprednostňuje pred všetkým ostatným a všetko ostatné miluje, ale až po ňom, čiže v reči Biblie "nenávidí".

*"A ty budeš milovať Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou."* (Dt 6, 5)

*"Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca, matku, ženu, deti, bratov, sestry, ba aj svoj život, nemôže byť mojím učeníkom."* (Lk 14, 26)

Ten, koho takto milujeme a uprednostňujeme pred všetkým ostatným, je našim bohom. *Pre niekoho (väčšinu ľudí asi) sú to peniaze a majetok, pre niekoho zábava a pohodlie, pre niekoho posilňovňa, pre niekoho kariéra, postavenie...*

Pre nás, kresťanov, Boh a Jeho Kráľovstvo, Jeho Cirkev.

\*\*\*

Prijat' Kristovo Telo, Eucharistiu, *sviatostne* ale nie *duchovne* a účinne je vtedy, ak sa hneď po prijatí Presvätého Tela vrátíme späť do seba a do svojho života. Už aj pred kostolom a po omši sme potom v rozhovoroch medzi sebou úplne zaujatí svojimi pozemskými vecami.

Prijat' Ho aj duchovne potom znamená „nastúpiť“ do Krista a tak ako On je v nás, ostať v ňom. Už sa nevrátiť do starého seba a do starého života, ale ostať v Kristovi, vyjsť von ako Kristus, do Kristovho života, ku konaniu Kristových skutkov.

Tak to Kristus o jedení Jeho Tela a pití Jeho Krvi praví: "*Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa.*" (Jn 6,56-57)

\*\*\*

Existuje veselosť – ktorá je ale len akýmsi povyrazením v rámci sveta. O tej teraz hovoriť nebude.

Potom existuje radosť pozemská, ktorá je hlavne o emóciách. Je akoby na chvíľu vytržením zo sveta, ale v skutočnosti nie, je to len ilúzia vytrženia. A nie, nedá sa žiť stále, nedá sa byť neustále v tomto stave citovej vybudenosti.

A potom je radosť Božia – a tá je úplne odlišného druhu. Je najskôr podobná *prúdeniu* – ale nie prúdeniu konaním nejakej činnosti, ktorá nás pohltila, ale prúdením samotného života. Znakom tejto radosti je hlboký pokoj, plynie ako „podzemná rieka“ (ako to povedal istý autor) plná pokoja. Je to radosť plnosti bytia, plnosti života, života aj bytia v ich maximálnej intenzite. A táto radosť sa mám a aj môže žiť neustále, naveky, je našim prirodzeným stavom, do ktorého nás Kristus vracia späť.

\*\*\*

„*Svoj pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam.*“ V Písme je pokoj synonymom dovŕšenosti a dokonalosti. Kristov pokoj je potom sama Kristova dokonalosť, ktorú má ako Syn vychádzajúci z Otca a majúci všetko, čím je a čo má Otec. Kristovo božstvo. A práve túto svoju plnosť, samo svoje božstvo, svoju dokonalú Dokonalosť, dáva nám, aby sme na nej mali podiel a vstúpili do nej a vlastnili ju ako svoju vlastnú.

\*\*\*

Nebo a Peklo si možno môžeme premietnuť na Maslowovu pyramídu. Peklo znamená ostať žiť dole, od potrieb prežitia až po dôležitosť, res. sebeckú sebaaktualizáciu. Nebo znamená odpojiť sa a žiť už len úroveň

sebaaktualizácie v transcencii – alebo ľudsky: *dokonalosti v láske* a lásky v dokonalosti. Tak, ako to hovorí Ježiš: "*Keď ľudia vstanú z mŕtvych, už sa ani neženia, ani nevydávajú, ale sú ako anjeli v nebi*" (Mk 12,25) a inde Písmo: "*Božie kráľovstvo nie je jedlo a nápoj, ale spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom.*" (Rim 14,17)

\*\*\*

Ako kresťania žijeme tu a teraz aj preto, že náš cieľ je tu a teraz, nie niekde v budúcnosti. Budúcnosť je už istá, je daná Kristom. Naše vojdenie do nej sa ale odohráva práve tu a teraz: Tu a teraz byť svätý, tu a teraz najlepší možný, tu a teraz žiť lásku, žiť jednotu, Cirkev, tu a teraz vykonať Boží čin. "*Najdôležitejším časom je vždy prítomnosť. Najvýznamnejším človekom je ten, ktorý práve stojí pred tebou. Ale najnevyhnutejšou činnosťou je vždy láska.*" (majster Ján Eckhart)

\*\*\*

Byť novým človekom neznamena zriekať sa milióna jednotlivostí a osvojovať si milión iných jednotlivostí. Skôr to znamená mať v mysli jasný obraz, jasné vedomie *vnútorného človeka*, svojho *pravého ja* – a potom človek vlastne už len prirodzene je tým, čím je. Vyžaduje to do nás ale naozaj v mysli tento úplne jasný obraz seba ako syna (dcéry) Boha mať, po všetkých stránkach, telesnej, duševnej, duchovnej – nie ako súbor jednotlivostí, ale ako skutočne krásny a celostný obraz svojho nového Ja.

# Strach

Čo nám vlastne bráni nasledovať Krista?

Strach. Opak viery.



Raymond E. Feist v jednej svojej knihe hovorí, že strach je príjemný: "*Lidé milují svůj strach. Proto k němu tak lnou. Jako velice mladý ses naučil něco, co zřídka pochopí i mnohem starší lidé. Naučil ses, že strach není strašlivá věc, ale milá a svůdná.*"

Viera znamená ako kedysi Abram, vydat' sa na cestu do neznáma, za niečím novým.

*"Tu Pán povedal Abramovi: "Odíd' zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a zo svojho otcovského domu do krajiny, ktorú ti ukážem. ... A Abram odišiel, ako mu rozkázal Pán. Išiel s ním aj Lot. Abram mal sedemdesiatpäť rokov, keď odišiel z Haranu."* (Gn 12, 1.4)

Povedané modernou rečou: vyjsť zo svojej zóny pohodlia do zóny rastu, v ktorej prekračujeme svoje hranice, kráčame cestami, ktorými sme ešte nikdy nekráčali, robíme veci, ktoré sme ešte nikdy nerobili.

A tu sa začína ozývať strach.

Prvý je strach, či to stojí za to: Naozaj sa mi oplatí zanechať za sebou to, čím som bol doteraz a ísť za tým novým? Je byť svätým naozaj o toľko a tak lepšie, než to, čo žijem doteraz?

A hneď za tým je strach zo zlyhania, nedostatok nádeje: No ja neviem, mne sa to asi nepodarí, pre mňa to asi nie je.

Potom sa obzrieme späť na to, čím sme doteraz a povieme si: *No, nie je to nič moc, ale... zvykol som si. Naučil som sa s tým a tak žiť. Nie je to nič moc život, ale zase nie ani až tak úplne zlý. Alebo ak aj zlý je, ale už som sa s tým vyrovnal. Už s tým viem žiť. Stálo ma to veľa času a síl, kým som sa sem dostal, ale... žijem. A teraz by som to mal celé rozvrtať a rozbit'?* Kvôli niečomu, o čom neviem, či to stojí za to? Kvôli niečomu, čo sa mi nakoniec aj tak nepodarí? *Zažiť námahu, bolesť, priniesť obety - a pritom ak ostanem tak, ako som, tak to síce aj naďalej nebude nič moc život, ale aspoň to je*

*niečo, na čo som si už zvykol, už som sa s tým zmieril a vysporiadal, naučil som sa v tom prežiť a svojim spôsobom mi je vlastne celkom dobre...?*

*"A nik, kto pije staré, nechce nové, lebo si povie: "Staré je lepšie.""* (Lk 5, 39)

Ovocím strachu je lenivosť. Sami pred sebou svoj strach skrývame a maskujeme za nezáujem. Hovoríme: Ale nie. *Nebojím sa. Len ma to nezaujíma. Mňa sa to netýka. Nie je to pre mňa.* Ale v skutočnosti sa bojíme. Bojíme sa, že niečo zanecháme a nakoniec nič nezískame. Alebo to, čo získame, za to stať nebude. Bojíme sa aj námahy, bolesti rastu, obety. A áno, bojíme sa aj reakcie okolia. Naučili sme sa akosi s inými žiť, vychádzať, dokonca nás prijali medzi seba, máme tu svoje miesto, postavenie, vážnosť a povest', možno dokonca vplyv... Čo teraz povedia na to, ak sa zrazu len tak od základu zmeníme? Možno nás odsúdia. Isto nás odsúdia! Vysmejú. Opustia. Dlhú sme si budovali tieto vzťahy, dlhú sme hľadali svoje miesto vo svete. Mame teraz všetko toto len tak hodiť za hlavu, riskovať, že sa to všetko zrúti? A ak nám to nevyjde, nakoniec budeme pred všetkými za bláznov a hlupákov?

*"Ako bolo za dní Noema, tak bude aj pri príchode Syna človeka. Ako v dňoch pred potopou ľudia jedli a pili, ženili sa a vydávali až do toho dňa, keď Noe vošiel do korába, a nič nezbadali, až prišla potopa a zmietla všetkých, tak bude aj pri príchode Syna človeka."* (Mt 24, 37-39)

Viete si predstaviť, ako ľudia hľadeli na Noema, budujúceho obriu loď uprostred lúky ďaleko od mora - namiesto toho, aby ako všetci ostatní staval dom a zveľaďoval majetok, vplyv a stáda?

Za všetkou našou (nielen duchovnou) lenivosťou je vždy tento strach, tieto obavy, maskované ako ľahostajný nezáujem v štýle "nechajte ma, mne je dobre, ja som spokojný, mňa toto vaše nezaujíma..." Strach ako opak viery. Strach ako opak nádeje. Lenivosť ako opak lásky, vášne pre to, za čím sa človek plný viery a nádeje vydáva a vychádza z kolísky svojho pohodlia na cestu dospelých v Duchu.

Raymond E. Feist hovorí ešte jednu veľmi múdru vec: „*Statečný není ten, kdo nemá strach, ale ten, kdo udělá to, co musí, navzdory tomu, že má strach. Abyš uspěl, musíš být ochoten riskovat naprosté selhání; to se musíš naučit.*”

*"Peter mu povedal: "Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode." On povedal: "Pod!" Peter vystúpil z loďky, vykročil po vode a šiel k Ježišovi. Ale keď videl silný vietor, naľakal sa. Začal sa topiť a vykrikol: "Pane, zachráň ma!" Ježiš hneď vystrel ruku, zachytil ho a povedal mu: "Maloverný, prečo si pochyboval?" (Mt 14, 28-31)*

Je dôležité rozpoznať tento strach a odmietnuť ho. Lebo často si ho ani nevedomujeme. Vlastne takmer vôbec. Či skôr nepriznávame.

Nie nadarmo Boh znova a znova hovorí: Nebojte sa! - ako nám to pripomínal aj blahej pamäti sv. Ján Pavol II.

*"Buď silný a udatný! Lebo ty máš odovzdať tomuto ľudu do dedičného vlastníctva krajiny, o ktorej som prisahal ich otcom, že im ju dám. [...] Len buď silný a veľmi udatný." (Joz 1, 6-7)*

Viera znamená presne toto. Riskovať úplne zlyhanie, úplnú prehru. Riskovať stratu toho, čo máme. Riskovať. Pretože veríme. Jedno či v malom alebo veľkom. Jedno či v svetskom alebo Božom. Každý rast je cesta do neznáma. Opúšťanie pohodlia, na ktoré sme si zvykli v prospech čohosi, čo ešte nie je, čo možno raz bude (ale možno aj nie a my prehráme) a možno to bude stáť za to (hoci možno ani nie). Musíme veriť, že to stojí za to. Nádejať sa, že to je možné, že to môžeme dosiahnuť. Uvedomiť si svoj strach a práve vierou a nádejou ho odmietnuť, odložiť preč. So strachom sa nevyjednáva. So strachom sa ani nebojuje. Strach sa jednoducho odkladá a zanecháva.

*"Šimon mu odpovedal: "Učiteľ, celú noc sme sa namáhali, a nič sme nechytili. Ale na tvoje slovo spustím siete." (Lk 5, 5)*

A potom sa vydať na cestu. Nie v skrytosti. Otvorene. Verejne. Pred všetkými. Ak by sme sa to robili kradmo, potajme, potom by nám ešte stále

vládol strach. Ak chceme strach poraziť, musíme ho odložiť úplne. Jasne sa rozhodnúť, jasne sa vydať na cestu a urobiť to pred všetkými, otvorene a zjavne.

*"Uctieajte sväto Krista, Pána, vo svojich srdciach, stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás."* (1Pt 3, 15)

Hoci aj keby to naše obhájenie spočívalo len v prostom a otvorenom: "Takto som sa rozhodol. Takto som si to vybral." Urobiť tento krok viery aj navonok je dôležité, jedno či ide o rozhodnutie *začať chodiť behať a cvičiť a zhadzovať kilá*, alebo o rozhodnutie vydať sa na cestu s Ježišom do Neba. Ak to nie je navonok, ak sa s tým skrývame, dokonca za to hanbíme a cítime rozpaky, potom naše rozhodnutie nie je ešte skutočné. Potom nám ešte stále vládne strach. A najskôr, hoci si to ani nepripúšťame, ale kdesi v hĺbke srdca túžime po tom, aby sme zlyhali (ale tak, bez veľkej bolesti a strát, preto to robíme potajomky, aby sme sa pred inými nezahanbili a nestrápnili, keď to príde, ani aby sme zbytočne priveľa neriskovali, keď aj tak nakoniec zlyháme) - aby sme sa potom s oným "Vidíte? Ja som to hovoril! To nie je pre mňa!" mohli vrátiť späť do svojho brlôžteka, do svojho starého pohodlia, ktoré síce nie je nič moc, ale už sme si naň zvykli a naučili sme sa v ňom žiť bez veľkých sklamaní, bez námahy a bolesti rastu, zmierení a odovzdaní...

*"Kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová pred týmto cudzoložným a hriešnym pokolením, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi."* (Mk 8, 38)

*"Demas ma opustil, lebo miluje tento svet, a odišiel do Solúna."* (2Tim 4, 10)

*"Keď som sa prvý raz bránil, nebol pri mne nik; všetci ma opustili. Nech sa im to nepočíta."* (2Tim 4, 16)

Preto Ježiš hovorí:



*"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom." (Lk 14, 33)*

Neznamená to nutné fyzicky zanechať, rozdať, opustiť. Znamená to ale urobiť to vo svojom srdci. To je podmienka a súčasne znak viery a nádeje, ktoré porážajú strach.

*"Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo." (Mt 5,3)*

Kým sa v srdci neodpútame od všetkého, čo nás akokoľvek púta k tomu starému, k starej zóne pohodlia, kým to neurobíme jasne, otvorene a verejne, dovtedy v nás ešte stále vládne strach. Nie viera, nie nádej, aké strach. Potom podľa strachu aj zlyháme. Istotne hej, pretože po práve takom zlyhaní strach túži, aby mohol povedať: "Vidíte? Skúsil som to. Nefungovalo to. Nejde to. Tak už mi dajte pokoj a nechajte ma na pokoji. Ja už dožijem taký aký som. Však sa nado mnou vari už len Pán Boh nakoniec nejako zamiluje."

*"Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho." (Mt 10, 37-39)*

*"Mojžiš sa postavil do vchodu táboriska a zvolal: "Kto je za Pána, ku mne sa!" I zhromaždili sa okolo neho všetci leviti. A on im povedal: "Toto hovorí Pán, Boh Izraela: "Každý nech si opáše meč na bedrá! Chod'te cez tábor od jedného vchodu k druhému vchodu a zabíjajte svojich bratov, priateľov i príbuzných!" A leviti urobili tak, ako rozkázal Mojžiš. A v ten deň padlo z ľudu do tritisíc mužov. Potom Mojžiš povedal: "Dnes ste zasvätili svoje ruky Pánovi — veď každý bol proti svojmu bratovi —, a preto dnes ste požehnaní!" (Ex 32, 26-29)*

Aj preto, kvôli strachu, je naše kresťanstvo často také "kostolné". Je veru pohodlné nevychádzať z našej zóny pohodlia, nič neriskovať. Miesto toho niekde v ústraní sa pomodliť, alebo v kostole si za zatvorenými dverami urobiť nejakú milú pobožnosť, nič neriskovať a mať stále pocit, že sme



veriaci a nábožní ľudia a náš život je v poriadku. Takéto "kresťanstvo" - či skôr akési pokrútené *cirkevničtvo* - nevyrastá z viery, ale to strachu. Naša "zbožnosť" je len formou akéhosi *výpalného*, ktoré platíme ako Bohu, tak svojmu svedomiu, aby nám azda nevyčítali naše neobrátenie sa. Môžeme tak hádzať za hlavu slová Cirkvi i Písma s tým, že však "my sme predsa veriaci a zbožní ľudia, aha, veď koľko sa modlíme a aj do kostola chodíme a že existuje Pán Boh veríme..."

*"Každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa. Teda po ich ovocí ich poznáte. Nie každý, kto mi hovorí: "Pane, Pane," vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach."* (Mt 7, 19-21)

Nenechajme strach, aby nám vládol, aby nás obral o víťaznú cenu večného života v Kristovi!

*"Po týchto udalostiach sa Pán prihovril vo videní Abramovi takto: "Neboj sa, Abram, ja som tvoj štít. Tvoja odmena bude veľmi veľká!"*" (Gn 15, 1)

*"Neboj sa toho, čo máš trpieť. Hľa, diabol niektorých z vás má uvrhnúť do väzenia, aby ste boli skúšaní; a budete desať dní v súžení. Bud' verný až na smrť a dám ti veniec života."* (Zjv 2, 10)

*"[Kristus] smrťou zničil toho, ktorý vládol smrťou, čiže diabla, a vyslobodil tých, ktorých celý život zotročoval strach..."* (Hebr 2,14-15)

*"Ale zbabelci, neveriaci, poškrvnení, vrahovia, smilníci, traviči, modloslužobníci a všetci luhári budú mať podiel v jazere horiacom ohňom a sírou; to je tá druhá smrť."* (Zjv 21, 8)

# Uvidieť sa zvonku

Pripadá mi to, ako keď sa človek preberie na javisku z hypnózy na nejakej jarmočnej šou, kde ho hypnotizér veru zlomyseľne zhypnotizoval, aby pre pobavenie lúzy robil komické veci. Prekvapene pozrie na seba, na šašovské handry na sebe a na to kde je a prekvapene to zo seba postfha, pretože to nie je on. Nie je šašo a toto nie je jeho oblečenie ani jeho svet. V okamihu, keď sa prebral, vrátil sa k tomu, kým naozaj je.

Takto mi to pripadá. Sme ako zhypnotizovaní. Ako v nejakom oblúžení si vôbec nevedomujeme, čo robíme. Nie, že by sme to nevedeli. Ale preto, že sme zabudli, nevieme, nevedomujeme si, kto naozaj sme, tak si ani nevedomujeme, aké nenormálne, šašovské a ponižujúce je to, čo vo svete žijeme, konáme, do čoho nás tento svet navliekol. Boh nás stvoril ako synov Boha, veľkých, krásnych a vznešených, skutočných titanov, opravdivých bohov na obraz Boha - a svet nám miesto toho vsugeroval, že sme len červi, hemžiaci sa v blate sveta a ruvajúci sa medzi sebou o jeho výkaly.

*"Lebo počúvame, že medzi vami niektorí žijú neporiadne, nič nerobia, iba sa zháňajú za zbytočnosťami."* (2Sol 3, 11)

*"Ježiš povedal: "Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.""* (Lk 23, 34)

Až keď nás Boh zastaví, zrazu precitneme. S prekvapením a hnusom hľadáme na tu hrôzu, do ktorej nás svet zaodial na posmech nám i Bohu, na blato, do ktorého nás zrazil, na biedne odpadky, o ktoré nás nechal zápašiť, akoby nebol život príliš veľký a vznešený, než aby sa mrhal na niečo podobné.

*"Či život nie je viac ako jedlo a telo viac ako odev?"* (Mt 6, 25)

*"Tešiteľ ... keď príde on, ukáže svetu, čo je hriech, čo spravodlivosť a čo súd."* (Jn 16, 7-8)

V tej chvíli akoby sme vyšli von zo seba. Boh nás odtrháva od týchto banalít, ktorými sa zapodievame, preberá nás z toho hypnotického spánku, zrazu na chvíľu hľadáme na seba akoby zvonka, akoby Božími očami. V tej chvíli to vidíme všetko úplne jasne. Sme zhnusení z toho, čím sme sa stali a ešte sme to aj mali za cenné a dôležité! Sme zhrození z toho, kam sme vynakladali svoj sily, na čo sme mrhali svojim časom i peniazmi.

Zrazu si náhle, s omračujúcou silou, uvedomujeme, sme si vedomí, Boha, seba, svojej existencie, Božej Reality okolo nás i šedivých a klamných kulís, ilúzií a pozlátok neskutočného tieňového sveta okolo seba - takým totiž je. Žili sme pre tieň, naháňali sa za preludmi.

Prepukáme v plač a nesmiernu ľútosť.

*"V tom zaspieval kohút. Tu sa Peter rozpamätal na slovo, ktoré mu bol povedal Ježiš: "Skôr ako kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš." Vyšiel von a horko sa rozplakal." (Mt 26, 74-75)*

Keď sa toto v našom živote udeje, je to začiatok. Začiatok našej spásy, záchrany, obrátenia. Začiatok života. Návrat z vyhnanstva späť domov. Okamih radosti.

*"Prebud' sa, ty, čo spiš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!" (Ef 5, 14)*

*"I vstal a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol d'aleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Syn mu povedal: "Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom." Ale otec povedal svojim sluhom: "Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Prived'te vykŕmené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa." A začali hodovať." (Lk 15, 20-24)*

*"Dávajte si teda veľký pozor, ako máte žiť: nie ako nemúdri, ale ako múdri. Využívajte čas, lebo dni sú zlé. Preto nebuďte nerozumní, ale pochop'te, čo*

*je Pánova vôľa. A neopíjajte sa vínom, veď v ňom je samopaš, ale buďte naplnení Duchom a hovorte spoločne žalmy, hymny a duchovné piesne. Vo svojich srdciach spievajte Pánovi a oslavujte ho." (Ef 5, 15-19)*

Každá skutočná adorácia je takýmto okamihom prebúdzania. V nej nás Boh takto zastavuje. Zastavení potom môžeme vyjsť zo seba, zvonka na seba pohliadnuť očami Krista a vtedy jasne vidíme veci také, aké sú. Vznešenosť a veľkosť Boha. Krásu Kráľovstva, do ktorého nás volá. Biedu a klam i pretváрку sveta. A vlastnú pochabosť, keď sme za tým išli namiesto toho, čo je naozaj vzácne.

*"Ak ste teda neboli verní v nespravodlivej mamone, kto vám zverí pravé bohatstvo? A ak ste neboli verní v cudzom, kto vám dá, čo je vaše?" (Lk 16, 11-12)*

Tu, pred Tvárou Boha, dostávame šancu prebudieť sa, dospieť a zanechať to všetko detinské, to všetko pochabé, svetské. Vyzliecť to ako kostým šaša a stať sa tým, čím naozaj sme. Bohmi v Bohu. Synmi v Synovi. Dedičmi Otca. Ľuďmi, ktorí sa prebudili zo zlého sna do iskrivého Božieho rána v Kráľovstve.

*"Ježiš odpovedal: "... Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas." (Jn 18, 37)*

*"Noc pokročila, deň sa priblížil. Zhod'me teda skutky tmy a oblečme sa do výzbroje svetla. Žime počestne ako vo dne; nie v hýrení a opilstve, nie v smilstve a necudnosti, nie v svároch a žiarlivosti, ale oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí." (Rim 13, 12-14)*

Zastaviť sa pred Bohom. Zastaviť sa a pohliadnuť na seba zvonka, Božimi očami z Božieho sveta. Je dôležité urobiť to, v Bohu a pred Bohom to urobiť. Je to vec prežitia, nášho prežitia, života a smrti.

Žiť v Bohu potom znamená v tomto postoji zotrvať. Byť v Kristovi a na seba - akoby zvonku, veľmi objektívne, slobodní od hnutí a žiadostivosti tela - hľadiet' ako na učeníka, na žiaka. Kým sme pohltení telom a kým telo považujeme za seba a jeho túžby za svoje, sme ním oslepení, nevidíme na seba, nevidíme pravdu, nevidíme skutočnosť. Až keď akoby vystúpime z tela, čiže starého človeka, ega, von, až keď na neho pozrieme z odstupu, zvonka, uvedomujúc si, že nie, to nie sme my, ono nie je mnou, konečne začíname aj vidieť aj chápať. Zobudili sme sa. Pre život a do života.

Ak chceme byť sebou, nesmieme byť pohltení telom.

*"Ich koniec je záhuba, ich bohom je brucho a hanba je slávou tých, čo zmýšľajú pozemsky. Ved' naša vlasť je v nebi. Odtiaľ očakávame aj Spasiteľa Pána Ježiša Krista."* (Flp 3, 19-20)

Kým sme v tele, nie sme slobodní. Až keď z neho vyjdeme von, odtrhneme sa od jeho žiadostivosti a túžob, až vtedy začíname vidieť, byť slobodní, chápať a žiť. Tentoraz už naozaj a skutočne.

*"Lebo kým sme boli v tele, pôsobili v našich údoch hriechne vášne, podnecované zákonom, a prinášali ovocie smrti. Ale teraz sme oslobodení od zákona, lebo sme zomreli tomu, čo nás držalo v zajatí, aby sme tak slúžili po novom, v Duchu, a nie po starom, podľa litery."* (Rim 7, 5-6)